

SUOMEN PANKIN VUOSIKERTOMUS 2022

Julkaisutiedot

Suomen Pankki

Käyntiosoite
Snellmanin aukio, Helsinki

Postiosoite
PL 160, 00101 Helsinki

Sähköposti
info@suomenpankki.fi
etunimi.sukunimi@suomenpankki.fi

Puhelinnumero
kansallinen 09 1831
kansainvälinen +358 9 1831

SWIFT
SPFB FI HH

Faksi
(09) 174 872

Aluekonttori

Vantaa
Turvalaaksontie 1, Vantaa,
PL 160, 00101 Helsinki,
puh. 010 8311

Verkkosivustot

Suomen Pankki
suomenpankki.fi

Suomen Pankin vuosikertomus
vuosikertomus.suomenpankki.fi

Euro & talous
eurojatalous.fi

Rahamuseo
rahamuseo.fi

Bofit
bofit.fi

Taidesivusto
kansakunnanomaisuutta.fi

Tämä vuosikertomus on Suomen Pankista annetun lain 19 §:n mukainen toimintakertomus.

Vuosikertomuksen luvut perustuvat helmikuussa 2023 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1456-5773 (verkojulkaisu)

Helsinki 2023

Sisällysluettelo

SUOMEN TALOUDEN KASVUN MAHDOLLISUUKSISTA ON PIDETTÄVÄ HUOLTA MYÖS KRIISIEN KESKELLÄ	4
TOIMINTA JA STRATEGIA	7
SUOMEN PANKKI PÄHKINÄNKUORESSA	9
VUONNA 2022 PÄIVITETYISSÄ SUOMEN PANKIN STRATEGISISSA PAINOPISTEISSÄ KOROSTUU VARAUTUMINEN	10
JOHTOKUNNAN TYÖNJAKO	13
HYBRIDITYÖ JA UUDISTETUT HENKILÖSTÖEDUT TUKEVAT SUOMEN PANKIN TYÖNTEKIJÖIDEN ARKEA	16
SUOMEN PANKIN VUODEN 2023 BUDJETTI JA OPERATIIVISET KUSTANNUKSET	20
SUOMEN PANKIN HIILIJALANJÄLKI PIENENI PÄÄSTÖVÄHENNYSOIMIEN SEKÄ LASKENNAN TARKENTUMISEN ANSIOSTA VUONNA 2022	26
SUOMEN PANKIN TIETOTILINPÄÄTÖS TÄYDENTÄÄ VUOSIKERTOMUSTA	30
SUOMEN PANKIN MITTARITAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 2022	32
TOIMINTAKERTOMUS	39
RAHAPOLITIIKKA	40
RAHOITUSVAKAUS	66
RAHA JA MAKSAMINEN	92
VARALLISUUDEN HALLINTA	111
VUOROVAIKUTUS JA YHTEISTYÖ	136
VASTUULLISUUSTYÖ ON KONKREETTISIA TEKOJA ARJESSA	164
TILINPÄÄTÖS	166
TASE	167
TULOSLASKELMA	170
TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET	172
TASEEN LIITETIEDOT	178
TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	203
TILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET	214
RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT	216
TILINTARKASTUSKERTOMUS	221
LAUSUNTO TILINTARKASTUKSESTA	222
ORGANISAATIO	225

Suomen talouden kasvun mahdollisuuksista on pidettävä huolta myös kriisien keskellä

24.3.2023

Venäjän laiton ja brutaali hyökkäyssota Ukrainassa muutti perustavaa laatua olevalla tavalla toimintaympäristömme vuonna 2022: talouden näkymät synkkenivät, hintojen nousu oli poikkeuksellisen nopeaa ja kuluttajien ostovoima heikkeni. Valopilkkuna oli vahva työllisyyden kehitys. Suomen Pankin ja BOFITin analyyseille ja tutkimukselle oli suurta kysyntää, kun kriisin talousvaikutuksia arvioitiin.

Ukrainalaiset maksavat sodasta kovinta hintaa, ja inhimilliset kärsimykset ovat ankarat. Ukraina taistelee vapauden, demokratian ja eurooppalaisten arvojen puolesta. Ukraina tarvitsee kaiken tukemme.

Suuri haaste Euroopalle oli, miten sodan käynnistämästä energiakriisistä selviydytään. Yhteisillä ja kansallisilla ratkaisuilla kyettiin vaimentamaan kriisin vaikutuksia. Myös yksityinen sektori onnistui etsimään uusia tapoja nopeuttaa energiatalouden vihreää siirtymää.

Aloitimme EKP:n neuvostossa koronnostot heinäkuussa. Tavoitteena on vakauttaa inflaatio keskipitkällä aikavälillä 2 prosenttiin. Ohjauskorkoja nostettiin yhteensä 2,5 prosenttiyksikön verran, ja talletuskorko oli 2 % vuoden 2022 lopussa. Euriborkorot nousivat toimien seurauksena tuntuvasti. Osana rahapolitiikan normalisointia laajan arvopaperiohjelman mukaiset ja pandemiaan liittyvät netto-ostot lopetettiin.

Rahapolitiikkaa kiristämällä pyritään välttämään kuluttajahintojen ja palkkojen nousukierteen syntyminen. Se olisi merkki inflaatio-odotusten irtoamisesta ankkurista. Jos ankkuri ei pidä, inflaatiotavoitteen saavuttaminen tulee pidemmällä aikavälillä reaalityön kannalta kalliimmaksi, koska se johtaisi kireämpään rahapolitiikkaan ja hitaampaan talouden kasvuun.

* * *

Kyber- ja hybridihyökkäysten uhka-arvio synkkeni Venäjän aloitettua sodan Ukrainassa. Suomen Pankki valmisteli yhdessä muiden viranomaisten kanssa varajärjestelmät, joilla pyritään turvaamaan päivittäismaksaminen Suomessa kaikissa olosuhteissa.

Huolehdimme osaltamme, että maksujärjestelmät toimivat ja suomalaiset voivat niihin luottaa. Käteisellä on myös yhä tärkeä rooli yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja erilaisissa maksamisen häiriötilanteissa.

Digitaalinen keskuspankkiraha digieuro on osa valmistautumista digitalisaation mukanaan tuomiin toimintaympäristön muutoksiin. Suomen Pankki perusti vuonna 2022 hanketta varten seurantaryhmän, jossa on mukana maksupalvelujen ja pankkien edustajia.

* * *

Suomen haasteista puhuttaessa ei voida sivuuttaa julkista taloutta. Meillä on melko kelpo hyvinvointiyhteiskunta, mutta nykyisellään liian pieni kansantalous kannattelemaan sitä. Julkisen talouden kestävyys ei saisi olla vain yksi tavoite muiden joukossa, vaan välttämätön edellytys yhteiskunnan pitkäjänteiselle kehittämiselle.

Velkakestävyden rinnalla pitäisi huolehtia kestävästä kasvun edellytyksistä. Väestön ikääntyminen ja heikko tuottavuuskehitys heikentävät Suomen talouden pidemmän aikavälin kasvunäkymiä. Tarvitaan panostuksia koulutukseen ja tutkimus- ja innovaatiotoimintaan sekä lisää koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa.

Ilmaston muuttuminen ja luontokato eivät ole pelkästään tulevaisuuden ongelmia, vaan niiden vaikutukset näkyvät jo. Rahapolitiikan vihertäminen eteni EKP:n neuvoston vuonna 2021 hyväksymän suunnitelman mukaan.

Osana eurojärjestelmää Suomen Pankki alkoi kohdistaa aiempaa enemmän ostoja niiden yritysten velkakirjoihin, joiden liiketoiminta on vähemmän päästöintensiivistä, joilla on riittävät ilmastotavoitteet ja jotka ottavat ilmastotekijät huomioon raportoinnissaan.

Suomen Pankki oli mukana kehittämässä ilmastotilastointia ja ilmastovaikutusten arviointimittaria keskuspankkien käyttöön. Luotettava data estää tehokkaasti viherpesua.

* * *

Suomi on pääosin kriisinkestävä yhteiskunta, ja suomalaiset toimivat vaikeina aikoina yhdessä ja vastuullisesti. Suomella on kaikki eväät pysäyttää taloutensa näivettymiskehitys ja olla paitsi selviytyjä myös menestyjä.

Suomen Pankki kantoi vahvasti kortensa kehoon talouden vakauden rakentajana vuonna 2022. Kiitän lämpimästi henkilöstöä ja kaikkia yhteistyökumppaneita tärkeästä työstänne, joka kantaa hedelmää Suomen ja koko Euroopan hyväksi.

Olli Rehn
pääjohtaja
Suomen Pankki

Toiminta ja strategia

24.3.2023

Vuonna 2022 Suomen Pankki päivitti strategisia painopisteitään Suomen ja Euroopan talous- ja turvallisuustilanteen nopeiden muutosten vuoksi.

Suomen Pankki on Suomen rahaviranomainen ja kansallinen keskuspankki. Samalla se on osa eurojärjestelmää.

Strategiansa avulla Suomen Pankki toteuttaa tehtävänsä kestävä talouden ja vakauden rakentajana. Tässä työssä tukevat muun muassa Suomen Pankin tekemä määrätietoinen talousohjaus ja huolellinen henkilöstösuunnittelu.

Vuonna 2022 Venäjän käynnistämä hyökkäyssota Ukrainaan, voimistuneet geopoliittiset jännitteet ja kiihtyvä inflaatio aiheuttivat Suomessa ja Euroopassa nopeita muutoksia sekä talous- että turvallisuustilanteeseen. Muutokset heijastuvat myös keskuspankin toimintaan. Suomen Pankki reagoi muutoksiin päivittämällä omat strategiset painopisteensä.

Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki pienensi hiilijalanjälkeään

Vuonna 2022 Suomen Pankki laski toista vuotta peräkkäin hiilijalanjälkensä noudattamalla kansainvälisen laskentamenetelmän GHG-protokollan suosituksia. Vuoden 2022 aikana päästölaskentaa kehitettiin edelleen vastaamaan entistä tarkemmin Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan toimintaa.

Tarkemman laskentaprotokollan ja konkreettisten päästötoimien avulla Suomen Pankki pienensi hiilijalanjälkeään vuoden 2022 aikana.

Suomen Pankin vuonna 2022 toteuttamia konkreettisia päästötoimia olivat muun muassa työsuhdeautopolitiikan päivittäminen sekä energiakulutukseen liittyvien päästöjen vähentäminen esimerkiksi valaistusta vähentämällä, ilmastointia säätämällä ja vaihtamalla lasisia julkisivuja levyihin.

Tietotilinpäätös avaa tiedon merkitystä Suomen Pankin toiminnassa

Huhtikuussa 2023 julkaistaan Suomen Pankin uusi tietotilinpäätös, joka täydentää Suomen Pankin vuoden 2022 vuosikertomusta.

Tietotilinpäätös on keskeinen osa Suomen Pankin tiedonhallinnan raportointia. Sen tarkoitus on avata tiedon merkitystä ja toimintaympäristöä keskuspankin toiminnassa.

Tietotilinpäätös avaa mielenkiintoisten artikkeleiden avulla Suomen Pankin tiedonhallinnan perusteita eri näkökulmista ja kerää yhteen tiedonhallintaan, tietoturvaan ja tietosuojaan liittyviä ajankohtaisia ajankohtaisia aiheita. Lisäksi se kertoo lukuja keskuspankin tehtävistä, tiedonhallinnasta ja analyysityöstä.

Suomen Pankki pähkinäkuoressa

24.3.2023

Suomen Pankki on Suomen rahaviranomainen ja kansallinen keskuspankki. Samalla se on osa eurojärjestelmää, joka vastaa euroalueen maiden rahapolitiikasta ja muista keskuspankkitehtävistä sekä hallinnoi maailman toiseksi suurinta valuuttaa, euroa.

Eurojärjestelmän ja Suomen Pankin päätavoite on hintavakaus, joka tarkoittaa kuluttajahintojen erittäin maltillista nousua.

Suomen Pankilla on sekä kotimaahan että eurojärjestelmään liittyviä tavoitteita.

Suomen Pankki

- valmistelee ja toteuttaa rahapolitiikkaa Suomessa
- valvoo rahoitusjärjestelmän vakautta ja tuottaa tilastoja
- tekee tutkimusta ja osallistuu talouspoliittiseen keskusteluun
- huolehtii pankkien välisten maksujen selvityksestä sekä omasta sijoitustoiminnastaan
- pitää yllä vakaita ja tehokkaita maksujärjestelmiä ja laskee setelit ja kolikot liikkeeseen.

[Lue lisää Suomen Pankin tehtävistä.](#)

Vuonna 2022 päivitetyissä Suomen Pankin strategisissa painopisteissä korostuu varautuminen

24.3.2023

Suomen ja Euroopan talous- ja turvallisuustilanteen näkymät muuttuivat nopeasti vuoden 2022 aikana. Muutosten arvioitiin heijastuvan laajamittaisesti keskuspankin toimintaan. Siksi Suomen Pankin strategisia painopisteitä päivitettiin.

Vuotta 2022 leimasivat Venäjän käynnistämä hyökkäyssota Ukrainaan, voimistuneet geopoliittiset jännitteet, elpyminen koronapandemiasta ja nopeasti vauhdittunut inflaatio.

Vastauksena muutoksiin Suomen Pankin johtokunta päivitti kesäkuussa strategiset painopisteet, joilla Suomen Pankin toimintaa ohjataan keskipitkällä aikavälillä. Suomen Pankin toiminta-ajatus, visio ja toimintaa ohjaavat periaatteet todettiin ajantasaisiksi ja pidettiin ennallaan.

Suomen Pankin päivitetty strategiset painopisteet vuosina 2023–2025:

- Euroopan keskuspankin (EKP) rahapolitiikka muuttuneessa inflaatioympäristössä
- varautuminen ja huoltovarmuus
- eurooppalaisen maksamisen tulevaisuus
- makrovakauseräpolitiikan Euroopan unionin (EU) laajuinen revisio
- kotimainen talouspoliittinen vaikuttaminen
- kestävä talouskasvu ja ilmastotavoitteiden edistäminen EU:ssa.

EKP:n rahapolitiikka muuttuneessa inflaatioympäristössä

Talouden elpyminen koronapandemiasta ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa myötävaikuttivat inflaation voimakkaaseen kiihtymiseen. Siksi [EKP kiristi rahapolitiikkaa vuoden 2022 aikana asteittain](#).

Eurojärjestelmän jäsenenä Suomen Pankki panostaa rahapolitiikan tutkimukseen, analyysiin ja politiikkavälineistön kehittämiseen. Tämä on erityisen tärkeää tilanteessa, jossa epävarmuus talouden kehityskuluista ja inflaatiodynamiikasta on suurta.

Suomen Pankki myös huolehtii osaltaan siitä, että rahapolitiikan päätökset perustellaan kansalaisille ymmärrettävällä tavalla.

Varautuminen ja huoltovarmuus

Vuoden 2022 aikana turvallisuustilanne Euroopassa on muuttunut oleellisesti. Rahaviranomaisena Suomen Pankki kantaa osaltaan vastuuta kansallisen huoltovarmuuden edistämisestä.

Suomen Pankki kehittää maksamisen ja rahoitusjärjestelmän kriisinsietoa yhteistyössä muiden viranomaisten ja rahoitustoimialan kanssa.

Muuttuneessa tilanteessa myös Suomen Pankin oman varautumisen merkitys korostuu. Vuoden aikana Suomen Pankki on kiinnittänyt erityistä huomiota muun muassa kyber- ja hybridiuhkiin varautumiseen.

Eurooppalaisen maksamisen tulevaisuus

Koronapandemia vahvisti digitaalisen maksamisen muutosta. Suomen Pankki edistää turvallisten ja tehokkaiden maksujärjestelmien kehitystä muun muassa tukemalla eurooppalaisen maksamisen strategian läpivientiä Suomen markkinoilla.

Eurojärjestelmässä on meneillään useita merkittäviä rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin kehityshankkeita.

Suomen Pankki jatkaa aktiivista panostusta eurojärjestelmän yhteiseen [digitaalisen euron selvityshankkeeseen](#), ja tulevaisuudessa digitaalinen euro saattaa täydentää maksuvälineiden kirjoa.

Makrovakauspolitiikan EU-laajuinen revisio

Taloukasvun hidastuminen ja korkojen nousu lisäävät huolia kotitalouksien, yritysten ja valtioiden velkakestävydestä.

Velkaongelmien paisuminen voi heikentää luottolaitosten kriisinkestävyyttä. Samalla paineet makrovakauspolitiikan laajentamiseen pankkisektorin ulkopuolelle ovat kasvaneet rahoituksen välityksen monipuolistuttua.

Makrovakauspolitiikan kehikon, välineiden ja analyysin kehittämisen eli revision tavoitteena on varmistaa viranomaisten kyky huolehtia rahoitusjärjestelmän vakaudesta oikea-aikaisilla, oikein kohdentuvilla ja oikein mitoitetuilla politiikkatoimilla.

Kotimainen talouspoliittinen vaikuttaminen

Suomen Pankin tehtävänä on hintavakautta vaarantamatta edistää kestävää taloukasvua Suomessa ja EU:ssa.

[Suomen Pankki osallistuu kotimaiseen talouspoliittiseen keskusteluun puolueettoman asiantuntijan roolissa](#). Kannanotot perustuvat tutkimukseen, laadukkaaseen analyysiin ja luotettavaan tietoon.

Suomen Pankki painottaa analyysissään Suomen talouden rakenteellisia haasteita. Muun muassa velkakestävyys, työllisyys, tuottavuus ja innovointi ovat tärkeitä kestäväen taloukasvun kannalta.

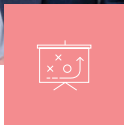
Kestävän taloukasvun ja ilmastotavoitteiden edistäminen EU:ssa

Suomen talouskehitys on tiukasti kytköksissä EU:n ja eurojärjestelmän talouskehitykseen.

EU:n talouden ohjausjärjestelmän rakenteet ja säännöt vaikuttavat sisämarkkinoiden toimintaan, tuottavuuskehitykseen ja kestäväen kasvuun. Ne vaikuttavat myös rahapolitiikan ja makrovakauspolitiikan toteuttamiseen.

Ilmastomuutos on globaali ja keskuspankeillekin oleellinen haaste, joka edellyttää ratkaisuja kansainvälisillä foorumeilla.

Suomen Pankki vaikuttaa osaltaan niin EU:n talouden ohjausjärjestelmän kehittämistyöhön kuin [ilmastonmuutoksen torjuntaan](#) sekä siitä koituvien [riskien analysointiin ja hallintaan](#).

Johtokunnan työnjako

JOHTOKUNNAN PUHEENJOHTAJA
Olli Rehn

Olli Rehn on Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtaja. Hän on toiminut pääjohtajana 12.7.2018 alkaen. Pääjohtaja Rehn vastaa rahapolitiikan valmistelusta, kotimaan talouspoliittisesta vaikuttamisesta, ulkoisesta viestinnästä, kansainvälisistä asioista sekä sisäisestä tarkastuksesta. Pääjohtaja on Euroopan keskuspankin neuvoston jäsen sekä edustaa Suomea Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) hallintoneuvostossa.

JOHTOKUNNAN VARAPUHEENJOHTAJA
Marja Nykänen

Marja Nykänen on toiminut Suomen Pankin johtokunnan jäsenenä 1.2.2017 alkaen. Nykänen vastaa rahoitusmarkkinakysymyksistä, makrovakauseräpolitiikasta, tilastoista, lakiasioista, talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä turvallisuus- ja kiinteistöasioista. Lisäksi hänen vastuullaan on sijoitustoiminnan ja rahapolitiikan riskien valvonta, rahoitusvakauseräprosessi sekä eläkerahaston johtoryhmän toiminta. Marja Nykänen on Finanssivalvonnan johtokunnan puheenjohtaja.

JOHTOKUNNAN JÄSEN

Tuomas Välimäki

Tuomas Välimäki on toiminut Suomen Pankin johtokunnan jäsenenä 12.7.2018 alkaen. Välimäki vastaa rahapolitiikan toimeenpanosta, rahoitusvarallisuuden sijoittamisesta, maksujärjestelmistä ja rahahuollosta. Lisäksi Välimäen vastuualueeseen kuuluvat tietohallinto, digitaalisen euron kehitys ja tutkimustoiminta mukaan lukien nousevien talouksien tutkimuslaitos (BOFIT). Välimäki on myös Euroopan keskuspankin neuvoston varajäsen.

Hybridityö ja uudistetut henkilöstöedut tukevat Suomen Pankin työntekijöiden arkea

24.3.2023

Koronarajoitusten päätyttyä Suomen Pankissa siirryttiin yhdistämään joustavasti etä- ja lähityötä. Vuonna 2022 edistettiin monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta muun muassa liittymällä Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) yhteiseen sitoumukseen tasa-arvon, monimuotoisuuden ja osallisuuden edistämiseksi sekä osallistumalla Helsinki Pride 2022 -tapahtumaan. Vuonna 2022 Suomen Pankissa tehdyn johtajuustutkimuksen tulos ylitti kansallisen keskiarvon.

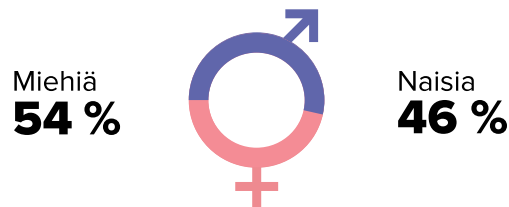
Suomen Pankissa työskentelee 375 työntekijää rahapolitiikan, tutkimuksen, rahoitusmarkkinoiden, pankkitoiminnan ja rahahuollon parissa.

Ydintoimintojen lisäksi Suomen Pankilla on vahva oma osaaminen esimerkiksi IT:n, henkilöstö- ja taloushallinnon, viestinnän, talousosaamisen sekä kielipalveluiden alueilla.

Suomen Pankin henkilöstön keski-ikä on 46,1 vuotta. Henkilöstöstä 46 % on naisia ja 54 % miehiä. Suomen Pankissa viihdytään, ja henkilöstö on sitoutunutta. Pankkilaisuus kestää keskimäärin 15,5 vuotta.

Suomen Pankissa työskenteli vuoden 2022 lopussa 375 ihmistä

Sukupuolijakauma koko henkilöstö

Sairauspoissaolot
6,5 pv/htv

Keski-ikä
46,1 vuotta

Korkeakoulutetut

Johtajuusindeksi (suomalainen asiantuntijanormi 73,1 %)

Lähde: Suomen Pankki.

Etä- ja lähityön yhdistämisestä tuli uusi työn tekemisen tapa

Suomen Pankin henkilöstö jatkoi koronapandemiasta johtuvaa pääsääntöistä etätöitä 6.3.2022 asti.

Koronapandemiasta johtuvien rajoitusten keventyessä keväällä 2022 aloitettiin etä- ja lähityön yhdistämisen pilotointiaika. Henkilöstö kokeili sen aikana etä- ja lähityön yhdistämistä sekä erilaisia yhteisöllisyyttä vahvistavia toimintatapoja.

Elokuussa otettiin käyttöön uusi etätölinjaus, jonka mukaan henkilöstö voi tehdä etätöitä pääsääntöisesti enintään 60 % työajastaan. Etä- ja lähityön käytännöistä sovitaan tarkemmin tiimeissä.

Etätöön tekemisestä on tullut pysyvä työn tekemisen tapa myös Suomen Pankissa. Joustavat etätöön toimintatavat tukevat työ- ja yksityiselämän yhteensovittamista, luottamukseen perustuvaa työskentelyä, työssä jaksamista ja henkilöstön työhyvinvointia.

Lähityö tukee työyhteisöllisyyttä

Lähityöllä vahvistetaan erityisesti yhdessä tekemistä, yhteisöllisyyttä ja henkilöstön työhyvinvointia. Lähityön tekeminen kollegoiden ja sidosryhmien kanssa kuuluu jokaisen Suomen Pankin työntekijän työtehtäviin.

Yhteisöllisyyttä tuetaan lähityön tekemisen lisäksi tiimikohtaisilla keskusteluilla ja yhteisesti sovitulla toimintatavoilla sekä erilaisilla tilaisuuksilla ja tapahtumilla.

Uudistetut henkilöstöedut tukevat uudenlaista työn tekemisen tapaa

Työn tekemisen tapojen muututtua Suomen Pankissa uudistettiin myös keskeisiä henkilöstöetuja. Uudet henkilöstöedut tukevat osaltaan henkilöstön työhyvinvointia sekä osaavan henkilöstön rekrytointia ja pysymistä Suomen Pankin palveluksessa. Uudet edut tulevat käyttöön vuoden 2023 alusta alkaen.

Lounasetua laajennetaan niin, että se koskee myös etätöypäiviä, mikä tukee päivittäisen lepotauon pitämistä ja terveellistä ateriointia myös etätöypäivän aikana. Lähityöpäivänä henkilöstö voi edelleen nauttia laadukkaan aterian omissa tiloissa toimivissa henkilöstöravintoloissa.

Työmatkalippuetu tukee henkilöstön työmatkaliikkumista ja ympäristöystävällisten liikennevälineiden käyttöä. Työntekijä voi valintansa mukaan käyttää verovapaata henkilöstöetua liikunta-, kulttuuri- ja hierontapalveluiden lisäksi jatkossa myös työmatkalippuihin.

Uusi työsuhdepyöräetu tukee työmatkaliikkumisen ja ympäristöystävällisten liikennevälineiden käytön lisäksi henkilöstön hyvinvointia. Työntekijä voi hankkia polkupyörän leasingrahoituksella ja sisällyttää verovapaan leasingvuokran kuukausipalkkaansa.

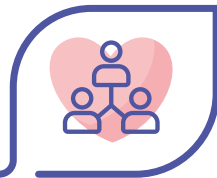
Henkilöstön hyvinvointia tukevaa hammashoitoetua uudistetaan nostamalla vuosittaista enimmäiskorvausta ja laajentamalla hammashoidon palveluverkostoa yhdeksään uuteen toimipisteeseen.

Monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus ovat tärkeitä arvoja Suomen Pankissa

Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat Suomen Pankissa tärkeitä arvoja. Suomen Pankissa asiantuntijat toimivat yhdessä tasavertaisina arvostaen toistensa asiantuntijuutta, näkemyksiä ja yksilöllisiä taustoja.

Monimuotoisuuden ja syrjimättömyyden varmistamiseksi tehdään jatkuvaa työtä. Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki allekirjoitti EKPJ:n yhteisen sitoumuksen tasa-arvon, monimuotoisuuden ja osallisuuden edistämiseksi.

Lisäksi Suomen Pankki järjesti henkilöstölle yhdenvertaisuutta tukevia tapahtumia, pilotoi anonymia rekrytointia ja osallistui ensimmäistä kertaa Helsinki Pride -tapahtumaan.

Suomen Pankki sitoutui tasa-arvon, monimuotoisuuden ja osallisuuden edistämiseen liittymällä Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) yhteiseen sitoumukseen.

Johtajuustutkimuksen tulos ylitti kansallisen keskiarvon

Suomen Pankissa toteutetaan vuosittain johtajuustutkimus, jonka tulosten mukaan Suomen Pankin johtajuusindeksi vuonna 2022 oli 75,2, kun kansallinen keskiarvo oli 73,1.

Johtajuustutkimukseen annettujen vastausten mukaan Suomen Pankissa esihenkilöt luottavat työntekijöihin, tukevat ammatillista kehittymistä ja työntekijät tietävät, mitä heiltä työssään odotetaan.

Johtajuustutkimuksella seurataan Suomen Pankin johtamisvision toteutumista. Johtamisvision mukaan johtamisella tuetaan strategisten tavoitteiden saavuttamista, innostetaan ja motivoidaan henkilöstöä hyviin suorituksiin ja tuetaan rakentavaa yhteistyötä. Lisäksi johtamisessa uskotaan muutoksen mahdollisuuteen ja jokaisen kykyyn kehittyä.

Suomen Pankin vuoden 2023 budjetti ja operatiiviset kustannukset

24.3.2023

Suomen Pankin strategian mukainen tavoite on toimia keskuspankkina kestävän talouden ja vakauden rakentajana. Tavoitteen saavuttaminen vaatii määrätietoista talousohjausta ja henkilöstösuunnittelua.

Suomen Pankin operatiivisia kustannuksia ja kustannustavoitteiden toteutumista seurataan tarkasti.

Seurannan avulla pyritään saavuttamaan muun muassa Suomen Pankin tehokkuutta ja vastuullisuutta koskevat tavoitteet.

Johtokunta arvioi tavoitteiden toteutumista neljännesvuosittain.

Suomen Pankki

Suomen Pankin toimintakulut vuonna 2022 olivat 102,7 milj. euroa (2021: 96,3 milj. euroa). Tuottoja esimerkiksi käyttökorvauksista, vuokrista ja erilaisista palkkioista kertyi 16,9 milj. euroa.

Koronapandemia näkyi vielä erityisesti henkilösidonnoisissa kuluissa, jotka jäivät pienemmiksi virkamatkojen ja sidosryhmätilaisuuksien vähäisyyden takia. Virkamatkojen osuus jää jatkossakin pienemmäksi kuin ennen pandemiaa, koska etä- ja hybridikokousten osuus kansainvälisessä yhteistyössä on kasvanut.

Vuoden 2022 toimintakuluissa ja investoinneissa ei ollut tunnistettavissa merkittävää inflaation vaikutusta, mikä johtuu valtaosaltaan aikaisemmin sovitusta sopimushinnoista.

Kiinteistöistä saatavat vuokratuotot sekä muut kuin varannon sijoituksen tuotot vähentävät toimintakulujen ja -tuottojen nettomäärää.

Suomen Pankilla on myös merkittäviä muita tuottoja, jotka eivät vaikuta budjetissa toimintakuluja vähentävästi eivätkä siksi ole mukana oheisessa taulukossa.

Nettomääräisesti Suomen Pankin toimintakulujen loppusumma oli 85,8 milj. euroa. Tarkemmat tiedot vuoden 2022 toteumasta ja vuoden 2023 budjetista löytyvät taulukosta 1.

Taulukko 1.

Suomen Pankki	Toteutunut 2022 Milj. euroa	Budjetti 2023 Milj. euroa
Toimintakulut ja tuotot		
KULUT		
Henkilöstökulut	-37,3	-40,1
Henkilöstösidonnaiset kulut	-2,0	-3,9
Muut kulut	-30,0	-35,2
Pankkipalvelumaksut	-10,4	-8,6
Poistot	-8,6	-9,5
Yhteensä	-88,3	-97,3
Setelien hankinta	-6,1	-5,0
Eläkerahastomaksut	-8,3	-8,3
Toimintakulut yhteensä	-102,7	-110,6
TUOTOT		
Pankkipalvelutuotot	3,8	2,8
Kiinteistöjen tuotot	5,3	5,2

Suomen Pankki	Toteutunut 2022 Milj. euroa	Budjetti 2023 Milj. euroa
Muut tuotot	1,1	0,3
Palvelut Finanssivalvonnalle	6,8	7,3
Tuotot yhteensä	16,9	15,6
Netto	-85,8	-95,0

Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Investointeihin käytettiin 9,2 milj. euroa (taulukko 2). Niistä suurimmat ovat kiinteistö- ja IT-hankkeita. Investoinnit arvioidaan kustannusten, laadullisten hyötyjen sekä operatiivisten riskien näkökulmasta ja niiden keskipitkän aikavälin suunnitteluun kiinnitetään huomiota.

Syksyllä 2022 laadittiin Suomen Pankin budjetit vuosiksi 2023–2025. Näistä johtokunta vahvisti vuoden 2023 budjetin.

Taulukko 2.

Suomen Pankki	Toteutunut 2022 Milj. euroa	Budjetti 2023 Milj. euroa
Investoinnit		
Kiinteistöinvestoinnit	5,0	6,0
Pääkonttorikiinteistöt	1,3	1,5
Vantaan kiinteistö	3,1	4,2
Muut kiinteistöt	0,5	0,4
IT-laitteet ja ohjelmistot	4,0	6,1
Rahankäsittelykoneet	0,0	0,1
Turvallisuuslaitteet	0,2	1,5
Muut	0,0	0,1
Investoinnit yhteensä	9,2	13,9

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Eläkerahasto

Eläkerahaston toimintakulut vuonna 2022 olivat 31,1 milj. euroa (2021: 30,8 milj. euroa). Suurin kuluerä olivat maksetut eläkkeet, 29,2 milj. euroa. Toiminnallisia tuottoja, joita ovat työeläkemaksut ja vuokratuotot, kertyi vuoden aikana 15,3 milj. euroa.

Lisäksi Suomen Pankki maksoi eläkerahastolle 10,0 milj. euron eläkerahastomaksun, jolla katettiin osa eläkerahaston tilikauden alijäämästä.

Tarkempi erittely vuoden 2022 toteumasta ja vuoden 2023 budjetista löytyy taulukosta 3.

[Eläkerahasto julkaisee toiminnastaan oman vuosikertomuksensa.](#)

Taulukko 3.

Eläkerahasto	Toteutunut 2022 Milj. euroa	Budjetti 2023 Milj. euroa
Toimintakulut ja tuotot		
KULUT		
Henkilöstökulut	-0,0	0,0
Eläkerahastotoiminnan kulut	-0,3	-0,3
Eläkerahaston kiinteistökulut	-0,6	-0,6
Poistot	-1,0	-1,0
Maksetut eläkkeet	-29,2	-31,8
Kulut yhteensä	-31,1	-33,6
TUOTOT		
Työeläkemaksut	13,6	14,5
Sisäiset vuokrat	1,7	1,8
Eläkerahastomaksut	10,0	10,0
Tuotot yhteensä	25,3	26,4
Netto	-5,8	-7,2

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Finanssivalvonta

Suomen Pankin johtokunta vahvistaa vuosittain Finanssivalvonnan talousarvion.

Finanssivalvonnan toimintakulut vuonna 2022 olivat 40,8 milj. euroa (2021: 39,7 milj. euroa). Tuottoja toteutui 43,1 milj. euroa, josta valvonta- ja toimenpidemaksujen osuus oli 38,7 milj. euroa ja Suomen Pankin rahoitusosuus 2,0 milj. euroa.

Tuottoihin sisältyy edellisen tilikauden ylijäämää 2,4 milj. euroa. Päättyneen tilikauden ylijäämä on 2,3 milj. euroa. Ylijäämä otetaan huomioon seuraavan tilikauden valvonta- ja toimenpidemaksuja määriteltäessä. Investointeihin käytettiin 2,1 milj. euroa.

Tarkempi erittely vuoden 2022 toteumasta ja vuoden 2023 budjetista löytyy taulukosta 4.

[Finanssivalvonta tekee vuosittaisesta toiminnastaan oman toimintakertomuksensa.](#)

Taulukko 4.

Finanssivalvonta	Toteutunut 2022 Milj. euroa	Budjetti 2023 Milj. euroa
Toimintakulut ja tuotot		
KULUT		
Henkilöstökulut	-25,1	-27,9
Henkilösidonnaiset kulut	-0,4	-1,2
Muut kulut	-5,7	-8,0
Poistot	-1,1	-1,0
Palvelut Suomen Pankilta	-6,8	-7,3
Eläkerahastomaksut	-1,7	-1,7
Toimintakulut yhteensä	-40,8	-47,1
TOIMINNAN RAHOITUS		
Valvontamaksut	36,7	41,0
Toimenpidemaksut	2,1	1,8
SP:n rahoitusosuus	2,0	2,4
Edellisen kauden yli- /alijäämä	2,4	1,9
Tuotot yhteensä	43,1	47,1
Seuraavalle vuodelle siirtyvä ylijäämä	-2,3	

Pyörityksen vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Suomen Pankin hiilijalanjälki pieneni päästövähennystoimien sekä laskennan tarkentumisen ansiosta vuonna 2022

24.3.2023

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan toimintavuoden 2022 päästölaskenta on entistä tarkempi ja kattavampi. Kokonaispäästöt vähenivät edellisvuodesta tarkemman laskennan sekä konkreettisten päästövähennystoimien, kuten kiinteistöjen taloteknisten toimenpiteiden, ansiosta.

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan hiilijalanjälki laskettiin vuonna 2022 toista vuotta peräkkäin noudattamalla kansainvälisesti hyväksytyn ja suositellun laskentamenetelmän, kasvihuonepäästöprotokollan (GHG, Greenhouse Gas Protocol) ohjeistuksia.

Vuonna 2021 Suomen Pankki uudisti päästölaskentaansa vastaamaan yritysten ja muiden organisaatioiden kasvihuonekaasupäästöjen määrittämistä raportointia.

Jatkuvan parantamisen periaatteiden mukaisesti päästölaskentaa kehitettiin edelleen vuoden 2022 laskennassa, jolloin päästölaskennan tulokset vastaavat entistä tarkemmin Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan toimintaa.

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan omasta toiminnasta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt ovat vähäisiä. Suurin osa niistä on arvoketjussa muodostuvia epäsuoria päästöjä.

Maailmanlaajuisesti käytetty GHG-protokolla ohjaa Suomen Pankin hiilijalanjälkilaskentaa

Suomen Pankki siirtyi käyttämään päästölaskennassaan kansainvälisen laskentamenetelmää GHG-protokollan suosituksia ensimmäistä kertaa vuonna 2021.

Laskentamenetelmän uudistamisen takia vuosien 2021 ja 2022 päästölaskennan tuloksia ei voida suoraan verrata aiempien vuosien päästölaskentoihin, mutta vuosien 2021 ja 2022 päästölaskentojen tulokset ovat keskenään vertailukelpoisia.

GHG-protokolla on maailmanlaajuisesti käytetyin standardisoitu menetelmä yritysten ja muiden organisaatioiden kasvihuonekaasupäästöjen määrittämisessä ja raportoinnissa. Standardisoitu laskentamenetelmä tuo päästölaskennalle jäsennellyn rakenteen sekä auttaa tunnistamaan toiminnan kannalta olennaiset päästölähteet.

Suorien ja epäsuorien päästöjen kuvaamiseksi GHG-protokollassa on jaoteltu kolme eri päästölaskennan laajuusaluetta: scope 1, scope 2 ja scope 3.

Scope 1 -luokan päästöt syntyvät oman toiminnan seurauksena, ja ne ovat helpoiten hallinnoitavissa. Scope 2 -luokkaan kuuluvat epäsuorat ostoenergiaan liittyvät päästölähteet, kuten sähköntuotanto. Scope 3 -luokkaan kuuluvat muut epäsuorat päästöt, kuten logistiikka ja jätehuolto.

Päästöjen luokittelu eri scope-luokkiin vähentää kaksoislaskennan riskiä silloin, kun eri yritykset ja organisaatiot tekevät osittain samoja toimintoja koskevaa päästölaskentaa.

Rakentamisen investointien päästölaskenta tarkentui vuonna 2022

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan oman toiminnan päästölähteet (scope 1 ja 2) käsittävät polttoaineen kulutuksen organisaation hallinnassa olevissa (omistetuissa tai vuokratuissa) kulkuneuvoissa ja laitteissa sekä ostoenergian kulutuksen organisaation hallinnoimissa tiloissa.

Ostoenergian tuotannosta aiheutuvat epäsuorat päästöt (scope 2) laskettiin käyttämällä markkinaperusteista laskentamenetelmää eli laskennassa huomioitiin Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan energiatoimittajien käyttämät tuotantotavat. Organisaation hankkima energia on ympäristöystävällisempää kuin Suomessa keskimäärin.

Arvoketjun epäsuorat päästöt (scope 3) käsittävät Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan tekemät hankinnat ja käyttämät palvelut, rakentamiseen tehdyt investoinnit, toimintaan liittyvät kuljetukset, toimipaikoilla muodostuneet jätteet, liikematkustamisen, työntekijöiden työmatkat, etätöiden tekemisen ja vuokralaisten energiankulutuksen.

Uutena päästölähteenä scope 3 -luokassa huomioitiin vuonna 2022 vuoden aikana ostettujen polttoaineiden alkutuotannosta aiheutuvat päästöt.

Myös Scope 3 -luokkaan lukeutuvien rakentamisen investointien päästölaskenta vuodesta 2022 tarkentui. Rakentamis- ja korjaushankkeisiin tehdyistä investoinneista 35 prosentista oli saatavilla hankekohtaisesti määritetty päästötieto.

Rakentamisen investointien päästölaskentaa tarkentavat merkittävästi hankekohtaisiin materiaali- ja energiakulutuksiin perustuvat päästötiedot. Jatkossa hankekohtaisten päästötietojen osuutta laskennassa pyritään kasvattamaan. Toistaiseksi ne rakentamis- ja korjaushankeinvestoinnit, joista ei ole saatavilla hankekohtaista päästötietoa, lasketaan edelleen kuluperusteisesti käyttämällä keskimääräisiä päästökertoimia.

Konkreettisten päästötoimien ja laskennan tarkentumisen myötä Suomen Pankin hiilijalanjälki pieneni vuonna 2022

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan toiminnan hiilijalanjälki oli 8 284 t CO₂e vuonna 2022 ja kattoi sekä oman toiminnan päästöt että arvoketjun päästöt (pl. sijoitustoiminta). Vuonna 2021 toiminnan hiilijalanjälki oli 10 120 t CO₂e. Toiminnan hiilijalanjälki pieneni 18 % verrattuna vuoteen 2021.

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan oman toiminnan päästöt (scope 1 ja 2) olivat vuonna 2022 yhteensä 1 293 t CO₂e. Päästöt pienenivät 19 % verrattuna edellisvuoteen. Vuoden 2021 suuremmat päästöt johtuivat pääosin kaasusammutuspullojen laukeamisesta aiheutuneista päästöistä.

Suomen Pankin työsuhdeautopolitiikka on päivitetty vuonna 2022, ja jatkossa organisaatiossa hankitaan ainoastaan ladattavia tai täyssähköisiä autoja. Työsuhdeautopolitiikan päivitys vähentää jatkossa toiminnan scope 1 -päästöjä.

Helsingin ja Vantaan toimipisteillä valaisimia on vaihdettu LED-valaisimiin, mikä vähentää toimipisteiden sähkönkulutusta. Vantaan toimipisteellä on lisäksi säädetty ilmastonin ilmamäärä sekä vaihdettu osa lasisesta julkisivusta levyihin, mikä vähentää toimipaikan kokonaisenergiankulutusta. Vantaan kiinteistön kokonaisenergiankulutus väheni 11 % verrattuna edellisvuoteen.

Energiankulutukseen liittyvissä päästöissä vaikutus oli vähäisempi, koska hankittu sähkö oli jo vuonna 2021 lähes päästötöntä. Kaukolämmön tuotannon päästökerroin oli puolestaan vuonna 2022 suurempi kuin vuonna 2021.

Suurimmat epäsuorat päästölähteet liittyvät rakentamiseen, energiankulutukseen ja hankintoihin

Arvoketjun epäsuorat päästöt (scope 3) kattavat kokonaispäästöistä suurimman osan (84 %). Merkittävimmät arvoketjun epäsuorat päästölähteet olivat rakentamisen investoinnit, vuokralaisten energiankulutus, hankinnat ja palveluostot.

Vuonna 2022 scope 3 -päästöt olivat 6 991 t CO₂e, mikä on 18 % vähemmän kuin vuonna 2021.

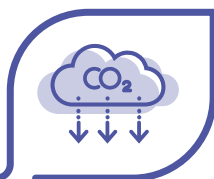
Päästöjen väheneminen johtui erityisesti rakennus- ja korjaushankkeiden päästölaskennan tarkentumisesta hankekohtaiseen laskentaan ja vähäisemmässä määrin kuljetuspäästöjen vähenemisestä. Helsingin ja Vantaan posti- ja kuriirikuljetukset ajetaan jatkossa täyssähköautoilla, mikä vähentää entisestään kuljetuksiin liittyviä päästöjä.

Kokonaisuudessaan scope 3 -päästöt vähenivät, mutta vuoden aikana tehtyjen hankintojen ja palveluostojen sekä liikematkustuksen päästöt kasvoivat verrattuna vuoteen 2021.

Suomen Pankki ja Finanssivalvonta seuraavat toimintansa ympäristövaikutuksia toimintakuluihin suhteutetun mittarin avulla. Se huomioi kaikki oman toiminnan ja arvoketjun päästöt (scopet 1–3).

Vuonna 2022 toimintakuluihin suhteutettuna päästöjä aiheutui 77 kg/ t CO₂e / 1 000 euroa.

Suomen Pankin sijoitustoiminnan ilmastovaikutuksia on käsitelty artikkelissa [Vastuullisen sijoittamisen avulla todellisia päästövähennyksiä](#).

Suomen Pankin hiilijalanjälki pieneni 18 %.

Suomen Pankin tietotilinpäätös täydentää vuosikertomusta

24.3.2023

Suomen Pankin uusi tietotilinpäätös julkaistaan huhtikuussa 2023. Se avaa tiedon merkitystä keskuspankin toiminnassa ja kertoo laajemmin tiedon toimintaympäristöstä Suomen Pankissa.

Kustannuskilpailukyky, Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, energiakriisi, tuontihintojen nousu, asuntojen hintojen lasku olivat vuoden 2022 artikkelien teemoja Suomen Pankin Euro & talous -julkaisusivustolla. Artikkeleista välittyi alavireinen kuva taloudesta, jota koeteltiin vuoden aikana useilla yhtäaikaisilla kriiseillä.

Talousshokit kiihdyttivät tiedonkeruu- ja raportointitarpeita sekä tiedon analysointia. Tiedon täytyy olla nopeasti ja luotettavasti käytettävissä.

Tämän työn tukemiseksi Suomen Pankissa palattiin vuonna 2022 tiedonhallinnan juurille selkeyttämällä termistöä ja kehittämällä kokonaisarkkitehtuuria osana tiedonhallinnan kehittämisohjelmaa. Ohjelma jatkuu vuoden 2023 loppuun.

Mikä on tietotilinpäätös?

[Tietotilinpäätös](#) toimii keskeisenä osana Suomen Pankin tiedonhallinnan raportointia.

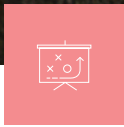
Tietotilinpäätös kerää yhteen tiedonhallinnan ajankohtaisia kehitystöitä, tietoturvan ja tietosuojan aiheita sekä kertoo lukuja keskuspankin tehtävistä, tiedonhallinnasta ja analyysityöstä.

Tietotilinpäätös julkaistaan Suomen Pankin vuosikertomuksen jälkeen huhtikuussa, ja se täydentää vuosikertomusta tiedonhallinnan näkökulmasta.

Vuoden 2022 tapahtumista historiaan

Vuoden 2022 tietotilinpäätökseen on kerätty paketti artikkeleita tiedonhallinnan perusteista sekä esimerkiksi koroista, käteisrahasta ja rakennusten energiatehokkuudesta perusparannusvelvoitteen näkökulmasta.

Tietotilinpäätöksen sitovat yli 200-vuotisille juurilleen historia-artikkelit. Ne kertovat historiallisesti merkittävän arkistoaineiston suojaamisesta ja kiinnostavista sisällöistä, kuten sisällissodan ja pankkivaltuuston aineistoista.

Suomen Pankin mittaritavoitteet ja niiden toteutuminen 2022

24.3.2023

Suomen Pankki on vaikuttava ja arvostettu keskuspankki

Toimintaa ohjaava periaate

1. Luomme lisäarvoa asiantuntemuksella, oivaltavilla ratkaisuilla ja luottamusta rakentavalla yhteistyöllä.

Kansalaiskysely Suomen Pankin maineesta ja luottamuksesta

Tavoite > 75 % suomalaisista luottaa Suomen Pankkiin

12/2020	12/2021	12/2022
–	Uusi mittari	83 %

Toimintaa ohjaava periaate

2. Perustamme kannanottomme ja päätöksemme tietoon, tutkimukseen ja laadukkaaseen analyysiin.

Tutkimustoiminnan laatupainotettu volyymi.
Vertaisarvioitujen artikkeleiden laatupainotettu indeksi.

Tavoite ≥ 32

12/2020	12/2021	12/2022
19	56	41

Toimintaa ohjaava periaate

3. Osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun, tavoitamme sidosryhmämme ja käymme rakentavaa vuoropuhelua kotimaassa ja eurojärjestelmässä.

Suomen Pankin mediainfojen näkyvyyden ja vaikuttavuuden indeksi (Euro ja talous -mediaindeksi)

Tavoite ≥ 4

12/2020	12/2021	12/2022
Uusi mittari	4,6	4,6

Suomen Pankki ylläpitää hinta- ja rahoitusvakautta kaikissa olosuhteissa.

Toimintaa ohjaava periaate

4. Tarjoamme edistykselliset ja luotettavat keskuspankkipalvelut suomalaisen yhteiskunnan muuttuviin tarpeisiin.

TARGET-palvelut ja vakuushallinta

Tavoite ≥ 93 % vastaajista tyytyväisiä

12/2020	12/2021	12/2022
–	Mittari uusittu	100 %

Tilastojen käyttäjät ja raportioijat

Tavoite ≥ 80 % vastaajista tyytyväisiä

12/2020	12/2021	12/2022
–	Mittari uusittu	91 %

Rahahuollon ammattiosapuolet

Tavoite ≥ 75 % vastaajista tyytyväisiä

12/2020	12/2021	12/2022
–	Mittari uusittu	90 %

Käteisen yleinen saatavuus

Tavoite ≥ 80 % tyytyväisten osuus kuluttajakyselyssä

12/2020	12/2021	12/2022
89 %	89 %	91 %

Toimintaa ohjaava periaate

5. Varmistamme toiminnan jatkuvuuden varautumalla muutos-, häiriö- ja kriisitilanteisiin.

Vararahasto + varaukset suhteessa taseen mitattuihin riskeihin

Tavoite Varauksia kartutetaan tavoitteena riittävän vahva tase kaikissa olosuhteissa.

12/2020	12/2021	12/2022
6 686 milj. euroa	6 807 milj. euroa	6 622 milj. euroa

Vakavien häiriöiden määrä. Suomen Pankkia tai Finanssivalvontaa koskevien ja yli tunnin kestävien laajavaikutteisten häiriöiden tai kriittisen liiketoiminnan keskeyttävien järjestelmähäiriöiden lukumäärä.

Tavoite 0

12/2020	12/2021	12/2022
0	0	0

Toimintaa ohjaava periaate

6. Kehitämme osaamistamme ja työtapojamme pitkäjänteisesti ja ennakoiden tulevaisuuden tarpeita.

Johtajuusindeksi ylittää ulkoisen vertailuryhmän tuloksen

Tavoite 2020: $\geq 71,7$; 2021: $\geq 69,9$; 2022: $\geq 73,1$

12/2020	12/2021	12/2022
74,1	73,4	75,2

Työtyytyväisyysindeksi ylittää ulkoisen vertailuryhmän tulokset

Tavoite 2021: $\geq 71,5$

12/2020	12/2021	12/2022
Mittaus joka toinen vuosi	73,6	Mittaus joka toinen vuosi

Henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien vuotuinen toteutuminen

Tavoite Yli 80 % suunnitelmista toteutuu hyvin

12/2020	12/2021	12/2022
79 %	80 %	72 %

Suomen Pankin päämääränä on kansalaisten hyvinvointi.

Toimintaa ohjaava periaate

7. Toimimme vastuullisesti ja kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan oman toiminnan hiilijalanjälki, kokonaispäästöt/toimintakulut

Tavoite	Laskeva trendi		
	12/2020	12/2021	12/2022
Laskentamenetelmä muutettu kansainvälisesti hyväksytyin ja suositellun kasvihuonepäästöprotokollan (GHG) mukaiseksi.	98 kg CO2/1000 euroa	77 kg CO2/1000 euroa	

YK:n tukemien vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattaminen

Tavoite	PRI-raportoinnin ja/tai arviointikehikon pohjalta johdetut kehityskohteet osaksi toiminnansuunnittelua,		
12/2020	12/2021	12/2022	
-	-		Kehityskohteet johdettu toimintasuunnitelmiin.

Toimintaa ohjaava periaate

8. Toteutamme tehtävämme tehokkaasti ja taloudellisesti pitäen yllä vakaata voitonjakoa valtiolle vakavaraisuutta vaarantamatta.

Valtiolle jaettu voitto

Tavoite	Ennakoitava	
12/2020	12/2021	12/2022
100,0 milj. euroa	26,3 milj. euroa	0 euroa

Korkotuotto ja sijoitusvarallisuuden tuotto yli valuuttavarannon valuuttojen keskimääräisen keskuspankkikoron 5 v. keskiarvo

Tavoite	> 0	
12/2020	12/2021	12/2022
Uusi mittari	Korkotuotto 0,8 %, sij.varallisuuden tuotto 2,4 %	korkotuotto -0,15 %, sij.varallisuuden tuotto 0,90 %

Vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön sekä tilapäistyövoiman henkilötyövuodet yhteensä

Tavoite	2022: ≤ 398,5	
12/2020	12/2021	12/2022
364	376	375

Osastojen toimintakulut yhteensä

Tavoite	2022: ≤ 68 milj. euroa	
12/2020	12/2021	12/2022
55 milj. euroa	58 milj. euroa	61 milj. euroa

Toimintaa ohjaava periaate

9. Edistämme kansalaisten tietämystä taloudesta, Suomen Pankista ja eurojärjestelmästä jakamalla ymmärrettävää tietoa.

Rahamuseon kävijämäärä ml. tapahtumiin virtuaalisesti osallistuneet

Tavoite	Nouseva trendi	
12/2020	12/2021	12/2022
–	–	10535

Suomen Pankin verkkosisältöjen parissa vietetty aika

Tavoite	Verkkovierailun keskimääräinen kesto \geq 1 min	
12/2020	12/2021	12/2022
Uusi mittari	1 min 06 s	1 min 43 s

Sosiaalisen median julkaisujen sitoutumisaste (Twitter)

Tavoite	Tavoite: \geq 3 %	
12/2020	12/2021	12/2022
Uusi mittari	1,5 %	2,2 %

Toimintakertomus

24.3.2023

Euroalueen yhteisestä rahapolitiikasta huolehtii eurojärjestelmä. Eurojärjestelmän päätavoitteena on pitää euroalueen hintataso vakaana. Vuonna 2022 inflaation voimakas kiihtyminen sai Euroopan keskuspankin (EKP) nostamaan korkojaan.

Suomen Pankki ylläpitää omalta osaltaan rahoitusvakautta Suomessa. Se arvioi rahoitusjärjestelmän riskejä, tuottaa rahoitustilastoja ja valmistelee makrovakauss politiikkaa. Vuonna 2022 rahoitusjärjestelmää uhkaavat riskit kasvoivat Venäjän hyökkäyssodan laukaiseman energiakriisin myötä.

Suomen Pankin yksi perustehtävistä on huolehtia rahahuollosta ja setelien liikkeeseenlaskusta Suomessa. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan lisäsi käteisen kysyntää vuonna 2022. Suomen Pankin mielestä käteispalvelujen turvaaminen on tärkeää myös jatkossa.

Suomen Pankin yksi lakisääteisistä tehtävistä on valuuttavarannon hallussapito ja hoito. Vuonna 2022 olosuhteet markkinoilla olivat haasteellisia, ja Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuotot olivat lähellä nollaa.

Suomen Pankin viestinnän merkittävyys ja luotettavuus korostuivat vuoden 2022 kriisien aikana. Suomen Pankki otti kantaa erityisesti energiakriisin vaikutuksiin kotimaan talouteen sekä kriisiin liittyvien politiikkatoimien arviointiin.

Suomen Pankin toteutti vastuullistyötä vuonna 2022 muun muassa tarjoamalla ajankohtaista, riippumatonta ja tutkimukseen perustuvaa tietoa Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista talouteen sekä edistämällä aktiivisesti vastuullisen sijoittamisen tavoitteita.

Rahapolitiikka

- 43 Euroopan keskuspankki normalisoi rahapolitiikkaansa vuonna 2022
- 48 Euroopan keskuspankin rahapolitiikka ja sen valmistelu vuonna 2022
- 53 Vuonna 2022 rahapolitiikan toimeenpanon epätavanomaisia toimia alettiin purkaa
- 63 Rahapolitiikan osto-ohjelmien netto-ostot päättyivät vuonna 2022

Rahapolitiikka

24.3.2023

Euroalueen yhteisestä rahapolitiikasta huolehtii eurojärjestelmä. Eurojärjestelmän päätavoitteena on pitää euroalueen inflaatio 2 %:ssa keskipitkällä aikavälillä. Vuonna 2022 inflaation voimakas kiihtyminen sai Euroopan keskuspankin (EKP) nostamaan korkojaan.

Eurojärjestelmään kuuluvat euroalueen kansalliset keskuspankit ja EKP. Eurojärjestelmän jäsenenä Suomen Pankki osallistuu euroalueen yhteisen rahapolitiikan valmisteluun, päätöksentekoon ja vastaa eurojärjestelmän rahapolitiikan toteuttamisesta Suomessa.

Vuonna 2022 inflaatio kiihtyi voimakkaasti koko euroalueella, mikä sai EKP:n käynnistämään rahapolitiikan normalisoinnin eli se vähensi elvyttäviä rahapolitiikan toimia.

Korkoja nostettiin ja arvopaperien netto-ostot lopetettiin vuoden 2022 aikana osana rahapolitiikan normalisointia

Rahapolitiikan normalisointi näkyi vuoden 2022 aikana ohjaukorkojen jyrkkänä nostamisena, rahapoliittisten osto-ohjelmien muutoksina, koronapandemian aikana tehtyjen vakuushelpotusten asteittaisena purkamisena ja pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden korkoehtojen heikentämisenä.

Koronnostot aloitettiin heinäkuussa 2022 ja korkoja nostettiin yhteensä neljä kertaa. Korkoja nostamalla pyritään vakauttamaan inflaatio 2 prosentin tavoitteeseen keskipitkällä aikavälillä.

Ohjaukorkon nostaminen heijastui myös markkinakorkoihin, kuten 12 kuukauden euriborkorkoon.

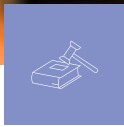
Osana tätä laajempaa rahapolitiikan normalisointia EKP lopetti pandemiaan liittyvät netto-ostot maaliskuussa. Arvopaperien netto-ostot loppuivat kesäkuussa.

EKP huomioi ilmastonäkökulmat yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa

Lokakuussa 2022 EKP otti ilmastonäkökulmat mukaan yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmaan. Tavoitteena on vähentää yrityslainaomistusten hiilidioksidipäästöjä Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden mukaisesti.

Eurojärjestelmä painottaa uudelleensijoituksiaan liikkeeseenlaskijoihin, joiden toiminta on ilmastonäkökulmasta parempaa. Lisäksi ensimarkkinoilla käytetään eriytettyä tarjousmenettelyä, joka myös suosii ilmastonäkökulmasta paremmin toimivia liikkeeseenlaskijoita sekä tietyt ehdot täyttäviä vihreitä velkakirjoja.

Ilmastotoimet tehdään vaarantamatta eurojärjestelmän ensisijaista hintavakaustavoitetta.

Euroopan keskuspankki normalisoi rahapolitiikkaansa vuonna 2022

24.3.2023

Inflaation voimakas kiihtyminen sai Euroopan keskuspankin (EKP) käynnistämään rahapolitiikan normalisoinnin. EKP kiristi rahapolitiikkaa vuoden aikana asteittain, mikä näkyi sekä ohjauskoron nostoina että rahapoliittisten osto-ohjelmien muutoksina. Vuonna 2022 EKP myös siirtyi ennakoivasta viestinnästä ohjauskorkopolitiikkaan, jossa päätökset tehdään kokouksissa tuoreimpien tietojen perusteella.

Vuonna 2022 rahapolitiikka reagoi inflaationäkymien muutoksiin

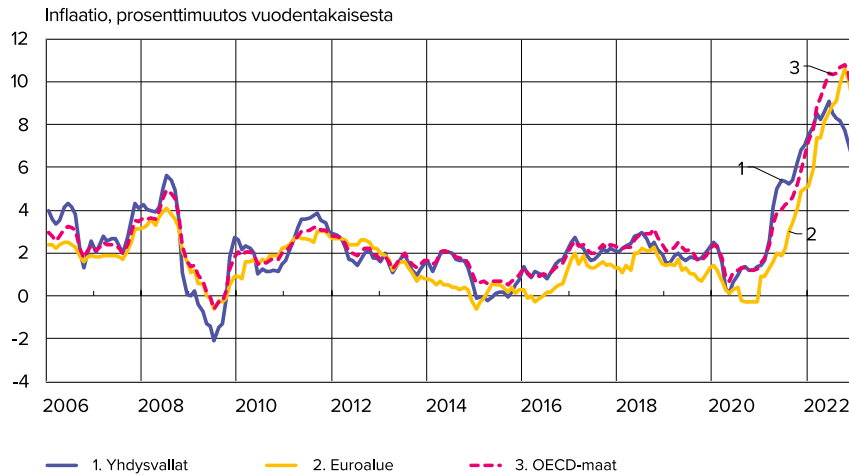
Ennen vuotta 2022 korot olivat poikkeuksellisen alhaisia ja ohjauskorot negatiivisia. Syynä alhaisiin korkoihin olivat heikot inflaationäkymät: inflaation odotettiin pysyvän sitkeästi EKP:n inflaatiotavoitetta hitaampana.

Koronapandemian aiheuttama globaali taluskriisi johti deflaatoriskin kasvamiseen. Keskuspankit vastasivat taluskriisiin asettamalla rahapolitiikkansa erittäin keveäksi, ja korkojen alarajalla taloutta elvytettiin osto-ohjelmilla ja pitempiaikaisilla luotto-operaatioilla.

Koronapandemian laannuttua inflaatio on kiihtynyt vuoden 2022 aikana ennustettua enemmän ja pysyvämmän. Inflaation kiihtyminen on ollut maailmanlaajuista (kuvio 2). Markkinaperusteiset inflaatio-odotukset ovat koronapandemian jälkeen kohonneet selvästi sekä Yhdysvalloissa että euroalueella.

Kuvio 2.

Inflaatio kiihtyi globaalisti vuoden 2022 aikana

Lähteet: Eurostat, maiden tilastoviranomaiset ja OECD.

Inflaation kiihtymiseen ovat euroalueella vaikuttaneet koronapandemian jälkeinen vahvistunut kansainvälinen kysyntä, tuontihintojen voimakas nousu ja koronapandemian aiheuttamat tarjontahäiriöt. Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama energian hintojen nousu kiihdytti inflaatiota vuonna 2022 tuontien energiasta riippuvaisella euroalueella vielä enemmän kuin Yhdysvalloissa.

Keskuspankit vastasivat kiihtyneeseen inflaatioon kiristämällä rahapolitiikkaansa. EKP käynnisti rahapolitiikan normalisoinnin, joka tarkoittaa rahapolitiikkakorkojen noston aloittamista ja asteittaista luopumista rahapolitiikan epätavanomaisista toimista.

Rahapolitiikalla ei kuitenkaan pystytä hidastamaan inflaatiota välittömästi keskipitkän aikavälin hintavakaustavoitteen tuntumaan. Sillä voidaan vaikuttaa keskipitkän ajan inflaationäkymiin sekä siihen, miten kustannuspaineita lisäävä tarjontahäiriö välittyy eteenpäin palkkoihin ja inflaatio-odotuksiin.

Ohjaukorko on keskeinen väline rahapolitiikan normalisoinnissa

[Rahapolitiikan normalisoinnissa](#) ohjaukorkojen muuttaminen palaa keskuspankin keskeiseksi välineeksi. Samalla keskuspankki luopuu asteittain arvopaperiostoista ja muista epätavanomaisista toimista. Normalisointi on johtanut rahoitusolojen kiristymiseen, mikä vähentää inflaatiopaineita taloudessa.

Euroalueella rahapolitiikan normalisointi käynnistyi joulukuussa 2021, jolloin EKP:n neuvosto päätti tulevan rahapolitiikan kiristämisen periaatteista. Arvopaperien netto-ostoista luovuttaisiin asteittain. Poliittikkakorkoja nostettaisiin euroalueella vasta sen jälkeen, kun arvopaperien netto-ostot olisivat päättyneet.

Korkopolitiikassa viestittiin varovaisuutta. Euroalueen korot olivat olleet pitkään poikkeuksellisen lähellä efektiivistä eli tosiasiallista alarajaansa, jonka alle nimelliskorkojen laskeminen on hankalaa (ks. artikkeli [Lähihistorian talouskriisit mullistivat Suomen Pankin toimintaa rahoitusmarkkinoilla](#)). Rahapolitiikan ennenaikaista kiristämistä koronapandemien jälkeen haluttiin välttää.

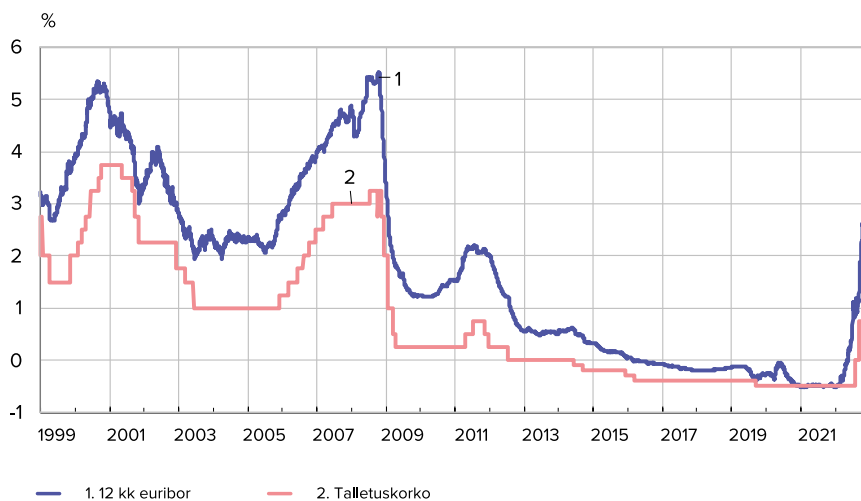
Inflaation kiihdyttyä odotettua enemmän ja pidempiaikaisesti EKP:n neuvosto on nostanut heinäkuun 2022 kokouksesta lähtien ohjauskorkoa poikkeuksellisen nopeasti. Talletuskorkoa nostettiin heinä-joulukuussa -0,5 prosentista 2 prosenttiin, yhteensä 2,5 prosenttiyksikköä. Neuvosto on myös viestinyt lisänostojen olevan edelleen tarpeen lähitulevaisuudessa.

Koronnostot ovat päättäneet seitsemän vuotta jatkuneen negatiivisten korkojen ajanjakson euroalueella. Samalla on siirrytty korkojen ennakoivasta viestinnästä ohjauskorkopolitiikkaan, jossa päätökset tehdään kokouksissa aina tuoreimpien tietojen perusteella.

Rahapolitiikan kiristystahti määräytyy inflaationäkymien ja inflaatio-odotusten mukaan tavoitteena inflaation hidastaminen keskipitkällä aikavälillä 2 prosentin vauhtiin. Korkojen nousu on heijastunut markkinakorkoihin, kuten 12 kuukauden euriborkorkoon (kuvio 3)

Kuvio 3.

Vuoden 2022 aikana rahapolitiikan kiristyminen on nostanut voimakkaasti euroalueen korkoja

Lähde: Euroopan keskuspankki.

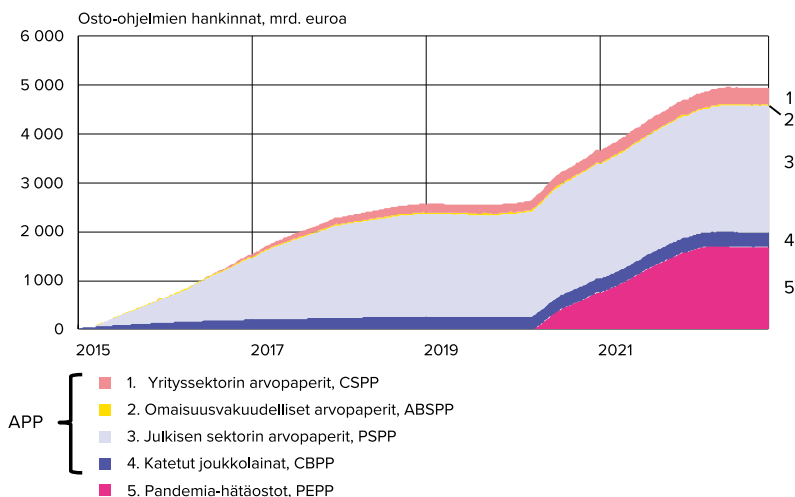
EKP lopetti myös arvopaperien netto-ostot

EKP lopetti arvopaperien netto-ostot heinäkuussa 2022. Joukkovelkakirjojen uudelleensijoituksia kuitenkin jatkettiin. Joulukuun 2022 kokouksessa EKP:n neuvosto päätti taseeseen hankittujen arvopaperien määrän asteittaisesta supistamisesta maaliskuusta 2023 alkaen.

Arvopaperien netto-ostojen loppuminen ja pitempiaikaisten luotto-operaatioiden päättyminen ovat johtaneet EKP:n taseen kasvun pysähtymiseen. Tällä hetkellä EKP:n taseen koko on noin 8 000 mrd. euroa, mikä on noin 65 % suhteessa BKT:hen. Osto-ohjelmat käsittävät taseesta noin 5 000 mrd. euroa (kuvio 4).

Kuvio 4.

EKP:n osto-ohjelmien kautta hankkimien arvopaperien määrä ei enää kasvanut

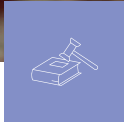

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Euroalueella rahapolitiikan erityispiirteenä on ollut euroalueen maiden taluskehityksen erilaisuus. Se voi pahimmillaan eriyttää euroalueen rahoitusmarkkinoita ja estää rahapolitiikan virityksen tarkoituksenmukaisen välittymisen markkina- ja lainakorkoihin. Rahapolitiikan normalisoinnin lisäksi yleinen epävarmuus taloudellisesta tilanteesta ja julkisen velan kestävydestä on osaltaan vaikuttanut siihen, että euroalueen valtionlainojen pitkät korot ovat nousseet.

Jos perusteeton tai hallitsematon markkinakehitys uhkaa muuttaa vakavanlaatuisesti rahapolitiikan vaikutusta euroalueen eri maissa, EKP:n neuvostolla on käytössään välineet välittymismekanismin suojaamiseksi niin, että hintavakautta pystytään ylläpitämään EKP:n tehtävän mukaisesti. Yksi tällainen väline on mahdollisuus kohdentaa joustavasti pandemiaan liittyvän osto-ohjelman (PEPP, pandemic emergency purchase programme) uudelleensijoituksia. Lisäksi neuvosto päätti heinäkuussa uudesta TPI-välineestä ([transmission protection instrument \(englanniksi\)](#)) rahapolitiikan välittymisen turvaamiseksi.

Rahapolitiikan tehokas välittyminen kaikissa olosuhteissa tukee rahapolitiikan normalisointia ja inflaatiotavoitteen saavuttamista keskipitkällä aikavälillä. Hintavakauden saavuttamista euroalueella tukee olennaisesti se, että keskuspankki on itsenäinen päättäessään rahapolitiikan virityksestä ja julkisen talouden velanhoitokyky on kestävä.

Euroopan keskuspankin rahapolitiikka ja sen valmistelu vuonna 2022

24.3.2023

Euroopan keskuspankki (EKP) kiristi rahapolitiikkaansa nopeasti vuoden 2022 jälkipuoliskolla nostamalla korkoja ja vähentämällä likviditeettiä. EKP jatkaa rahapolitiikan kiristämistä vuonna 2023 inflaation palauttamiseksi kestävästi kohti 2 prosentin inflaatiotavoitetta keskipitkällä aikavälillä.

Eurojärjestelmän rahapolitiikan päätavoite on ylläpitää euroalueen hintavakautta. EKP:n neuvoston määritelmän mukaan hintavakaustavoite tarkoittaa, että kuluttajahintojen vuotuisen kasvuvauhdin tulee olla keskipitkällä aikavälillä symmetrisesti 2 %. Näin rahan arvo säilyy kutakuinkin muuttumattomana ja ostovoima vahvana.

EKP:n rahapolitiikka tukee mahdollisuuksien mukaan myös muita EU:n talouspolitiikan tavoitteita, kuten kestävää talouskasvua ja työllisyyttä. Tämän tulee kuitenkin tapahtua hintavakaustavoitetta vaarantamatta.

Eurojärjestelmään kuuluvat euroalueen kansalliset keskuspankit ja Euroopan keskuspankki. Eurojärjestelmän jäsenenä Suomen Pankki osallistuu euroalueen yhteisen rahapolitiikan valmisteluun, päätöksentekoon ja toimeenpanoon. Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn on eurojärjestelmän ylimmän päättävän elimen, EKP:n neuvoston, jäsen.

Ohjauuskorkoja nostettiin ja likviditeettiä vähennettiin

EKP kiristi rahapolitiikkaa pitkin vuotta 2022.

EKP:n keskeiset ohjauskorot olivat vuoden 2022 alussa –0,50 % (talletuskorko), 0,00 % (perusoperaatioiden korko) ja 0,25 % (maksuvalmiusluoton korko).

Vuoden 2022 loppuun mennessä ohjauskorkoja oli nostettu 2,5 prosenttiyksikköä ja ne olivat 2,00 % (talletuskorko), 2,50 % (perusoperaatioiden korko) ja 2,75 % (maksuvalmiusluoton korko).

EKP:n neuvosto ennakoi koronnostojen jatkuvan, kunnes inflaatio palautuu kestävästi EKP:n 2 prosentin inflaatiotavoitteeseen keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n neuvosto päätti lokakuussa 2022 muuttaa kohdennettujen pitempiäikaisten rahoitusoperaatioiden kolmannen sarjan (TLTRO III, targeted longer-term refinancing operations) ehtoja. TLTRO III -operaatioiden korot muuttuivat, ja pankeille tarjottiin mahdollisuus alkuperäistä aikataulua nopeampaa likviditeetin takaisinmaksua varten.

Pandemiaan liittyvä osto-ohjelma (PEPP, pandemic emergency purchase program) päättyi maaliskuussa 2022. Laajennettujen omaisuuserien osto-ohjelma (APP, asset purchase programme) päättyi heinäkuussa 2022.

Joulukuussa 2022 EKP:n neuvosto päätti, että laajennettujen omaisuuserien osto-ohjelmassa ostettujen arvopaperien uudelleensijoituksia vähennetään keskimäärin 15 mrd. eurolla kuukaudessa maaliskuun 2023 alusta aina kesäkuun loppuun saakka. Lisäksi se päätti tarkastella uudelleensijoitusten jatkoa myöhemmin. Päätösten seurauksena EKP:n tase alkaa supistua.

Alkuvuoden talousnäkömät olivat epävarmat

EKP:n neuvosto arvioi **helmikuussa 2022**, että talouskasvu jatkunee heikkona ensimmäisellä vuosineljänneksellä samalla kun inflaatio edelleen kiihtyy.

Talouskasvun katsottiin voimistuvan loppuvuonna ja inflaatiovauhdin odotettiin pysyvän nopeampana kuin aiemmin, mutta hidastuvan loppuvuodesta.

Näiden arvioiden perusteella EKP:n neuvosto päätti helmikuun kokouksessaan pitää voimassa joulukuun päätökset mukaan lukien PEPP-osto-ohjelman netto-ostojen päättymisen maaliskuun loppuun mennessä.

Keväällä talousnäkömät synkkenivät

Maaliskuun 2022 rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto totesi, että Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuun lopulla on heikentänyt kasvu- ja inflaationäkymiä.

Konfliktin lopullisten vaikutusten arvioitiin riippuvan konfliktin etenemisestä, pakotteiden vaikutuksesta ja muista tekijöistä. Kaiken kaikkiaan konfliktin ennustettiin lisäävän taloudellista epävarmuutta.

EKP:n asiantuntijat pienensivät euroalueen BKT:n kasvuennustetta. Uusi BKT:n kasvuennuste oli 3,7 % kuluvalla vuodelle, 2,8 % vuodelle 2023 ja 1,6 % vuodelle 2024.

Inflaation ennakoitiin olevan 5,1 % vuonna 2022, 2,1 % vuonna 2023 ja 1,9 % vuonna 2024. Vaikka inflaation katsottiin nopeutuvan, olivat pitkän aikavälin inflaatio-odotukset kuitenkin ankkuroituneet lähelle 2 prosentin inflaatiotavoitetta.

Näiden arvioiden perusteella EKP:n neuvosta päätti kiihdyttää APP-osto-ohjelman vähentämistä niin, että netto-ostot pienensivät 40 mrd. euroon huhtikuussa, 30 mrd. euroon toukokuussa ja 20 mrd. euroon kesäkuussa. APP-ohjelman jatkosta päätettäisiin vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä.

Huhtikuun rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto totesi, että inflaatio on nopeutunut merkittävästi pääasiassa energiakustannusten jyrkän nousun takia.

Näiden tietojen perusteella EKP:n neuvosto arvioi, että APP-osto-ohjelman netto-ostojen tulisi päättyä kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä. Lisäksi EKP:n neuvosto arvioi, että PEPP-osto-ohjelman uudelleensijoituksia jatketaan ainakin vuoden 2024 loppuun saakka.

Kesällä ohjaukorkoja nostettiin

Kesäkuussa EKP:n neuvosto arvioi, että talouskasvu hidastuu ja inflaatio kiihtyy edelleen lähivuosina.

Eurojärjestelmän asiantuntijat pienensivät kuluvan ja seuraavan vuoden euroalueen BKT:n kasvuennusteita, mutta suurensivat hieman vuoden 2024 kasvuennustetta. Uudet ennusteet olivat 2,8 % vuonna 2022, 2,1 % vuonna 2023 ja 2,1 % vuonna 2024.

Inflaatioennustetta vuosille 2022 ja 2023 korotettiin merkittävästi energian hinnannousun vuoksi. Inflaation odotettiin kuitenkin palautuvan keskipitkällä aikavälillä lähelle 2 prosentin inflaatiotavoitetta energiakustannusten tasoittumisen, tarjontarajoitteiden helpottumisen ja rahapolitiikan normalisoitumisen ansiosta. Inflaatioennusteet olivat 6,8 % vuonna 2022, 3,5 % vuonna 2023 ja 2,1 % vuonna 2024.

Näiden tietojen perusteella EKP:n neuvosto päätti lopettaa netto-ostot APP-osto-ohjelmassa jo heinäkuun 1. päivänä. APP-ohjelman uudelleensijoituksia jatketaan pidemmän aikaa sen jälkeen, kun ohjaukorkoja aletaan nostaa.

EKP:n neuvosto ilmoitti myös suunnittelevansa ohjaukorkojen nostamista heinäkuussa ja syyskuussa sekä edelleen syyskuun jälkeen. Ohjaukorkojen nosto merkitsi luopumista pitkään jatkuneesta alhaisen koron politiikasta ja siten sitoutumiseen perustuvan ennakoivan viestinnän loppua.

Heinäkuussa EKP:n neuvosto päätti nostaa kolmea keskeistä ohjauskorkoaan 0,5 prosenttiyksiköllä varmistaakseen, että inflaatio palautuu takaisin 2 prosentin inflaatiotavoitteeseen keskipitkällä aikavälillä. Lisäksi neuvosto arvioi, että korkoja on tarpeen nostaa vielä tulevissa kokouksissa.

Tämän lisäksi EKP:n neuvosto hyväksyi uuden rahapolitiikan välineen (TPI, transmission protection instrument), jolla voidaan tukea rahapolitiikan vaikutuksen tehokasta välittymistä talouteen. Hyväksytty rahapolitiikan väline voidaan ottaa käyttöön, jos perusteeton tai hallitsematon markkinakehitys uhkaa muuttaa vakavanlaatuisesti rahapolitiikan vaikutusta euroalueen eri maissa.

Syksyllä koronnostot jatkuivat

Syyskuun rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto totesi, että kuluvan ja ensi vuoden inflaatio on ennusteen mukaan kiihtynyt. Inflaation ennakoitiin olevan 8,1 % vuonna 2022, 5,5 % vuonna 2023 ja 2,3 % vuonna 2024.

Kun inflaatiota kiihdyttävät tekijät jatkossa heikkenevät ja kun rahapolitiikan normalisoituminen välittyy talouteen ja hinnoitteluun, tulee inflaatio hidastumaan.

EKP:n asiantuntijat pienensivät BKT:n seuraavan vuoden kasvuennustetta. Uusi BKT:n kasvuennuste oli 3,1 % kuluvalla vuodelle, 0,9 % vuodelle 2023 ja 1,9 % vuodelle 2024.

Näiden tietojen perusteella EKP:n neuvosto nosti edelleen ohjauskorkoja 75 korkopisteellä. Lisäksi EKP:n neuvosto odotti joutuvansa nostamaan korkoja vielä useassa kokouksessa. Koronnostojen tahti riippuisi siitä, miten tilanne kehittyy ja millaisia tietoja inflaatiokehityksestä saadaan.

Koska talletuskorko ei enää ollut negatiivinen, EKP:n neuvosto päätti, että varannoille maksettavien korkojen porrastuksesta voitiin luopua. Näin kaksiportainen korko jäi pois käytöstä.

Lokakuun rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto arvioi, että inflaatio on edelleen aivan liian nopeaa ja pysyy tavoitetta nopeampana pitemmän aikaa. Euroalueen inflaatio oli syyskuussa 9,9%

Näiden tietojen perusteella EKP:n neuvosto korotti keskeisiä ohjauskorkojaan uudestaan 75 korkopisteellä. EKP:n neuvosto päättää tulevista koronnostoista kokouskohtaisesti inflaatio- ja talousnäkömien kehityksen perusteella.

EKP:n neuvosto päätti myös muuttaa TLTRO III -sarjan ehtoja. Lisäksi EKP:n neuvosto päätti muuttaa eurojärjestelmän keskuspankeissa pidetyille luottolaitosten vähimmäisvarannoille maksettavan koron EKP:n talletuskoron mukaiseksi, jotta se vastaisi paremmin rahamarkkinoiden tilannetta.

Rahapolitiikan kiristyminen jatkui loppuvuonna

Joulukuun rahapolitiikkakokouksessaan EKP:n neuvosto arvioi, että inflaatio on edelleen aivan liian nopeaa ja pysyy tavoitetta nopeampana pitemmän aikaa.

Eurojärjestelmän asiantuntija-arvioiden perusteella talouskasvun hidastuminen jää lyhytaikaiseksi, mutta kasvu pysyy kuitenkin vaimeana vuonna 2023 ja on merkittävästi hitaampaa kuin kesäkuun arvioissa.

Euroalueen talouskasvun arvioitiin elpyvän vasta kun sitä hidastavat tekijät väistyvät. BKT:n kasvuennusteet olivat 3,4 % vuonna 2022, 0,5 % vuonna 2023, 1,9 % vuonna 2024 ja 1,8 % vuonna 2025.

Eurojärjestelmän tuoreimmissa asiantuntija-arvioissa inflaatio on merkittävästi nopeampaa kuin vielä kesäkuisissa arvioissa. Inflaatioennusteet olivat 8,4 % vuonna 2022, 6,3 % vuonna 2023, 3,4 % vuonna 2024 ja 2,3 % vuonna 2025.

Näiden tietojen perusteella EKP:n neuvosto nosti kaikkia kolmea ohjauskorkoa 0,50 prosenttiyksiköllä. Lisäksi EKP:n neuvosto arvioi, että tuoreimpien eurojärjestelmän asiantuntija-arvioiden perusteella inflaatio ei hidastu toivotusti, joten korkoja joudutaan vielä nostamaan lisää.

EKP:n neuvosto päätti, että APP-osto-ohjelmassa ostettujen arvopaperien uudelleensijoituksia vähennetään keskimäärin 15 mrd. eurolla kuukaudessa maaliskuun 2023 alusta aina kesäkuun loppuun saakka. Lisäksi uudelleensijoitusten jatkoa tarkastellaan myöhemmin.

Vuonna 2022 rahapolitiikan toimeenpanon epätavanomaisia toimia alettiin purkaa

24.3.2023

Vuonna 2022 eurojärjestelmä alkoi normalisoida rahapolitiikkaansa. Eurojärjestelmä nosti ohjauskorkojaan, lopetti rahapoliittisten arvopaperiomistusten kasvattamisen, alkoi asteittain poistaa koronakriisin aikana tekemiään vakuushelpotuksia sekä heikensi pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden korkoehdot.

Suomen Pankki vastaa [eurojärjestelmän rahapolitiikan toteuttamisesta](#) Suomessa. Eurojärjestelmän rahapolitiikan toimeenpanon keinot voidaan jakaa tavanomaisiin ja epätavanomaisiin.

Tavanomaisia toimia ovat vakuudelliset huutokauppanuotoiset rahoitusoperaatiot, maksuvalmiusjärjestelmä ja vähimmäisvarantovelvoite. Niillä ohjataan ensisijaisesti lyhyitä markkinakorkoja.

Epätavanomaisiin toimiin kuuluvat muun muassa arvopaperiostot, lainat pitempiaikaisina rahoitusoperaatioina ja vakuusehtojen muutokset. Ne ovat olleet rahapolitiikan toteutuksen keskiössä vuonna 2007 alkaneesta finanssikriisistä aina koronapandemian aiheuttamaan kriisiin asti. Vuonna 2022 näitä epätavanomaisia toimia alettiin purkaa osana rahapolitiikan laajempaa normalisointia.

Korkoja nostettiin jyrkästi vuoden 2022 aikana

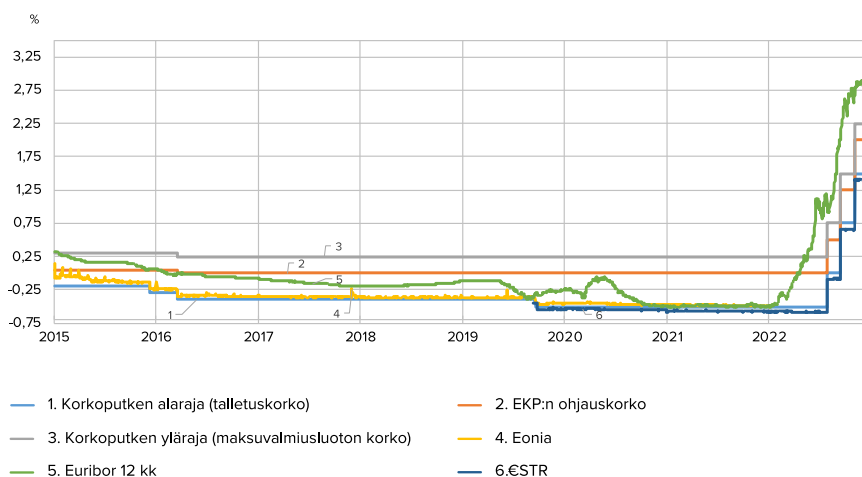
Euroopan keskuspankin (EKP) neuvosto nosti ohjaukorkojaan heinäkuusta alkaen neljästi. Kutakin ohjaukorkoa nostettiin 2,5 prosenttiyksikköä. Eurojärjestelmän talletuskorko sekä perusrahoitusoperaation ja maksuvalmiusluoton korot olivat vuoden lopussa 2,00 %, 2,50 % ja 2,75 % (kuvio 5).

Joulukuun kokouksessaan EKP:n neuvosto viesti jatkavansa korkojen nostoa tasaista tahtia vielä merkittävästi korkeammiksi. Tämän tarkoitus on varmistaa inflaation palautuminen 2 prosentin tavoitteen mukaiseksi riittävän nopeasti.

EKP:n neuvosto kertoi myös arvioivansa lyhyiden korkojen ohjauksen operatiivista kehikkoa vuoden 2023 loppuun mennessä.

Kuvio 5.

EKP:n politiikkakorot ja keskeisimpiä rahamarkkinakorkoja

Lähteet: Euroopan keskuspankki, Euroopan rahamarkkinainstituutti ja Suomen Pankki.
2.10.2019 alkaen eonia on sidottu €STR-korkoon (eonia = €STR + 8,5 korkopistettä).

Euroalueen yön yli -viitekorko €STR seurasi tiiviisti EKP:n talletuskoron kehitystä. Koronnostojen välittymisessä repomarkkinoille oli kuitenkin enemmän haasteita muun muassa vakuusmateriaaliin liittyvän pulan vuoksi. EKP:n neuvosto helpotti osaltaan vakuuspulaa kasvattamalla arvopaperilainauksen käteisvakuuden enimmäismäärää.

Pitemmät viitekorot, kuten kolmen ja kahdentoista kuukauden euriborit, nousivat [korko-odotusten nousun](#) myötä ja olivat vuoden lopussa 2,13 % ja 3,29 %.

Rahapolitiikan vastapuolijoukko säilyi Suomessa muuttumattomana

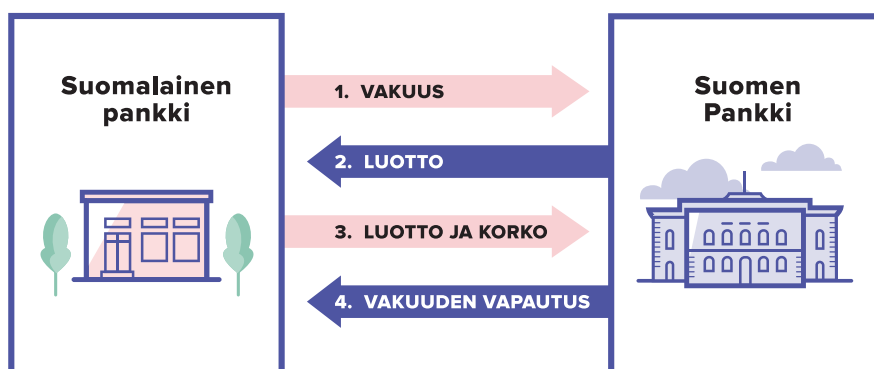
Voidakseen toimia [rahapolitiikan operaatioiden vastapuolina luottolaitosten tulee olla vähimmäisvarantovelvollisia](#), rahoitusvalvonnan alaisia, rahoitusasemaltaan vakaita sekä täyttää operatiiviset vaatimukset.

Vuonna 2022 Suomen Pankin rahapolitiikan vastapuolina oli 16 luottolaitosta. Vastapuolijoukko säilyi muuttumattomana edellisvuoteen verrattuna. Joukko muodostui suomalaisista luottolaitoksista sekä pohjoismaisten pankkien Suomessa toimivista sivuliikkeistä.

Vastapuoli voi hakea eurojärjestelmältä vakuudellista rahoitusta osallistumalla eurojärjestelmän rahoitusoperaatioihin. Se voi saada vakuuksia vastaan myös yön yli -maksuvalmiusluottoa, joka on maksettava takaisin seuraavana pankkipäivänä. Lisäksi maksuliiketarpeisiin on mahdollista saada vakuudellista päivänsisäistä luottoa. Vastapuolet voivat myös tehdä talletuksia keskuspankkiin.

Kuvio 6.

Luoton myöntäminen pankille

Lähde: Suomen Pankki.

Eurojärjestelmä on määritellyt keskuspankkiluoton vakuuksille kelpoisuusvaatimukset, jotka on julkaistu [EKP:n suuntaviivoissa](#), ja ne ovat samat koko euroalueelle.

Suomen Pankki on lisäksi antanut suuntaviivoja täydentävät [kansalliset lisävaatimukset](#) omille vastapuolilleen. Suomen Pankki päivitti näitä sääntöjä vuoden 2022 aikana kolmesti.

Pitkien rahoitusoperaatioiden luottoja maksettiin vuonna 2022 takaisin runsaasti

Eurojärjestelmä toteutti viikoittaiset perusrahoitusoperaatiot ja kuukausittaiset kolmen kuukauden mittaiset pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot edelleen kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti.

Näiden operaatioiden kysyntä sekä eurojärjestelmässä että Suomessa pysyi edelleen hyvin vähäisenä.

Eurojärjestelmä ei toteuttanut uusia kohdennettuja pitempiaikaisia rahoitusoperaatioita (TLTRO, targeted longer-term refinancing operations) vuonna 2022.

Ensimmäiset kaksi TLTRO III -operaatiota erääntyivät, ja pankit maksoivat eurojärjestelmän tasolla niistä erääntyneitä luottoja takaisin yhteensä 54 mrd. euroa.

Pankeilla oli myös mahdollisuus maksaa TLTRO III -luottoja takaisin aikaistetusti maaliskä-, kesä-, syys-, marras- ja joulukuussa. Pankit maksoivat eurojärjestelmän tasolla rahoitusta aikaistetusti takaisin yhteensä 826 mrd. euroa ja suomalaiset pankit yhteensä 6 mrd. euroa.

TLTRO III -luottojen avoinna oleva määrä pieneni vuoden aikana eurojärjestelmän tasolla 2 198 mrd. eurosta 1 318 mrd. euroon ja suomalaisilla pankeilla 36 mrd. eurosta 30 mrd. euroon.

Kokouksessaan 27.10. EKP:n neuvosto päätti muuttaa TLTRO III -luottojen korkoehdot siten, että 23.11. alkaen luottojen korko perustuu koron määrittävien EKP:n ohjaukorkojen keskimääräiseen tasoon luottojen takaisinmaksuun asti. Samassa kokouksessa neuvosto päätti lisätä ylimääräisiä takaisinmaksumahdollisuuksia pankeille.

Korkoehdotusten muutoksella edesautetaan koronnostojen välittymistä pankkien luotonantoon ja varainhankinnan kustannuksiin. Muutoksen myötä luottojen korko reagoi ohjaukorkojen muutoksiin nopeammin. Päätös on osa laajempaa rahapolitiikan normalisointia hintavakauden palauttamiseksi.

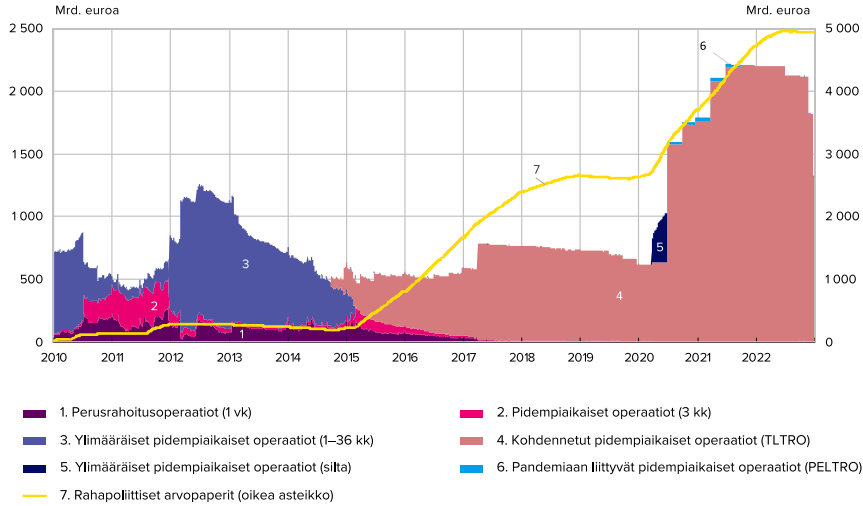
Korkoehdotusten muutoksen jälkeen euroalueen pankit kiihdyttivät takaisinmaksuja marras- ja joulukuussa.

EKP:n neuvosto seuraa TLTRO III -luottojen takaisinmaksujen vaikutusta rahapolitiikan mitoitukseen.

Pandemiaan liittyvien pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden (PELTRO, pandemic emergency longer-term refinancing operations) avoinna oleva määrä oli vuonna 2022 hyvin pieni, ja viimeinenkin operaatio erääntyy vuoden 2023 alussa.

Kuvio 7.

Eurojärjestelmän rahoitusoloja keventävät operaatiot (huutokaupat ja osto-ohjelmat)

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Suomen Pankki.

EKP jatkoi likviditeettijärjestelyjä muiden keskuspankkien kanssa vuonna 2022

Vuonna 2022 eurojärjestelmä varmisti globaalisti merkittävien valuuttojen saatavuuden ylläpitämällä olemassa olevia järjestelyjä muiden keskuspankkien kanssa. Eurojärjestelmän ja Yhdysvaltain, Englannin, Japanin, Sveitsin ja Kanadan keskuspankkien välinen pysyvä valuutanvaihtojärjestely säilyi ennallaan.

Eurojärjestelmä tarjosi edelleen dollarimääräistä rahoitusta maaliskuussa 2020 alennetulla hinnalla. Dollarimääräisten rahoitusoperaatioiden kysyntä pysyi aiempien vuosien tapaan vähäisenä.

Eurojärjestelmä varmisti edelleen euromääräisen likviditeetin saatavuuden myös euroalueen ulkopuolella.

EKP ilmoitti jatkavansa euroalueen ulkopuolisten keskuspankkien kanssa voimassa olevaa takaisinostojärjestelyä (EUREP, eurosystem repo facility for central banks), Puolan keskuspankin kanssa maaliskuussa solmittua kahdenvälistä valuutanvaihtojärjestelyä (swap line) sekä Albanian, Andorran, Pohjois-Makedonian, Romanian, San-Marinon ja Unkarin kanssa voimassa olevia kahdenvälisiä takaisinostojärjestelyjä (repo line) 15.1.2024 asti.

Lisäksi eurojärjestelmä jatkoi Kiinan keskuspankin kanssa voimassa olevaa kahdenvälistä valuutanvaihtojärjestelyä 8.10.2025 asti.

Euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettiylijäämä alkoi pienetä

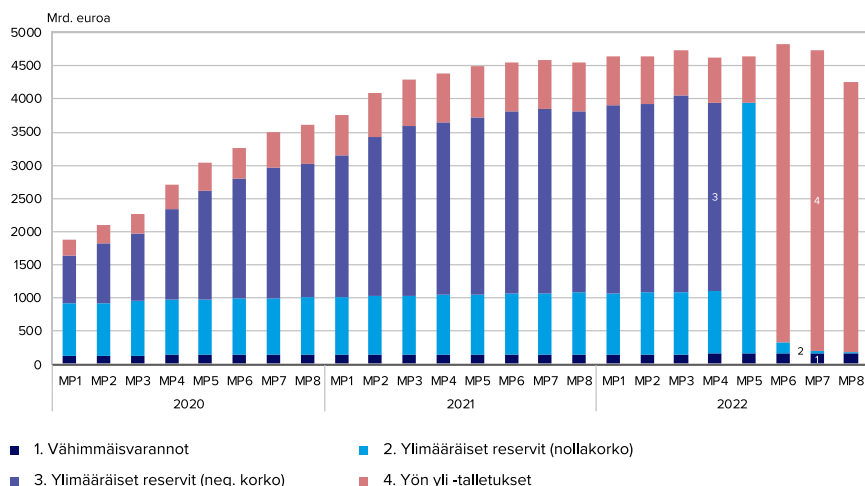
Euroalueen pankkijärjestelmän ylimääräinen likviditeetti eli pankkien keskuspankissa pitämät vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävät talletukset pienenivät noin 4 390 mrd. eurosta vuoden 2021 viimeisellä pitoperiodilla noin 4 080 mrd. euroon vuoden 2022 vastaavalla jaksolla (kuvio 8).

Keskuspankkitilin ylimääräisiä talletuksia hyvitetään pienemmällä seuraavasta kahdesta korosta: eurojärjestelmän talletuskorko tai nolla. Talletuskoron noustua nollan yläpuolelle pankit pitivät kuudennelta pitoperiodilta alkaen ylimääräisiä talletuksiaan lähes täysimääräisesti yön yli -talletuksina keskuspankkitilin sijaan (kuvio 8).

Ylimääräinen likviditeetti kasvoi vielä alkuvuodesta etenkin arvopaperiostojen jatkumisen myötä, mutta alkoi loppuvuodesta pienetä TLTRO III -luottojen takaisinmaksujen myötä.

Kuvio 8.

Pankkien talletukset eurojärjestelmässä: pitoperiodeittaisia keskiarvoja

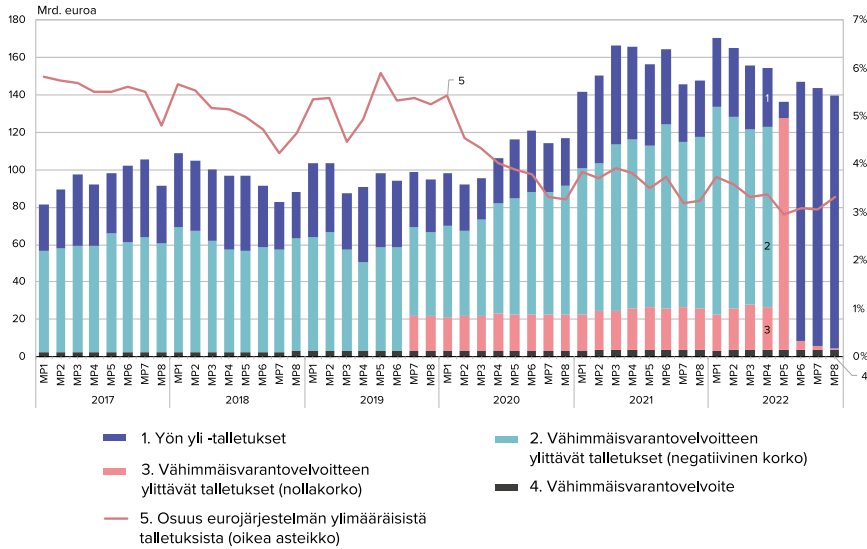

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Ranskan keskuspankki.

Suomen Pankkiin tehtiin vuonna 2022 vähimmäisvarantovaateen ylittäviä talletuksia keskimäärin 148 mrd. euroa, kun vuonna 2021 määrä oli 151 mrd. euroa. Vähimmäisvarantovelvoite oli keskimäärin vain noin 3,8 mrd. euroa (kuvio 9).

Kuvio 9.

Suomen Pankkiin tehdyt keskuspankkitalletukset

Lähde: Suomen Pankki.

Suomen Pankkiin tehtyjen ylimääräisten keskuspankkitalletusten osuus koko eurojärjestelmässä tehdyistä ylimääräisistä talletuksista pieneni hieman edellisestä vuodesta, keskimäärin 3,3 prosenttiin.

Porrastetusta talletuskorkojärjestelmästä luovuttiin syyskuussa, kun EKP:n neuvosto katsoi, ettei järjestelmälle ole enää tarvetta talletuskoron noustua nollan yläpuolelle.

Suomalaiset pankit käyttivät järjestelmän negatiivisesta korosta vapautetun kiintiön (kuusi kertaa vähimmäisvarantovelvoite) lähes täysimääräisesti hyväkseen aina järjestelmän päättymiseen asti.

Kokouksessaan 8.9.2022 EKP:n neuvosto poisti valtiontalletuksille maksettavan koron 0 prosentin ylärajan. Uusi kattokorko on pienempi seuraavasta kahdesta korosta: eurojärjestelmän talletuskorko tai euroalueen rahamarkkinoiden yön yli -korko €STR. Päätös on tilapäinen ja voimassa 30.4.2023 asti.

Päätöksen tavoitteena on turvata markkinoiden toimivuus ja rahapolitiikan tehokas välittyminen ja varmistaa, etteivät valtiontalletukset siirtyisi rahamarkkinoille hallitsemattomasti.

Kokouksessaan 27.10.2022 EKP:n neuvosto päätti, että 21.12.2022 alkaen reservivaateita hyvitetään perusrahoitusoperaatioiden koron sijaan talletuskorolla. Talletuskorko heijastelee paremmin korkotasoa, jolla varoja voidaan tallettaa rahamarkkinoille ja jolla varoja lainataan rahamarkkinoilta reservivaateen täyttämiseksi.

Pandemian vuoksi tehtyjen vakuushelpotusten asteittainen purkaminen alkoi

[Maaliskuussa 2022 EKP:n neuvosto \(englanniksi\)](#) päätti aloittaa koronapandemian vuoksi huhtikuussa 2020 tehtyjen [vakuushelpotusten asteittaisen purkamisen](#).

Ensimmäisessä vaiheessa 8.7.2022 alkaen kaikkien vakuuskelpoisten omaisuuserien vakuusarvon laskennassa käytettäviä aliarvostuksia nostettiin lähemmäksi koronapandemiaa edeltävää tasoa. Myös pankkien kattamattomien velkakirjojen käyttöä koskeva rajoite laskettiin takaisin 2,5 prosenttiin.

Jälkimarkkinakelpoisten arvopapereiden vakuuskelpoisuuden jäädytys 7.4.2020 vallinneeseen tilanteeseen poistettiin ja lisäksi päätettiin luopua tietyistä kansallisia lisälainasaamiskehikoita koskevista helpotuksista. Samassa yhteydessä eurojärjestelmän vakuuskehikkoon tehtiin myös muita, enemmän teknisiä päivityksiä, joista [EKP tiedotti toukokuussa 2022 \(englanniksi\)](#).

Osana koronapandemian aikaisten toimien asteittaista purkamista Suomen Pankki päätti poistaa lisälainasaamiskehikostaan 8.7.2022 alkaen mahdollisuuden käyttää vakuutena sellaisia lainasaamisia, joilla on julkisen sektorin koronatakaus.

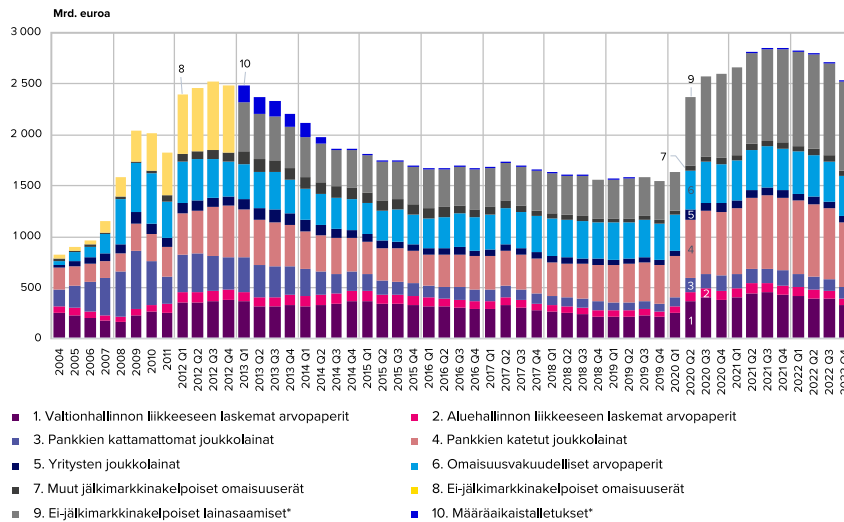
Lisäksi heinäkuussa 2022 EKP:n neuvosto päätti toimista, joilla [ilmastonmuutos otetaan yhä paremmin huomioon rahapolitiikan toimeenpanossa](#). Osa näistä toimista [tulee kohdistumaan myös eurojärjestelmän vakuuskehikkoon](#) tulevien vuosien aikana.

Pantattujen vakuuksien määrä alkoi pienetä

Eurojärjestelmälle toimitettujen vakuuksien kokonaismäärän kasvu pysähtyi ja vakuuksien määrä alkoi pienetä vuoden 2022 aikana (kuvio 10). Pankeilla oli vuonna 2022 eurojärjestelmän keskuspankeille toimitettuna vakuuksia keskimäärin yhteensä noin 2 700 mrd. euron arvosta, kun vuonna 2021 niitä oli pantattu keskimäärin noin 2 800 mrd. euron arvosta.

Kuvio 10.

Eurojärjestelmälle toimitetut vakuudet

Lähde: Euroopan keskuspankki.
*Jaottelu saatavilla vuoden 2013 alusta lähtien.

Suomen Pankin vastapuolten toimittamia vakuuksia oli pantattuna Suomen Pankille vuoden 2022 aikana keskimäärin noin 40 mrd. euron edestä, saman verran kuin edellisvuonna.

Pantattujen vakuuksien määrä alkoi kuitenkin vuoden loppua kohden supistua, samalla kun pankit maksoivat pitkiä rahoitusoperaatioitaan takaisin.

Suomen Pankin vastapuolten keskimääräinen vakuusylijäämä pieneni noin 15 prosenttiin (–5 %). Vakuusylijäämä on Suomen Pankille pantatuista vakuuksista se osuus, joka ylittää avoinna olevien rahapolitiikan luottojen määrän.

Lainasaamiset ja pankkien katetut joukkolainat eniten käytetty vakuuslaji

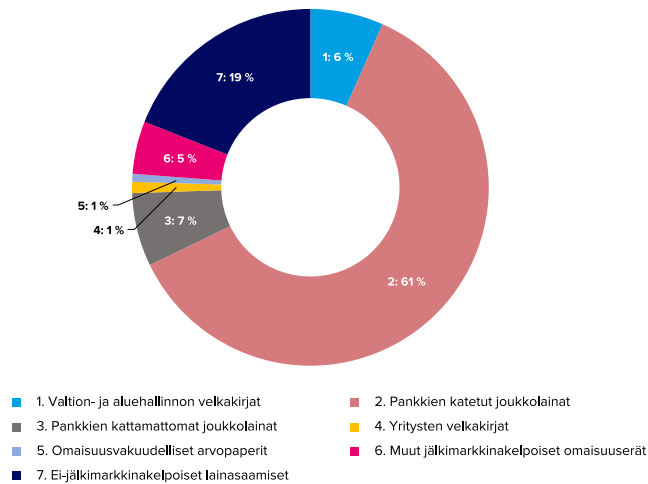
Vakuuslajeittain tarkasteltuna eurojärjestelmälle toimitettujen vakuuksien jakauma säilyi pitkälti ennallaan vuonna 2022.

Lainasaamiset olivat edelleen eurojärjestelmän suosituin vakuutena käytetty omaisuuserä (33 % kaikista vakuuksista). Seuraavaksi käytetyin omaisuuserä olivat pankkien katetut joukkolainat (25 %). Kolmanneksi suurimman osuuden muodostivat omaisuusvakuudelliset arvopaperit (15 %).

Suomen Pankin vastapuolet käyttivät vakuutena erityisesti pankkien liikkeeseen laskemia katettuja joukkolainoja (kuvio 11). Niiden osuus kasvoi yhä, 61 prosenttiin (+8 %) kaikista toimitetuista vakuuksista. Toiseksi eniten vakuutena käytettiin lainasaamisia (19 %), vaikka niiden osuus hiukan pienenikin (–4 %) aiemmasta. Kolmanneksi eniten vakuudeksi tuotiin pankkien kattamattomia joukkolainoja (7 %).

Kuvio 11.

Suomen Pankille toimitetut vakuudet (osuudet keskimäärin vuoden 2022 aikana)

Lähde: Suomen Pankki.

Rahapolitiikan osto-ohjelmien netto-ostot päättyivät vuonna 2022

24.3.2023

Eurojärjestelmän osto-ohjelmissa siirryttiin vuonna 2022 uudelleensijoitusvaiheeseen ja rahapolitiikan välittyminen euroalueella varmistettiin joustoin. Yrityslainaostoissa otettiin huomioon yritysten ilmastoteot.

Suomen Pankki ostaa Euroopan keskuspankin (EKP) rahapoliittisten tavoitteiden pohjalta suomalaisia julkisen sektorin velkakirjoja, suomalaisia katettuja velkakirjoja sekä laajasti eri yritysten velkakirjoja. Yhtenä tavoitteena on pienentää yrityslainaostojen ympäristöjalanjälkeä ja edistää Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

Julkisen sektorin arvopaperiostojen riskeistä vastaa Suomen Pankki itse, mutta yksityisen sektorin osto-ohjelmien riskit on jaettu eurojärjestelmän keskuspankkien kesken.

Joustopot ja uusi työkalu paransivat rahapolitiikan tasaista välittymistä eri maihin

EKP lopetti netto-ostot [pandemiaan liittyvässä osto-ohjelmassa \(PEPP, pandemic emergency purchase programme\) \(englanniksi\)](#) maaliskuun lopussa ja [omaisuuserien osto-ohjelmassa \(APP, asset purchase programme\) \(englanniksi\)](#) heinäkuun alussa.

Alkaneessa uudelleensijoitusvaiheessa velkakirjojen erääntyessä niiden pääomat sijoitetaan uudelleen markkinoille.

PEPP-osto-ohjelman uudelleensijoituksia voitiin ohjata joustavasti eri aikoina eri velkakirjaluokkiin ja eri maihin tarpeen mukaan, jotta rahapolitiikka välittyisi tasaisesti.

EKP:n neuvoston heinäkuun kokouksessa hyväksyttiin instrumenttivalikoimaan myös korkoerojen leventymistä ehkäisevä TPI-työkalu (transmission protection instrument).

Eurojärjestelmän APP-omistukset kasvoivat vuoden 2022 aikana 3 123 mrd. eurosta 3 254 mrd. euroon. EKP julkaisee eurojärjestelmän PEPP-omistukset kahden kuukauden välein. Marraskuun 2022 lopussa PEPP-omistukset olivat noin 1 683 mrd. euroa eli 147 mrd. euroa suuremmat kuin marraskuun 2021 lopussa.

APP- ja PEPP-ohjelmien omistukset Suomen Pankin taseessa vuonna 2022

[Vuonna 2022 rahapolitiikkaan liittyvät velkakirjaomistukset kasvoivat Suomen Pankin taseessa](#) 90 mrd. eurosta 96 mrd. euroon. Siitä APP-ohjelmassa ostettujen velkakirjojen määrä oli 68 mrd. euroa ja PEPP-ohjelmassa ostettujen velkakirjojen osuus 28 mrd. euroa.

APP-ohjelmassa ostettujen Suomen valtionlainojen ja valtiosidonnaisten velkakirjojen kokonaismäärä Suomen Pankin taseessa oli vuoden 2022 lopussa 37,3 mrd. euroa ja yhteiseurooppalaisten instituutioiden velkakirjojen osuus 2,1 mrd. euroa.

PEPP-ohjelmassa ostetut arvopaperit raportoidaan Suomen Pankin taseessa yhtenä lukuna. Suomen Pankin PEPP-ostot koostuvat pääasiassa julkisen sektorin velkakirjoista, mutta sisältävät myös yrityssektorin velkakirjoja ja katettuja velkakirjoja.

Tilastokeskus julkistaa neljännesvuosittain Suomen valtion velkakirjojen omistukset kansantalouden rahoitustilinpäädössä. [Syyskuun lopussa 2022 Suomen Pankki omisti 38,7 % Suomen valtion velkakirjoista.](#)

APP-ohjelmassa ostettujen yrityssektorin velkakirjojen kokonaismäärä Suomen Pankin taseessa oli vuoden 2022 lopussa 16,5 mrd. euroa ja katettujen velkakirjojen kokonaismäärä 11,7 mrd. euroa.

APP- ja PEPP-ohjelmien yrityssektorin velkakirjaostoissa Suomen Pankki toimii yhtenä eurojärjestelmän kuudesta keskuspankista, jotka toteuttavat ostoja koko eurojärjestelmän puolesta.

Suomalaisten yrityssektorin velkakirjojen lisäksi Suomen Pankki vastaa myös irlantilaisien, itävaltalaisien, latvialaisten, liettualaisten ja virolaisten yritysten liikkeeseen laskemien ja osto-ohjelmien kelpoisuusehdot täyttävien velkakirjojen ostoista.

Katettujen velkakirjojen ostoissa Suomen Pankin toimet kohdistuvat suomalaisten katettujen velkakirjojen markkinoihin.

[Eurojärjestelmä lainaa tarvittaessa osto-ohjelmissa ostamia arvopapereita takaisin markkinoille \(englanniksi\)](#). [Arvopaperilainauksella](#) tuetaan euroalueen velkakirjojen likviditeettiä.

Vuonna 2022 EKP otti ilmastonäkökulmat mukaan yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmaan

[EKP ilmoitti 4.7.2022 ilmastonäkökulmien sisällyttämisestä eurojärjestelmän yrityssektorin arvopapereiden ostoihin](#). Nämä näkökulmat kattavat sekä yrityssektorin osto-ohjelman (CSPP, corporate sector purchase programme) että PEPP-osto-ohjelman yritysten joukkovelkakirjalainat.

EKP on ottanut ilmastonmuutokseen liittyvät toimintatavat huomioon yrityslainaostoissa lokakuusta 2022 alkaen. Näin vähennetään yrityslainaomistusten hiilidioksidipäästöjä Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden mukaisesti.

Tätä varten eurojärjestelmä painottaa uudelleensijoituksiaan niihin liikkeeseenlaskijoihin, joiden toiminta on ilmastonäkökulmasta parempaa. Suorutumista mitataan kullekin liikkeeseenlaskijalle laskettujen ilmastopistemäärien mukaan.

[Yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten ilmastotekijät huomioidaan osto-ohjelmissa, löytyvät EKP:n verkkosivuilta \(englanniksi\)](#). Ilmastotoimet tehdään vaarantamatta eurojärjestelmän ensisijaista hintavakaustavoitetta.

Lisäksi eurojärjestelmä käyttää ensimarkkinoilla eriytettyä tarjousmenettelyä, joka suosii korkeammat ilmastopisteet saaneita liikkeeseenlaskijoita sekä tietyt ehdot täyttäviä vihreitä velkakirjoja.

Suomen Pankki ja muut euroalueen keskuspankit alkoivat pienentää rahapoliittisten yrityslainaostojen ympäristöjalanjälkeä.

Rahoitusvakaus

- 69 Rahoitusvakautta uhkaavat riskit kasvoivat vuonna 2022
- 74 Energijohdannaismarkkinoiden maksukyvyyn haasteet horjuttivat rahoitusvakautta
- 78 Makrovakauseräpolitiikka vahvistaa rahoitusjärjestelmän vakautta
- 83 IMF arvioi Suomen rahoitusjärjestelmää perusteellisesti
- 86 Suomen Pankki selvitti ilmastonmuutoksen vaikutuksia rahoitusjärjestelmään
- 89 Uudistettu tilastotuotanto tarjoaa entistä parempaa tietoa rahoitusmarkkinoista

Rahoitusvakaus

24.3.2023

Suomen Pankki ylläpitää omalta osaltaan rahoitusvakautta Suomessa. Se arvioi rahoitusjärjestelmän riskejä, tuottaa rahoitustilastoja ja valmistelee makrovakauspoliittikkaa. Vuonna 2022 rahoitusjärjestelmää uhkaavat riskit kasvoivat Venäjän hyökkäyssodan laukaiseman energiakriisin myötä.

Vuonna 2022 energiakriisi haastoi rahoitusvakautta koko Euroopassa. Rahoitusmarkkinoiden voimakkaat liikkeet lisäsivät mielenkiintoa talouden tilastotietoihin.

Vuonna 2022 Suomen Pankki uudisti tilastotuotannon tarjoamaan entistä tarkempaa tietoa rahoitusmarkkinoista

Asianmukaisten, ajantasaisten ja kattavien tilastojen laatiminen on yksi Suomen Pankin lakisääteisistä tehtävistä.

Suomen Pankki uudisti ja yhdenmukaisti vuonna 2022 vakuutus- ja arvopaperitilastointiaan vastaamaan paremmin muita Suomen Pankin laatimia tilastoja.

Myös maksu- ja petostietojen tiedonkeruu uudistui vastaamaan Euroopan keskuspankki EKP:n maksuliiketilastoasetusta.

Rahoitusvakautta uhkaavat riskit kasvoivat vuonna 2022

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja sen laukaisema energiakriisi Euroopassa haastoivat Suomen taloutta ja rahoitusjärjestelmää vuoden 2022 aikana.

Inflaatio kiihtyi, talouden näkymät heikentyivät, ja rahoitus kallistui. Välttämättömien kulujen kasvu kiristi monien kotitalouksien ja yritysten taloutta.

Rahoitusvakauden riskejä lisäsi muun muassa kotitalouksien kasvanut velka.

Myös energiayhtiöiden kasvaneet rahoitustarpeet ja maksukyvyn haasteet horjuttivat rahoitusvakautta. Suomen Pankki pitää maksukyvyn tukemista tärkeänä, jotta rahoitusjärjestelmää horjuttavilta laajoilta maksuvaikeuksilta vältyttäisiin.

Makrovakauseräpolitiikka vahvistaa rahoitusjärjestelmän kriisinsietokykyä

Rahoitusjärjestelmän vakautta, finanssikriisien riskiä ja rahoitusjärjestelmän kriisinsietokykyä pyritään hallitsemaan makrovakauseräpolitiikalla. Sillä huolehditaan myös pankkien vakavaraisuudesta.

Suomessa aiemmin tehtyjen sääntelymuutosten ansiosta pankeilla oli vahvat pääomapuskurit Venäjän hyökkäyssodan ja energiakriisin alkaessa. Näin ne kestivät heikentyneitä talousnäkömiä paremmin ja pystyivät ylläpitämään talouden rahoitusta.

Vuonna 2022 Suomen Pankki osallistui makrovakauseräpolitiikan kehitykseen uudistamalla riskimittareita ja tuottamalla tutkimustietoa esimerkiksi lakiuudistustyön käyttöön.

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) sai vuonna 2022 valmiiksi laajan arvion Suomen rahoitusjärjestelmän vakauudesta ja riskeistä. Sen perusteella IMF antaa makrovakauseräpolitiikkaan liittyviä suosituksia esimerkiksi lainsäädännön, velanoton rajoituksen sekä suositusten ja sääntelyn kehittämiseksi.

Suomen Pankki jatkoi vuonna 2022 selvitystä ilmastonmuutoksen vaikutuksista rahoitusjärjestelmään

Mahdollisiin rahoitusjärjestelmän kriiseihin varautumisessa kyberriskien ja geopolitiittisen ympäristön merkitys korostui vuoden 2022 aikana.

Ilmastonmuutos aiheuttaa riskejä myös rahoituslalle esimerkiksi vaarantamalla vakuudet ja velallisten maksukyvyyn. Näitä riskejä arvioidaan ja pyritään hillitsemään muuttamalla rahoitusjärjestelmää kestävämpään suuntaan.

Suomen Pankki jatkoi vuonna 2022 ilmastonmuutoksen ja vihreän siirtymän aiheuttaman talouden rakennemuutoksen riskianalyysejä ja kehitti analyysityötä vastaamaan paremmin muuttuvia olosuhteita.

Rahoitusvakautta uhkaavat riskit kasvoivat vuonna 2022

24.3.2023

Rahoitusjärjestelmän vakautta uhkaavat riskit kasvoivat vuonna 2022. Energiakriisi lisäsi kotitalouksien ja yritysten kuluja, talous heikentyi ja lainojen korot nousivat nopeasti. Velalliset selviytyivät kuitenkin lainanmaksusta yhä enimmäkseen hyvin.

Suomen Pankki arvioi säännöllisesti rahoitusjärjestelmän vakautta ja sitä uhkaavia riskejä ja haavoittuvuuksia. Arviot tukevat sekä Suomen Pankin että Finanssivalvonnan johtokunnan työtä ja päätöksiä.

Jos esimerkiksi luotonantoon ja velkaantumiseen liittyvät riskit toteutuvat laajalti, ne voivat vaarantaa rahoitusjärjestelmän vakauden ja haitata pankkeja ja taloutta pitkään. Suomen Pankissa tehty työ auttaa [tunnistamaan ajoissa rahoitusvakauteen kohdistuvat riskit](#) sekä kartoittamaan keinot lievittää ja ehkäistä niitä.

Suomen rahoitusjärjestelmä pysyi vakaana

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja sen laukaisema energiakriisi Euroopassa haastoivat Suomen taloutta ja rahoitusjärjestelmää vuoden 2022 aikana. Suomen Pankin arvion mukaan [Suomen rahoitusjärjestelmä pysyi silti vakaana](#).

Rahoitusvakauteen kohdistuvat pidemmän aikavälin riskit kuitenkin kasvoivat vuoden kuluessa sekä Suomessa että muualla maailmassa.

Inflaatio kiihtyi, talouden näkymät heikentyivät ja sekä pankeista että markkinoilta otettava rahoitus kallistui. Välttämättömien kulujen kasvu kiristi monien kotitalouksien ja yritysten taloutta.

Rahoitusjärjestelmän keskeiset haavoittuvuudet Suomessa liittyvät siihen, että kotitalouksilla on ennätyskallista paljon velkaa. Myös pankkisektorin suuri koko, keskittyneisyys ja kytkökset maiden välillä kasvattavat riskejä.

Kuvio 12.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan kasvattaa riskejä

- Talouskasvu hiipuu, hinnat nousevat ja lainat kallistuvat
- Kustannusten kasvu kiristää monien velallisten taloutta
- Pankeille voi tulla lisää luottotappioita

Lähde: Suomen Pankki.

Riskit edellyttävät puskureita pahan päivän varalle

- Kotitalouksien liiallista velkaantumista on hillittävä
- Pankkien kykyä kestää kriisejä on parannettava
- Pankkien on varauduttava määrätietoisesti kyberriskeihin

Suomalaiset pankit kestävät luottoriskejä hyvin

Suomen Pankki ja Finanssivalvonta tekivät vuonna 2022 Suomen pankkisektorille [stressitestin](#).

Stressitesti koski kuvitteellista kriisiskenaariota, jossa kansainvälisen talouden ja rahoitusmarkkinoiden häiriöt koettelivat Pohjoismaiden taloutta ja asuntomarkkinoita.

Stressitestin mukaan Suomen pankkisektori kestäisi skenaarion mukaisen häiriötilanteen hyvin. Luottotappiot kasvaisivat tuntuvasti, mutta pankkisektori säilyisi vakavaraisena.

Suomen Pankki arvioi kuitenkin, että [pankkien ja lainanottajien kriisinkestävyyttä tulee vahvistaa entisestään](#), jotta koko rahoitusjärjestelmän vakaus voidaan varmistaa jatkossakin erilaisissa häiriö- ja kriisitilanteissa.

Esimerkiksi pankkien pitää varautua entistä määrätietoisemmin rahoitussektoriin kohdistuviin kyberriskeihin. Lisäksi viranomaiset tarvitsisivat nykyistä tehokkaampia keinoja hillitä kotitalouksien liiallista velkaantumista.

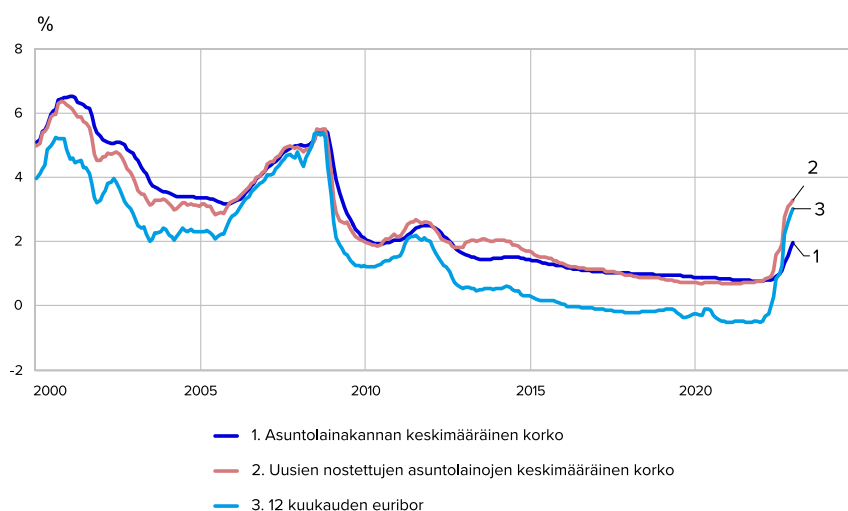
Lainojen korot nousivat nopeasti

Kotitalouksien ja yritysten uusien lainojen [korot nousivat nopeasti vuoden 2022 jälkipuoliskolla](#) (kuvio 13). Suurin osa suomalaisten lainoista on sidoksissa euribor-korkoihin, jotka olivat jo keväällä plussan puolella ja nousivat sen jälkeen rivakasti.

Osalla asuntovelallisista on korkosuojaus tai kiinteäkorkoinen laina. Ajan myötä markkinakorkojen nousu välittyi kuitenkin myös useimpien vanhojen lainojen korkoihin.

Kuvio 13.

Asuntolainojen korot nousivat Suomessa nopeasti vuonna 2022

Lähteet: Suomen Pankki ja Refinitiv.

Suomen Pankki arvioi, [miten korkojen nousu vaikuttaa tuoreisiin asuntovelallisiin](#). Laskelmat perustuivat pankeilta kerättyihin tietoihin uusista asuntolainoista ja lainanottajien tuloista.

Koronnousu vaikuttaa eniten niihin velallisiin, joilla on paljon vaihtuvakorkoista velkaa suhteessa tuloihin ja joiden lainanhoitorasitus on jo valmiiksi hyvin suuri.

Energiakriisi lisäsi yritysten lainanottoa

Suomen Pankki arvioi [Venäjän Ukrainassa käymän hyökkäyssodan ja sen seurausten vaikutuksia suomalaisiin yrityksiin](#). Suorat vaikutukset osuivat aluksi niihin yrityksiin, joilla oli toimintaa tai kaupankäyntiä Venäjällä.

Välilliset vaikutukset yrityksiin Suomessa ja muualla Euroopassa ovat kuitenkin huomattavasti laajempia esimerkiksi energian ja raaka-aineiden kallistumisen ja saatavuusongelmien takia.

Yritykset nostivat vuoden 2022 kuluessa poikkeuksellisen paljon uusia lainoja. Tämä johtui erityisesti suurten [energia- ja teollisuusyritysten rahoitustarpeista](#). Sähköä tuottavat yritykset tarvitsivat lisää rahoitusta, kun niiden piti toimittaa aiempaa enemmän vakuuksia [energiajohdannaispörssiin](#).

Asuntomarkkinat vaimenivat loppuvuonna

Suomen Pankki kiinnitti vuonna 2022 erityistä huomiota asuntomarkkinoiden ja kiinteistösijoitustoiminnan riskeihin sekä [Suomessa](#) että muissa [Pohjoismaissa](#). Asuntokauppa ja lainananto vaimenivat vuoden loppua kohti, ja asuntojen hinnat laskivat.

Suomi ja eräät muut maat saivat vuoden 2022 alussa Euroopan järjestelmäriskikomitealta arvion [asuntomarkkinoiden riskeistä](#) ja [keinoista, joilla kansalliset viranomaiset ovat lievittäneet riskejä](#). Komitea valvoo ja edistää rahoitusjärjestelmän vakautta Euroopassa.

Komitea arvioi, että asuntomarkkinoiden riskit Euroopassa ovat kasvaneet entisestään. Sen vuoksi Suomessa ja eräissä muissa maissa tulisi edelleen kehittää [makrovakaupolitiikan](#) välineitä ja siihen liittyvää lainsäädäntöä.

Kulutusluottojen myöntö on entistä useammin digitaalista

Suomen Pankki seurasi ja analysoi tiiviisti myös luottolaitosten ja muiden rahoituslaitosten myöntämiä [kulutusluottoja](#).

Vuoden 2022 aikana etenkin tili- ja korttiluottojen käyttö lisääntyi, kun koronapandemia hellitti ja ihmisten mahdollisuudet ostaa palveluita lisääntyivät.

Kulutusluottojen ja niitä myöntävien luotonantajien määrä on kasvanut viime vuosina. Luottoja voi hakea erilaisista verkkopalveluista täysin digitaalisesti.

Suomen Pankin tekemän kyselyn mukaan [digitaalisten kanavien käyttö on yleisintä vakuudettomien kulutusluottojen myynnissä](#).

Epävarmuutta kansainvälisillä markkinoilla

Suomen Pankki arvioi säännöllisesti myös [kansainvälisen rahoitusjärjestelmän vakautta ja riskejä sekä niiden vaikutuksia Suomeen](#). Vuonna 2022 kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla oli suurta epävarmuutta energiakriisin, nopean inflaation, talouden heikkouden ja rahoituskustannusten kasvun vuoksi.

Nämä tekijät lisäsivät huolia kotitalouksien, yritysten ja valtioiden taloudesta ja siitä, kuinka hyvin ne selviytyvät veloistaan. Luottoriskien kasvu pysyi kuitenkin toistaiseksi kurissa. Myös pankkien kyky myöntää luottoja pysyi päätalousalueilla hyvänä, mikä on tärkeää taloudelle.

Akuuteimmat riskit liittyivät etenkin vuoden lopulla siihen, että rahoitusmarkkinoiden likviditeetti heikentyi. Sijoittajat olivat aiempaa haluttomampia ottamaan riskiä ja käymään kauppaa kansainvälisillä arvopaperimarkkinoilla.

Markkinoilla oli ajoittain pulaa hyvistä vakuuksista, ja esimerkiksi suuren riskin yritykset laskivat liikkeeseen selvästi vähemmän joukkolainoja kuin aiempina vuosina.

Suomen Pankki toi esiin myös [ilmastonmuutokseen](#) ja [luontokatoon](#) liittyviä riskejä rahoitusvakaudelle. Esimerkiksi [investoinnit hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen edellyttävät myös mittavaa rahoitusta](#).

Energiajohdannaismarkkinoiden maksukyvyyn haasteet horjuttivat rahoitusvakautta

24.3.2023

Syksyllä 2022 energiajohdannaisten vakuusvaatimukset kasvattivat voimakkaasti energiayhtiöiden lyhytaikaisia rahoitustarpeita. Suomen Pankki seurasi tilannetta ja arvioi energiajohdannaismarkkinoihin liittyviä rahoitusvakausuhkia.

Kaasun ja sähkön hinnan voimakkaat vaihtelut aiheuttivat merkittäviä haasteita energiayhtiöiden likviditeetille eli maksukyvyille. Vakuusvaatimusten kasvu johdannaismarkkinoilla lisäsi myös energiayhtiöiden lyhytaikaisia rahoitustarpeita.

Suomen Pankki pitää maksukyvyyn tukemista tärkeänä, jotta rahoitusvakautta horjuttavilta laajoilta maksuvaikeuksilta välttyttäisiin.

Vakuudet pienentävät johdannaiskaupan vastapuoliriskiä

Energiayhtiöt käyttävät johdannaisia, kuten futuureita, suojatakseen tulevan tuottonsa energian markkinahinnan vaihteluilta. Esimerkiksi sähköntuottaja voi tehdä futuurisopimuksen, jolla se sitoutuu myymään sähköä tulevaisuudessa ennalta sovittuun hintaan. Sähkötuturin ostaja taas sitoutuu ostamaan sähköä tulevaisuudessa kiinteään hintaan.

Johdannaiskauppaan liittyy vastapuoliriski eli riski siitä, ettei johdannaissopimuksen toinen osapuoli pysty selviytymään velvoitteistaan. Vastapuoliriskin hallitsemiseksi johdannaissopimuksissa käytetään vakuuksia.

Esimerkiksi sähköfutuurin myyjä saattaa joutua asettamaan lisävakuutta, kun sähkön markkinahinta nousee. Mikäli myyjä ei pystykään toimittamaan lupaamansa sähköä, vakuus siirtyy ostajalle, joka voi hankkia sähkön senhetkiseen markkinahintaan.

Merkittävä osa johdannaiskaupasta käydään keskusvastapuolten kautta. Nimensä mukaisesti keskusvastapuoli toimii jäsenilleen, niin sanotuille selvitysosapuolille, jokaisen johdannaiskaupan vastapuolena. Keskusvastapuolen tehtävä on hallita vastapuoliriskiä esimerkiksi keskitetyn vakuuksien hallinnan ja maksukyvyttömyysrahaston avulla.

Energiakriisi kasvatti vakuusvaatimukset ennätyskallisen suuriksi

Vuonna 2022 keskusvastapuoliselvityksen läpikäyneiden energiajohdannaisten vakuusvaatimukset kasvoivat ennätyskallisen korkeiksi sähkön ja kaasun hinnan heiluessa energiakriisin vuoksi poikkeuksellisen voimakkaasti. Tilanne kärjistyi erityisesti elo-syyskuun vaihteessa energian futuurihintojen noustessa uusiin huippulukemiin.

Korkeat vakuusvaatimukset kasvattivat johdannaiskauppaa käyvien energiayhtiöiden lyhytaikaisia rahoitustarpeita voimakkaasti.

Syyskuun alussa rahoitustarpeiden pelättiin kasvavan niin suuriksi, että pahimmassa tapauksessa ne voisivat ajaa johdannaiskauppaa käyviä energiayhtiöitä maksuvaikeuksiin.

Useat maat, kuten Ruotsi ja Suomi, tarjosivat johdannaiskauppaa käyville yhtiöille likviditeettitukea erilaisten laina- ja takausohjelmien muodossa. Suomen Pankki piti tukitoimia tärkeinä, sillä niiden avulla vältettiin energiayhtiöiden laajamittaiset maksuvaikeudet, jotka voisivat horjuttaa rahoitusjärjestelmän vakautta laajemmin.

Energiajohdannaismarkkinat voivat keikuttaa koko rahoitusvakautta

Energiajohdannaismarkkinat voivat uhata rahoitusvakautta, jos yhden tai useamman johdannaiskauppaa käyvän yhtiön likviditeettiongelmat leviävät muualle rahoitusjärjestelmään.

Ongelmat voivat levitä esimerkiksi silloin, kun keskusvastapuolen selvitysosapuolen maksukyvyttömyys aiheuttaa tappioita ja edelleen likviditeettiongelmia muille selvitysosapuolille.

Keskusvastapuoliselvityksen läpikäyneessä johdannaiskaupassa selvitysosapuolen maksukyvyttömyys laukaisee maksukyvyttömyysmenettelyn.

Mitä suuremmat ovat selvitysosapuolen maksukyvyttömyydestä aiheutuvat tappiot, sitä todennäköisempää on, että asetetut vakuudet ja lisävakuudet eivät riitä tappioiden kattamiseen. Tällöin muut selvitysosapuolet joutuvat osallistumaan tappioiden kattamiseen.

Suomen Pankki arvioi energiajohdannaismarkkinoiden mahdollisia rahoitusvakausriskejä

Suomen Pankki tarkasteli syksyllä 2022 energiajohdannaismarkkinoiden aiheuttamia mahdollisia tartuntoja erityisesti pankkisektorille.

Ongelmien leviäminen pankkisektorille olisi erityisen riskialtista muun muassa siksi, että kotimainen pankkisektori on kansantalouden kokoon suhteutettuna suuri. [Siksi myös sen merkitys rahoituksen kanavoimisessa talouteen on suuri.](#)

Kotimaiset pankit eivät itse toimi pohjoismaisilla energiajohdannaismarkkinoilla. Siksi kotimaisen pankkisektorin riskit yhden tai useamman energiajohdannaispörssin toimijan mahdollisesta maksukyvyttömyydestä ovat välillisiä.

Pohjoismaisilla energiajohdannaismarkkinoilla käyvät kauppaa lukuisat pohjoismaiset energiayhtiöt. Yhden tai useamman energiayhtiön maksukyvyttömyys voisi keskusvastapuoliselvityksen läpikäyneillä johdannaismarkkinoilla aiheuttaa tappioita muille johdannaiskauppaa käyville energiayhtiöille.

Laajamittaiset likviditeettiongelmat energia-alalla taas kasvattaisivat energiayhtiöitä rahoittaneiden pankkien luottoriskejä. Suomen Pankki arvioikin syksyn mittaan kotimaisten pankkien saamia energiayhtiöiltä ja energiasektorin lainanannon kehitystä.

Turbulenssi on toistaiseksi laantunut, mutta seuranta jatkuu

Tilanne energiajohdannaismarkkinoilla rauhoittui syyskuun edetessä, kun futuurihinnat tasaantuivat ja julkiset tukitoimet hälvensivät välittömiä maksukyvyttömyyspelkoja. Ongelmien juurisyy, energiakriisi, ei kuitenkaan ole vielä väistynyt.

Suomen Pankki jatkaa vakuusvaateiden, markkinaindikaattorien ja pankkien energiasektorin altistumien seurantaa.

Lisäksi Suomen Pankki seuraa energiajohdannaismarkkinoiden kansainvälisen sääntelyn kehitystyötä ja arvioi sääntelyehdotuksia rahoitusvakauden näkökulmasta.

Makrovakauspolitiikka vahvistaa rahoitusjärjestelmän vakautta

24.3.2023

Kansainvälinen yhteistyö sekä ilmastonmuutoksen, geopoliittisten muutosten ja kyberriskien hallinta ovat makrovakauspolitiikalle olennaisia. Suomen Pankki korostaa ylivelkaantumisen haittoja kotitalouksille ja rahoitusjärjestelmän vakaudelle. Rahoitusmarkkinoiden tilanteen arviointiin käytetyt riskimittarit ovat tärkeä osa Suomen Pankin makrovakaustehtävää.

Makrovakauspolitiikka tarkoittaa toimenpiteitä, jotka edistävät koko rahoitusjärjestelmän vakautta, pienentävät finanssikriisien riskiä ja vahvistavat rahoitusjärjestelmän kriisinsietokykyä.

Makrovakauspolitiikka täydentää rahoitusvalvontaa, jonka ensisijaisena tavoitteena on huolehtia yksittäisten rahoituslaitosten ja rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin vakaudesta.

Makrovakauspolitiikan perimmäisenä tavoitteena on varmistaa kotitalouksien, yksityisten yhteisöjen ja julkisen sektorin tarvitsemien rahoituspalveluiden saatavuus ja luotettavuus.

Suomen Pankki osallistuu aktiivisesti makrovakauspolitiikan valmisteluun tukemalla Finanssivalvonnan johtokuntaa toimenpidesuosituksilla ja analyyseillä sekä antamalla lausuntoja suunnitelluista makrovakauspäätöksistä.

Lisäksi Suomen Pankki raportoi rahoitusmarkkinoiden tilanteesta sidosryhmille, arvioi politiikan ja päätösten vaikutuksia sekä osallistuu makrovakauspolitiikan kehittämiseen.

Makrovakauspolitiikalla huolehdittiin pankkien vakavaraisuudesta

Suomessa makrovakaustoimista päättää Finanssivalvonnan johtokunta, jonka puheenjohtajana on vuodesta 2018 toiminut Suomen Pankin johtokunnan varapuheenjohtaja Marja Nykänen.

Finanssivalvonnan johtokunta tekee makrovakauspäätöksiä normaalisti neljä kertaa vuodessa.

Aikaisempien sääntelymuutosten ansiosta suomalaisilla pankeilla oli vahvat pääomapuskurit, kun Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa alkoi. Tämä tuki kotitalouksien ja yritysten luotonsaantimahdollisuuksia, vaikka uusi kriisi alkoi koronapandemian vielä jatkuessa.

Kun sodasta seurasi energiakriisi ja taantumariski, mahdollisuus aiemmin kerättyjen pääomapuskureiden hyödyntämiseen ylläpiti pankkien kykyä kestää heikentyneitä talousnäkyviä ja välittää rahoitusta talouteen.

Suomen Pankki tuki Finanssivalvonnan johtokunnan päätöksiä

Finanssivalvonnan johtokunta piti koko vuoden 2022 suhdanneluonteisiin vakauriskeihin kohdistettavan muuttuvan lisäpääomavaatimuksen eli suhdanneluonteisista syistä asetettavan normaalia korkeamman vakavaraisuusvaatimuksen edelleen nollassa prosentissa. Näin tehtiin, koska merkkejä luottomarkkinoiden ylikuumenemisesta ei ollut.

Venäjän hyökkäyssodan seurausten vuoksi luottolaitoksille ei asetettu järjestelmäriskipuskurivaatimusta, vaikka rakenteellisten järjestelmäriskien arvioitiin antavan perusteet vaatimuksen asettamiselle.

Kesäkuussa Finanssivalvonnan johtokunta päätti nostaa kahden systemisesti merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimuksia. Muutos astui voimaan vuoden 2023 alussa. Enimmäisluototussuhde eli niin sanottu lainakatto pidettiin yhä koronapandemiaa edeltäneellä tasolla, jolle se palautettiin kesäkuussa 2021 tehdyllä päätöksellä. Tämän säädöksen mukaan pankki voi antaa lainaa muille kuin ensiasunnonostajille enintään 85 % ja ensiasunnon ostajille enintään 95 % suhteessa vakuuksiin.

Samalla Finanssivalvonnan johtokunta päätti asuntoluotonhakijan luottojen ja rahoitusvastikkeiden enimmäishoitorasitetta koskevasta suosituksesta. Suosituksen mukaan luotonhakijan kuormitettu luotonhoitorasitus saisi olla pääsääntöisesti enintään 60 % luotonhakijan nettotuloista. Kuormitetun luotonhoitorasituksen laskennassa olisi otettava laajasti huomioon luotonhakijan asunto- ja muut luotot sekä kattavasti asumiseen liittyviä menoja. [Suositus pääosin sallisi viime aikojen tyypilliset velkamäärät.](#)

Suomen Pankki kannatti yllä mainittuja Finanssivalvonnan johtokunnan päätöksiä.

Työ makrovakaussäätelyn kehittämiseksi jatkuu

Suomen Pankki tukee makrovakaussäätelyn kehittämistä ja on pitkään korostanut liiallisen velkaantumisen haittoja kotitalouksille sekä rahoitusjärjestelmän vakaudelle. Se katsoo, että välineiden tulisi torjua aiempaa tehokkaammin rahoitusjärjestelmän riskejä ja haavoittuvuuksia myös pankkisektorin ulkopuolisten toimijoiden suhteen sekä mahdollistaa rahoitusalan tasapuolinen kilpailu koko EU:ssa.

Rahoitusmarkkinoiden tilanteen arviointiin käytettyjen riskimittareiden kehitystyö, ylläpitäminen ja seuranta ovat olennainen osa Suomen Pankin makrovakaustehtävää. Esimerkiksi muuttuvan lisäpääomavaatimuksen mittaristolle on annettu ohjeistus Euroopan järjestelmäriskikomitean suosituksessa [EJRK/2014/1](#).

Suomessa [mittaristo uusittiin osittain vuonna 2022](#), sillä uusi tutkimustieto antoi aihetta joidenkin riskimittareiden muutoksiin. Myös aineistojen ajantasaisuuteen liittyvät ongelmat ja järjestelmäriskikomitean suositukset olivat syinä kehikon uudistamiseen. [Tietoja riskimittareista julkaistaan säännöllisesti Suomen Pankin verkkosivulla.](#)

Suomen Pankki mukana lakiuudistuksissa

Useita vuosia valmisteltu lakiuudistus kotitalouksien velkaantumisen rajoittamiseksi johti vuonna 2022 [hallituksen esitykseen](#) eduskunnalle.

Suomen Pankki oli osallistunut hankkeen valmisteluun prosessin kaikissa vaiheissa ja antoi maaliskuussa 2022 valtiovarainministeriölle lausuntonsa, joka koski luonnosta hallituksen esitykseksi. Luonnos sisälsi kannatettavia ehdotuksia, mutta oli Suomen Pankin mukaan riittämätön, sillä siinä ei ollut mukana tulosidonnaista velkakattoa, jota Suomen Pankki kannatti. [Eduskunta hyväksyi uuden lain tammikuussa 2023.](#)

Pitkään valmisteltu laki positiivisesta luottotietorekisteristä astui voimaan 1.8.2022. Suomen Pankki oli osallistunut myös tämän lain valmisteluun. Rekisteriin ilmoitetaan kattavasti niin pankkien, luottolaitosten, rahoitusyhtiöiden kuin pikalainojen tarjoajien yksityishenkilöille myöntämät luotot.

Rekisterin laajamittainen käyttö alkaa vuonna 2024. Suomen Pankki alkaa hyödyntää rekisteriä rahoitusjärjestelmän vakautta analysoidessaan.

Kansainvälinen yhteistyö, ilmastonmuutoksen aiheuttamat haasteet ja kyberriskit osana makrovakauden hallintaa

Kansainvälinen yhteistyö rahoitusvakauden edistämiseksi jatkui vuonna 2022. Suomen Pankki osallistui lukuisten komiteoiden ja työryhmien toimintaan muun muassa Euroopan keskuspankissa (EKP), [Euroopan järjestelmäriskikomiteassa \(englanniksi\)](#) (EJRK), OECD:ssä ja pohjoismais-balttilaisessa yhteistyössä.

Eurojärjestelmä ja EJRK ovat keskeisiä kansainvälisen yhteistyön foorumeita Suomen Pankille.

Suomen Pankki osallistuu työhön makrovakausvälineistön laajentamiseksi pankkisektorin ulkopuolelle, erityisesti rahastoihin ja vakuutussektorille.

Ilmastonmuutos aiheuttaa riskejä myös rahoituslalle esimerkiksi vaarantamalla vakuudet ja velallisten maksukyvyyn ja lisäämällä vahinkovakuutusyhtiöille koituvia riskejä. Näitä riskejä arvioidaan ja pyritään hillitsemään muuttamalla rahoitusjärjestelmää kestävämpään suuntaan.

Mahdollisiin rahoitusjärjestelmän kriiseihin varautumisessa kyberriskien ja geopolitiittisen ympäristön merkitys korostui vuoden 2022 aikana.

Rahoitusvakaudesta vastaavat viranomaiset eli Rahoitusvakausvirasto, Finanssivalvonta, valtiovarainministeriö ja Suomen Pankki ovat viime vuosina kehittäneet ja hionneet keskinäistä yhteistyötään ja työnjakoaan kriisitilanteita varten.

Helmikuusta 2022 alkaen viranomaisten välinen yhteistyö on jatkunut entistäkin tiiviimpänä ja sisältänyt muun muassa valmisteluja päivittäismaksamisen turvaamiseksi kaikissa olosuhteissa.

Pankkijärjestelmän lujittaminen ja pääomamarkkinoiden kehittäminen entistä tärkeämpää

Euroopan pankkiunionilla, johon kuuluvat muun muassa kaikki euroa käyttävät jäsenvaltiot, on yhteinen valvontamekanismi ja yhteinen kriisinratkaisumekanismi. Unioni on yhä keskeneräinen, sillä yhteinen eurooppalainen talletussuoja ei toistaiseksi ole toteutunut vaan jokainen EU-maa järjestää talletussuojansa itse.

Talletussuoja turvaa tallettajan tilillä olevia varoja, jos pankki ajautuu maksukyvyttömäksi. Pankkitoiminnan kansainvälistyessä kansallinen talletussuoja voi kuitenkin osoittautua ongelmalliseksi.

Pääomamarkkinoiden kehittäminen auttaisi monipuolistamaan Euroopan pankkikeskeistä rahoitusjärjestelmää. Se parantaisi erityisesti yritysrahoituksen saatavuutta ja hajauttaisi riskejä. Vihreän rahoituksen markkinoiden monipuolistaminen pääomamarkkinoita kehittämällä taas auttaisi saavuttamaan EU:n ilmastotavoitteet.

IMF arvioi Suomen rahoitusjärjestelmää perusteellisesti

24.3.2023

Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF, International Monetary Fund) tekemä laaja arvio Suomen rahoitusjärjestelmästä läpivalaisi esimerkiksi pankkivalvontaa, makrovakauseräpolitiikkaa, kykyä tunnistaa erilaisia rahoitusjärjestelmän riskejä sekä hallita kriisejä.

Kansainvälinen valuuttarahasto tekee rahoitussektorin arviointiohjelmaan kuuluvan FSAP-arvion (Financial Sector Assessment Program) säännöllisesti maille ja alueille, joiden rahoitussektorin se on arvioinut systemaattisesti merkittäväksi. Suomelle arvio on pakollinen viiden vuoden välein.

FSAP-arvioinnissa IMF tekee perusteellisen arvion kohteeseen rahoitusjärjestelmän vakaudesta ja sen riskeistä. Nyt tehdyn arvion mukaan Suomen rahoitusjärjestelmä on vakaa, mutta siihen kohdistuvia riskejä aiheuttaa muun muassa suuresta ja keskittyneestä pankkisektorista, joka on vahvasti kytkeytynyt muihin Pohjoismaihin. IMF pitää myös kotitalouksien suurta ja koronapandemian aikana edelleen kasvaneita velkaantuneisuutta riskinä, joka altistaa velalliset korkojen nousun negatiivisille vaikutuksille.

IMF antoi myös kattavan listan kehityskohteista Suomen viranomaisille. Arvio toimii syötteenä niin sanotulle artikla IV -arviolle, jossa IMF arvioi maan taloutta ja sen rakenteita laajemmin.

Mittava selvitys työllisti rahoitusvakauseräviranomaisia

[Suomen FSAP-prosessi](#) alkoi syksyllä 2021 ja päättyi alkuvuonna 2023. Suomen Pankki vastasi arviointiprosessin koordinoimisesta ja järjestelyistä.

Prosessiin kuului kolme vierailua, joista kaksi jouduttiin koronapandemian vuoksi järjestämään virtuaalisina. Lisäksi kotimaiset viranomaiset Suomen Pankki, Finanssivalvonta, Rahoitusvakausvirasto ja valtiovarainministeriö vastasivat lukuisiin IMF:n tietopyyntöihin, kyselyihin ja itsearviointeihin.

Suomen FSAP-arvioon sisältyy viisi rinnakkaista IMF:n määrittelemää työlinjaa:

- 1) pankkivalvonta ja -sääntely pienten ja keskisuurten instituutioiden eli niin sanottujen LSI-pankkien (less significant institution) osalta
- 2) makrovakauseräpolitiikka
- 3) stressitestit ja järjestelmäriskianalyysi
- 4) pankkisektorin ulkopuolinen rahoitusjärjestelmä, erityisesti eläkevakuutussektori
- 5) kriisinhallinta ja resoluutio.

Myös finanssitekniikkaa ja rahoitussektorin kyberturvallisuutta käsiteltiin osana pankkivalvontaa koskevaa työlinjaa. Ilmastoriskejä ja kestävyysnäkökohtia sivuttiin pankkivalvontaa ja eläkevakuutussektoria käsittelevissä työlinjoissa.

Virtuaalisten tarkastusten ja Helsingin vierailun aikana IMF:n edustajilla oli yhteensä noin 170 tapaamista eri viranomaisten, pankkien, eläkevakuuttajien, vakuutusyhtiöiden, edunvalvojen, varainhoitajien ja rahoituksen välittäjien kanssa.

[FSAP-prosessin päävierailuun](#) syyskuussa 2022 osallistui Helsingissä kuusi IMF:n asiantuntijaa. Lisäksi kaksi asiantuntijaa teki samaan aikaan järjestelmäriskianalyysejä ja stressitestejä Euroopan keskuspankin (EKP) tiloissa Frankfurtissa.

IMF:n johtokunta käsiteli Suomen FSAP-arviota tammikuussa 2023, minkä jälkeen [IMF julkisti Suomen rahoitusjärjestelmää koskevat arvionsa ja suosituksensa \(englanniksi\)](#).

IMF tunnisti FSAP-arviossa edistysaskelia, mutta myös riskejä

IMF:n mukaan Suomen rahoitussektorin sääntely ja valvonta ovat parantuneet vuoden 2016 FSAP-arvion jälkeen. Edistystä on tapahtunut erityisesti Pohjoismaiden ja Baltian maiden välisessä viranomaisyhteistyössä, järjestelmäriskipuskurin saamisessa makrovakauseräpolitiikkaan ja positiivisen luottotietorekisterin valmistelussa.

Rahoitusvakauteen kohdistuvia riskejä Suomelle aiheutuu suuresta ja keskittyneestä pankkisektorista, joka on vahvasti kytkeytynyt muihin Pohjoismaihin. Tämän lisäksi kotitalouksien suuri velkaantuneisuus on IMF:n mukaan merkittävä riski.

Pankkisektorin ulkopuolisessa rahoitusjärjestelmässä eläkevakuutusyhtiöillä on merkittävä rooli, ja IMF katsoo niiden sijoituskäyttäytymisen olevan rahoitussuhdannetta voimistavaa.

IMF:n tekemät stressitestit osoittivat, että Suomen pankkijärjestelmän vakavaraisuus on vahva kestävänsä vakavankin reaalityalouteen ja rahoitussuhdanteeseen kohdistuvan shokin. Lyhytaikaiseen tukkuvarainhankintaan nojautuvana Suomen pankkijärjestelmä on kuitenkin haavoittuvainen likviditeettishokille. Mahdollisessa kriisitilanteessa pankkien rahoituksen saanti voi IMF:n mukaan merkittävästi vaikeutua.

Pankkijärjestelmän kytkeytyneisyyden analyysi osoitti merkittäväksi riskin, että mahdolliset ongelmat muissa Pohjoismaissa saattaisivat rahoitusjärjestelmien kytkösten vuoksi levitä Suomeen – ja päinvastoin.

IMF:n arvio Suomen rahoitusjärjestelmän vakaudesta ja riskeistä on pääpiirteiltään yhteneväinen Suomen Pankin aiempien arvioiden kanssa.

IMF:ltä kattava lista suosituksia Suomen viranomaisille

[FSAP-arvion perusteella IMF antoi Suomen viranomaisille joukon suosituksia](#), jotka kohdistuvat muun muassa rahoitusjärjestelmän valvonnan ja sääntelyn resursseihin ja hallintoon, makrovakaussäätelyn parantamiseen, eläkevakuutussektorin sääntelyyn, kriisinhallintajärjestelyjen toimeenpanoon sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen.

Suomen Pankin tehtävien kannalta keskeisimmät suositukset liittyvät makrovakaussäätelyyn. IMF katsoo, että makrovakaussäätelyyn tulisi lisätä velkojen tai velanhoitomenojen ja tulojen suhdetta rajoittava sitova väline.

Lisäksi Finanssivalvonnan johtokunnan tulisi saada nykyistä laajemmin sääntelyvaltuuksia makrovakaussäätelyssä tai vaihtoehtoisesti sen tulisi voida antaa makrovakaussäätelyä nykyistä sitovampia suosituksia.

IMF:n mukaan viranomaisten tulisi myös harkita, että niin sanottu muuttuva lisäpääomavaatimus voitaisiin asettaa nollassa prosentilla suuremmaksi tilanteessa, jossa luotonanto kasvaa tavanomaiseen tahtiin. Lisäksi järjestelmäriskien seuranta tulisi parantaa muun muassa paikkaamalla tietopuutteita ja vahvistamalla data-analyysia.

Suomen Pankki selvitti ilmastonmuutoksen vaikutuksia rahoitusjärjestelmään

24.3.2023

Ilmastonmuutos ja vihreän siirtymän aiheuttama talouden rakennemuutos vaativat huolellista riskianalyysiä. Vuonna 2022 Suomen Pankki kiinnitti aiempaa enemmän huomiota myös luontokatoon ja sen torjuntaan.

Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöt aiheuttavat riskejä pankeille ja muille rahoitusalan yrityksille. Myös siirtymä vihreämpään teknologiaan voi tuoda riskejä, jos fossiilienergiaan tukeutuvia velallisten investointeja jää käyttämättömiksi.

Rahoitusmarkkinoiden rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa on tärkeä, sillä siirtymä kohti hiilineutraaliutta vaatii suuria rahoitettavia investointeja.

Keskuspankit ja valvontaviranomaiset arvioivat, millaisia riskejä ilmastonmuutos ja ilmastopolitiikka voivat aiheuttaa rahoitusalan toimijoille.

Vihreä siirtymä tarvitsee taakseen toimivan finanssijärjestelmän

Fossiilisten polttoaineiden tuonti hyökkäyssotaa käyvältä Venäjältä vähentyi viime vuonna ratkaisevasti, joten tarve vähentää riippuvuutta niistä on ilmeinen sekä Suomessa että muissa EU-maissa.

Kesällä 2022 Euroopassa esiintyi jälleen ennätyskelteitä ja kuivuutta, mikä myös nosti ilmatoriskit yhä voimakkaamman huomion kohteeksi.

Suomen Pankki osallistui johtokunnan varapuheenjohtaja Marja Nykäsen johdolla valtiovarainministeriön, ympäristöministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön asettaman [vihreän siirtymän rahoituksen työryhmään](#).

Se laati ehdotuksia rahoituksen keinoista siirtymän vauhdittamiseksi taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla. Vain vakaa ja toimiva finanssijärjestelmä voi tarjota riittävän rahoituksen, jota pitkäaikainen vihreä siirtymä vaatii. [Työryhmä julkaisi raporttinsa vihreän siirtymän rahoituksesta joulukuussa](#).

Energiahuolto on merkittävin siirtymäriskejä sisältävä toimiala

Suomen Pankissa jatkettiin vuoden 2022 aikana selvitystyötä ilmastonmuutoksen vaikutuksista rahoitusjärjestelmään.

Suomen Pankki arvioi suomalaispankkien siirtymäriskejä tarkastelemalla niiden lainasalkkujen koostumusta ja saatavia yritystoimialoilta. Merkittävin toimiala siirtymäriskien kannalta on energiahuolto. Tälläkin toimialalla riskit ovat Suomessa kohtuulliset ja pienemmät kuin monissa muissa maissa. Tuloksista julkaistiin Euro & talous -julkaisussa artikkeli [Ilmastonmuutosta on torjuttava – Mitä PACTA kertoo pankkien siirtymäriskeistä?](#)

Vuonna 2022 Suomen Pankki alkoi kiinnittää enemmän huomiota myös luontokatoon ja sen torjuntaan. Ilmastonmuutosta vaikeammin mitattava ja analysoitava aihealue on aiemmin jäänyt melko vähälle huomiolle keskuspankeissa. [Luontokadosta julkaistiin artikkeli](#) Euro & talous -julkaisussa marraskuussa.

Myös ilmatoriskeihin liittyvä kansainvälinen keskuspankkiyhteistyö jatkui

Suomen Pankki on osallisena keskuspankkien Network for Greening the Financial System -verkostossa (NGFS), joka julkaisi uudet [ilmastoskenaariot \(englanniksi\)](#) syyskuussa 2022.

Skenaarioissa on ennusteita ilmastonmuutoksesta ja sen seurauksista tulevana vuosikymmeninä. Uusissa skenaarioissa on otettu huomioon viimeisimmät maakohtaiset päästövähennyssitoumukset ja uudet teknologiat.

Helteiden, kuivuuden, myrskyjen, rankkasateiden ja muiden sään ääri-ilmiöiden aiheuttamien fyysisten riskien mallinnusta on tarkennettu kesäkuussa 2021 julkaistuista skenaarioista. Niitä voi hyödyntää esimerkiksi arvioitaessa ilmatoriskien toteutumisen vaikutusta rahoitusjärjestelmään.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien seurantaan tarvitaan finanssisektorilla uudenlaisia tilastoja ja muita numeroaineistoja. Suomen Pankki teki vuoden 2022 aikana aktiivisesti työtä kansainvälisen ja vertailukelpoisen ilmastodatan parissa muun muassa NGFS-työryhmässä, joka arvioi datatarpeita ja datan saatavuutta.

Työryhmä julkaisi heinäkuussa [loppuraportin \(englanniksi\)](#) sekä [hakemiston ilmastonmuutokseen liittyvistä mittareista \(englanniksi\)](#). Lisäksi Suomen Pankki edisti aktiivisesti Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) tilastokomitean alaista ilmastoidikaattorien kehitystyötä.

Euroopan keskuspankin ja Euroopan järjestelmäriskikomitean yhteinen raportti [makrovakaupolitiikan mahdollisuuksista ilmatoriskien hallinnassa \(englanniksi\)](#) julkaistiin heinäkuussa. Suomen Pankki osallistui myös tämän raportin laatimiseen. Työ makrovakaupolitiikan ja ilmatoriskien parissa jatkuu eurojärjestelmässä.

Uudistettu tilastotuotanto tarjoaa entistä parempaa tietoa rahoitusmarkkinoista

24.3.2023

Rahoitusmarkkinoiden voimakkaat liikkeet vuonna 2022 lisäsivät mielenkiintoa Suomen Pankin tuottamiin tilastotietoihin. Suomen Pankki yhdenmukaisti vakuutus- ja arvopaperitilastointia sekä käynnisti uuden maksu- ja petostietojen tiedonkeruun. Suomen Pankki osallistui aktiivisesti tilastoalan yhteistyöhön osana Euroopan keskuspankkijärjestelmää. Siinä painopistealueina olivat Intergrated Reporting Framework (IReF) -ohjelman valmistelu sekä rahoitusalan ilmastoindikaattorit.

Tilastojen laatiminen on yksi Suomen Pankin lakisääteisistä tehtävistä. Suomen Pankki vastaa käyttäjien tietotarpeisiin kehittämällä aktiivisesti tilastointia ja varmistamalla sen ajantasaisuuden, asianmukaisuuden ja kattavuuden myös toimintaympäristön muuttuessa.

Vuonna 2022 Suomen Pankin tuottamissa tilastoissa käyttäjien mielenkiinto kohdistui voimakkaisiin liikkeisiin rahoitusmarkkinoilla. Erityisesti teollisuuden ja energiasektorin yrityksillä korostui mittava ja nopea rahoitustarve, ja näillä aloilla yritykset nostivat aiempaa enemmän uusia lainoja. Vilkkaan alkuvuoden jälkeen asunto- ja asuntolainamarkkinat hiljenivät loppuvuodesta. Kotitalouksien rahoituskulut kasvoivat korkojen nousun myötä, mutta tilastojen mukaan asuntolainojen aiheuttamat ongelmat pankeille pysyivät pieninä.

Suomen Pankki yhdenmukaisti vakuutuslaitos- ja arvopaperitilastojen laadintaprosessit

Suomen Pankki laatii Solvenssi II -tiedonkeruun tiedoista neljännesvuosittain Euroopan keskuspankin (EKP) [vakuutuslaitostilaston \(englanniksi\)](#) sekä tarjoaa aineiston myös Tilastokeskuksen [rahoitustilinpidon](#) ja [maksutaseen](#) käyttöön.

Vuonna 2022 Suomen Pankki toteutti tietojärjestelmäprojektin, jossa se uudisti ja yhdenmukaisti vakuutuslaitostilaston laadintaprosessin muiden Suomen Pankin laatimien tilastojen kanssa. Uusi prosessi hyödyntää olemassa olleita tilastotietojärjestelmiä ja korvaa aikaisemmin vakuutuslaitostilaston laadinnassa käytetyn erillisen työkalun.

Lisäksi Suomen Pankki luopui erillisestä [arvopaperisaamisten ja -velkojen kyselystä](#) vakuutuslaitosten osalta, mikä vähentää raportoijiin kohdistuvaa raportointitaakkaa.

Suomen Pankki käynnisti uuden maksu- ja petostietojen tiedonkeruun

Vuonna 2022 Suomen Pankki käynnisti uuden maksu- ja petostietojen tiedonkeruun. Siinä raportointivelvollisia ovat kotimaiset luotto- ja maksulaitokset, sekä ulkomaisten luotto- ja maksulaitosten Suomessa toimivat sivuliikkeet ja ilman toimilupaa maksupalveluja tarjoavat rekisteröidyt toimijat.

Raportointivelvollisuus perustuu EKP:n asetukseen ([EKP/2013/43](#), päivitetty [EKP/2020/59](#)).

Maksu- ja petostietojen tiedonkeruu korvasi aiemman vuosittaisen maksuliiketilastojen tiedonkeruun.

Aiempaan verrattuna tiedon raportointifrekvenssi tiheni neljännes- ja puolivuositteiseksi, ja tiedonkeruuseen integroitiin tiettyjä Finanssivalvonnan raportointeja. Nyt kerättävät tiedot perustuvat pitkälti EKP:n maksuliiketilastoasetukseen, mutta se kattaa myös muita kansallisia tietotarpeita.

Tiedonkeruun tavoitteena on saada entistä kattavampi kuva vähittäismaksamisesta kotimaassa ja ulkomailla sekä mahdollistaa syvempi analyysi eri maksuvälineiden, -järjestelyjen ja -kanavien käytöstä.

EKP yhdenmukaistaa euroalueen pankkien tilastotiedonkeruuta

Suomen Pankki on ollut vuoden 2022 aikana aktiivinen EKP:n neuvoston [joulukuussa 2021 käynnistämässä Integrated Reporting Framework -ohjelmassa \(IReF\) \(englanniksi\)](#).

Hankkeen tarkoituksena on yhdistää ja yhdenmukaistaa pankkien tilastotiedonkeruuta euroalueella, jolloin vähennetään pankkien tilastoraportoinnin taakkaa.

EKP:n keväällä 2021 pankeille tekemän kustannushyötykyselyn tuloksia on julkaistu [kansallisten vaatimusten \(englanniksi\)](#) ja [teknisen toteutuksen \(englanniksi\)](#) osalta. Samalla on valmisteltu keväällä 2023 toteutettavaa täydentävää kyselyä.

Vuonna 2023 aloitetaan IReF-asetuksen valmistelu ja järjestelmävaatimusten määrittely. Alustavan aikataulun mukaan uuden kehikon mukainen raportointi alkaa vuoden 2027 alussa.

Suomen Pankki osallistui kansainväliseen ilmastotilastoinnin kehitykseen

Rahoitussektorin ilmastotilastoinnin ja vertailukelpoisen datan puutteet ovat pitkään haitanneet ilmastonmuutokseen liittyvien riskien arvioimista ja ilmastosiirtymän rahoitusta.

Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki osallistui aktiivisesti rahoitussektorin ilmastotilastoinnin ja etenkin sen datapohjan kehitystyöhön keskuspankkien ja valvontaviranomaisten Network for Greening the Financial System -verkoston kautta (NGFS).

Suomen Pankki myös edisti aktiivisesti Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) tilastokomitean alaista työtä rahoitussektorin ilmastotilastojen parantamiseksi. Asiantuntijaryhmä tuotti uudenlaisin työtavoin menetelmiä indikaattoreiden muodostamiseksi ja testaamiseksi. Indikaattoreita kehitettiin kuvaamaan rahoitussektorille kohdistuvia fyysisiä ja siirtymäriskejä.

EKP:n neuvosto käsitteli asiantuntijaryhmän raportin marraskuussa 2022, ja indikaattorit julkaistiin alkuvuonna 2023. Laajemmin Suomen Pankin työstä ilmatoriskien ja vihreän rahoituksen parissa voi lukea Makrovakauseräpolitiikka vahvistaa rahoitusjärjestelmän vakautta -artikkelista.

Raha ja maksaminen

- 95 Digitaalisen euron kehitys jatkui vuonna 2022
- 98 Setelit ja rahahuolto
- 103 Maksamisen kehittyminen edellyttää jatkuvaa panostusta
- 107 TARGET-palveluiden kehittämistyö eteni vuonna 2022

Raha ja maksaminen

24.3.2023

Suomen Pankin yksi perustehtävistä on huolehtia rahahuollosta ja setelien liikkeeseenlaskusta Suomessa. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan lisäsi käteisen kysyntää vuonna 2022. Suomen Pankin mielestä käteispalvelujen turvaaminen on tärkeää myös jatkossa.

Vuonna 2022 Suomeen luotiin varajärjestely turvaamaan päivittäismaksaminen poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa.

Huoltovarmuustilijärjestelmä mahdollistaa myös käteisnostot, debit-maksut ja tilisiirrot.

Digitaalisen euron kehitystyö jatkui vuonna 2022

Sähköinen maksaminen kasvattaa Euroopassa suosiotaan, ja monet sähköisen maksamisen ratkaisut ovat riippuvaisia Euroopan ulkopuolisista toimijoista.

Digitaalinen keskuspankkiraha eli digieuro on osa huolellista valmistautumista digitalisaation mukanaan tuomiin toimintaympäristön muutoksiin. Sen tavoitteena on vahvistaa Euroopan strategista autonomiaa ja keskuspankkirahan roolia rahajärjestelmän ankkurina.

Vuonna 2022 Suomeen perustettiin Suomen Pankin johdolla digitaalisen euron kansallinen seurantaryhmä, joka koostuu maksamisen palvelujen tuottajista, pankkisektorin edustajista sekä viranomaisista.

Käteisen rahan kysyntä kasvoi odotettua enemmän vuonna 2022

Koronapandemian puhkeaminen vuonna 2020 vähensi käteisen käyttöä ja heikensi käteispalvelujen kannattavuutta ja sitä kautta saatavuutta. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan puolestaan lisäsi käteisen merkitystä kriisiin varautumisessa.

Suomen Pankki teki vuonna 2022 lainsäädäntöaloitteen käteispalvelujen riittävän tason turvaamiseksi.

Rahoitussektorin palvelujen suojaaminen kyberriskeiltä ja kansainvälinen yhteistyö on tärkeää

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja Suomen Nato-jäsenyysprosessi ovat lisänneet Suomen kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvaa uhkaa myös kyberympäristössä.

Kyberturvallisuuskeskuksen mukaan uhat kohdistuvat suoraan myös suomalaisiin organisaatioihin, mikä korostaa suojautumisen ja testaamisen sekä kansainvälisen yhteistyön merkitystä.

Suomen Pankki jatkoi rahoitusjärjestelmien vakautta tukevaa maksujärjestelmien kehitystyötä

Suomen Pankki tuottaa pohjoismaisille rahoitusalan toimijoille eurojärjestelmän yhteiset TARGET-palvelut.

Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki ylläpiti nykyisiä järjestelmiä ja osallistui aktiivisesti uusien TARGET-palveluiden kehityshankkeisiin.

TARGET-järjestelmien luotettava toiminta on osa rahoitusjärjestelmien vakautta.

Digitaalisen euron kehitys jatkui vuonna 2022

24.3.2023

Euroalueen digitaalisesta keskuspankkirahasta käytetään nimitystä digitaalinen euro eli digieuro. Vuoden 2022 aikana eurojärjestelmä teki monia digieuron ominaisuuksia koskevia päätöksiä, mutta avoimia kysymyksiä riittää kuitenkin edelleen.

Vielä suunnitteluvaiheessa oleva digieuro tarkoittaisi käytännössä sitä, että kansalaisilla olisi mahdollisuus pitää seteleiden lisäksi hallussaan digitaalisessa muodossa olevaa keskuspankkirahaa.

Toteutuessaan digieuro olisi kansalaisille saatavilla oleva [digitaalinen muoto yhteisvaluutastamme eurosta](#). Eurojärjestelmä ei siis ole laskemassa liikkeeseen uutta valuutaa.

Eurojärjestelmä käynnisti vuonna 2021 laajan tutkimushankkeen, jossa digitaaliselle eurolle haetaan konkreettista muotoa. Päätöstä digieuron liikkeeseenlaskusta ei kuitenkaan ole vielä tehty.

Eurojärjestelmän tavoitteena on turvata luotettavat ja tehokkaat maksujärjestelmät myös tulevaisuudessa

Eurojärjestelmän tehtävänä on huolehtia maksu- ja rahoitusjärjestelmien luotettavuudesta ja tehokkuudesta myös digitalisoituvassa maailmassa.

[Käteisen merkitys maksuvälineenä väheni entisestään](#) koronapandemian aikana, ja monet sähköisen maksamisen ratkaisut ovat riippuvaisia Euroopan ulkopuolisista toimijoista.

Digieuron tavoitteena onkin vahvistaa keskuspankkirahan asemaa rahajärjestelmän ankkurina sekä lisätä Euroopan strategista autonomiaa ja maksupalveluiden kilpailua euroalueella.

Digitaalisen euron mahdollinen liikkeeseenlasku on vielä vuosien päässä

Digitaalinen keskuspankkiraha on viime vuosina noussut tärkeäksi teemaksi [useiden keskuspankkien työssä kaikkialla maailmassa](#).

Eurojärjestelmä on tehnyt digitaalista keskuspankkirahaa koskevaa selvitystyötä vuoden 2020 alusta lähtien.

Mittavaan digieuron suunnitteluun ja ominaisuuksiin liittyviin valintoihin keskittyneeseen kaksivuotiseen tutkimusvaiheeseen osallistuu kymmeniä asiantuntijoita niin Euroopan keskuspankista kuin myös kaikista eurojärjestelmän keskuspankeista.

Hankkeen tärkeimpänä päätöksentekuelimenä on korkean tason työryhmä, jossa Suomen Pankin edustajana toimii johtokunnan jäsen **Tuomas Välimäki**.

Keskuspankkien asiantuntijoiden lisäksi hankkeen aikana hyödynnetään myös muita maksamisen ja rahaliikenteen asiantuntijoita ja viranomaisia. [Suomessa digitaalisen euron kansallinen seurantaryhmä aloitti toimintansa Suomen Pankin johdolla vuonna 2022](#).

Ryhmän tarkoituksena on välittää tietoa digieurohankkeen etenemisestä sekä keskustella digitaaliseen keskuspankkirahaan liittyvistä kysymyksistä.

Tutkimusvaihe saatetaan loppuun vuoden 2023 syksyllä, minkä jälkeen Euroopan keskuspankin neuvosto tekee päätöksen hankkeen jatkosta. Joka tapauksessa digieuron mahdollinen liikkeeseenlasku on edelleen usean vuoden päässä.

Tutkimusvaiheessa määritellään digitaalisen euron ominaisuudet

Vuoden 2022 aikana eurojärjestelmä on tehnyt monia tärkeitä digieuron ominaisuuksia koskevia päätöksiä.

Tutkimusvaiheen aikana on varmistunut, että digieuroa tulisi voida käyttää pitkälti nykyisten maksutapojen tavoin eli maksuihin verkkokaupassa ja kaupan kassalla, henkilöiden välisiin maksuihin sekä maksuihin julkishallinnolle. Reaaliaikaisiin tietoliikenneyhteyksiin perustuvan online-maksamisen lisäksi projektissa pyritään löytämään tekninen toteutustapa offline-maksuominaisuudelle eli maksuille, jotka voisi toteuttaa ilman verkkoyhteyttä.

Digieuro tulee olemaan eurojärjestelmän taseessa, ja eurojärjestelmän keskuspankit ovat myös vastuussa online-maksujen selvityksestä. Offline-maksujen selvitys tapahtuisi laitteessa, jolla maksutapahtuma on käynnistetty.

Yksi keskeinen huoli digieuron liikkeeseenlaskussa liittyy liikepankkien talletusten hupenemiseen ja rahoitusvakauden horjumiseen. Tätä varten digieuron käytölle valmistellaan rajoitteita, kuten ylärajaa digieurosaldolle sekä mahdollisuutta ohjata kansalaisten toimintaa koron avulla. Digieurosta halutaan maksuväline, ei sijoituskohdetta.

Yksityisyyden suoja on ollut tärkeä teema projektin alusta lähtien. Täydellinen anonymiteetti on kuitenkin suljettu pois, sillä valvottujen välikäsien täytyy pystyä täyttämään heille asetetut AML/CFT (anti-money laundering and combating the financing of terrorism) -velvollisuudet. Yksityisyyden suojan tulee silti olla riittävän tiukka ja tapahtumatietojen valvottujen välikäsien saatavilla vain siltä osin kuin se on tarpeen. Eurojärjestelmällä taas ei tule olemaan lainkaan mahdollisuutta nähdä yksityishenkilöiden tapahtumatietoja

Eurojärjestelmä on painottanut koko selvitystyön ajan, että yksityisellä sektorilla tulee olemaan tärkeä rooli digieuron saattamisessa kansalaisten käyttöön. Viime vuoden aikana saatiin aikaan merkittävä päätös siitä, että toteutuessaan digieuron jakelu perustuisi yhteiset säännöt, prosessit ja standardit määrittävään maksuskeemaan.

Tarkoituksena ei ole syrjäyttää nykyisiä maksutapoja

Suomessa, kuten monissa muissakin euromaissa, on jo pitkään käytetty sähköisiä maksuvälineitä päivittäisessä maksamisessa. Eurojärjestelmän tahtotilana on tarjota lisää maksamisen vaihtoehtoja, ei rajoittaa niitä. Digitaalisen euron ei siis ole tarkoitus korvata käteisrahaa tai pankkien ja maksulaitosten palveluja.

Digitaalinen euro voisi kuitenkin parantaa palveluiden saatavuutta ja kilpailun toteutumista ja osaltaan lisätä toimintavarmuutta tuomalla kansalaisten saataville eurooppalaisen maksuvaihtoehdon. Maksuliikennettä euroalueella voidaan tällöin paremmin kehittää ja ylläpitää omien kansalaistemme ehdoilla.

Setelit ja rahahuolto

24.3.2023

Suomen Pankin yksi perustehtävistä on huolehtia rahahuollosta ja setelien liikkeeseen laskemisesta Suomessa. Suomen Pankki toimii yhdessä muiden rahahuollon osapuolien kanssa varmistamassa setelien saatavuuden, aitouden ja kuntoisuuden. Viime vuosina yhteistyön merkitys on korostunut.

Koronapandemia vähensi käteisen käyttöä selvästi vuosina 2020 ja 2021, mutta alkuvuonna 2022 käteisen käyttö kasvoi pandemian helpottaessa ja esimerkiksi matkailun elpessä.

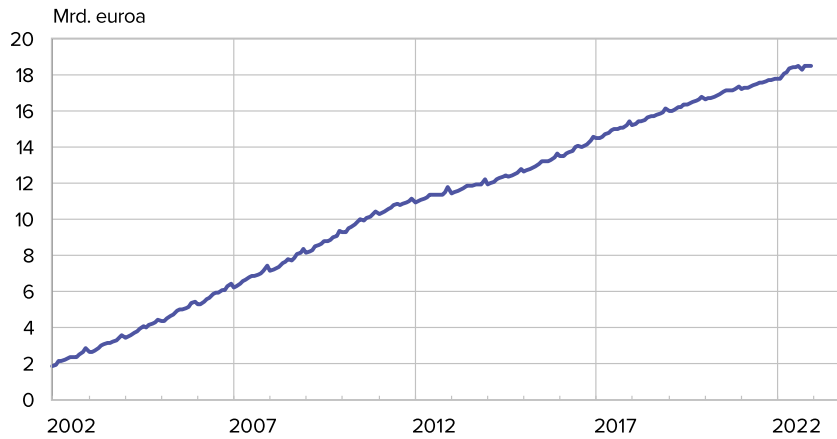
Käteisen käyttö kasvoi kuitenkin odotettua enemmän, kun Venäjä aloitti helmikuun lopulla hyökkäyssodan Ukrainassa ja ihmiset halusivat varautua mahdollisiin maksuliikennehäiriöihin varaamalla ylimääräistä käteistä.

Käteisen kysyntä kasvoi vuonna 2022

Käteistä laskettiin liikkeeseen maaliskuussa 253 milj. euroa enemmän kuin helmikuussa. Myös toukokuussa liikkeeseenlasku kasvoi 193 milj. euroa huhtikuusta. Kuviossa 14 on esitetty Suomen Pankista liikkeeseen lasketut setelit ja kuviossa 15 Suomen Pankkiin tehtyjen setelien tilausten ja palautusten erotus eri vuosina.

Kuvio 14.

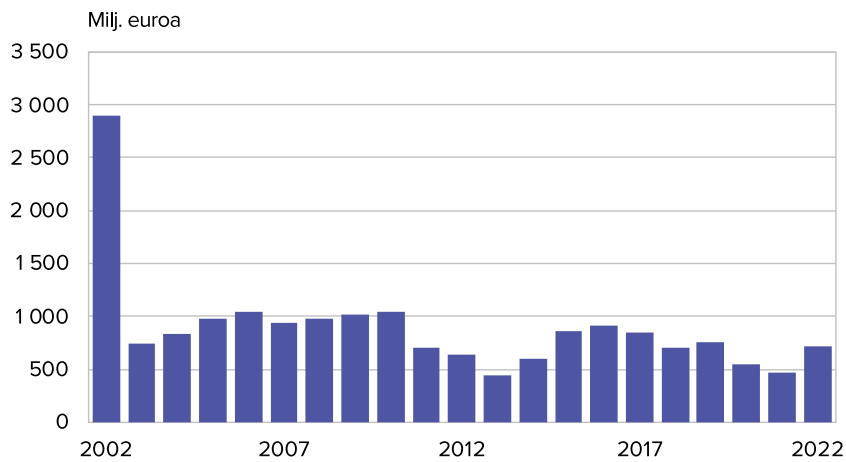
Suomen Pankista liikkeeseen laskettu setelistö

Lähde: Suomen Pankki.

Kuvio 15.

Setelitilausten ja -palautusten erotus eri vuosina

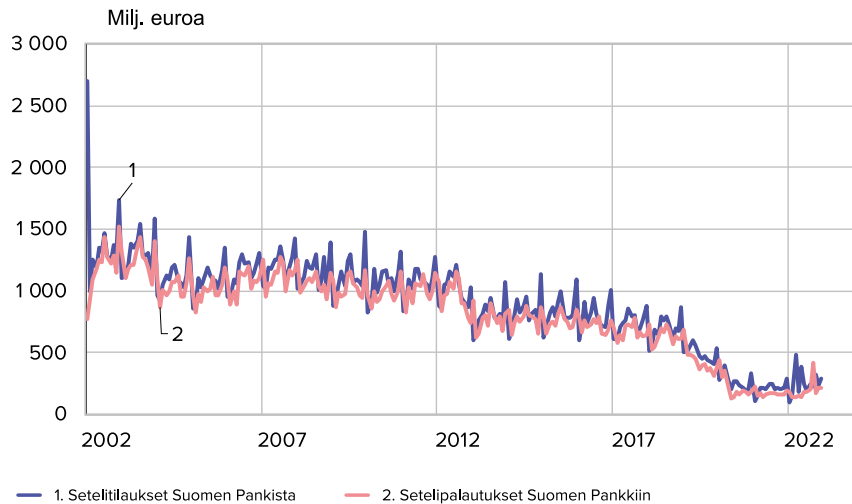
Lähde: Suomen Pankki.

[Maksamisen kotivarasta](#) sekä yleisestä varautumisesta puhuttiin paljon alkuvuoden aikana. Suomen Pankki suosittelee, että kotitalouksien tulisi pitää käteistä sen verran, että sen avulla pärjää jopa 72 tuntia kestävien maksuliikennehäiriöiden ajan.

Euroopan keskuspankin (EKP) ohjauskoron nostot kesän ja syksyn aikana näkyivät myös hetkellisesti Suomen Pankkiin tehtyjen setelien palautusmäärien kasvuna (kuvio 16).

Kuvio 16.

Suomen Pankin setelitulaukset ja -palautukset

Lähde: Suomen Pankki.

Suomessa käteismaksaminen on vähäistä

Koronapandemian puhkeaminen vuonna 2020 vähensi jo aiemmin vähentyntä käteisen käyttöä entisestään ja heikensi käteispalveluiden kannattavuutta.

Suomen Pankin maaliskuussa 2022 tehdyn [kuluttajakyselyn mukaan käteisen saatavuus oli heikentynyt](#) ja kuluttajat kokivat käteisen saatavuuden varsinkin pankkikonttoreista huonontuneen. Samaan aikaan Venäjän hyökkäyssota nosti kuitenkin esiin käteisen tärkeän merkityksen kriisiin varautumisessa. Suomen Pankin maaliskuun 2022 kuluttajakyselyn mukaan käteistä käyttää [päivittäistavaraostosten maksutapana](#) noin 7 % vastanneista. [Euroopan keskuspankin SPACE-tutkimus maksutottumuksista antaa samansuuntaisen tuloksen.](#)

Suomen Pankki julkaisi myös tutkimuksen [vähittäismaksamisen kustannuksista](#). Tutkimuksen mukaan korttimaksaminen oli maksutavoista edullisin: vuonna 2018 yksittäinen korttimaksu maksoi yhteiskunnalle arviolta 15 senttiä, käteismaksu 22 senttiä ja tilisiirto 25 senttiä.

Suomen Pankki haluaa turvata käteispalvelut

Maaliskuussa 2022 Suomen Pankki teki [lainsäädäntöaloitteen käteispalvelujen riittävän tason turvaamiseksi](#).

Vuonna 2018 Suomen Pankki julkaisi linjauksensa [käteispalvelujen ylläpitämiseksi](#). Sääntelyaloitteen tavoitteena on toteuttaa käteislinjausten mukainen palvelutaso myös pidemmällä tähtäimellä.

Suomen Pankin mukaan on tarkoituksenmukaista käynnistää säätelyhanke, joka määrittelee käteispalveluiden tason, käteisen saatavuuden ja tallettamisen sekä hyväksymisen maksuvälineenä.

Sääntely tulee saada voimaan ennen kuin palvelut supistuvat yhteiskunnan kannalta kohtuullista tasoa huonommiksi.

Käteisen asemasta käydään keskustelua myös eurojärjestelmässä. Euro Legal Tender Expert Group (ELTEG) selvitti koko euroalueen tilannetta, ja julkaisi aiheesta myös loppuraportin. [Raportin mukaan useimmissa euromaissa on voimassa sääntely, jolla käteisen asema laillisena maksuvälineenä määritellään pakottavasti \(englanniksi\)](#).

Suomen Pankki teki lainsäädäntöaloitteen käteispalvelujen riittävän tason turvaamiseksi.

Uusi metallirahalaki vastaa nyt EU:n lainsäädäntöä

[Metallirahasta annetun lain \(216/1998\)](#) mukaan Suomessa valtiolla on kolikoiden lyöntioikeus ja kolikot laskee liikkeeseen Suomen Pankki. Vahingoittuneita kolikoita ei saa käyttää maksuvälineenä, eikä niitä tarvitse hyväksyä maksuksi.

Suomen Pankki on velvollinen ottamaan vastaan ja hyvittämään vahingoittuneet eurokolikot, jos ne voidaan todeta oikeiksi.

Päivitetty metallirahalaki astui voimaan marraskuussa 2022 vastaamaan [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta](#).

Päivityksessä lakiin kirjattiin, että Suomen Pankki voi kieltäytyä hyvittämästä kolikoita, joita on joko muutettu tarkoituksella tai jotka ovat muuttuneet prosessissa.

Lisäksi Suomen Pankki voi kieltäytyä hyväksymästä kolikoita, joiden vastaanottamisesta tai käsittelystä aiheutuu terveysriski käsittelijöille tai jos palautettava erä ei ole pakkaus- ja merkintästandardien mukainen.

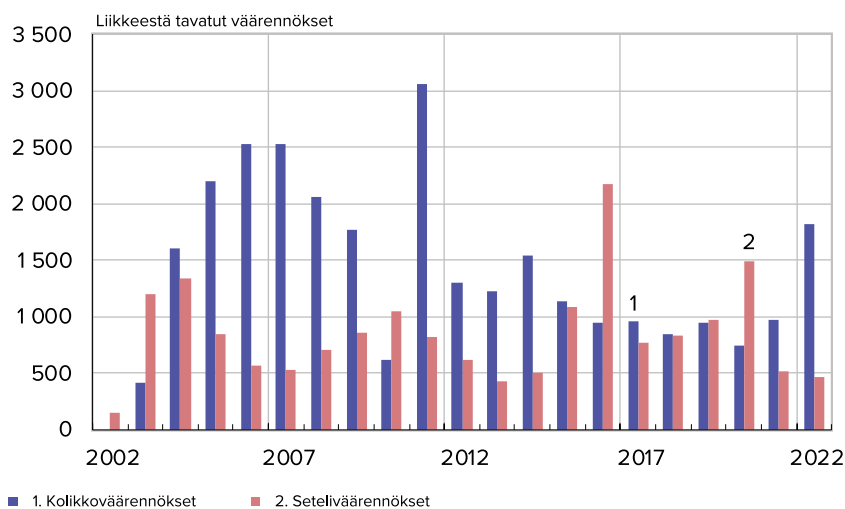
Väärennetyin käteisen käyttö oli vuonna 2022 historiallisen vähäistä

[Vuonna 2022 Suomessa ja euroalueella löytyi kierrosta historiallisen vähän euroseteliväärennöksiä jo toista vuotta peräkkäin.](#)

Suomessa seteliväärennöksiä löytyi 469 ja kolikkoväärennöksiä 1 826. (kuvio 17). Eniten esiintyi 20 euron setelien väärennöksiä, joita oli 229.

Kuvio 17.

Euroseteli- ja -kolikkoväärennökset Suomessa

Lähde: Keskusrikospoliisi.

Suomen Pankin järjestämät seteliseminaarit ammattimaisille rahankäsittelijöille järjestettiin Helsingissä ja Lappeenrannassa parin vuoden tauon jälkeen.

Lisäksi [Suomen Pankin avoimien ovien tapahtumassa](#) syys-lokakuun vaihteessa vierailijoiden oli mahdollista tutustua seteliväärennöksiin sekä verrata niitä aitoihin seteleihin.

Maksamisen kehittyminen edellyttää jatkuvaa panostusta

24.3.2023

Suomen Pankin yleisvalvonnan tehtäviin kuuluvat järjestelmien riskien arviointi, maksamisen tehokkuutta edistävä politiikkatyö ja näitä tehtäviä tukeva analyysi. Suomen Pankki edesauttaa omalta osaltaan maksamisen jatkuvaa kehittymistä. Kesällä 2022 Suomessa luotiin viranomaisyhteistyössä huoltovarmuustilijärjestelmä turvaamaan yhteiskunnan päivittäismaksaminen normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Huoltovarmuustilijärjestelmä on varajärjestelmä, joka mahdollistaa käteisnostot, tilisiirrot ja maksut debit-kortilla. Sitä voidaan käyttää, jos luottolaitosten tavanomaisesti käyttämät omat järjestelmät tai maksujärjestelmät, kuten [TARGET2](#) tai [EBA Clearing \(englanniksi\)](#), eivät ole useaan päivään käytettävissä.

Varajärjestely perustuu lakiin eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoitusallalla ([666/2022](#)).

Suomen Pankki valmisteli yhdessä muiden viranomaisten kanssa varajärjestelmät, joilla pyritään turvaamaan päivittäismaksaminen kaikissa olosuhteissa.

Suomen Pankki julkisti toukokuussa 2022 sähköisen maksamisen linjauksensa

Suomen Pankki julkisti toukokuussa 2022 järjestetyn [maksufoorumin](#) yhteydessä sähköisen maksamisen linjaukset, jotka tiivistävät Suomen Pankin näkemyksen tehokkaista maksamisen järjestelmistä.

Linjaukset heijastavat Euroopan komission ja Euroopan keskuspankin (EKP) vähittäismaksamisen strategioita.

Kuvio 18.

Pikamaksaminen lisää kuluttajien vaihtoehtoja

Pikamaksut ovat tilisiirtoja, joissa varat siirtyvät maksajan tililtä maksunsaajan tilille muutamassa sekunnissa mihin vuorokauden aikaan tahansa vuoden jokaisena päivänä.

Euroopan komissio julkaisi lokakuussa 2022 asetusehdotuksen ([COM\(2022\)546 \(englanniksi\)](#)) pikamaksamisen edistämiseksi. Asetusehdotuksen mukaan euromääräisiä tilisiirtoja tarjoavat tahot veloitetaan tarjoamaan myös euromääräisten pikamaksujen lähettämistä ja vastaanottamista niin, että niiden hinta on yhdenmukainen tilisiirtojen kanssa.

Euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston (ERPB, Euro Retail Payments Board) tavoitteissa korostuvat pikamaksamisen edistäminen sekä tilitietojen selkeys asiakkaille. Suomen maksuneuvosto arvioi syyskuussa 2022 pidetyssä [kokouksessa, että pikamaksamisen edistämiseksi Suomessa tarvitaan laajemmin eri toimijoiden yhteistyötä](#).

Pikamaksamisen tulee lisätä kuluttajien vaihtoehtoja ja tuoda hyötyjä niin maksajille kuin maksun saajille. Suomen maksuneuvosto perusti työryhmän suomalaisen pikamaksukonseptin luomiseksi, ja tämä työ jatkuu vuonna 2023.

Maksuneuvosto perusti myös seurantaryhmän varmistamaan [vähittäismaksujen tilitietojen selkeyttä loppuasiakkaille \(englanniksi\)](#). Avainroolissa maksupalveluntarjoajien lisäksi ovat erityisesti kaupan ala sekä yritykset.

Rahoitussektorin palvelujen suojaaminen kyberriskeiltä ja kansainvälinen yhteistyö entistä tärkeämpää

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja Suomen Nato-jäsenyyssprosessi ovat lisänneet Suomen kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvaa uhkaa sekä fyysisessä että kyberympäristössä.

[Kyberturvallisuuskeskukselle raportoitujen hyökkäysten perusteella](#) uhat kohdistuvat yhä useammin suoraan myös suomalaisiin organisaatioihin, mikä korostaa suojautumisen ja testaamisen merkitystä.

Vuonna 2022 Suomen finanssisektorilla jatkettiin [TIBER-FI-toimintamallin](#) mukaisia tietoturvatestejä sekä suomalaisten toimijoiden kanssa että yhdessä Pohjoismaiden kanssa.

Monipuolinen analyysityö tukee Suomen Pankin yleisvalvontaa ja politiikkatyötä

Maksamisen teknologiat mahdollistaisivat maailmanlaajuisia kaupankäyntiä helpottavien maksujärjestelmien rakentamisen. Valuuttarajat ylittävä maksaminen on kuitenkin ollut kaikkein hitaimmin kehittyvä maksamisen alue.

Suomen Pankki julkaisikin lokakuussa 2022 Euro & talous-lehdessä artikkelin, jossa se käsitteli [G20-maiden aloitetta tehostaa yritysten ja kuluttajien ulkomaanmaksuja](#). Suunniteltu hanke hyödyttää eniten suuria yrityksiä, joilla on paljon kansainvälistä maksuliikennettä.

Suomen Pankin artikkelissa [Pandemia kiihdytti käteisen käytön vähenemistä ja kasvatti verkkokauppmaksuja](#) tarkasteltiin Suomen ja euroalueen kuluttajien maksutottumusten muutoksia koronapandemian aikana.

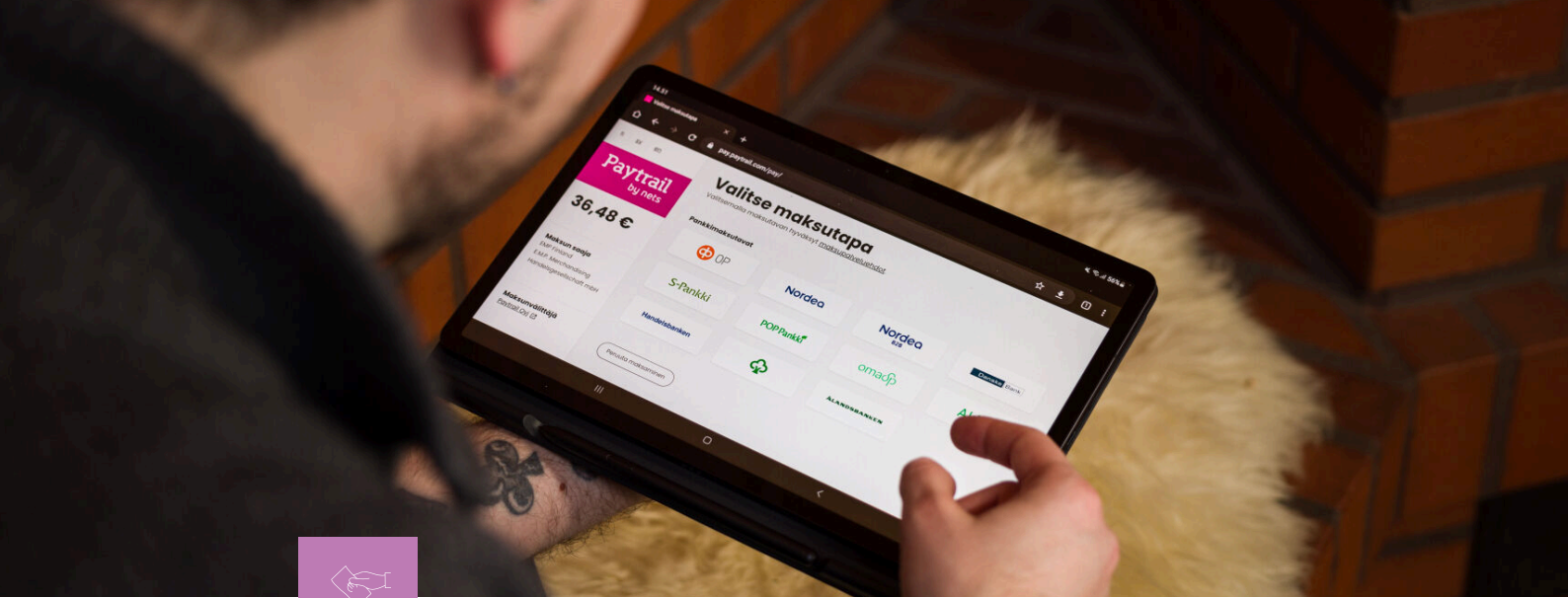
Artikkelin taustalla olevan [SPACE-tutkimuksen \(englanniksi\)](#) mukaan käteisen käyttö maksupisteissä pieneni Suomessa koko euroalueen vähäisimmäksi vuosien 2019 ja 2022 välillä, vaikka yli puolet suomalaisista pitää tärkeänä mahdollisuutta maksaa käteisellä. Samalla käteisen hyväksyntä maksupisteissä on supistunut Suomessa yhdeksi euroalueen vähäisimmistä.

Suomen Pankki jatkoi vuonna 2022 [maksu- ja selvitysjärjestelmäsimulaattorin](#) (BoF-PSS3) kehittämistä sekä konsultoi Namibian keskuspankkia maksujärjestelmän kvantitatiivisessa analyysissä.

Elokuun lopulla järjestettiin sarjassaan 20. simulaattoriseminaari Helsingissä. Muun muassa Puolan ja Namibian keskuspankit esittelivät BoF-PSS3-simulaattorilla tehtyjä analyysejä. Simulaattoriseminaarin yhteydessä järjestettiin myös harjoituskurssi uusille BoF-PSS3-simulaattorin käyttäjille.

Vuonna 2022 jatkui kehityshanke, jossa Suomen Pankki toimittaa yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa eurojärjestelmälle uuden TARGET-palveluiden analyysiympäristön ja simulaattoriohjelmiston.

Simulaattoria käytetään myös Suomen Pankin omassa analyysityössä. Pankkien vastapuoliriskit ja likviditeettiriskit maksujärjestelmissä ovat esimerkkejä aiheista, joissa yleisvalvonnan työ linkittyy keskuspankin rahoitusvakaustehtävän ja rahoitusvakaustuviraston työn kanssa.

TARGET-palveluiden kehittämistyö eteni vuonna 2022

24.3.2023

Suomen Pankki tuottaa pohjoismaisille rahoitusalan toimijoille eurojärjestelmän yhteiset TARGET-palvelut. Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki ylläpiti nykyisiä järjestelmiä ja osallistui aktiivisesti uusien TARGET-palveluiden kehityshankkeisiin.

Eurojärjestelmän yhteiset TARGET-palvelut koostuvat TARGET2-maksujärjestelmästä, TIPS-pikamaksujärjestelmästä ja T2S-arvopaperikauppojen selvitysalustasta.

TARGET-järjestelmien luotettava toiminta tuki rahoitusjärjestelmän vakautta vuonna 2022

TARGET-palveluiden vakaa ja tehokas toiminta mahdollistaa rahan, arvopapereiden ja vakuuksien sujuvan liikkumisen kaikkialla Euroopassa ja tukee näin yhteisen rahapolitiikan toteutusta.

TARGET-järjestelmät toimivat luotettavasti koko vuoden 2022 ajan, eikä merkittäviä häiriöitä esiintynyt.

Eurojärjestelmä ja Suomen Pankki varautuvat aktiivisesti markkinainfrastruktuureihin kohdistuviin riskeihin. Poikkeustilanteisiin liittyviä harjoituksia tehtiin entistä enemmän Suomen Pankin osapuolten kanssa vuoden 2022 aikana.

TARGET2- Suomen Pankki -järjestelmän maksutapahtumien lukumäärä ja kokonaisarvo kasvoivat vuonna 2022

[TARGET2](#) on yksi maailman suurimmista maksujärjestelmistä, ja sen omistavat eurojärjestelmän keskuspankit. Järjestelmässä on tili yli tuhannella luottolaitoksella. Sen kautta välitetään esimerkiksi vähittäismaksuihin liittyvät pankkien väliset katteensiirrot keskuspankkirahassa. Lisäksi sitä käytetään euroalueen rahapolitiikan operaatioiden toteuttamiseen.

Suomen Pankilla oli omassa TARGET2- Suomen Pankki -osajärjestelmässään vuoden 2022 lopussa tiliasiakkaana 23 pohjoismaista pankkia ja liitännäisjärjestelmää.

Vuonna 2022 TARGET2- Suomen Pankki -järjestelmässä välitettiin päivittäin keskimäärin 4 350 maksua, joiden kokonaisarvo oli noin 49 mrd. euroa.

Maksujen päivittäinen lukumäärä kasvoi 21 % ja arvo 20 % vuoteen 2021 verrattuna.

Suomen Pankki valmistelee uuden T2-järjestelmän käyttöönottoa

Nykyinen vuonna 2007 käyttöönotettu TARGET2-järjestelmä korvataan uudella T2-maksujärjestelmällä osana [T2-T2S-konsolidaatiohanketta \(englanniksi\)](#).

Hankkeessa on tarkoitus ottaa käyttöön uudet maksusanomastandardit, uudistaa TARGET-järjestelmien likviditeetin hallinta sekä liittää eri järjestelmät yhteiselle tekniselle alustalle.

Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki valmisteli T2-järjestelmän käyttöönottoa yhdessä muiden keskuspankkien kanssa ja tuki osapuoliaan sen testauksessa.

Loppuvuonna 2022 Suomen Pankki ja sen osapuolet etenivät testausvaiheesta tuotantoonoton valmisteluun.

Uusi T2-järjestelmä oli tarkoitus ottaa käyttöön loppuvuonna 2022. Testauksessa ilmenneiden haasteiden vuoksi [Euroopan keskuspankin \(EKP\) neuvosto päätti siirtää käyttöönottoa maaliskuuhun 2023 \(englanniksi\)](#), jotta osapuolilla on riittävästi aikaa tuotantoonoton valmisteluihin.

SEPA-pikasiirtoja välittävät Suomen Pankin osapuolet ovat liittyneet TIPS-pikamaksujärjestelmään

[EKP:n neuvoston päätöksen \(englanniksi\)](#) mukaisesti kaikkien maksupalveluntarjoajien, jotka ovat mukana TARGET2-järjestelmässä ja sitoutuneet [SEPA-pikasiirtojen \(englanniksi\)](#) käyttöön, tuli helmikuuhun 2022 mennessä olla saavutettavissa [TIPS-pikamaksujärjestelmän \(TARGET Instant Payment Settlement\) \(englanniksi\)](#) kautta. Tavoitteena on edistää pikamaksamisen käyttöönottoa ja saavutettavuutta euroalueella.

Kaikki SEPA-pikasiirtoja välittävät suomalaiset pankit saavuttivat valmiuden pikasiirtojen vastaanottamiseen TIPS-järjestelmän kautta määräaikaan mennessä.

Arvopaperikeskus Euroclear Finlandin T2S-järjestelmään liittyminen on valmisteilla

[T2S-järjestelmä](#) on eurojärjestelmän arvopaperikaupassa käyttämä selvitysalusta. Se mahdollistaa reaaliaikaiset arvopapereiden siirrot keskuspankkirahassa tehtyjä maksuja vastaan.

Suomalainen arvopaperikeskus Euroclear Finland (EFi) ottaa T2S-järjestelmän käyttöön syyskuussa 2023. Tämän myötä järjestelmän merkitys suomalaisille rahoitusalan toimijoille kasvaa.

Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki valmisteli EFi:n T2S-järjestelmään liittymistä yhdessä EKP:n kanssa ja tuki tulevia T2S-osapuoliaan järjestelmän käyttöönotossa.

Euroalueen yhteinen ECMS-vakuushallintajärjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2024

Nykyisin jokaisella eurojärjestelmän kansallisella keskuspankilla on omat järjestelmänsä rahapolitiikan luotto-operaatioiden vakuutena käytettävien omaisuuserien hallintaan.

Eurojärjestelmä korvaa nämä yhteensä 20 kansallista järjestelmää yhteisellä [ECMS-vakuushallintajärjestelmällä \(Eurosystem Collateral Management System\) \(englanniksi\)](#).

Tavoitteena on tehostaa eurojärjestelmän vakuushallintaa ja mahdollistaa rahapolitiikan vakuuskehikkoon liittyvien päätösten nopeampi käyttöönotto.

Suomen Pankki aloitti loppuvuonna 2022 ECMS-yhteystestauksen ja valmisteli rahapolitiikan vastapuolipankkien käyttäjätestausta. Uuden T2-järjestelmän tuotantoonoton lykkäytymisen vuoksi [EKP:n neuvosto päätti siirtää ECMS-järjestelmän tuotantoonoton huhtikuuhun 2024 \(englanniksi\)](#).

Varallisuuden hallinta

- 114 Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden hallinta vuonna 2022
- 121 Vastuullisen sijoittamisen avulla todellisia päästövähennyksiä
- 129 Suomen Pankin taloudellisten riskien hallinta vuonna 2022

Varallisuuden hallinta

24.3.2023

Suomen Pankin yksi lakisääteisistä tehtävistä on valuuttavarannon hallussapito ja hoito. Vuonna 2022 olosuhteet markkinoilla olivat haasteellisia, ja Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuotot olivat lähellä nollaa.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden sijoituksia ohjaa Suomen Pankin johtokunnan vuosittain päättämä sijoituspolitiikka.

Sijoituspolitiikka, mukaan lukien vastuullisuusperiaatteet, luo strategisen markkinaperusteisen indeksin, johon toteutettavaa sijoitustoimintaa voidaan verrata.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuotot olivat lähellä nollaa vuonna 2022

Vuonna 2022 markkinaolosuhteet olivat haastavat, kun sekä osake- että korkosijoitusten tuotot olivat globaalisti pääosin negatiivisia. Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuottokehitys oli lähellä nollaa.

Vuoden 2022 lopussa Suomen Pankin rahoitusvarallisuus oli noin 11 mrd. euroa. Se koostui kulta- ja valuuttavarannoista sekä osake- ja kiinteistörahastosijoituksista.

Vuonna 2022 fossiilisista sijoituskohteista siirryttiin vihreää siirtymää tukeviin kohteisiin

Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki päivitti omia vastuullisen sijoittamisen periaatteitaan. Se myös rajasi pois potentiaalisten sijoituskohteiden joukosta fossiilisten polttoaineiden tuottajia.

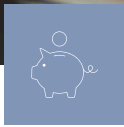
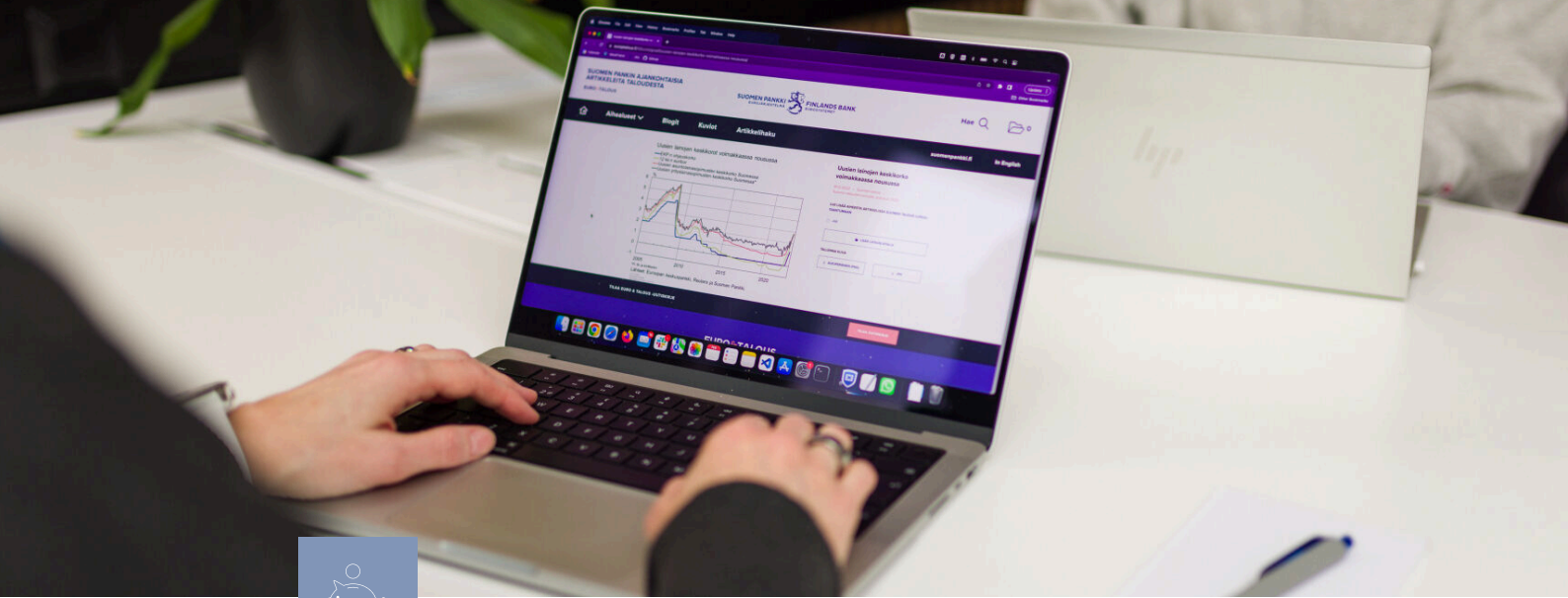
Suomen Pankki oli myös aktiivisesti mukana valmistelemassa eurojärjestelmän yhteismitallista ilmastoraportointia.

Suomen Pankin rahapolitiikan ja rahoitusvarallisuuden riskit kasvoivat vuonna 2022

Vuonna 2022 eurojärjestelmän ohjauskorot alkoivat nousta, mikä kasvatti keskuspankkitalletuksille maksettavaa korkoa.

Vuoden 2022 lopun tilanteessa vallitsevien korko-odotusten perusteella tämä rahoituskustannus painaa Suomen Pankin tuloksen lähivuosina negatiiviseksi.

Suomen Pankki hallitsee riskejä muun muassa hajauttamalla, mutta sen taseessa on rakenteellinen korkoriski.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden hallinta vuonna 2022

24.3.2023

Markkinaolosuhteet olivat poikkeuksellisen haastavat vuoden 2022 aikana, kun sekä riski- että korkosijoitusten tuotot olivat globaalisti pääosin negatiivisia. Tästä huolimatta Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuotto oli vuonna 2022 lähellä nollaa, mihin myötävaikuttivat erityisesti dollarin vahvistuminen ja kullan arvonnousu.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuudella tarkoitetaan pankin oman sijoitustoiminnan alaisia tase-eriä, joita vuoden 2022 lopussa oli noin 11 mrd. euroa. Rahoitusvarallisuuteen eivät sisälly eurojärjestelmän rahapoliittisiin toimiin liittyvät erät, esimerkiksi rahapoliittiset osto-ohjelmat tai pankeille myönnettyt lainat.

Oman rahoitusvarallisuutensa koosta Suomen Pankki päättää [nettorahoitusvarojen koskevan sopimuksen](#) (ANFA, Agreement on Net Financial Assets) puitteissa. ANFA-sopimus on eurojärjestelmän keskuspankkien ja Euroopan keskuspankin (EKP) välinen sopimus. Sillä säännellään sellaisia kansallisten keskuspankkien sijoituksia, jotka liittyvät niiden kansallisten tehtävien hoitoon.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuutta hallinnoidaan keskuspankkitavoitteiden mukaisesti huomioiden sijoitustoiminnan tuotot ja riskit sekä vastuullisuusnäkökohdat. [Sijoitustoiminnan vastuullisuuden huomioon ottamista](#) ja siitä raportoimista lisättiin entisestään vuoden 2022 aikana.

Suomen Pankin valuuttavarannolla on keskeinen rooli riskeihin varautumisessa

Valuuttavarannon hallussapito ja hoito kuuluvat Suomen Pankin lakisääteisiin tehtäviin. Suomen Pankin valuuttavarannon koko ja jakautuminen valuutoittain on strateginen päätös, joka perustuu varautumisperusteisiin näkökohtiin.

Päätös tehdään Suomen Pankin johtokunnassa tarvittaessa tai vähintään kolmen vuoden välein. Valuuttakohtaiset tavoitetasot vuosiksi 2022–2024 ovat Yhdysvaltain dollarille 5 mrd., Englannin punnalle 650 milj. ja Japanin jenille 95 mrd. yksikköä kyseistä valuuttaa.

Valuuttavarannon hoidolla on keskeinen rooli, kun Suomen Pankki huolehtii taloudellisesta valmiudestaan kohdata tulevaisuuden epävarmuuksia ja riskejä.

Eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien on tarvittaessa siirrettävä valuuttavarantoa EKP:lle. Sen lisäksi Suomen Pankissa varaudutaan muun muassa maan ulkoista maksukykyä heikentäviin kriiseihin.

Rahoitusvarallisuuden sisältö

Vuoden 2022 lopussa Suomen Pankin rahoitusvarallisuus oli noin 11 mrd. euroa (taulukko 5). Se koostui suorista ja epäsuorista korkosijoituksista, osake- ja kiinteistörahastosijoituksista, kultavarannosta sekä [kansainvälisen valuuttarahaston erityisten nosto-oikeuksien määräisistä eristä \(SDR, Special Drawing Rights\)](#).

Suorat ja epäsuorat valuuttamääräiset korkosijoitukset ja SDR-erät muodostavat valuuttavarannon. Suomen Pankin kultavarannon arvo oli 2,7 mrd. euroa vuoden 2022 lopussa. Kullassa ei tehty aktiivista sijoitustoimintaa vuonna 2022.

Taulukko 5.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuus	31.12.2022 Milj. euroa	31.12.2021 Milj. euroa
Kulta	2 690	2 537
Valuuttavaranto	6 861	6 719
SDR	933	690
USD-määräiset korkosijoitukset	4 274	4 256

GBP-määräiset korkosijoitukset	718	777
JPY-määräiset korkosijoitukset	684	732
Korkorahastot	252	264
EUR-määräiset korkosijoitukset	0	0
Osakerahastot	1 328	1 513
Kiinteistörahastot	156	176
Yhteensä	11 035	10 946

Lähde: Suomen Pankki.

Rahoitusvarallisuuden sijoituspolitiikka

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden sijoituksia ohjaa pankin johtokunnan vuosittain päättämä sijoituspolitiikka. Sijoituspolitiikka koostuu korkosijoituspolitiikasta, pitkäaikaisen sijoitustoiminnan sijoituspolitiikasta ja vastuullisen sijoitustoiminnan periaatteista.

Korkosijoituspolitiikka määrittelee Suomen Pankin sijoitustoiminnalle strategisen korkosijoitusten omaisuuslajikohtaisen jakauman ja valuuttakohtaisen korkoriskin tason.

Pitkäaikaisella sijoitustoiminnalla on muuhun rahoitusvarallisuuteen verrattuna korkeampi tuotto-odotus ja alhaisempi likviditeettivaatimus. Riskin ja tuoton suhde paranee koko taseen tasolla, kun varallisuus hajautetaan erilaisiin sijoituskohteisiin.

Suomen Pankki päivittää vastuullisen sijoitustoiminnan periaatteet tarvittaessa ja vuosittain sijoituspolitiikan yhteydessä. [Vastuullisen sijoittamisen periaatteet](#) ja vuoden 2022 käytännön toimet on kuvattu omassa osiossaan.

Sijoituspolitiikka, mukaan lukien vastuullisuusperiaatteet, luo strategisen markkinaperusteisen indeksin, johon toteutettavaa sijoitustoimintaa voidaan verrata. Varainhallintatoimisto voi sijoitustoiminnassaan poiketa strategisesta indeksistä ennalta asetettujen liikkumarajojen ja riskirajoitteiden mukaisesti.

Pitkäjänteinen ja koko taseen riskit huomioiva sijoituspolitiikka mahdollistaa vahvan taseen ylläpidon ja edistää Suomen Pankin tavoitetta vakaasta voitonjaosta valtiolle vakavaraisuutta vaarantamatta.

Rahoitusvarallisuuden korkosijoitukset vuonna 2022

Suomen Pankilla oli vuoden 2022 lopussa suoria korkosijoituksia 5 676 milj. euron arvosta.

Suoria korkosijoituksia tehtiin valtioiden velkakirjoihin ja keskuspankkitalletuksiin (58,9 %), monikansallisten tai valtioliitännäisten liikkeeseenlaskijoiden velkakirjoihin (25,3 %), vakuudellisiin katettuihin velkakirjoihin (4,1 %), yritysten liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin (11,4 %) ja käteisinstrumentteihin (0,3 %).

Rahastomuotoisia korkosijoituksia oli yhteensä 269 milj. euron arvosta. Ne koostuivat kokonaisuudessaan sijoituksesta Kansainvälisen järjestelypankin (BIS, Bank for International Settlements) hallinnoimaan vihreiden velkakirjojen (green bond) rahastoon.

Korkosalkun korkoriskiä mittaava keskimääräinen duraatio oli vuoden 2022 lopussa 1,7 vuotta. Korkosijoituksia tehdään korkean luottoluokituksen velkakirjoihin.

Pitkäaikainen sijoitustoiminta

Vuonna 2022 Suomen Pankin pitkäaikainen sijoitustoiminta koostui osake- ja kiinteistösijoituksista, jotka toteutettiin epäsuorasti rahastojen kautta. Salkun koko oli vuoden lopussa yhteensä 1 484 milj. euroa.

Osakesijoituksia tehtiin kehittyneiden markkinoiden maailmanindeksiä seuraaviin sekä vastuullisuus- ja ilmastoasiat huomioiviin indeksirahastoihin. Osakesijoitukset toteutettiin kustannustehokkaasti passiivisten ETF-rahastojen (exchange traded funds) kautta.

Suomen Pankin kiinteistösijoitukset on hajautettu useaan eurooppalaiseen listaamattomaan kiinteistörahastoon, joiden omistamat kiinteistöt sijaitsevat hyvillä paikoilla ja ovat siten helposti vuokrattavia. Tämä varmistaa sijoitusten tasaisen vuokratuoton pitkällä aikavälillä.

Rahoitusvarallisuuden tuotot ja riskit

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden kokonaistuotto vuonna 2022 oli -0,18 % eli -24,3 milj. euroa (taulukko 6).

Maailmantalous kasvoi vuoden 2022 aikana, mutta epävarmuus talouden kasvusta painoi riskillisten omaisuusluokkien arvostuksia. Globaalisti sitkeänä pysynyt inflaatio pakotti keskuspankit nostamaan ohjauskorkoja rivakasti, mikä heijastui korkojen nousuun globaalisti.

Korkojen nousun vuoksi korkosijoitusten tuotto oli negatiivinen, -192,9 milj. euroa. Yhdysvaltain dollarin määräisten korkosijoitusten tuotto oli -175,1 milj. euroa, Englannin punnan määräisten -17,6 milj. euroa ja Japanin jenin määräisten -0,4 milj. euroa.

Pörssiosakkeiden vuoden alun historiallisesti korkeilta arvostustasoilta palaututtiin vuoden lopulla kohti pidemmän aikavälin keskiarvoa. Muun muassa epävarmuus talouskasvun jatkosta, korkojen nousu sekä geopolitiikkaan liittyvät riskit vaikuttivat pörssikurssien laskuun vuonna 2022.

Pörssilaskusta huolimatta yritysten tuloksetekokyky säilyi edelleen kohtuullisena, vaikkakin jatkossa tulosmarginaalien ylläpitäminen voi olla yrityksille haastavaa talouskasvun osoittaessa hiipumisen merkkejä. Suomen Pankin osakesijoitusten tuotto vuonna 2022 oli -17,7 % eli -269 milj. euroa.

Kiinteistörahastojen vuosittainen tuotto vaihtelee saatujen vuokrien ja kiinteistöjen arvonmuutosten mukaan. Vuosi 2022 oli kiinteistömarkkinoilla haastava. Korkojen ja hintojen nousu yhdistettynä epävarmoihin talousnäkyymiin loi painetta arvostustasoihin, vaikkakin vuokranmaksukyky pysyi edelleen melko normaalina. Suomen Pankin kiinteistösijoitukset tuottivat vuonna 2022 markkinatilanteeseen nähden kohtuullisesti, 6,7 % eli 10 milj. euroa.

Suomen Pankin kiinteistösijoitukset on tehty markkinoiden vähäriskisimpään osaan sijoitaviin listaamattomiin kiinteistörahastoihin eli niin sanottuihin core-rahastoihin. Niiden arvot muuttuvat viiveellä listattujen kiinteistörahastojen markkinoihin verrattuna. Näin ollen vuodesta 2023 voi tulla Suomen Pankin kiinteistösijoitusten osalta vuotta 2022 haastavampi.

Vuosi 2022 oli poikkeuksellinen sijoitusvuosi, kun sekä korkosijoitusten että riskillisten sijoituskohteiden arvot laskivat tuntuvasti eikä perinteisiä hajautushyötyjä ollut saatavilla. Suomen Pankin rahoitusvarallisuus kuitenkin kasvoi euromääräisesti erityisesti dollarin vahvistumisen ja kullan hinnan nousun myötä.

Dollarin vahvistuminen suhteessa euroon näkyi positiivisena arvonmuutostuotona, 263 milj. euroa. Korkosijoitusvarallisuuden valuuttamääräisten erien arvo nousi 179 milj. euroa, josta Yhdysvaltain dollari -osuuden muutos oli 286 milj. euroa, Englannin punta -osuuden -29 milj. euroa ja Japanin jeni -osuuden -78 milj. euroa. Osakevarallisuuden arvonmuutoksen osuus valuuttojen arvonmuutostuotosta vuonna 2022 oli 84 milj. euroa.

Taulukko 6.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden tuotto	2022		2021	
	%	Milj. euroa	%	Milj. euroa
Korkoa tuottavat sijoitukset	-3,1	-193	-0,6	-35
Osakerahastot	-17,7	-269	23,1	273

Kiinteistörahastot	6,7	10	6,5	10
Valuuttojen arvonmuutos	3,5	263	6,8	483
Yhteensä ilman kultaa ja SDR:iä	-2,5	-188,0	10,5	731,0
Kulta	6,0	152	4,3	103
SDR	1,8	11	4,9	32
Yhteensä	-0,2	-24	8,6	866

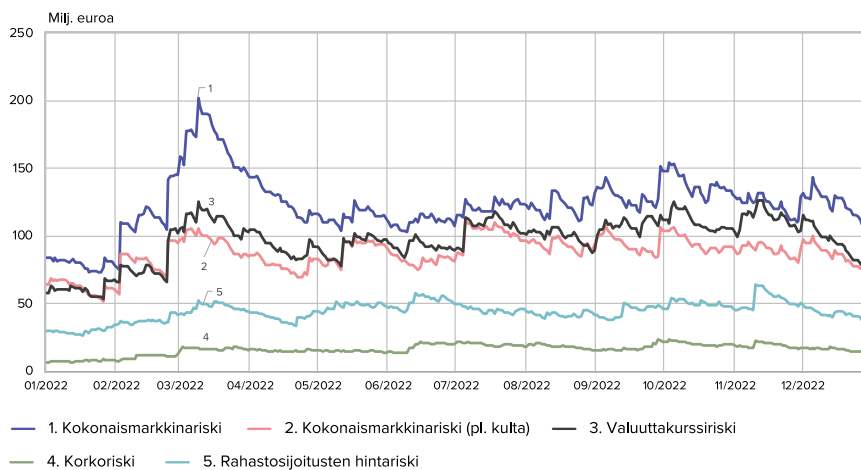
Lähde: Suomen Pankki.

Rahoitusvarallisuuden markkinariski VaR (value-at-risk 99 %, 1 pv) vaihteli 73 milj. eurosta 202 milj. euroon vuonna 2022 (kuvio 19).

Valuuttakurssiriski on Suomen Pankin valuuttamääräisen korkosijoitusvarallisuuden merkittävin riski. Valuuttavarannon suuruus on mitoitettu keskuspankkitehtävien edellyttämälle tasolle.

Kuvio 19.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden markkinariskin VaR-luvut vuonna 2022*

Lähde: Suomen Pankki.

*Päivän ajanjakso, 99 prosentin luottamustaso.

Euroopan keskuspankin valuuttavaranto-osuus vuonna 2022

[EKP:llä on oma valuuttavarantonsa](#), jonka hallinnointi on hajautettu eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien tehtäväksi [pääoma-avaimen mukaisin osuuksin](#). Suomen Pankki hallinnoi osuutta EKP:n valuuttavarannosta yhdessä Viron keskuspankin kanssa.

EKP:n valuuttavarannon hallinnoinnissa korostuvat turvallisuus- ja likvidiystavoitteet, sillä varannon keskeisenä tarkoituksena on taata riittävät resurssit eurojärjestelmän valuuttamarkkinatoimenpiteiden tarpeisiin.

Suomen ja Viron yhdistetyistä valuuttavaranto-osuuksista koostuvan Yhdysvaltain dollarin määräisen varanto-osuuden arvo oli vuoden 2022 lopussa 1 178 milj. euroa.

Lisätietoja EKP:n valuuttavarannon hoidosta on saatavilla [EKP:n vuosikertomuksesta \(englanniksi\)](#).

Vastuullisen sijoittamisen avulla todellisia päästövähennyksiä

24.3.2023

Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki päivitti omia vastuullisen sijoittamisen periaatteitaan ja rajasi merkittäväällä tavalla potentiaalisten sijoituskohteidensa ulkopuolelle fossiilisten polttoaineiden tuottajia. Suomen Pankki oli myös aktiivisesti mukana valmistelemassa eurojärjestelmän yhteismitallista ilmastoraportointia.

Suomen Pankin oman sijoitustoiminnan vastuullisuutta ohjaavat julkiset [vastuullisen sijoittamisen periaatteet](#). Johtokunnan hyväksymissä periaatteissa määritellään myös Suomen Pankin omat ilmastotavoitteet ja niihin liittyvät sijoitusrajoitteet.

Suomen Pankki on asettanut omalle sijoitustoiminnalleen hiilineutraalisuustavoitteen, joka tulisi saavuttaa viimeistään vuoteen 2050 mennessä. Päästäkseen tähän tavoitteeseen Suomen Pankki on asettanut sijoitustoiminnalleen myös määrällisiä ja laadullisia tavoitteita.

Fossiilisista sijoituskohteista vihreää siirtymää tukeviin kohteisiin

Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki päivitti omia vastuullisen sijoittamisen periaatteitaan lisäämällä jo aiemmin määriteltyjen rajoitteiden joukkoon epätyypilliset fossiilisten polttoaineiden tuotantomuodot, kuten esimerkiksi arktisen ja syvänmeren porauksen. Pääsääntöisesti Suomen Pankki ei sijoita liikkeeseenlaskijoihin, joilla on epätyypillisiä tuotantomuotoja koskevaa liiketoimintaa.

Vihreän siirtymän rahoittaminen on kuitenkin edelleen mahdollista. Tämä tarkoittaa, että Suomen Pankki voi sijoittaa poissuljettujen liikkeeseenlaskijoiden joukkovelkakirjoihin, mikäli kyseisen arvopaperi rahoittaa vihreää siirtymää.

Vihreisiin arvopapereihin liittyvä poikkeus ei kuitenkaan koske niitä liikkeeseenlaskijoita, jotka on poistettu Suomen Pankin oman sijoitustoiminnan ulkopuolelle muiden vastuullisuuskriteerien, kuten esimerkiksi ihmisoikeusrikkomusten, perusteella.

Laaja arviointi vastuullisuuskriteereistä, liikkeeseenlaskijoiden poisto myös indekseistä

Suomen Pankki arvioi liikkeeseenlaskijoiden vastuullisuutta sekä ympäristön, sosiaalisen vastuun että hallintotavan näkökulmista. Arvioinnissa käytetään ulkopuoliselta palveluntarjoajalta saatavaa vastuullisuuteen erikoistunutta informaatiota.

Arvioinnin perusteella Suomen Pankin vastuullisen sijoittamisen työryhmä päättää sallittujen sijoituskohteiden joukosta poissuljettavista liikkeeseenlaskijoista. Nämä liikkeeseenlaskijat poistetaan myös oman sijoitustoiminnan vertailuindekseistä.

Vaikka liikkeeseenlaskija ei täyttäisi Suomen Pankin asettamia vastuullisuuskriteereitä, vastuullisen sijoittamisen työryhmä voi myöntää poikkeuksen. Poikkeus voidaan myöntää, jos liikkeeseenlaskijalla on uskottava suunnitelma liiketoimintansa muuttamisesta, tavoitteiden asettamisesta tai muista asianmukaisista toimenpiteistä.

Työryhmä seuraa poikkeuksen saaneita liikkeeseenlaskijoita säännöllisesti. Jo myönnetty poikkeus voidaan evätä, mikäli yrityksen osoittama kehitys ei ole riittävää.

Eurojärjestelmän ensimmäinen yhteismitallinen ilmastoraportointi

Eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit ja Euroopan keskuspankki päättivät vuoden 2021 alussa, että rahapolitiikan ulkopuolisten euromääräisten salkkujen ilmastoraportointi tullaan yhteismitallistamaan vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Raportoinnin vertailtavuuden parantamiseksi eurojärjestelmä toteutti laajan ilmastodatakilpailutuksen, joka päättyi vuoden 2022 alkupuolella.

Suomen Pankki oli aktiivisesti mukana hankintatyöryhmässä ja osallistui sekä kilpailutuksen valmisteluun että mukana olevien palveluntarjoajien arviointiin.

Kilpailutuksen tuloksena eurojärjestelmän yhteiset ilmastodatatoimittajat ovat ISS ja Carbon4Finance (C4F).

Eurojärjestelmän yhteismitallisen ilmastoraportoinnin vähimmäisvaatimuksiin kuuluvat

- salkun absoluuttiset päästöt (absolute emissions)
- salkun painotettu keskimääräinen hiili-intensiteetti (waci)
- salkun päästöt normalisoituna salkun kokoon (emissions per 1 million euros invested)
- pitkäaikainen ilmastotavoite
- salkun koko
- omaisuusluokat
- käytetyn datan lähde
- käytetyn datan kattavuus.

Suomen Pankki on päättänyt raportoida myös muiden kuin euromääräisten salkkujen ilmastoriskeistä sekä lisätä raportointiin myös vähimmäisvaatimukset ylittäviä elementtejä, kuten eteenpäin katsovia tunnuslukuja. Koko raportti julkaistaan [Suomen Pankin verkkosivuilla](#).

Kyseessä on ensimmäinen kerta, kun Suomen Pankin omien arvopaperisijoitussalkkujen ilmastojalanjälki julkistetaan.

Raportoitavat omaisuuslajit on jaoteltu korkoihin ja osakkeisiin. Suorien sijoitusten lisäksi Suomen Pankki on sisällyttänyt raporttiin myös rahastosijoitukset. Korkosijoitukset on jaoteltu liikkeeseenlaskijakohtaisesti, sillä valtioiden arvopapereissa on erilaiset laskentakaavat kuin yritysten liikkeeseen laskemissa arvopapereissa (taulukko 7).

Taulukko 7.

Suomen Pankin oman sijoitustoiminnan ilmastotunnuslukuja eurojärjestelmän yhteismitallisen raportoinnin mukaan jaoteltuna			
Valtiolliset liikkeeseenlaskijat			
Valtiot ja valtiosidonnaiset			
	Tuotanto	Kulut	Valtionhallinto
Salkun koko (milj. euroa)		2 424	
WACI (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia per ostovoimapriteetilla korjattu BKT)	300	20	280
WACI (ilmastodatan kattavuus)	100 %	100 %	100 %

Suomen Pankin oman sijoitustoiminnan ilmastotunnuslukuja eurojärjestelmän yhteismitallisen raportoinnin mukaan jaoteltuna

Absoluuttiset päästöt (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia)	727 000	798 000	105 000
Absoluuttiset päästöt (ilmastodatan kattavuus)	100 %	100 %	100 %
Hiilijalanjälki (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia sijoitettua miljoonaa euroa kohden)	300	330	40
Hiilijalanjälki (ilmastodatan kattavuus)	100 %	100 %	100 %

Ei-valtiolliset liikkeeseenlaskijat

	YHTEENSÄ	Monikansalliset liikkeeseenlaskijat	Katetut velkakirjat	Yrityslainat	Osakkeet
Salkun koko (milj. euroa)	3 081	834	247	678	1 323
WACI (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia miljoonaa euroa liikevaihtoa kohden)	80	<10	<10	80	140
WACI (ilmastodatan kattavuus)	88 %	67 %	100 %	98 %	100 %
Absoluuttiset päästöt (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia)	124 000	<100	<100	55 000	69 000
Absoluuttiset päästöt (ilmastodatan kattavuus)	88 %	67 %	100 %	98 %	100 %
Hiilijalanjälki (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia sijoitettua miljoonaa euroa kohden)	40	<1	<1	80	50
Hiilijalanjälki (ilmastodatan kattavuus)	88 %	67 %	100 %	98 %	100 %

Lähteet: ISS, C4F ja Maailmanpankki.

Prosenttiluvut tunnuslukujen alla kertovat ilmastodatan kattavuudesta.

[Tutustu Suomen Pankin tunnuslukujen laskentaperiaatteisiin.](#)

Kultasijoituksille ei ole vielä olemassa kansainvälistä raportointistandardia, joten ne eivät ole mukana laskennassa. Myös kiinteistösijoitukset puuttuvat raportista, sillä niidenkin laskenta poikkeaa arvopaperisijoitusten laskennasta.

Suomen Pankin käyttämät kiinteistösijoitusrahastot raportoivat laajasti omista ympäristövaikutuksistaan ja ovat asettaneet omalle toiminnalleen pitkän tähtäimen ilmastotavoitteita.

Osakesijoitusrahaston muutoksilla merkittävä vaikutus salkkuun kohdistuviin päästöihin

Suomen Pankin tavoitteena on puolittaa osakesijoitusten painotettu keskimääräinen hiili-intensiteetti eli waci-luku lähtötasosta 151 tCO₂e vuoden 2025 loppuun mennessä.

Vuonna 2022 osakesijoitusten päästöintensiteetti aleni merkittävästi edellisvuoteen verrattuna (taulukko 8). Tämä johtui noin 450 milj. dollarin sijoituksista kahteen ESG- ja ilmastorahastoon.

Taulukko 8.

Suomen Pankin osakesijoitusten päästöintensiteetin vähenemä lähtötasosta vuoden 2022 loppuun			
	31.12.2022	31.12.2021	2021/N1 (lähtötaso)
WACI (tCO ₂ e)	107	135	151
Vähennys lähtötasoon	-29 %	-11 %	-

Lähde: ISS.

Korkosijoituksissa uusia toimintatapoja

Suomen Pankki on asettanut suorille korkosijoituksille [fossiilisten polttoaineiden tuotantoon liittyviä](#) määrällisiä liikevaihtorajoitteita.

Lisäksi Suomen Pankki aloitti vuonna 2022 ilmastotavoitteidensa mukaisesti uuden toimintamuodon, liikkeeseenlaskijatapaamiset. Liikkeeseenlaskijoita kannustetaan asettamaan ilmastotavoitteita ja laskemaan sijoitustoiminnan ilmastoriskejä.

Liikkeeseenlaskijatapaamisia on tarkoitus jatkaa myös vuoden 2023 aikana.

Toiminnan jatkuva kehittäminen kansainvälisten suositusten avulla

Suomen Pankki kehittää jatkuvasti oman sijoitustoimintansa vastuullisuutta. Suomen Pankin asiantuntijat toimivat aktiivisesti kotimaisissa ja kansainvälisissä työryhmissä, erityisesti eurojärjestelmän puitteissa. Alan muutoksia seurataan sekä keskuspankkien että muiden sijoittajien viiteryhmissä.

Suomen Pankki allekirjoitti YK:n tukemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet yhtenä ensimmäisistä keskuspankeista vuonna 2019. Osana sitoutumista näihin periaatteisiin Suomen Pankin tulee raportoida toimista vastuullisuuden toteuttamiseksi ja edistämiseksi.

Sitoumuksen allekirjoittaneet saavat myös omista toimistaan arvioinnin, jota on mahdollista käyttää kehitystyön tukena. Arvioinnin avulla voidaan tunnistaa oman vastuullisuustyön vahvuuksia ja heikkouksia kansainvälisessä viiteryhmissä.

Suomen Pankki päivitti vastuullisen sijoittamisen periaatteensa ja rajasi pois fossiilisten polttoaineiden tuottajia sijoituskohteidensa joukosta.

Ilmastolaskennan periaatteita

Suomen Pankin salkun sisältö on raportoitu ajankohdasta 31.12.2022. Ilmastolaskennassa on käytetty viimeisimpiä saatavilla olevia tietoja päästötasoista sekä taloudellisesta ja valtioita koskevasta datasta. Tämä tarkoittaa sitä, että vuoden 2022 lopun omistusten päästötasot ovat pääosin vuodelta 2021. Joitakin datapisteitä voi olla myös vuodelta 2020, mikä johtuu ulkopuolisilta datatoimittajilta saatavan datan päivityksistä.

Taulukkojen laskentakaavat

Osakkeet

WACI (painotettu hiili-intensiteetti):

$$WACI = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo}} \right) \times \left(\frac{\text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{liikkeeseenlaskijan liikevaihto, milj. euroa}_i} \right)$$

Absoluuttiset päästöt:

$$TCE = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Yhtiön yritysarvo ml. käteinen (EVIC)}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i$$

Hiilijalanjälki:

$$CF = \frac{\sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Yhtiön yritysarvo ml. käteinen (EVIC)}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo (milj. euroa)}}$$

Valtioiden liikkeeseenlaskemat korkosijoitukset

WACI (painotettu hiili-intensiteetti):

$$WACI = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo}} \right) \times \left(\frac{\text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{BKT, väestön lukumäärä, kokonaiskulutus}_i} \right)$$

Absoluuttiset päästöt:

$$TCE = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Ostovoimapariteetilla korjattu BKT}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i$$

Hiilijalanjälki:

$$CF = \frac{\sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Ostovoimapariteetilla korjattu BKT}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo (milj. euroa)}}$$

Muut korkosijoitukset

WACI (painotettu hiili-intensiteetti):

$$WACI = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo}} \right) \times \left(\frac{\text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{liikkeeseenlaskijan liikevaihto, milj. euroa}_i} \right)$$

Absoluuttiset päästöt:

$$TCE = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Yhtiön yritysarvo ml. käteinen (EVIC)}_i} \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i \right)$$

Hiilijalanjälki:

$$CF = \frac{\sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Yhtiön yritysarvo ml. käteinen (EVIC)}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo (milj. euroa)}}$$

Suomen Pankin taloudellisten riskien hallinta vuonna 2022

24.3.2023

Rahapolitiikan toimeenpano sekä rahoitusjärjestelmän vakauden ja toimivuuden turvaaminen ovat keskuspankin ydintehtäviä. Niiden toteuttaminen aiheuttaa taloudellisia riskejä, joihin Suomen Pankki varautuu huolehtimalla taseensa vahvuudesta. Vuonna 2022 rahapolitiikan ja rahoitusvarallisuuden riskit kasvoivat.

Sijoitustoiminnasta ja rahapolitiikan toteuttamisesta syntyy riskejä

Vuoden 2022 lopussa [Suomen Pankin rahoitusvarallisuus oli noin 11 mrd. euroa](#). Se koostui kulta- ja valuuttavarannosta sekä osake- ja kiinteistörahastosijoituksista. Rahoitusvarallisuus ei sisällä rahapolitiikan toteutukseen liittyviä eriä, kuten pankeille myönnettyjä rahapoliittisia luottoja tai rahapoliittisissa operaatioissa ostettuja arvopapereita.

Valuuttavaranto sisältää likvidejä korkosijoituksia. Valuuttavarannon koko on mitoitettu keskuspankkitehtävien edellyttämälle tasolle.

Merkittävä osa Suomen Pankin varallisuudesta on rahapoliittisista syistä ostettuja velkakirjoja sekä rahapolitiikan toimeenpanossa syntyneitä lainasaatavia pankeilta. Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimet toteutetaan hajautetusti eri jäsenmaiden ja Euroopan keskuspankin (EKP) kesken, mutta niiden riskit ja tuotot jaetaan suurelta osin kansallisten keskuspankkien kesken.

Rahapoliittisten saatavien riski vastaa lähtökohtaisesti niin sanotun [pääoma-avaimen](#) mukaista osuutta eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien rahapoliittisista kokonaissaatavista. Vuoden 2022 lopussa Suomen Pankin osuus oli 1,837 %.

Kansalliset keskuspankit kantavat kuitenkin itse julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman sekä pandemiaan liittyvän osto-ohjelman (PEPP, pandemic emergency purchase programme) valtionlainojen ja valtiosidonnaisten lainojen aiheuttamat riskit.

Rahapoliittisten saatavien määrä pieneni

Eurojärjestelmän rahapoliittisten saatavien määrä pieneni vuoden 2022 aikana noin 700 mrd. euroa ja oli vuoden lopussa noin 6 300 mrd. euroa. Pienentyminen johtui erityisesti kohdennetuissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa (TLTRO, targeted longer-term refinancing operations) tehdyistä ennaaikaisista takaisinmaksuista.

Omaisuserien osto-ohjelman (APP, asset purchase programme) ja PEPP-osto-ohjelman netto-ostot päättyivät vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla. Erääntyvien velkakirjojen uudelleensijoitukset jatkuvat näissä ohjelmissa edelleen vuoden 2022 päättyessä.

Suomen Pankin osuus rahapoliittisista saatavista pieneni noin 13 mrd. euroa ja oli vuoden lopussa noin 106 mrd. euroa.

Taulukko 9.

	31.12.2022	31.12.2021
Suomen Pankin rahoitusvarallisuus ja osuus rahapoliittisista saatavista	Milj. euroa	Milj. euroa
Rahoitusvarallisuus	11 037	10 946
Kulta	2 690	2 537
Valuuttavaranto	6 864	6 720
Euromääräiset korkosijoitukset	0	0
Osakerahastosijoitukset	1 328	1 513
Kiinteistörahastosijoitukset	156	176
Osuus rahapoliittisista saatavista	106 168	118 748
Rahoitusoperaatiot	24 327	40 446
Kohdennetut luotto-operaatiot ¹	24 203	40 375

Muut rahoitusoperaatiot ¹	123	70
Omaisuserien osto-ohjelman velkakirjat	53 757	50 121
Suomen valtionlainat ja valtiosidonnaiset lainat	37 295	34 554
Yhteiseurooppalaisten instituutioiden lainat ¹	5 056	4 859
Katetut lainat ¹	5 085	5 019
Yrityslainat ¹	6 321	5 688
Pandemiaan liittyvän osto-ohjelman velkakirjat ²	28 046	28 070
Lopetetut ohjelmat	39	111
Arvopaperimarkkinaohjelma ¹	39	101
Katettujen lainojen osto-ohjelmat	0	10
Yhteensä	117 206	129 694

¹ Pääoma-avainosuus (1,837 % 1.2.2020 alkaen) kansallisten keskuspankkien yhteismäärästä.

² Pandemiaan liittyvän osto-ohjelman kohdalla taulukossa on esitetty Suomen Pankin taseessa oleva saatava.

Taulukossa 9 esitettyjen saatavien lisäksi Suomen Pankin taseessa oli 48 mrd. euron suuruinen eurojärjestelmän sisäinen saatava, joka koostui pääosin [TARGET2-erästä](#). [Suomen Pankin taseen loppusumma oli vuoden 2022 lopussa 190 mrd. euroa.](#)

Suomen Pankki hallitsee riskejä hajauttamalla

Suomen Pankin taloudelliset riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja likviditeettiriskeistä. Markkinariskeillä tarkoitetaan esimerkiksi valuuttakurssien, korkojen ja osakehintojen vaihtelusta aiheutuvaa tappion mahdollisuutta.

Valuuttariski aiheuttaa eniten vaihtelua rahoitusvarallisuuden arvoon. Suomen Pankki hajauttaa riskiä sijoittamalla Yhdysvaltain dollareiden lisäksi Englannin puntaan ja Japanin jeniin. Valuuttariski hajautuu myös Kiinan juaniin, sillä Suomen Pankilla on saamia Kansainväliseltä valuuttarahastolta.

Sijoitusten strateginen jakauma määritetään vertailuindeksin avulla. Indeksiohjaaja sijoitustoiminnan korko- ja luottoriskin ottamista yhdessä hienojakoisen rajoitekehikon kanssa. Näin Suomen Pankki varmistaa sijoitustensa hyvän likviditeetin sekä riittävän hajautuksen omaisuuslajien, maiden, maturiteettien ja liikkeeseenlaskijoiden välillä. Sijoitukset painottuvat korkean luottokelpoisuuden velkakirjoihin.

Suomen Pankki sijoittaa osan rahoitusvarallisuudestaan kansainvälisille osake- ja kiinteistömarkkinoille. Sijoitukset tehdään rahastojen kautta, ja ne hajauttavat taseen muita riskejä.

Rahapolitiikan osto-ohjelmien toteuttamisessa Suomen Pankki noudattaa muiden keskuspankkien tapaan koko eurojärjestelmää koskevia kelpoisuusvaatimuksia sekä muita riskienhallintaan liittyviä linjauksia.

[Suomen Pankki hallinnoi rahoitusvarallisuuttaan vastuullisesti](#). Se rajaa suoria korkosijoituksiaan vastuullisuuskriteerien avulla. Palveluntarjoajien vastuullisuus- ja luotettavuusarvioinnit korostuvat myös epäsuorassa sijoitustoiminnassa.

Suomen Pankin taseessa on rakenteellinen korkoriski

Osto-ohjelmilla ja luotto-operaatioilla luotu likviditeetti näkyy Suomen Pankin taseen vastattavaa-puolella keskuspankkitalletusten kasvuna.

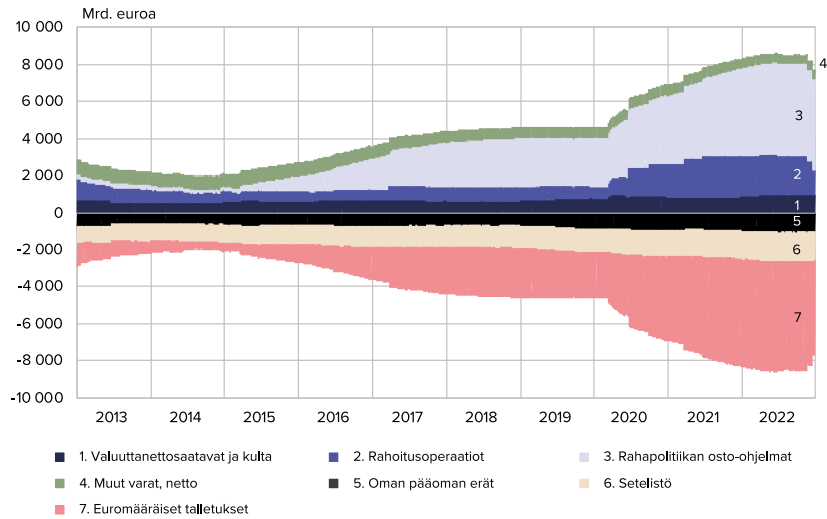
Eurojärjestelmä päättää liikepankkien keskuspankkitalletuksille maksettavan korkotason rahapoliittisin perustein. Korkopäätös vaikuttaa välittömästi Suomen Pankin korkokustannuksiin. Rahapoliittiset saatavat ovat sen sijaan pääosin kiinteäkorkoisia. Näin ollen talletuksille maksettavan koron nosto heikentää Suomen Pankin korkokatetta. Tämä ero taseen varojen ja velkojen korkosidonnaisuudessa aiheuttaa rakenteellisen korkoriskin Suomen Pankin taseeseen.

Rahapolitiikan toteutukseen liittyviä kiinteäkorkoisten velkakirjojen ostoja on viime vuosina tehty matalalla tuottotasolla. Vuoden 2022 toisella puoliskolla eurojärjestelmän ohjauskorot lähtivät nousuun. Tällöin myös keskuspankkitalletuksille maksettava korko on noussut. Vuoden 2022 lopun tilanteessa vallitsevien korko-odotusten perusteella tämä rahoituskustannus painaa Suomen Pankin tuloksen lähivuosina negatiiviseksi.

Taseen rakenteellinen korkoriski pienenee rahapoliittisista syistä ostettujen kiinteäkorkoisten velkainstrumenttien erääntyessä. Erääntyvien velkakirjojen uudelleen sijoittaminen ylläpitää omalta osaltaan rakenteellista korkoriskiä.

Kuvio 20.

Eurojärjestelmän tase-erien kehitys

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Neljännesvuosittaiset päivitykset taloudellista riskiä kuvaaviin lukuihin ovat saatavilla suomenpankki.fi-sivuston [riskienhallinnan ja -valvonnan](#) sivulla.

Suomen Pankin rahapolitiikan ja rahoitusvarallisuuden riskit kasvoivat vuonna 2022

Suomen Pankin taloudelliset riskit kasvoivat vuoden 2022 aikana edelliseen vuoteen verrattuna. Markkinakorkoihin liittyvän epävarmuuden lisääntyminen kasvatti markkinariskiä. Lisäksi markkinatilanteen heikentyminen kasvatti velkakirjojen luottoriskiä.

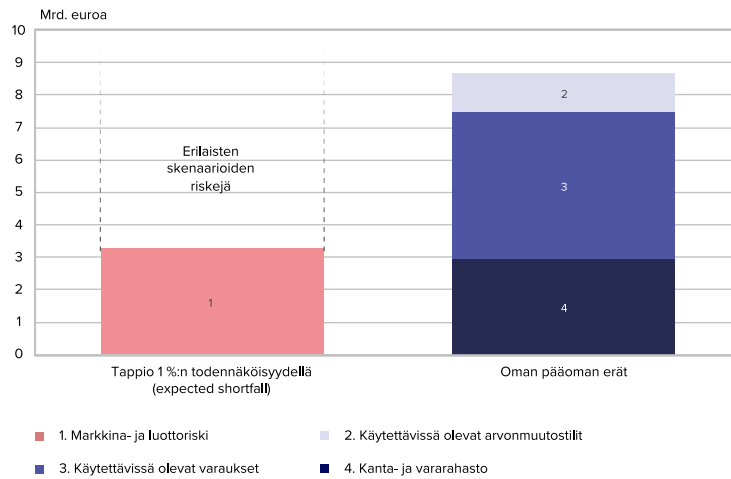
Suomen Pankki mittaa taseen kokonaisriskejä vakiintuneita tilastollisia menetelmiä käyttäen. Rahapolitiikan luottoriskin mittaaminen perustuu Euroopan keskuspankin tuottamaan riskiraportointiin, jota kehitetään jatkuvasti eurojärjestelmän riskienhallintakomitean johdolla.

Suomen Pankki käyttää kokonaisriskiarviona seuraavan vuoden aikana yhden prosentin todennäköisyydellä tapahtuvaa tappiota (niin sanottu expected shortfall 99 %). Riskiarviota täydennetään stressitesteillä, jotka kuvaavat mahdollisten mutta epätodennäköisten skenaarioiden aiheuttamia tappioita.

Vuoden 2022 lopussa kokonaisriskiarvio oli 3,2 mrd. euroa. Kokonaisriskiarvio ei sisällä kullan hintariskiä, koska kullan arvonmuutostili kattaa merkittävän arvon laskun. Kullan riskin huomioon ottamisen jälkeen kokonaisriskiarvio on samoin 3,2 mrd. euroa.

Kuvio 21.

Suomen Pankin kokonaisriskit ja oma pääoma ilman kullan riskiä ja kullan arvonmuutostilejä

Lähde: Suomen Pankki.

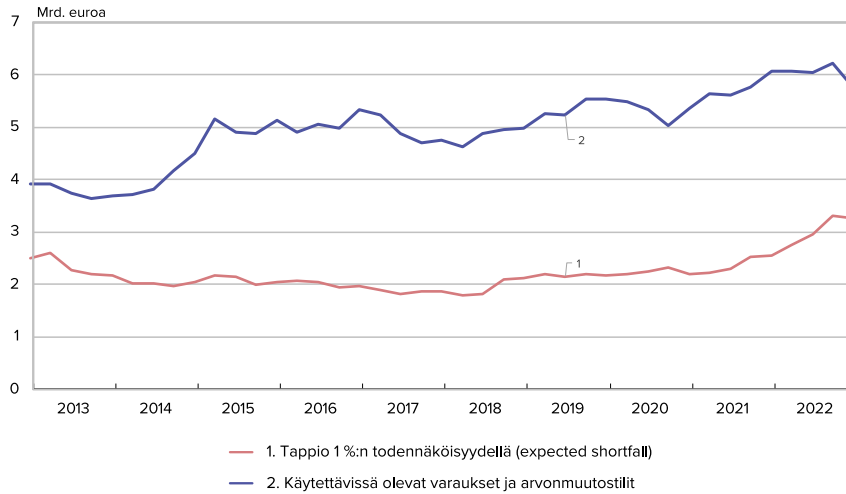
Vuoden 2022 lopussa tappioihin oli käytettävissä arvonmuutostilejä 1,2 mrd. euron ja varauksia 4,5 mrd. euron verran. Kanta- ja vararahaston määrä oli 2,9 mrd. euroa (kuvio 21).

Riskipuskurit heikkenivät vuoden aikana korko- ja osakesijoitusten arvon alentumisen vuoksi.

Suomen Pankin vakavaraisuus riittää kattamaan sen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat riskit (kuvio 22).

Kuvio 22.

Riskien ja riskipuskurien kehitys ilman kultaa ja kullan arvonmuutostiliä

Lähde: Suomen Pankki.

Vuorovaikutus ja yhteistyö

- 139 Suomen Pankki kotimaisessa talouspolitiikassa vuonna 2022
- 143 Energiakriisi ja nopea inflaatio synkensivät Suomen talousennusteita vuonna 2022
- 150 Suomen Pankin tutkimus vuonna 2022
- 154 Suomen Pankin kansainvälinen yhteistyö vuonna 2022
- 158 Vuonna 2022 Suomen Pankin viestinnässä painottuivat Venäjän hyökkäyssodan ja energiakriisin vaikutukset talouteen

Vuorovaikutus ja yhteistyö

24.3.2023

Suomen Pankin viestinnän merkittävyys ja luotettavuus korostuivat vuoden 2022 kriisien aikana. Suomen Pankki otti kantaa erityisesti energiakriisin vaikutuksiin kotimaan talouteen sekä kriisiin liittyvien politiikkatoimien arviointiin.

Suomen Pankki tarjoaa riippumatonta ja tutkittua analyysia ja asiantuntemusta sekä päätöksentekijöiden että laajemmin suomalaisen yhteiskunnan käyttöön.

Aiempien vuosien tapaan Suomen Pankki analysoi talouden kehitystä ja osallistui kotimaiseen talouspoliittiseen keskusteluun.

Vuonna 2022 energiakriisi hallitsi talousnäkymiä Euroopassa ja Suomessa

Suomessa energiakriisiin liittyvät tukitoimet ovat olleet kansainvälisesti verrattuna maltillisia.

Suomen Pankki korosti, että tukitoimet tulisi kohdistaa nykyistä tarkemmin eniten kärsiville kotitalouksille. Ne olisi myös toteutettava niin, etteivät tukitoimet heikennä kannustimia energiansäästöön ja hidasta vihreää siirtymää.

Vuonna 2022 Suomen Pankki korosti kannanotoissaan, että kestävä talouskasvun edellytyksiin kannattaa panostaa. Näitä ovat koulutustason nosto, työmarkkinoiden laaja-alainen kehitys sekä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan tukeminen.

Suomen Pankin uusissa tutkimusprojekteissa käsiteltiin laajasti esimerkiksi rahapolitiikan välittymistä ja inflaatio-odotuksia. Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitoksen vuotta 2022 tahditti hyvin pitkälle Venäjän laittoman hyökkäyssodan talousvaikutusten analysointi.

Suomen Pankki tekee tiivistä kansainvälistä yhteistyötä

Keskuspankkipolitiikkaan liittyvät talouskysymykset ovat luonteeltaan valtioiden rajat ylittäviä, joten niiden ratkaiseminen edellyttää tiivistä kansainvälistä yhteistyötä.

Vuoden 2022 kuluessa Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan korosti globaalin yhteistyön merkitystä.

Vuonna 2022 siirryttiin koronapandemian jälkeen taas yhä useammin kasvotusten järjestettäviin kokouksiin.

Kansainvälisten valuuttarahastojen kokousten merkitys korostui kansainvälisessä yhteistyössä. Globaalit haasteet, kuten ruokakriisi, energiakriisi ja ilmastonmuutos, vaativat valtioiden rajat ylittävää yhteistyötä.

Vuonna 2022 Suomen Pankin viestinnässä painottuivat Venäjän hyökkäyssodan ja energiakriisin talousvaikutukset

Varautuminen ja jatkuvuudenhallinta on nostettu yhä tärkeämmäksi osaksi Suomen Pankin toimintaa.

Suomen Pankin ennakoiva tutkimus- ja analyysityö osoitti arvonsa Venäjän hyökättyä Ukrainaan, jolloin Suomen Pankki sai runsaasti medianäkyvyyttä asiantuntijalausuntojen sekä Suomen talouden ennusteiden myötä.

Suomen Pankin viestinnällinen merkittävyys ja luotettavuus korostuivatkin vuoden 2022 aikana, ja Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman talouskriisin analysointi kiinnosti myös kansainvälisesti.

Suomen Pankki arvioi vuoden 2022 aikana kriisin talousvaikutuksia ja viesti niistä aktiivisesti. Erityisesti nousevien talouksien tutkimuslaitoksen BOFITin asiantuntijat ovat esiintyneet säännöllisesti ja usein suomalaisessa ja kansainvälisessä mediassa.

Suomen Pankki kotimaisessa talouspolitiikassa vuonna 2022

24.3.2023

Suomen Pankin kannanottojen erityisinä teemoina vuonna 2022 olivat energiakriisin vaikutukset kotimaan talouteen ja kriisiin liittyvien politiikkatoimien arviointi. Aiempien vuosien tapaan Suomen Pankki analysoi talouden kehitystä, pitkän aikavälin talouskasvua sekä julkisen talouden kysymyksiä ja osallistui kotimaiseen talouspoliittiseen keskusteluun.

Kotimaista talouspolitiikkaa koskevat kannanotot perustuvat Suomen Pankille laissa ja EU:n perussopimuksessa asetettuihin tavoitteisiin sekä itsenäiseen asemaan.

Suomen Pankin ensisijainen tavoite on hintavakaus. Muihin tavoitteisiin kuuluvat kestävä talouskasvun tukeminen ja rahoitusjärjestelmän vakaus. Suomen Pankki tarjoaa ajankohtaista, riippumatonta ja tutkittuun tietoon perustuvaa analyysia ja asiantuntemusta päätöksentekijöiden ja laajemminkin suomalaisen yhteiskunnan käyttöön.

Suomen Pankin kannanotot keskittyvät ongelmien tunnistamiseen ja vaihtoehtoisten politiikkatoimien vaikutusten arviointiin. Kannanottoja esitetään muun muassa johtokunnan jäsenten puheissa ja Suomen Pankin lausunnoissa.

Vuonna 2022 sota ja energiakriisi hallitsivat Euroopan ja Suomen talousnäkyimiä ja ylläpitivät epävarmuutta

Energian hintojen nousu on vaikuttanut voimakkaasti euromaiden talouksiin, koska ne tuovat merkittävän osan käyttämästään energiasta ulkomailta.

Kokonaisuutena Suomi on vähemmän riippuvainen venäläisen energian tuonnista kuin moni muu euroalueen maa. Myös maakaasun käyttö on Suomessa vähäisempää kuin euroalueella keskimäärin. Siksi energian hinta on Suomessa kiihdyttänyt inflaatiota vähemmän kuin muualla euroalueella. Pohjoismaisella markkinalla odotukset sähkön hinnan noususta ovat olleet maltillisemmat kuin isoissa euromaissa.

Huolena on se, että Euroopan energiapolitiikan pitkän aikavälin suunta on ratkaisematta. Euroopan maat ovat hyvin erilaisessa lähtötilanteessa sekä nykyisen energiatuotannon että mahdollisten tulevaisuuden ratkaisujen osalta.

Suomessa energiakriisiin liittyvät tukitoimet ovat olleet kansainvälisesti verrattuna maltillisia. Riskinä kuitenkin on, että tukitoimet nostavat sähkön tukkuhintaa ja osoittautuvat kalliiksi julkiselle taloudelle ilman vastaavaa hyötyä kotitalouksille. Samalla liian avokätiset ja huonosti kohdennetut tuet hidastavat kysynnän sopeutumista ja ylläpitävät korkeaa hintatasoa pitemmällä aikavälillä, mikä vaikeuttaa keskuspankkien työtä vakauttaa inflaatio 2 prosenttiin keskipitkällä aikavälillä.

Suomen Pankki korosti, että tukitoimet tulisi kohdistaa eniten kärsiville kotitalouksille ja toteuttaa siten, etteivät ne heikennä kannustimia energiansästöön ja energian kulutusta vähentäviin investointeihin.

Julkisen talouden vahvistamisella varaudutaan ikäsidonnaisten menojen kasvuun

Viime vuosien talouspolitiikka on ollut koronapandemian ja Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamien kriisien ja epävarmuuden sävyttämää.

Nopeat ja voimakkaat raha- ja finanssipolitiikan toimet ovat auttaneet estämään konkurssiaallon, tukeneet hyvää työllisyyskehitystä ja estäneet kotitalouksien tulojen voimakkaan supistumisen.

Toisaalta samalla Suomen julkinen velkasuhde on kasvanut selvästi. Suomen julkisessa taloudessa oli merkittävä rakenteellinen ongelma jo ennen koronapandemiaa. Suomen Pankin joulukuussa 2022 julkaistu uusi arvio kestävyysvajeesta oli noin 13 mrd. euroa eli 4 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Suomen julkisen velan kasvupaine johtuu julkisten tulojen ja menojen epätasapainosta, jota heikentää lähivuosina hoito- ja hoivakulujen sekä velan korkomenojen kasvu.

Kriisien jälkeen on tärkeää rakentaa luottamusta kestävään finanssipolitiikkaan. Julkista taloutta on vahvistettava, jotta voidaan varmistaa kasvavien ikäsidonnaisten ja muiden välttämättömien menojen rahoittaminen. Keskeisten palveluiden turvaaminen edellyttää priorisointia ja kattavaa tietopohjaa tarvittavien päätösten tueksi.

Päämääräksi olisi syytä ottaa pidemmän aikavälin velkakestävyys ja laatia sen saavuttamiseksi johdonmukainen sopeutusohjelma. Näin talouspolitiikan kokonaisuus tukisi vakaata ja ennakoitavaa toimintaympäristöä, ja sen äkillinen kiristäminen myöhemmin voitaisiin välttää.

Menojen leikkaamisen ja verotuksen kiristämisen lisäksi sopeutusohjelman tulee sisältää julkisten palveluiden tuottavuutta ja pitkän aikavälin talouskasvun edellytyksiä parantavia uudistuksia.

Pitkän aikavälin talouskasvun edellytykset on varmistettava

Suomessa työn tuottavuuden kasvu on ollut 2010-luvulla hitaampaa kuin muissa Pohjoismaissa. Investoinnit ovat painottuneet rakennuskantaan työn tuottavuuden kasvua tukevien investointien sijaan.

Samaan aikaan työikäisen väestön määrä on alkanut supistua. Tuottavuuskehityksen kannalta merkitystä on myös sillä, että nuorten ikäluokkien koulutustason nousu on pysähtynyt. 1970-luvun lopulla syntyneet ikäluokat ovat jäämässä toistaiseksi korkeimmin koulutetuksi sukupolveksi.

Kaikki nämä tekijät heikentävät Suomen talouden pitkän aikavälin kasvunäkymiä. Suomen Pankki on kannanotoissaan korostanut, että tämä kehitys tulee pyrkiä muuttamaan. Kehitykseen voidaan vaikuttaa panostamalla koulutukseen, työmarkkinoiden kehittämiseen sekä tutkimus- ja innovaatiotoimintaan.

Myös työperäisen maahanmuuton lisäämiseen ja kotoutumisen edistämiseen tulisi panostaa nykyistä enemmän. Erityisesti tulisi pystyä parantamaan Suomessa korkeakoulututkinnon suorittavien ulkomaalaisten opiskelijoiden mahdollisuuksia jäädä Suomeen ja käyttää osaamistaan suomalaisen yhteiskunnan hyväksi.

Talouspolitiikan ohjausta tulee kehittää tukemaan pitkäjänteistä julkisen talouden hoitoa

Suomen julkinen talous on ollut alijäämäinen jo lähes 15 vuotta. Suomen Pankki korosti vuoden 2022 aikana [kannanotoissaan](#), että Suomessa on palattava sellaiseen valtiontalouden menokehyykseen, joka johtaa lähemmäksi julkisen talouden tasapainoa. Tämän edellytyksenä on vahva poliittinen sitoutuminen julkisen talouden kestävyteen ja tarvittavien uudistusten määrätietoinen toteuttaminen.

Samalla Suomen Pankki painotti, että myös EU:n talouspolitiikan ohjauskehikon uudistamisesta pitäisi päättää ilman turhaa viivettä. Näin finanssipolitiikan säännöt tukisivat paremmin julkisen talouden pitkäjänteistä hoitamista sekä sitä, että finanssipolitiikalla on tilaa olla elvyttävää silloin, kun talous on taantumassa.

Energiakriisi ja nopea inflaatio synkensivät Suomen talousennusteita vuonna 2022

24.3.2023

Venäjän hyökkäys Ukrainaan vuonna 2022 loi uuden synkän varjon talouteen. Sodan vaikutusten vuoksi Suomen ennustetaan luisuvan lievään taantumaa vuonna 2023. Suomen talouskasvua varjostavat lähivuosina energiakriisi ja nopea inflaatio.

Rahapolitiikan valmistelua ja päätöksentekoa varten eurojärjestelmässä tarvitaan kuva siitä, mikä sen jäsenmaiden taloudellinen tilanne on ja kuinka se on kehittymässä. Tämä edellyttää riippumatonta ja analyttistä lähivuosien talouskehityksen tarkastelua.

Suomen Pankki julkaisee vuosittain neljä Suomen taloutta koskevaa ennustetta.

Eurojärjestelmän kanssa yhteistyössä tehtävä Suomen talouden laaja ennuste julkaistaan aina kesä- ja joulukuussa. Laajaa ennustetta huomattavasti suppeampi väliennuste puolestaan julkaistaan aina maalisi- ja syyskuussa.

Suomen Pankin vuonna 2022 laatimissa ennusteissa olivat näkyvästi esillä Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen kärjistämä energiakriisi ja inflaation kiihtyminen. Sodan vuoksi kärjistynyt energiakriisi ja nopeasti kiihtynyt inflaatio heikensivät Suomen kasvunäkymiä.

Sodan syttyminen Euroopassa jarrutti talouden toipumista koronapandemiasta ja aiheutti talousennusteisiin merkittävää epävarmuutta.

Vuoden 2022 aikana ennusteita tarkennettiin selvästi heikomman kasvun suuntaan erityisesti vuoden 2023 osalta.

Maaliskuun väliennuste toteutettiin suuren epävarmuuden keskellä

Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 aiheutti erittäin suurta epävarmuutta talouteen, sillä sodan alkamisen aikoihin ei ollut tiedossa sodan laajuutta eikä kestoja.

Suomen Pankki korosti maaliskuun väliennusteessaan, että Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti olennaisesti kuvaa Suomen lähivuosien talouskehityksestä ja toi talouteen suurta epävarmuutta.

Suomen ulkomaankauppa Venäjän kanssa pieneni sodan vuoksi nopeasti, ja sodan talousvaikutusten arvioitiin jäävän pitkäkestoisiksi, jos menetettyjä Venäjän markkinoita kyetään korvaamaan vain hitaasti.

Suuren epävarmuuden vuoksi Suomen Pankki toteutti maaliskuun väliennusteen kahden erillisen skenaariolaskelman avulla. Molemmissa laskelmissa Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa heikentää talouskasvua ja kiihdyttää inflaatiota.

Maaliskuun väliennusteen suotuisampi skenaario oletti inflaation kiihtymisen ja vientikysynnän heikentymisen jäävän maltilliseksi ja arvioi talouden sopeutuvan uuteen tilanteeseen suhteellisen nopeasti. Tässä laskelmassa kokonaistuotannon ennustettiin kasvavan 2 % vuonna 2022 ja 1,5 % vuonna 2023 (taulukko 10).

Heikomman kehityksen skenaario puolestaan oletti sodan pitkittyvän, Venäjän taluskriisin syvenevän ja Suomen talouden sopeutumisen olevan hidasta. Bruttokansantuotteen (BKT) kasvu jäi tässä laskelmassa noin 0,5 prosenttiin molempina vuosina 2022 ja 2023. Inflaatio nopeutuisi 5 prosenttiin vuonna 2022, josta se hidastuisi 3 prosenttiin vuonna 2023.

Kesäkuun ennuste arvioi sodan taittavan talouden toipumisen

Suomen Pankki totesi kesäkuun ennusteessaan, että sodan seurauksena Suomen ulkomaankauppa Venäjän kanssa on romahtanut. Lisääntynyt epävarmuus yhdessä hintojen nousun kanssa heikentää talouskasvua.

Ennusteen mukaan raaka-aineiden ja energian kallistuminen sekä sodan vuoksi pahentuneet tuotannon pullonkaulat kiihdyttävät inflaatiota. Talouden kasvanut epävarmuus heikentää sekä kulutuksen että investointien näkymiä. Nopean inflaation arvioitiin vaimentavan yksityisen kulutuksen kasvua ja heikentävän kuluttajien ostovoimaa.

Suomen Pankin kesäkuun ennusteessa talouden kasvun arvioitiin sijoittuvan maaliskuussa tehtyjen kahden skenaarion väliin. Suomen Pankki arvioi talouden kasvavan 1,7 % vuonna 2022 ja kasvun hidastuvan siitä 0,5 prosenttiin vuonna 2023 sodan vaikutusten vuoksi. Talouskasvun ennustettiin kuitenkin piristyvän 1,5 prosenttiin vuonna 2024, kun kansainvälisen talouden vaikeudet helpottavat ja inflaatio hidastuu. Sodan ja koronapandemian vaikutusten oletettiin pienenevän asteittain.

Kesäkuun ennusteessa korostettiin talouden voivan kehittyä ennakoitua heikommin ja taantumankin olevan mahdollinen. Inflaatio voi kiihtyä arvioitua nopeammaksi ja markkinakorot nousta oletettua nopeammin.

Monista heikomman kehityksen riskeistä huolimatta ennusteeseen liittyi myös myönteisen kehityksen mahdollisuuksia. Sekä vienti että kotimainen kysyntä voivat kasvaa arvioitua nopeammin, mikäli yritykset pystyvät nopeasti sopeutumaan ja löytämään uusia markkinoita menetettyjen tilalle.

Syyskuun väliennuste arvioi energiakriisin tyrehdyttävän talouskasvun loppuvuonna 2022

Syyskuun väliennusteessa Suomen Pankki toi näkyvästi esille energiakriisin ja inflaation kiihtymisen vuoksi kasvaneen taantumän uhkan. Suomen talouden arvioitiin supistuvan lievästi vuonna 2023. Suhdanteen heikkeneminen ennakoisi myös suotuisan työllisyyskehityksen päättymistä.

Syyskuun väliennusteessa korostettiin, että poikkeuksellisen nopea inflaatio syö kotitalouksien ostovoimaa ja kuluttajien luottamus on erittäin vähäistä, mikä heikentää yksityistä kulutusta. Kuluttajahintojen nousupaineet alkavat helpottaa vasta vuoden 2023 aikana, kun energian hintojen nousu hidastuu.

Syyskuun väliennusteessa talouden kasvun arvioitiin olevan aiemmin ennustettua nopeampaa vuonna 2022, mutta supistuvan vuosina 2023 ja 2024 aiemmin arvioitua enemmän. Väliennusteen mukaan Suomen talouden ennustettiin vahvan alkuvuoden myötä kasvavan 2,2 % vuonna 2022 ja supistuvan 0,3 % vuonna 2023. Vuonna 2024 kasvu palaa reiluun prosenttiin eli lähelle Suomen talouden pitkän aikavälin kasvumahdollisuuksia.

Syyskuun väliennusteeseen liittyi myös edelleen huomattavan paljon epävarmuuksia. Suurimmat niistä koskivat energiakriisin etenemistä Euroopassa. Myös inflaatioennusteeseen sisältyi merkittävää epävarmuutta. Nopean inflaatiojakson pitkittyminen entisestään heikentäisi kotitalouksien ostovoimaa ennustettua enemmän.

Joulukuun ennusteen mukaan Suomen talous luisuu taantumaan

Joulukuun laajan ennusteen mukaan Suomen talouden arvioitiin ajautuvan lievään taantumaan vuonna 2023 sen vuoksi, että Venäjän sota Ukrainassa on kärjistänyt energiakriisin ja elinkustannukset ovat kallistuneet nopeasti.

Syyskuun ennusteeseen verrattuna Suomen Pankki arvioi joulukuun ennusteessa talouden supistuvan vuonna 2023 aiemmin oletettua voimakkaammin. Taantumaa arvioitiin kuitenkin jäävän lyhytkestoiseksi ja talouden ennustettiin alkavan hitaasti kasvaa vuonna 2024, kun energiakriisi helpottaa ja epävarmuus väistyy. Vientikin tukisi kasvua ennustevuosina, kun vientimarkkinat kasvavat.

Suomen pankki arvioi joulukuun ennusteessa, että BKT supistuu 0,5 % vuonna 2023 ja kasvu elpyy 1,1 prosenttiin vuonna 2024. Kasvu kiihtyy potentiaalisen kasvun tuntumaan eli 1,5 prosenttiin vuonna 2025.

Ennusteen mukaan Suomen talouskasvun heikkous on laaja-alaista. Nopea inflaatio on syönyt ostovoimaa, ja kuluttajien luottamus on erittäin vähäistä. Epävarmuus painaa yksityisen kulutuksen lisäksi investointikysyntää.

Suomen Pankki kiinnitti joulukuun ennusteessaan merkittävää huomiota työmarkkinoiden kehitykseen. Talouskasvun pysähtyminen ja yritysten heikentyneet työllisyysodotukset muuttavat myös työmarkkinoiden suhdanteen. Työllisyyden kasvu hidastuu, ja työttömyysaste nousee väliaikaisesti. Työllisyys pysyy kuitenkin hyvänä, koska taantuma jää lyhytaikaiseksi ja monilla aloilla työvoimapula on rakenteellista.

Joulukuun ennusteen mukaan inflaation arvioitiin hidastuvan lähivuosina, kun tuotannon pullonkaulat lievenevät, rahapolitiikan kiristyminen alkaa vaikuttaa ja kotimainen kysyntä heikkenee.

Raakaöljyn ja raaka-aineiden hintojen lasku hidastaa kuluttajahintojen nousua, mutta toisaalta kallistunut sähkö ylläpitää hintapaineita etenkin tulevina talvikuukausina. Osa kertyneistä kustannuspaineista välittyy vielä viipeellä ruoan, kulutustavaroiden ja palveluiden hintoihin.

Joulukuun ennusteen riskit painottuivat ennustettua heikomman kehityksen suuntaan. Kehitys Suomen vientimarkkinoilla on edelleen epävakaa Ukrainassa käytävän sodan vuoksi. Epävarmuus oli vuoden 2022 lopulla edelleen merkittävää, vaikka jossain määrin vähentynyt vuoden mittaan. Pahimmat huolet sodan laajenemisesta ja energian saatavuudesta olivat jokseenkin hälvenneet.

Taulukko 10.

Suomen Pankin ennusteet vuonna 2022	2022	2023	2024	2025
Maaliskuun väliennuste				
- Laskelma 1: suotuisa talouden kehitys	2,0 %	1,5 %	-	-
- Laskelma 2: heikko talouden kehitys	0,5 %	0,5 %	-	-
Kesäkuun ennuste	1,7 %	0,5 %	1,5 %	-
Syyskuun väliennuste	2,2 %	-0,3 %	1,1 %	-
Joulukuun ennuste	1,9 %	-0,5 %	1,1 %	1,5 %

Lähde: Suomen Pankki.

Ennusteiden valmistelua tukevat ennustemallit ja analyysit Suomen Pankki käyttää ennusteiden ja niiden vaihtoehtolaskelmien valmisteluun Suomen talouden kuvaamiseen kehitettyä Aino 2.0 -mallia. Lisäksi tästä edelleen kehitettyä Aino 3.0 -mallia käytetään laajasti analyyseihin ja vaihtoehtolaskelmien tekemiseen. Ennustemallien sekä niihin liittyvien tietojärjestelmien ja työkalujen kehitystyö on keskeinen osa Suomen talouden ennusteiden laadinnassa.

Aino-mallit kuvaavat Suomen taloutta kokonaisuutena

Suomen Pankin ennuste- ja analyysityössä käytetään erilaisia taloudellisia ja tilastollisia malleja. [Aino 2.0](#)- ja [Aino 3.0 -mallit \(englanniksi\)](#) kuvaavat Suomen kansantaloutta kokonaisuutena. Ne ovat niin sanottuja dynaamisia stokastisia yleisen tasapainon malleja (DSGE-malleja), ja ne soveltuvat erityisesti suhdannevaihteluiden analysointiin.

Molempia Aino-malleja päivitettiin vuonna 2022

Aino 2.0 otettiin Suomen Pankissa käyttöön vuonna 2016, ja sitä käytetään Suomen Pankin suhdanne-ennusteiden ja erilaisten skenaariolaskelmien laadinnassa.

Aino 3.0 pohjautuu läheisesti Aino 2.0 -malliin, mutta siinä on kiinnitetty huomiota erityisesti kotitaloussektorin, kotitalouksien velan ja asuntomarkkinoiden aiempaa tarkempaan mallinnukseen.

Aino 3.0 -mallin kehitystyö aloitettiin Suomen Pankissa vuonna 2017, ja vuonna 2020 valmistui sen ensimmäinen versio. Sen jälkeen molempien Aino-malliversioiden kehittämistä on edelleen jatkettu.

Vuonna 2022 Aino 2.0 -mallin rakennetta päivitettiin ja sen parametrit estimoitiin uudelleen, jotta malli kuvaisi Suomen talouden suhdannevaihteluiden dynamiikkaa entistä tarkemmin. Samalla myös Aino 3.0 -mallista otettiin käyttöön vastaava päivitetty versio.

Aino 3.0 mahdollistaa rahoitusjärjestelmän ja reaalitalouden kytkösten tarkemman analyysin

Aino 3.0 laajentaa Suomen Pankin käytössä olevaa suhdanne- ja politiikka-analyysin työkalupakkia. Se mahdollistaa Suomen rahoitusjärjestelmän ja reaalitalouden kytkösten aiempaa tarkemman analyysin.

Aino 3.0 -mallin avulla voi tutkia muun muassa sitä, miten kotitalouksien velkaantuminen vaikuttaa talouden suhdannevaihteluihin tai mitä vaikutuskanavia pitkin Euroopan keskuspankin rahapolitiikka välittyy Suomen talouteen. Mallilla voi myös analysoida, miten esimerkiksi pankkien luotonannon ehtojen kiristäminen vaikuttaa investointeihin ja talouskasvuun Suomessa.

Vuonna 2022 Aino 3.0 -mallilla toteutettiin Suomen Pankin joulukuun talousennusteen yhteydessä julkaistu [vaihtoehtolaskelma](#). Siinä kuvattiin ennusteeseen liittyviä riskejä, jotka toteutuessaan voisivat johtaa ennakoitua huomattavasti heikompaan talouden kehitykseen.

Laskelman avulla arvioitiin, kuinka paljon kotitaloussektorin velkaantuneisuus saattaisi voimistaa elinkustannusten ja korkojen ennakoitua nopeamman nousun aiheuttamaa talouden taantumaa.

Ennusteiden tukena julkaistiin useita Suomen talouteen liittyviä katsauksia ja artikkeleita [eurojatalous.fi](#)-sivustolla. Monet niistä liittyivät Venäjän Ukrainassa käymän hyökkäyssodan talousvaikutuksiin, kuten energiakriisiin ja inflaation kiihtymiseen. Lisäksi niissä tarkasteltiin muun muassa Suomen julkisen talouden tilaa ja kustannuskilpailukyvyn kehitystä.

Suomen Pankki julkaisee ennusteiden tukena eurojatalous.fi-sivustolla myös [Suomen talouden seurantaan liittyvää talouskatsausta](#).

Katsauksessa tarkastellaan viimeisintä talouskehitystä tuoreimpien indikaattorien valossa. Lisäksi siinä tuodaan esille lyhyen aikavälin indikaattorimallien ennusteita BKT:stä. Vuoden 2022 aikana näitä talouskatsauksia alettiin esittää tiiviin kalvopaketin muodossa.

Suomen Pankin tutkimus vuonna 2022

24.3.2023

Suomen Pankin tutkimuksia julkaistiin vuonna 2022 taloustieteen johtavissa aikakausjulkaisuissa. Uusissa tutkimusprojekteissa käsiteltiin laajasti esimerkiksi rahapolitiikan välittymistä ja inflaatio-odotuksia. Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitoksen toimintaa sävytti vuonna 2022 pitkälti Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama tarve ajankohtaiselle analyysille sekä viestinnälle.

Suomen Pankin tutkimus tukee monin tavoin rahapolitiikan valmistelua ja auttaa ymmärtämään paremmin rahapolitiikan välittymistä.

Hyvä esimerkki tällaisesta Suomen Pankin tutkimuksesta on vaikutusvaltaisessa *Review of Economic Studies* -lehdessä julkaistu Francesco D'Acunton, Daniel Hoangin, Maritta Paloviidan ja Michael Weberin tutkimusartikkeli [IQ, Expectations, and Choice \(englanniksi\)](#), joka käsittelee [kognitiivisten kykyjen vaikutusta kuluttajien inflaatio-odotuksiin ja kulutussuunnitelmiin](#).

Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitoksen (BOFIT) vuotta 2022 tahditti hyvin pitkälle Venäjän laittoman hyökkäyssodan talousvaikutusten analysointi.

Tutkitun tiedon ja perusteltujen mielipiteiden kysyntä oli vuonna 2022 erittäin suurta sekä Suomessa että maamme rajojen ulkopuolella. Lisäksi BOFITin toimintakenttä laajeni kattamaan myös maailmantalouden ilmiöiden seurannan ja analyysin.

Suomen Pankin tutkimuksen keskustelualoitteita vuonna 2022

Vuoden 2022 englanninkielisten keskustelualoitteiden kirjoittajat tutkivat muun muassa [rahapolitiikan tulonjakovaikutuksia \(englanniksi\)](#) (Petri Mäki-Fränti, Aino Silvo, Adam Gulan ja Juha Kilponen), [euroalueen valtionlainojen \(englanniksi\)](#) luottoriski- ja likviditeettimarginaaleja (Juuso Nissinen ja Markus Sihvonen) ja syvien taantumien [pitkäkestoisia vaikutuksia \(englanniksi\)](#) (David Aikman, Mathias Drehmann, Mikael Juselius ja Xiaochuan Xing). Michaela Elfsbacka-Schmöller tutki [finanssipolitiikan \(englanniksi\)](#) vaikutuksia ja (yhdessä Martin Spitzerin kanssa) [rahapolitiikan \(englanniksi\)](#) vaikutuksia pitkän aikavälin kasvuun. Muita aiheita olivat esimerkiksi pankkien ja yritysten rahoitus [kriisin aikana \(englanniksi\)](#) (Markus Haavio, Antti Ripatti ja Tuomas Takalo), taloustilannetta koskevat [odotukset \(englanniksi\)](#) pandemian aikana (Gene Ambrocio ja Iftekhar Hasan) sekä [taloustutkijoiden näkymykset \(englanniksi\)](#) rahapolitiikan tavoitteista (Gene Ambrocio, Andrea Ferrero, Esa Jokivuolle ja Kim Ristolainen).

BOFITin keskustelualoite- ja Policy Brief -sarjoissa julkaistiin muun muassa tutkimuksia [venäläisten pankkien toimilupien menettämisen ja vaalien ajallisesta yhteydestä \(englanniksi\)](#) (Zuzana Fungáčová, Alexei Karas, Laura Solanko ja Laurent Weill) sekä [Venäjän valtiontaloudesta \(englanniksi\)](#) (Vesa Korhonen).

Venäjän hyökkäyssodan ja talouspakotteiden erilaisia vaikutuksia tutkittiin useissa englanninkielisissä BOFIT Policy Brief -julkaisuissa. Käsiteltyjä aiheita olivat muun muassa [Venäjän taloudellinen integraatio maailmantalouteen \(englanniksi\)](#), [pakotteiden vaikutus Venäjän omaan tuotantoon \(englanniksi\)](#) ja [Venäjän teknologiatuotteiden tuonti Aasiasta \(englanniksi\)](#).

BoF Economics Review -julkaisuja vuonna 2022

[BoF Economics Review -sarjassa](#) käsiteltiin [ikärakenteen \(englanniksi\)](#) ja [matalien korkojen \(englanniksi\)](#) vaikutusta säästämiseen, [Suomen viennin \(englanniksi\)](#) hidastunutta kasvua, [kotitalouksien luottokannan \(englanniksi\)](#) ennustamista sekä [pankkien optimaalisia pääomavaatimuksia \(englanniksi\)](#) ja [pääomaliikkeiden rajoituksia \(englanniksi\)](#).

Suomen Pankin vertaisarvioituja julkaisuja kansainvälisissä lehdissä vuonna 2022

Korkealaatuinen tutkimus lisää Suomen Pankin vaikuttavuutta ja kiinnostavuutta kotimaisena ja kansainvälisenä yhteistyökumppanina. Laadun mittarina käytetään julkaisuja vertaisarvioituissa arvostetuissa taloustieteellisissä aikakauslehdissä.

Edellä mainitun *Review of Economic Studies* -artikkelin lisäksi vuonna 2022 julkaistiin muun muassa seuraavat tutkimusartikkelit:

Joseba Martinezin, Thomas Philipponin ja Markus Sihvosen tutkimus [Does a Currency Union Need a Capital Market Union \(englanniksi\)](#) *Journal of International Economics*-lehdessä

Juha Kilposen, Jouko Vilmusen ja Oskari Vähämaan tutkimus [Revisiting intertemporal elasticity of substitution in a sticky price model \(englanniksi\)](#) *Journal of Economic Dynamics and Control*-lehdessä

Claudio Borion, Piti Disyatin, Mikael Juseliuksen ja Phurichai Rungcharoenkitkulin tutkimus [Why So Low for So Long? A Long-Term View of Real Interest Rates \(englanniksi\)](#) *International Journal of Central Banking* -lehdessä

Denis Davydovin, Jukka Sihvosen ja Laura Solangon pakotteiden vaikutuksia eurooppalaisiin yrityksiin selvittävä tutkimus [Who cares about sanctions? Observations from annual reports of European firms \(englanniksi\)](#) *Post-Soviet Affairs* -lehdessä.

Satu Nurmen, Juuso Vanhalan ja Matti Virénin zombi-yrityksiä tarkasteleva tutkimus [Are zombies for real? Evidence from zombie dynamics \(englanniksi\)](#) *International Journal of Industrial Organization*-lehdessä

Zuzana Fungáčová, Eeva Kerolan ja Laurent Weillin Kiinan rahapolitiikan välittymistä selvittävä tutkimus [Does bank efficiency affect the bank lending in China? \(englanniksi\)](#) *Emerging Markets Review* -lehdessä.

Suomen Pankin tutkimusten esittely sidosryhmille

Suomen Pankin tutkimuksia esiteltiin vuonna 2022 lukuisissa eurojärjestelmän tilaisuuksissa sekä kansainvälisissä ja kotimaisissa tapahtumissa.

Suomen Pankin asiantuntijat julkaisivat useita englanninkielisiä VoxEU-kolumneja ja SUERF-järjestön [Policy Briefs \(englanniksi\)](#)-artikkeleita tutkimuksistaan.

Vuoden 2022 kotimaisia ja kansainvälisiä kokouksia

Elokuussa Suomen Pankki järjesti Financial literacy, household finance and beliefs -teematilaisuuden keskuspankkien kansainvälisen tutkimusverkoston (CEBRA) vuosikokouksessa Barcelonassa sekä [Workshop on Banking and Institutions \(englanniksi\)](#) -työpajan yhdessä Strasbourg Universityn ja Fordham Universityn kanssa.

Syyskuussa Suomen Pankki isännöi eurooppalaisen CEPR-järjestön (Centre for Economic Policy Research) kanssa hybridimuotoista tieteellistä konferenssia nimeltään Monetary Policy in the Post-Pandemic Era.

Lokakuussa Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitos ja Yhdistyneiden kansakuntien yliopiston kehitystaloustieteen tutkimuslaitos UNU-WIDER järjestivät kansainvälisen konferenssin nimeltään [Debt and Innovative Finance in Developing Countries \(englanniksi\)](#) nousevien talouksien velkakysymyksistä sekä uusista vihreistä rahoitusinstrumenteista.

Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki järjesti lisäksi lukuisia lyhyitä pääosin hybridimuotoisia tutkimusseminaareja.

Suomen Pankin kansainvälinen yhteistyö vuonna 2022

24.3.2023

Keskuspankkipolitiikkaan liittyvät talouskysymykset ovat luonteeltaan valtioiden rajat ylittäviä, joten niiden ratkaiseminen edellyttää tiivistä kansainvälistä yhteistyötä. Vuonna 2022 siirryttiin koronapandemian jälkeen taas yhä useammin kasvotusten järjestettäviin kokouksiin.

Eurojärjestelmä on Suomen Pankin merkittävin yhteistyöverkosto.

Lisäksi Suomen Pankki osallistuu useiden kansainvälisten ja eurooppalaisten instituutioiden sekä komiteoiden toimintaan ja tekee yhteistyötä muiden maiden keskuspankkien kanssa.

Kuvio 23.

Suomen Pankki on arvostettu kansainvälinen vaikuttaja ja kumppani

Eurojärjestelmä ja Euroopan keskuspankkijärjestelmä

EU:n toimielimet ja komiteat

Kansainväliset järjestöt

Pohjoismaiset keskuspankit

Lähde: Suomen Pankki.

Suomen Pankki on mukana lukuisissa Euroopan keskuspankin (EKP) ja EU:n elimissä sekä muissa kansainvälisissä elimissä. [Kaikki tehtävät on katsottavissa Suomen Pankin verkkosivustolla \(pdf\)](#).

Suomen Pankki vastaa Suomen suhteista Kansainväliseen valuuttarahastoon

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF, International Monetary Fund) on 190 jäsenmaasta koostuva järjestö. Sen tehtävä on edistää kansainvälistä yhteistyötä, avointa ja sääntöihin perustuvaa ulkomaankauppaa, kestäväää talouskasvua ja rahoitusvakautta.

Suomen Pankin pääjohtaja **Olli Rehn** toimii Suomen edustajana IMF:n korkeimmassa päättävässä elimessä hallintoneuvostossa.

Suomen Pankki vaikuttaa IMF:n toimintaan myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden vaalipiirissä, jota IMF:ssä edustaa maiden yhteinen johtokunnan jäsen. **Mika Pösön** kolmivuotinen kausi ulottui vuoden 2022 loppuun.

Politiikkakannat IMF:n johtokunnassa käsiteltäviin aiheisiin sovitaan vaalipiirin maiden kesken. Vuosina 2020–2022 kannanottojen valmistelun vetovastuu oli Suomella. Suomen Pankki ja valtiovarainministeriö valmistelivat politiikkakannat yhteistyössä.

[Lue lisää Suomen vaikuttamisesta IMF:n päätöksentekoon Euro & talous -blogista.](#)

Vaalipiirin toimintaa ohjaa Pohjoismaiden ja Baltian maiden valuutta- ja rahoituskomitea (NBMFC, Nordic-Baltic Monetary and Financial Committee), jonka jäsen on Suomen Pankin varapääjohtaja **Marja Nykänen**.

Kansainvälisen valuuttarahaston kokoukset ovat tärkeitä foorumeita kansainväliselle yhteistyölle

IMF palasi koronapandemian jälkeen Washington DC:ssä järjestettäviin IMF:n kevät- ja vuosikokouksiin, joihin myös Suomen Pankki osallistui.

Näiden kansainväliselle yhteistyölle tärkeiden kokoontumisten yhteydessä järjestettiin myös kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean (IMFC, International Monetary and Financial Committee) kokoukset.

Kokousten keskustelut koskivat maailmantalouden näkymiä, kansainvälistä rahoitusvakautta ja ajankohtaisia talouspoliittisia haasteita. Venäjän hyökkäys Ukrainaan tuomittiin kokouksissa laajasti.

IMF:n toimitusjohtaja **Kristalina Georgieva** korosti kevät- ja vuosikokousten puheenvuoroissaan tarvetta päättäväsille politiikkatoimille ja kansainvälisen yhteisön yhtenäisyydelle. Hän käsitteli myös talouden näkymien epävarmuutta, maailman kasvanutta kriisiherkkyyttä sekä politiikkaympäristön vaikeutta. Globaalit haasteet, kuten ruokakriisi, energiakriisi ja ilmastonmuutos, ratkaistaan kansainvälisellä yhteistyöllä.

[Lue lisää IMF:n ja Maailmanpankin vuosikokousten tunnelmista pääjohtajan blogista.](#)

Suomen Pankki on mukana Euroopan unionin instituutioiden ja komiteoiden työssä

Suomen Pankki on jäsenenä Euroopan unionin talous- ja rahoituskomiteassa (EFC, Economic and Financial Committee). Komitean tehtävänä on edistää jäsenmaiden talouspoliittista koordinaatiota sekä osallistua unionin talous- ja rahoitusneuvoston Ecofinin työn valmisteluun.

Vuonna 2022 talous- ja rahoituskomitea piti 13 kokousta laajassa kokoonpanossa, jossa keskuspankit ovat mukana.

Komitea keskusteli muun muassa Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista talouteen ja rahoitusmarkkinoihin, energian hinnoittelusta ja sen johdannaismarkkinoista, Venäjän vastaisista pakotteista, Ukrainan tukipaketeista sekä ilmastonmuutoksen talous- ja rahoitusvaikutuksista.

Lisäksi komitea valmisteli yhteisiä kannanottoja kansainvälisiä kokouksia varten.

Suomen Pankki osallistuu EU:ssa myös useiden pankki- ja rahoitusjärjestelmän vakautta edistävien komiteoiden ja toimielinten työhön. Näistä keskeinen on Euroopan järjestelmäriskikomitea (ESRB, European Systemic Risk Board), jonka hallintoneuvostossa Suomen Pankin pääjohtaja on jäsenenä.

Vuonna 2022 ESRB:n hallintoneuvosto käsitteli muun muassa Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksia rahoitusmarkkinoihin ja rahoitusvakauden riskeihin sekä keskusteli esimerkiksi EU:n rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuksista ja kriisinkestävydestä. Lisäksi hallintoneuvosto keskusteli EU-maiden makrovakauspoliitikasta ja -toimenpiteistä.

Kansainvälinen järjestelypankki edistää keskuspankkien välistä yhteistyötä ja dialogia

Suomen Pankin pääjohtaja osallistuu Kansainvälisen järjestelypankin (BIS, Bank for International Settlements) säännönmukaisiin keskuspankkien pääjohtajien tapaamisiin.

Tapaamisissa keskustellaan maailmantalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehityksestä ja ajankohtaisista kysymyksistä sekä keskuspankkien toiminnan kannalta keskeisistä aiheista.

Suomen Pankki tekee yhteistyötä muiden Pohjoismaiden keskuspankkien kanssa

Suomen Pankilla on tiiviit yhteydet muiden Pohjoismaiden keskuspankkeihin. Keskuspankkien pääjohtajat kokoontuvat vuosittain käsittelemään ajankohtaisia aiheita.

Vuonna 2022 Pohjoismaiden keskuspankkien pääjohtajien kokous pidettiin marraskuussa Osllossa. Pääjohtajat keskustelivat muun muassa inflaatioon liittyvistä teemoista sekä maksujärjestelmien turvallisuudesta.

Pohjoismaiden keskuspankkien varapääjohtajien tapaamiset järjestettiin puolestaan huhtikuussa Reykjavikissa ja joulukuussa Osllossa.

Myös Pohjoismaiden keskuspankkien asiantuntijoiden välistä yhteistyötä edistetään säännöllisesti erilaisissa tapaamisissa, joiden aihepiirit kattavat laajasti eri osastojen toimintoja.

Vuonna 2022 Suomen Pankin viestinnässä painottuivat Venäjän hyökkäyssodan ja energiakriisin vaikutukset talouteen

24.3.2023

Suomen Pankin viestinnässä korostuivat vuonna 2022 ymmärrettävyys ja asiantuntijoiden vahva rooli. Samalla henkilöstö opetteli uusia hybridityöskentelyn tapoja. Suomen Pankin rahamuseossa avattiin tammikuussa 2022 talousosaamiskeskus, joka toteuttaa uutta kansallista talousosaamisstrategiaa.

Suomen Pankin viestinnällinen merkittävyys ja luotettavuus korostuivat vuoden 2022 aikana. Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman talouskriisin analysointi oli kansainvälisesti kiinnostavaa, ja lisäksi Suomen Pankki selvisi kaksi vuotta kestäneestä koronapandemiasta hyvin.

Vuoden 2022 lopulla Suomen Pankki teki selvityksen korona-aikana perustetun kriisiorganisaation toiminnasta. Selvityksen mukaan Suomen Pankki viesti koronapandemian aikana onnistuneesti, riittävästi ja monikanavaisesti.

Säännöllinen ja tavoittava viestintä lisäsi henkilöstön turvallisuuden tunnetta koronapandemian aikana. Muita keskeisiä onnistumisia olivat muun muassa kriisiorganisaation toiminnan nopea organisointi, toiminnan jatkuvuuden turvaaminen, henkilöstön terveysturvallisuudesta huolehtiminen sekä nopea etätöihin siirtyminen.

Suomen Pankki tutki ja analysoi Venäjän hyökkäyssodan talousvaikutuksia ja viesti niistä myös kansainvälisesti

Varautuminen ja jatkuvuudenhallinta on nostettu yhä tärkeämmäksi osaksi Suomen Pankin toimintaa, ja ne näkyvät myös Suomen Pankin lähivuosien strategisissa tavoitteissa. Suomen Pankki osallistuu kansallisella tasolla finanssialan toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen yhdessä alan toimijoiden ja muiden viranomaisten kanssa.

Venäjän hyökkäys Ukrainaun helmikuussa 2022 käynnisti Suomen Pankissa poikkeuksellisen ajanjakson. Koronapandemian jälkeisten talouden näkymien ja haasteiden tarkastelusta siirryttiin sodasta aiheutuneiden talousvaikutusten tutkimiseen ja analysointiin.

Sodan vaikutukset tuntuivat pian koko maailmantaloudessa. Venäjän hyökkäyssodan myötä syntynyt energiakriisi pysäytti Suomen talouskasvun ja kiihdytti inflaatiota. Keskuspankit pyrkivät vastaamaan inflaation kiihtymiseen kiristämällä rahapolitiikkaa ja nostamalla korkotasoa.

Suomen Pankki on vuoden 2022 aikana arvioinut kriisin talousvaikutuksia ja viestinyt niistä aktiivisesti. Erityisesti nousevien talouksien tutkimuslaitoksen BOFITin asiantuntijat ovat esiintyneet säännöllisesti ja usein suomalaisessa ja kansainvälisessä mediassa.

Suomen Pankin julkaisemia [sodan talousvaikutuksiin liittyviä aineistoja on koottu Suomen Pankin verkkosivuille](#).

Suomen Pankki julkaisee ajankohtaista, riippumatonta ja tutkittuun tietoon pohjautuvaa tietoa kaikkien käytettäväksi

Vuonna 2022 Suomen Pankin viestinnän tavoitteena oli julkaista helposti ymmärrettäviä sisältöjä monipuolisesti ja kohdennetusti kaikissa Suomen Pankin käytössä olevissa kanavissa. Helposti ymmärrettäviä sisältöjä julkaistiin muun muassa lyhyinä yhteenvedoina, visualisointeina ja lyhytvideoina.

Suomen Pankin viestinnän keskeisinä teemoina vuonna 2022 olivat Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset talouteen ja maksujärjestelmien huoltovarmuuden varmistaminen.

Suomen Pankin ulkoisessa viestinnässä olivat lisäksi esillä Euroopan keskuspankin (EKP) rahapolitiikan kiristymisen, kotitalouksien arkimenojen kasvu inflaation kiihtyessä ja energian hintojen noustessa voimakkaasti sekä korkojen nousun vaikutukset asuntovelallisiin.

Suomen Pankin asiantuntijat viestivät aktiivisesti vuonna 2022. Vuoden aikana julkaistiin 55 blogikirjoitusta. Vuoden 2022 loppuun mennessä noin neljäsosa suomenpankkilaisista oli liittynyt [Suomen Pankin asiantuntijoista koostuvaan Twitter-ryhmään](#).

Suomen Pankin asiantuntijoiden osallistuminen sosiaalisessa mediassa käytävään keskusteluun on vahvistanut Suomen Pankin asemaa luotettavana organisaationa.

Suomenpankkilaisten aktiivisuus on vaikuttanut Suomen Pankin viestien kattavaan leviämiseen sosiaalisessa mediassa sekä näyttäytynyt oikean tiedon jakamisena ja kollegoiden tukemisena.

Suomen Pankki tarjosi ajankohtaista, riippumatonta ja tutkimukseen perustuvaa tietoa Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista talouteen.

Suomen Pankin työ luotettavana tiedon tuottajana korostuu kriisien aikana

Niin sanotuissa normaaliolosuhteissa tehty aktiivinen työ luotettavan ja riippumattoman tiedon tuottajana on näkynyt kriiseissä suurena kiinnostuksena Suomen Pankin asiantuntijoita ja sisältöjä kohtaan.

Suomen Pankin ennakoiva tutkimus- ja analyysityö osoitti arvonsa Venäjän hyökättyä Ukrainaan, jolloin Suomen Pankki sai runsaasti medianäkyvyyttä asiantuntijalausuntojen sekä Suomen talouden ennusteiden myötä.

Sodan ensimmäisen kuukauden aikana Suomen Pankki mainittiin sodan yhteydessä 53 pääkirjoituksessa, kolumnissa tai toimittajan kommentissa.

Suomen Pankki uudisti [eurojatalous.fi](#)-julkaisusivuston käyttäjätutkimuksen, sidosryhmähaastattelujen ja omien asiantuntijoidensa tekemien havaintojen perusteella

Vuoden 2022 lopussa julkistettu uusi sivusto palvelee käyttäjien tarpeita entistä paremmin. Uudistuksessa huomioitiin myös verkkopalvelun käytettävyys ja saavutettavuus. Samalla päivitettiin sivuston visuaalista ilmettä.

Kuvio 24.

Suomen Pankin viestinnässä korostuivat vuonna 2022 ymmärrettävyys ja asiantuntijoiden vahva rooli

Lähde: Suomen Pankki.

Vuonna 2022 Suomen Pankin sisäisessä viestinnässä korostuivat hybridityön haasteet ja turvallisuusympäristö

Vuosi 2022 oli Suomen Pankissa uudelleen työlämäkulttuuriin sopeutumista, jossa työtä ja työskentelytapoja opeteltiin tekemään yhdessä hybridimuotoisesti.

[Suomen Pankin työyhteisöviestinnässä näkyi henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin](#) sekä turvalliseen toimintaan panostaminen.

Suomen Pankin henkilöstö on ollut merkittävässä roolissa turvallisen arjen rakentamisessa. Vuoden 2021 lopulla alkaneen ja vuoden 2022 kestäneen Turvallinen arki -kampanjan myötä Suomen Pankin henkilöstön turvallisuuden ja tietoturvallisuuden osaaminen lisääntyi selkeästi.

Turvallinen arki -kampanjan aikana sisäisessä viestinnässä käsiteltiin muun muassa turvallista toimintaa sosiaalisessa mediassa ja verkossa, vastuullisen viestinnän periaatteita sekä informaatiovaikuttamista. Kampanjan lopuksi teetetyssä kyselyssä henkilöstö koki sen ansiosta työskentelevänsä arjessa turvallisemmin myös itse.

Avoimet ovet -tapahtumassa kohtasivat kulttuuri, ihmiset ja historia

Suomen Pankin päärakennuksessa ja rahamuseossa vietettiin avoimien ovien tapahtumaa syys-lokakuun 2022 vaihteessa.

Tapahtuman pääteemoina olivat taide ja historia, raha ja maksaminen sekä talousosaaminen. Tieto-, taide- ja historiasisältöjä esiteltiin Suomen Pankin päärakennuksessa sekä rahamuseossa.

Ennen yleisöpäiviä Suomen Pankki järjesti henkilöstölleen ja heidän läheisilleen perhepäivän. Myös sidosryhmille järjestettiin erillisiä tilaisuuksia.

Avoimet ovet -tapahtumassa pidettiin ajankohtaisia tietoiskuja muun muassa tietojenkäsitelystä ja Venäjän hyökkäyssotaan liittyvistä pakotteista. Myös lapsille järjestettiin mielekästä tekemistä taidetyöpajan, seteliselppuideoinnin ja seteleiden turvatekijöiden tunnistamisen parissa.

Avoimet ovet -tapahtumassa kävi kolmen päivän aikana yhteensä noin 5 100 vierailijaa. Yleisöpäivien tunnelmiin voi tutustua [Suomen Pankin Flickr-kuvapalvelussa](#).

Vuonna 2022 rahamuseossa avattiin talousosaamiskeskus

Suomen Pankki jatkoi vuonna 2022 työtään kansalaisten talousosaamisen edistämässä.

Merkittävin toimi tällä alueella oli rahamuseoon perustettu [talousosaamiskeskus](#), jonka virtuaalisia avajaisia vietettiin tammikuussa 2022. Tilaisuudessa puhuivat valtiovarainministeri Annika Saarikko ja pääjohtaja Olli Rehn.

Talousosaamiskeskus on herättänyt suurta kiinnostusta niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Talousosaamiskeskuksen toiminta rahamuseossa edistää suomalaisten talousosaamista ja tukee kansallista talousosaamisstrategiaa, jota johtaa oikeusministeriö.

Suomen Pankki on tunnettu talousosaamisen toimija myös kansainvälisesti

Suomen Pankki on Suomen ainoana täysjäsenenä mukana Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD, The Organisation for Economic Co-operation and Development) kansainvälisessä talouskasvatusverkostossa (OECD-INFE).

Verkoston [kokouksista Suomen Pankki saa hyödyllistä tietoa](#) eri maiden talousosaamisen strategioista sekä kansainvälisestä talousosaamisen tutkimuksesta ja mittaamisesta.

Euroopan komissio ja OECD-INFE julkaisivat tammikuussa 2022 [viitekehyksen aikuisten talousosaamisen edistämiseksi](#). Vastaavanlaiset suuntaviivat ovat valmisteilla myös lapsille ja nuorille.

Rahamuseon toiminta piristymässä koronan jälkeen

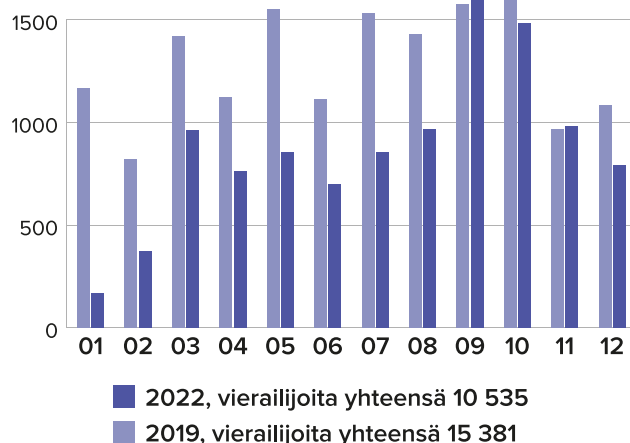
Vuoden 2022 aikana rahamuseon toiminta alkoi taas piristyä koronapandemian jälkeen, ja sen kävijämäärät lisääntyivät kuukausi kuukaudelta.

Vuoden 2022 kävijämäärässä saavutettiin lopulta rahamuseon pitkän aikavälin keskiarvo, joka on yli 10 000 kävijää. Rahamuseon uudistettuihin opastuksiin tehtiin runsaasti varauksia.

Rahamuseon yleisöluennot järjestettiin vuoden 2022 aikana hybridinä ja niitä seurattiin enimmäkseen verkon välityksellä. Näin luentojen maantieteellinen saavutettavuus on parantunut.

Kuvio 25.

Rahamuseon kuukausittaiset kävijämäärät saavuttivat vuoden 2022 lopulla pandemiaa edeltävät määrät

Lähde: Suomen Pankki.

Vastuullisuustyö on konkreettisia tekoja arjessa

24.3.2023

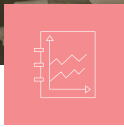
Suomen Pankin toteutti vastuullistyötä vuonna 2022 muun muassa tarjoamalla ajankohtaista, riippumatonta ja tutkimukseen perustuvaa tietoa Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista talouteen sekä edistämällä aktiivisesti vastuullisen sijoittamisen tavoitteita.

Pankki teki selkoa vastuullisuusohjelmansa tavoitteiden toteutumisesta vuosikertomuksessa, julkaisuissa ja muissa raporteissa.

[Vastuullisuusohjelmassa](#) painottuvat kestävä kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen, tiedon ja yhteistyön avulla vaikuttaminen sekä ilmatoriskien hallinta.

Suomen Pankin vastuullisuus faktoina

Tilinpäätös

24.3.2023

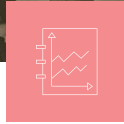
Suomen Pankin tilintarkastettu tulos tilikaudelta 2022 on nolla euroa varausten purun jälkeen. Valuutta- ja hintaerovarausta purettiin 165 milj. euroa kattamaan rahoitusvarallisuuden arvostustappioita, jotka johtuivat pääasiassa dollarimääräisten arvopapereiden markkina-arvon laskusta. Lisäksi yleisvarausta purettiin 47 milj. euroa kattamaan negatiivinen toiminnallinen tulos.

Korkojen nousu on heikentänyt Suomen Pankin tulosta. Suomen Pankki on varautunut korkojen nousuun vahvistamalla riskivarauksiaan jo alhaisten korkojen kaudella. Myös lähivuosien tulost näkymät ovat heikot, ja riskivarauksia joudutaan edelleen purkamaan.

Koronakriisin aikana eurojärjestelmä lisäsi rahapoliittisia ostoja ja myönsi pidempiaikaisia edullisia luottoja pankeille. Tämä kasvatti edelleen Suomen Pankin tasetta. Keskuspankille taloudellinen tulos on seuraus keskuspankin tehtävien hoidosta eikä sen toiminnan ensisijainen päämäärä.

Suomen Pankki on ostanut rahapoliittisten ohjelmien kautta velkakirjoja, joista merkittävä osa on Suomen julkisen sektorin liikkeeseen laskemia ja jotka ovat pitkäaikaisia ja kiinteäkorkoisia. Ne on rahoitettu liikepankkien keskuspankkitalletuksilla, joille maksetaan EKP:n talletuskorkoa. Varojen ja velkojen erilainen korkosidonnaisuus luo keskuspankin taseeseen rakenteellista korkoriskiä.

Vuonna 2022 Euroopan keskuspankki aloitti koronnostot liian nopean inflaation vuoksi. Tämä on lisännyt liikepankkien talletuksille maksettavia korkomenoja ja siten heikentänyt välittömästi Suomen Pankin korkokatetta. Vuoden 2022 korkokate 459 milj. euroa on lähes 200 milj. euroa pienempi kuin edellisenä vuonna.

Tase

31.12.2022

Milj. euroa		31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA			
1	Kulta ja kultasaamiset	2 690	2 537
2	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	12 430	12 180
	Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)	5 314	5 016
	Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset	7 116	7 164
3	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	172	360
4	Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	–	–
5	Rahapoliittisiin operatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	30 096	36 113
6	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	16	0
7	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	95 900	90 001
	Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit	95 745	89 825
	Muut arvopaperit	156	176
8	Eurojärjestelmän sisäiset saamiset	47 769	33 983
	Osudet EKP:ssä	188	177

Milj. euroa		31.12.2022	31.12.2021
	Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset	741	741
	Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset	8 010	8 263
	Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)	38 830	24 802
9	Muut saamiset	737	608
	Euroalueen metallirahat	41	38
	Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus	87	92
	Muu vaihto-omaisuus	33	34
	Muut	577	444
Yhteensä		189 811	175 782

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Milj. euroa		31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA			
1	Liikkeessä olevat setelit	26 567	26 100
2	Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	138 697	124 607
	Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	4 684	101 054
	Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)	134 013	23 553
3	Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	354	306
4	Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	1 733	2 708
5	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	5 891	5 388
6	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	–	–
7	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	–	–
8	IMF:n myöntämien erityisten nosto-oikeuksien vastaerä	4 381	4 326
9	Eurojärjestelmän sisäiset velat	–	–

Miiij. euroa		31.12.2022	31.12.2021
10	Muut velat	522	448
11	Arvonmuutostilit	3 628	3 623
12	Varaukset	5 095	5 309
13	Oma pääoma ja rahastot	2 941	2 915
	Kantarahasto	841	841
	Vararahasto	2 100	2 074
14	Tilikauden voitto	–	52
Yhteensä		189 811	175 782

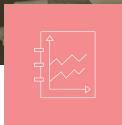
Helsingissä 28. helmikuuta 2023

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNTA

Olli Rehn, johtokunnan puheenjohtaja

Marja Nykänen, johtokunnan varapuheenjohtaja

Tuomas Välimäki, johtokunnan jäsen

Tuloslaskelma

31.12.2022

Milj. euroa	1.1.–31.12.2022	1.1.–31.12.2021
1 Korkotuotot	1 125	981
2 Korkokulut	-666	-323
3 KORKOKATE	459	658
4 Valuuttakurssierot	59	5
5 Arvopapereiden hintaerot	19	44
6 Valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot	-244	-28
7 Valuuttakurssi- ja hintaerovaruksen muutos	165	-21
RAHOITUSKATE	458	658
8 Tuotot ja kulut palkkioista ja maksuista	-6	-5
9 Rahoitustulon netto-osuus	-422	-483
10 Osuus EKP:n voitosta	1	7
11 Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista	4	9
KESKUSPANKKIERIEN KATE	35	186
12 Muut tuotot	44	44
Toimintakulut	-126	-120

Milj. euroa		1.1.–31.12.2022	1.1.–31.12.2021
13	Henkilöstökulut	-62	-61
14	Eläkerahastomaksu	-10	-10
15	Hallinnolliset kulut	-38	-35
16	Poistot käyttöomaisuudesta	-10	-9
17	Setelien hankintakulut	-6	-5
18	Muut kulut	0	0
TOIMINNALLINEN TULOS		-47	110
Eläkerahaston tulos		–	–
19	Eläkerahaston tuotot	31	31
20	Eläkerahaston kulut	-31	-31
21	Varausten muutos	47	-58
22	TILIKAUDEN TULOS	–	52

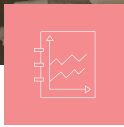
Helsingissä 28. helmikuuta 2023

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNTA

Olli Rehn, johtokunnan puheenjohtaja

Marja Nykänen, johtokunnan varapuheenjohtaja

Tuomas Välimäki, johtokunnan jäsen

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

31.12.2022

1. Yleiset laatimisperiaatteet

Suomen Pankki noudattaa EKP:n neuvoston hyväksymiä talousperusteisia kirjanpitoperiaatteita ja tekniikoita, ja tilinpäätökset laaditaan näiden yhdenmukaistettujen periaatteiden mukaisesti. Pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankista annetun lain 11. pykälän mukaisesti pankin tilinpäätöksen perusteet johtokunnan esityksen perusteella.

Suomen Pankin tuloslaskelma sisältää myös Suomen Pankin eläkerahaston ja Finanssivalvonnan tuotot ja kulut. EKPJ:n suuntaviivat yhdenmukaistetusta kirjanpidosta eivät säätele eläkerahaston kirjanpitoa.

2. Valuutta- ja kultamääräisten erien arvostaminen

Valuutta- ja kultamääräiset erät on tilinpäätöksessä muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurseja. Erät on arvostettu valuuttakohtaisesti. Valuuttakursseista johtuva arvostusero käsitellään erillään arvopapereiden hintojen muutoksesta johtuvasta erosta. Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvomuutostileille. Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvomuutostileille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Kullan hinnanmuutos- ja kurssimuutoserot käsitellään yhtenä eränä. Tilikauden aikana realisoituneiden valuuttakurssivoittojen ja -tappioiden laskemisessa on käytetty päivittäisen nettokeskihinnan menetelmää. Tilinpäätöksessä käytetyt kurssit käyvät ilmi seuraavasta taulukosta.

Valuutta	31.12.2022	31.12.2021
Yhdysvaltain dollari	1,0666	1,1326
Japanin jeni	140,6600	130,3800
Ruotsin kruunu	11,1218	10,2503
Sveitsin frangi	0,9847	1,0331
Englannin punta	0,8869	0,8403
Kanadan dollari	1,4440	1,4393
Erityiset nosto-oikeudet (SDR)	0,7989	0,8091
Kulta	1 706,0750	1 609,4830

3. Arvopapereiden arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Realisoituneet tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan.

Joukkovelkakirjalainojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus jaksotetaan niiden juoksuajalle. Joukkovelkakirjalainojen hintaeroista johtuvien voittojen ja tappioiden laskemisessa on käytetty arvopapereiden keskihinnan menetelmää.

Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvomuutostileille. Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvomuutostileille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Sekä valuutta- että euomääräiset arvopaperit on arvostettu arvopaperilajeittain. Jos arvopaperilajista tai valuutasta kirjataan tilinpäätökseen realisoitumattomia tappioita, tämän arvopaperilajin keskihintaa tai valuutan nettokeskikurssia muutetaan vastaavasti ennen seuraavan tilikauden alkua.

Arvopapereiden takaisinmyyntisitoumukset eli käänteiset reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina talletuksina vastaavaa-puolelle. Arvopapereiden takaisinostositoumukset eli reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina luottolina vastattavaa-puolelle. Repo-sopimuksilla myydyt arvopaperit jäävät Suomen Pankin taseeseen.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät joukkovelkakirjalainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon vähennettynä mahdollisella arvonalentumisella.

Muut kuin rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit ja vastaavat saamiset arvostetaan arvopaperikohtaisesti joko tilinpäätöspäivän markkinoiden keskihinnan tai tilinpäätöspäivän tuottokäyrän perusteella. Vuoden 2022 arvostuksessa on käytetty markkinoiden keskihintaa 30.12.2022.

Jälkimarkkinakelpoiset sijoitusrahastot arvostetaan markkinahintaan nettoperusteisesti (rahastokohtaisesti) eikä niiden sisältämien omaisuuserien perusteella, mutta edellytetään, että ne täyttävät tietyt ennalta määritetyt kriteerit, jotka liittyvät lähinnä Suomen Pankin vaikutusvaltaan rahaston päivittäisessä toiminnassa, rahaston oikeudelliseen asemaan ja sijoituksen kehityksen arviointiin. Eri jälkimarkkinakelpoisten sijoitusrahastojen arvostustuloksia ei nettouteta keskenään.

Kiinteistörahastot arvostetaan viimeisimmän saatavilla olevan hinnan mukaan ja hinnan oikeellisuutta tarkastellaan vielä tilinpäätöksen jälkeen tammikuussa, jolloin rahastot toimittavat tilinpäätöspäivän hinnat.

4. EKPJ:n sisäisiä saamisia ja velkoja koskevat kirjanpitoperiaatteet

Eurojärjestelmän sisäisiä saamisia ja velkoja aiheutuu pääasiassa EU-maasta toiseen suoritettavista euromääräisistä maksuista, joiden katteensirto suoritetaan keskuspankkirahassa. Maksujen alullepanijat ovat pääasiassa yksityisen sektorin toimijoita. Katteensirto suoritetaan TARGET2-järjestelmässä eli Euroopan laajuisessa automatisoidussa reaaliaikaisessa bruttomaksujärjestelmässä (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer). Maksuista syntyy kahdenvälisiä saamisia ja velkoja EU:n keskuspankkien toisilleen pitämällä TARGET2-tileillä. Nämä kahdenväliset saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin niin, että EKP asettuu tapahtumassa kummankin osapuolen vastapuoleksi. Tämän jälkeen kullekin kansalliselle keskuspankille jää vain nettopositio EKP:hen nähden.

TARGET2-järjestelmään liittyvät EKP:hen kohdistuvat Suomen Pankin saamiset ja velat sekä muut eurojärjestelmän sisäiset euromääräiset saamiset ja velat (kuten ennakovoitonjako kansallisille keskuspankeille ja rahoitustulon netto-osuus) esitetään Suomen Pankin taseessa yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana erässä ”Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)” tai ”Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)”. EKPJ:n sisäiset euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten keskuspankkien saamiset ja velat, jotka eivät liity TARGET2-järjestelmään, esitetään erässä ”Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta” tai ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”.

Eurojärjestelmän sisäiset saamiset, jotka liittyvät Suomen Pankin osuuteen EKP:n pääomasta, esitetään erässä ”Osuudet EKP:ssä”. Tähän tase-erään sisältyvät i) kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n merkitystä pääomasta, ii) nettomäärät, jotka kansalliset keskuspankit ovat maksaneet, koska niiden osuudet EKP:n oman pääoman arvosta ¹⁾ ovat suurentuneet kaikkien EKP:n pääoman jakoperusteen aiempien tarkistusten vuoksi, ja iii) EKPJ:n perussäännön artiklan 48.2 mukaiset osuudet sellaisten jäsenvaltioiden keskuspankeilta, joita koskeva poikkeus on kumottu.

Eurojärjestelmään liittymisen yhteydessä Suomen Pankki siirsi valuuttavarantoja EKP:lle. Siirrosta syntyneet eurojärjestelmän sisäiset saamiset ovat euromääräisiä, ja ne esitetään erässä ”Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset.”

Nettosaaminen, joka syntyy euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä, esitetään yhtenä omaisuuseränä erässä ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset” (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”).

5. Käyttöomaisuutta koskevat arvostusperiaatteet

Käyttöomaisuus on arvostettu hankintahintaan poistoilla vähennettynä. Poistot lasketaan tasa-poistomenetelmällä. Tasapoistot tehdään käyttöomaisuuden odotettuna taloudellisena käyttöaikana siten, että ne aloitetaan pääasiassa hankintaa seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Vuonna 1999 taseeseen markkinahintaisina aktivoitujen rakennusten ja maa-alueiden vastaerä on arvonmuutostili. Näiden rakennusten poistot on kirjattu arvonmuutostiliä purkamalla siten, ettei niillä ole tulosvaikutusta.

Taloudelliset käyttöajat ovat seuraavat:

- tietokoneet, niihin liittyvät laitteet ja ohjelmistot sekä autot: 4 vuotta
- koneet ja kalusto: 10 vuotta
- rakennukset: 25 vuotta.

Käyttöomaisuus, jonka arvo on alle 10 000 euroa, poistetaan hankintavuonna.

6. Liikkeessä olevat setelit

EKP ja euroalueen kansalliset keskuspankit, jotka yhdessä muodostavat eurojärjestelmän, laskevat liikkeeseen euroseteleitä.²⁾ Liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvo kohdistetaan keskuspankeille kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä setelien jakoperusteen mukaisesti.³⁾ EKP:lle on merkitty 8 prosentin osuus liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta, ja loput 92 % on merkitty kansallisille keskuspankeille setelien jakoperusteen mukaisesti. Osuus ilmoitetaan taseen vastattavaa-puolella erässä ”Liikkeessä olevat setelit”. Kullekin kansalliselle keskuspankille setelien jakoperusteen mukaisesti kohdistetun eurosetelien osuuden arvon ja kyseisen keskuspankin tosiasiallisesti liikkeeseen laskemien eurosetelien arvon erotuksesta aiheutuu myös eurojärjestelmän sisäisiä saamia tai velkoja, joille maksetaan korkoa. Nämä korolliset⁴⁾ saamiset tai velat ilmoitetaan aluerässä ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset/velat: Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset/-velat”. Suomen Pankin taseessa erä on vastaavaa-puolella. Näistä eristä kertyvät korkotuotot ja -kulut selvitetään EKP:n tilien kautta, ja ne ovat osa korkokatetta.

7. EKP:n ennakovoitonjako

EKP:n neuvosto on päättänyt, että EKP:n euroseteleistä saama tulo, joka kertyy sen 8 prosentin osuudesta liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta sekä EKP:n saama nettotulo a) arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman (SMP), b) kolmannen katettujen joukkolainojen osto-ohjelman (CBPP3), c) omaisuusvakuudellisten arvopapereiden osto-ohjelman (ABSPP), d) julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman (PSPP) ja e) pandemiaan liittyvän osto-ohjelman (PEPP) mukaisesti ostetuista arvopapereista jaetaan tilikautta seuraavan vuoden tammikuussa ennakovoitonjakona, ellei EKP:n neuvosto muuta päätä.⁵⁾ Jos EKP:n neuvosto katsoo EKP:n johtokunnan valmisteleman perustellun arvion nojalla, että EKP:n vuositulos on tappiollinen tai että sen nettovoitto on tuloja pienempi, se päättää jättää tulon jakamatta. EKP:n neuvosto voi myös päättää, että tulo siirretään kokonaan tai osittain taloudellisten riskien varalta tehtävään varaukseen.

Lisäksi EKP:n neuvosto voi myös päättää, että EKP:lle euroseteleiden liikkeeseenlaskusta ja käsittelystä aiheutuneet kulut vähennetään liikkeessä olevista euroseteleistä saaduista tuotoista, jotka jaetaan tammikuussa ennakkovoitonjakona. Kansallisille keskuspankeille jaettu määrä ilmoitetaan tuloslaskelman erässä ”Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista”.

8. Eläkerahasto

Suomen Pankin eläkerahaston varat sisältyvät Suomen Pankin taseeseen, ja sille laaditaan erillinen vuosikertomus.

Eläkerahaston kiinteistöt ovat taseessa siirtohetken mukaisessa arvossaan vuosipoistot vähennettyinä. Siltä osin kuin rakennusten tasearvo on katettu arvonorotuksella, vastaavat poistot kirjataan arvonorotusta purkamalla siten, että poistoilla ei ole tulosvaikutusta.

9. Varausten kirjaamisen periaatteet

Tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopaperien markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihtelujen tasaamiseksi on tarpeen. Tilinpäätöksessä voidaan tehdä myös pankin eläkevastuun kattamiseksi tarpeellisia varauksia.

10. Taseen ulkopuoliset vastuut

Taseen ulkopuolisista eristä aiheutuvat voitot ja tappiot käsitellään samalla tavalla kuin taseessa olevista eristä aiheutuneet voitot ja tappiot. Valuuttatermiinit otetaan huomioon laskettaessa valuuttaposition nettokeskihintaa.

11. Muutokset tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet eivät ole muuttuneet tilikauden 2022 aikana.

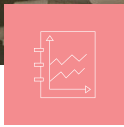
1) Oman pääoman arvolla tarkoitetaan EKP:n vararahastojen, arvonmuutostilien sekä vararahastoja vastaavien varausten kokonaismäärää, josta vähennetään mahdolliset edellisiltä tilikaudelta siirretyt tappiot. Jos pääoman jakoperustetta tarkistetaan tilikauden aikana, oman pääoman arvoon sisältyy myös tarkistukseen mennessä kertynyt EKP:n nettovoitto tai -tappio.

2) Euroopan keskuspankin päätös, annettu 13. päivänä joulukuuta 2010, euroseteleiden liikkeeseenlaskusta (EKP/2010/29), (2011/67/EU), (EUVL L 35, 9.2.2011, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna. Saatavilla on myös kaikki muutokset sisältävä [epävirallinen konsolidoitu toisinto](#).

3) Setelien jakoperusteella tarkoitetaan prosenttiosuuksia, jotka saadaan, kun otetaan huomioon EKP:n osuus liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaismäärästä ja sovelletaan merkityn pääoman jakoperustetta kansallisten keskuspankkien osuuteen tästä kokonaismäärästä.

4) Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2016/2248, annettu 3. päivänä marraskuuta 2016, niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien, joiden rahayksikkö on euro, rahoitustulon jakamisesta (EKP/2016/36), (EUVL L 347, 20.12.2016, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna. Saatavilla on myös kaikki muutokset sisältävä [epävirallinen konsolidoitu toisinto](#).

5) EKP:n päätös (EU) 2015/298, annettu 15. päivänä joulukuuta 2014, EKP:n tulon väliaikaisesta jakamisesta (EKP/2014/57), (EUVL L 53, 25.2.2015, s. 24), sellaisena kuin se on muutettuna. Saatavilla on myös kaikki muutokset sisältävä [epävirallinen konsolidoitu toisinto](#).

Taseen liitetiedot

31.12.2022

Vastaavaa

1. Kulta ja kultasaamiset

Suomen Pankilla on 1 576 487 troyunssia kultaa (1 troyunssi = 31,103 g), joka on tilinpäätöksessä arvostettu markkinahintaan. Vuoden 1999 alussa Suomen Pankki, kuten muutkin eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit, siirsi noin 20 % kullastaan EKP:lle.

Kulta	31.12.2022	31.12.2021
Määrä (milj. troyunssia)	1,6	1,6
Hinta troyunssilta (EUR)	1 706,1	1 609,5
Arvo markkinahintaan (milj. EUR)	2 689,6	2 537,3
Markkina-arvon muutos (milj. EUR)	152,3	103,4

2. Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erässä ovat valuuttavarantoon luettavat valuuttasaamiset euroalueen ulkopuolelta sekä SDR-määräiset saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).

2.1 Saamiset kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)

Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) eriteltyinä	31.12.2022		31.12.2021	
	Milj. EUR	Milj. SDR	Milj. EUR	Milj. SDR
Varanto-osuus IMF:ssä	828,9	662,2	741,2	599,7
Erityiset nosto-oikeudet	4 464,3	3 566,6	4 234,5	3 426,2
Muut saamiset IMF:ltä	20,9	16,7	40,3	32,6
Yhteensä	5 314,2	4 245,6	5 016,0	4 058,6

Euron ja SDR:n välisen kurssin kehitys tilikausina 2021 ja 2022	2022	2021
Maaliskuun loppu	0,8030	0,8277
Kesäkuun loppu	0,7826	0,8333
Syyskuun loppu	0,7621	0,8216
Joulukuun loppu	0,7989	0,8091

Suomen jäsenosuuden kokonaismäärä valuuttarahastossa on 2 410,6 milj. SDR. Varanto-osuus on se osuus Suomen Pankin jäsenosuudesta, joka on maksettu IMF:lle valuuttana. Toinen osa jäsenosuudesta on maksettu aikoinaan markkoina. Tämän osan valuuttarahasto on lainannut takaisin Suomen Pankille. Markkoina maksetun jäsenosuuden nettovaikutus Suomen Pankin taseessa on nolla, sillä edellä mainittu saaminen ja velka ovat samassa tase-erässä.

Suomen Pankin erityisten nosto-oikeuksien (Special Drawing Rights, SDR) määrä on 4 464,3 milj. euroa. Erityiset nosto-oikeudet ovat IMF:n luomaa valuuttavarantoa, jonka rahasto on jakanut jäsenmailleen. Erityisiä nosto-oikeuksia käytetään valuuttakaupoissa normaalien valuuttojen tapaan. Erän arvo muuttuu valuuttarahaston jäsenmaiden välisten valuuttakauppojen seurauksena. Lisäksi erän suuruuteen vaikuttavat saadut ja maksetut korot sekä voitto-osuus IMF:ssä.

Yhteensä Suomen Pankin saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta ovat 5 314,2 milj. euroa.

2.2 Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset

Tase-erä sisältää valuuttamääräiset talletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta.

Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta eriteltyinä	31.12.2022 Milj. EUR	31.12.2021 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Talletukset	–	44,7	-44,7
Kuponkipaperit	4 070,5	3 963,5	107,0
Diskonttopaperit	220,4	485,5	-265,2
Rahastosijoitukset	1 580,8	1 775,7	-194,9
Muut saamiset	1 244,3	894,9	349,5
Yhteensä	7 116,0	7 164,3	-48,3

Euroalueen ulkopuolisten valuuttamääräisten arvopapereiden valuuttajakauma

Valuutta	31.12.2022		31.12.2021	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Englannin punta	587,8	13,7	410,8	9,2
Yhdysvaltain dollari	3 569,7	83,2	3 827,3	86,0
Japanin jeni	133,4	3,1	211,0	4,7
Yhteensä	4 290,9	100,0	4 449,1	100,0

Euroalueen ulkopuolisten valuuttamääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksuaika

Maturiteetti	31.12.2022		31.12.2021	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	1 169,9	27,3	1 638,0	36,8
Yli 1 vuosi	3 121,0	72,7	2 811,0	63,2
Yhteensä	4 290,9	100,0	4 449,1	100,0

3. Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta

Tase-erässä ovat valuuttamääräiset talletukset ja arvopaperit sekä muut valuuttamääräiset saamiset euroalueelta.

Euroalueen sisäiset valuuttamääräiset saamiset eriteltynä	31.12.2022 Milj. EUR	31.12.2021 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Talletukset	33,7	87,2	-53,5
Kuponkipaperit	109,1	269,3	-160,2
Muut saamiset	29,7	3,4	26,2
Yhteensä	172,4	359,9	-187,5

Euroalueen sisäisten valuuttamääräisten arvopapereiden valuuttajakauma				
	31.12.2022		31.12.2021	
Valuutta	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Englannin punta	61,7	56,5	145,5	54,0
Yhdysvaltain dollari	47,4	43,5	123,8	46,0
Yhteensä	109,1	100,0	269,3	100,0

Euroalueen sisäisten valuuttamääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksu-aika				
	31.12.2022		31.12.2021	
Maturiteetti	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	59,4	54,4	148,0	55,0
Yli 1 vuosi	49,7	45,6	121,3	45,0
Yhteensä	109,1	100,0	269,3	100,0

4. Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2022 euromääräisiä saamisia euroalueen ulkopuolelta.

5. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille

Tase-erä sisältää rahapolitiikassa käytettävät instrumentit, joiden avulla Suomen Pankki toteuttaa rahapolitiikkaa osana eurojärjestelmää. Erä muodostuu korkoa sisältävistä luotoista suomalaisille luottolaitoksille, ja sen suuruus määräytyy suomalaisten luottolaitosten likviditeetintarpeen perusteella.

Koko eurojärjestelmän saamiset rahapoliittisista operaatioista ovat 1 324,3 mrd. euroa, josta Suomen Pankin taseessa on 30 096,4 milj. euroa. Perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit jakavat rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät riskit, mikäli ne toteutuvat, täysimääräisesti ja suhteessa osuuksiinsa EKP:n merkityn pääoman jakoperusteesta. Tappioita voi syntyä ainoastaan, jos vastapuoli menee vararikkoon eikä kyseisen vastapuolen toimittamien vakuuksien realisointi tuota riittävästi varoja. Riskejä, jotka aiheutuvat mahdollisista kansallisten keskuspankkien harkinnanvaraisesti hyväksymistä erityisvakuuksista, ei EKP:n neuvoston päätöksen nojalla jaeta.

Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	31.12.2022 Milj. EUR	31.12.2021 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Perusrahoitusoperaatiot	–	–	–
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	30 096,4	36 113,4	-6 017,0
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	–	–	–
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	–	–	–
Maksuvalmiusluotot	–	–	–
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	–	–	–
Yhteensä	30 096,4	36 113,4	-6 017,0

5.1 Perusrahoitusoperaatiot

Perusrahoitusoperaatiot ovat viikoittain toteutettavia likviditeettiä lisääviä käänteisoperaatioita, joiden maturiteetti on yksi viikko. Ne toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina. Perusrahoitusoperaatiot ovat keskeisessä osassa pyrittäessä vaikuttamaan korkoihin ja hallitsemaan markkinoiden likviditeettitilannetta sekä viestittäessä rahapolitiikan mitoituksesta.

5.2 Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Näissä operaatioissa vastapuolille tarjotaan pitempiaikaista rahoitusta. Operaatiot toteutettiin kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti. Joulukuussa 2020 EKP:n neuvosto lisäsi vuonna 2019 käyttöön otettuun seitsemän neljännesvuosittain toteutettavan operaation sarjaan (TLTRO III) vielä kolme operaatiota, jotka toteutettiin vuoden 2021 kesä- ja joulukuun välisenä aikana. Näiden operaatioiden maturiteetti on kolme vuotta. Seitsemässä ensimmäisessä TLTRO III -operaatiossa nostettuja luottoja on ollut syyskuusta 2021 alkaen mahdollista maksaa takaisin neljännesvuosittain ennen eräpäivää. Luoton voi eräännyttää joko kokonaan tai osittain, kun luoton nostopäivästä on kulunut 12 kuukautta. Kahdeksatta ja sitä myöhempiä TLTRO III -operaatioita osallistujat ovat voineet alkaa maksaa takaisin neljännesvuosittain kesäkuusta 2022 alkaen. EKP:n neuvoston alkuperäisten päätösten mukaan kolmannen sarjan rahoitusoperaatioihin sovellettava lopullinen korko voisi olla alimmillaan kunkin operaation voimassaoloajalta laskettu keskimääräinen talletuskorko. Lisäksi EKP:n neuvosto vastasi vuonna 2020 koronaviruspandemian aiheuttamaan sokkiin päättämällä¹⁾, että erityisellä korkojaksolla 24.6.2020–23.6.2021 ja ylimääräisellä erityisellä korkojaksolla 24.6.2021–23.6.2022 korko voisi olla alimmillaan samalta ajanjaksolta laskettu talletusmahdollisuuden keskikorko vähennettynä 50 peruspisteellä mutta ei kuitenkaan alle -1 %.

27.10.2022 EKP:n neuvosto päätti, että 23. päivästä marraskuuta 2022 alkaen kunkin maksamatta olevan TLTRO III -erän erääntymispäivään tai aikaistettuun takaisinmaksupäivään saakka TLTRO III -operaatioista maksettava korko indeksoidaan kyseisellä ajanjaksolla sovellettaviin EKP:n keskimääräisiin ohjaukorkoihin. Samana päivänä EKP:n neuvosto päätti vielä, että käyttöön otetaan kolme ylimääräistä vapaaehtoista ennenaikaisen takaisinmaksun määräaika, jotta TLTRO III -operaatioihin osallistujilla olisi lisää mahdollisuuksia maksaa operaatioissa ottamansa lainat kokonaan tai osittain takaisin ennen niiden erääntymistä.

Todelliset korot ovat tiedossa vasta kunkin operaation erääntymispäivänä tai aikaistettuna takaisinmaksupäivänä, ja sitä ennen korko voidaan arvioida luotettavasti vain, mikäli erityiseen korkojaksoon ja ylimääräiseen erityiseen korkojaksoon liittyvät korkotiedot on jo ilmoitettu vastapuolille. Näin ollen vuoden 2022 tilinpäätöksessä TLTRO III -operaatioiden korkosaamisten laskennassa käytettiin i) 23.6.2022 saakka korkoja erityiseltä ylimääräiseltä korkojaksolta, johon liittyvät korkotiedot ilmoitettiin vastapuolille 10.6.2022, ii) 24.6.2022–22.11.2022 korkoa, joka oli indeksoitu kyseisellä jaksolla sovellettavaan EKP:n keskimääräiseen ohjaukorkoon maksupäivän ja 22.11.2022 väliseltä ajalta, ja iii) 23.11.2022–31.12.2022 korkoa, joka oli indeksoitu kyseisellä ajanjaksolla sovellettavaan EKP:n keskimääräiseen ohjaukorkoon. Vuoden 2022 osalta otetaan myös huomioon samana vuonna tehtyjen ohjaukorkojen muutosten vaikutus erityistä korkojaksoa edeltävällä korkojaksolla kertyneeseen korkoon.

Lisäksi vuoden 2022 aikana erääntyi kolme neljästä vuonna 2021 neljännesvuosittain jaetusta pandemiaan liittyvästä pitempiäaikaisesta rahoitusoperaatiosta (pandemic emergency longer-term refinancing operations, PELTRO), joista kunkin maturiteetti oli noin vuoden. Näillä operaatioilla varauduttiin mahdollisiin likviditeettivajeisiin euroalueen pankkijärjestelmässä ja ylläpidettiin rahamarkkinoiden sujuvaa toimintaa pandemiajakson pitkittyttyä. PELTRO-operaatiot toteutettiin kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti. Niiden korkona on kunkin operaation voimassaoloajalta laskettu eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskikorko vähennettynä 25 peruspisteellä.

5.3 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

Käänteisillä hienosäätöoperaatioilla pyritään hallitsemaan markkinoiden likviditeettitilannetta ja vaikuttamaan korkoihin. Niiden tarkoituksena on erityisesti tasoittaa markkinoiden odottamattomien heilahtelujen vaikutusta korkoihin. Näitä operaatioita toteutetaan tarvittaessa.

5.4 Käänteiset rakenteelliset operaatiot

Käänteiset rakenteelliset operaatiot ovat vakiohuutokauppoina toteutettavia käänteisiä avomarkkinaoperaatiota, joiden avulla eurojärjestelmä voi säädellä rakenteellista likviditeettiasemaansa rahoitussektoriin nähden.

5.5 Maksuvalmiusluotot

Maksuvalmiusluoton avulla vastapuolet voivat saada kansallisilta keskuspankeilta yön yli -likviditeettiä ennalta määrätyllä korolla hyväksytyjä vakuuksia vastaan.

5.6 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot

Erä sisältää vastapuolille suoritettut käteismaksut tilanteissa, joissa vastapuolen toimittamien vakuuksien markkina-arvo ylittää määritetyn kynnyksarvon eli avoimna olevista rahapoliittisista operaatioista aiheutuvan tarpeen.

6. Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Tase-erässä ovat eurotalletukset sekä tilit euroalueen luottolaitoksissa.

Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	31.12.2022 Milj. EUR	31.12.2021 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Sekkitilit	0,0	0,0	0,0
Takaisinmyyntisopimukset	–	–	–
Hätärahoituksena annettu maksuvalmiusapu	–	–	–
Muut saamiset	16,4	–	16,4
Yhteensä	16,4	0,0	16,4

EKP:n neuvosto päätti 17.5.2017 julkistaa hätärahoitusta koskevan sopimuksen EKP:n verkkosivuilla avoimuuden lisäämiseksi. Sopimus korvaa verkkosivuilla hätärahoitusta koskevan menettelykuvauksen, joka julkistettiin lokakuussa 2013. Sopimuksen julkistamisesta kertova lehdistötiedote on luettavissa osoitteessa <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2017/html/ecb.pr170619.en.html>.

7. Euromääräiset arvopaperit euroalueelta

7.1 Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

31.12.2022 erään sisältyivät arvopaperit, jotka Suomen Pankki on hankkinut osana arvopaperimarkkinoita koskevaa ohjelmaa (SMP), kolmatta katettujen joukkolainojen osto-ohjelmaa (CBPP3), julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa (PSPP), yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa (CSPP) ja pandemiaan liittyvää osto-ohjelmaa (PEPP). Kaikki ensimmäisessä ja toisessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa (CBPP1 ja CBPP2) hankitut arvopaperit erääntyivät vuoden 2022 kuluessa, joten EKP:llä ja euroalueen kansallisilla keskuspankeilla ei ole tällaisia arvopaperiomistuksia 31.12.2022.

	Alkamispäivä	Päätymispäivä	EKP:n päätös	Ostetut arvopaperit ¹
Päättyneet ohjelmat				
CBPP1	Heinäkuu 2009	Kesäkuu 2010	EKP/2009/16	Katettuja joukkolainoja euroalueelta
CBPP2	Marraskuu 2011	Lokakuu 2012	EKP/2011/17	Katettuja joukkolainoja euroalueelta
SMP	Toukokuu 2010	Syyskuu 2012	EKP/2010/5	Euroalueella liikkeeseen laskettuja yksityisen ja julkisen sektorin velkapapereita ²
Omaisuserien osto-ohjelma (APP)				
CBPP3	Lokakuu 2014	käynnissä	EKP/2020/8, sellaisena kuin se on muutettuna	Katettuja joukkolainoja euroalueelta
ABSPP	Marraskuu 2014	käynnissä	EKP/2014/45, sellaisena kuin se on muutettuna	Ylimpään etuoikeusluokkaan kuuluvia ja taattuja mezzanine-luokan omaisuusvakuudellisia arvopapereita euroalueelta
PSPP	Maaliskuu 2015	käynnissä	EKP/2020/9	Euroalueen keskus-, alue- tai paikallishallinnon, tunnustettujen valtiosidonnaisten laitosten taikka euroalueella sijaitsevien kansainvälisten organisaatioiden tai kansainvälisten kehityspankkien liikkeeseen laskemia joukkolainoja
CSPP	Kesäkuu 2016	käynnissä	EKP/2016/16 sellaisena kuin se on muutettuna	Euroalueelle sijoittautuneiden, pankkisektorin ulkopuolisten yritysten liikkeeseen laskemia joukkolainoja ja yritystodistuksia
Pandemiaan liittyvä osto-ohjelma (PEPP)				
PEPP	Maaliskuu 2020	käynnissä	EKP/2020/17, sellaisena kuin se on muutettuna	Kaikki APP-ohjelmassa ³ hyväksyttävät omaisuuslajit

1) Lisätietoa eri osto-ohjelmissa sovellettavista kelpoisuusehdoista on EKP:n neuvoston päätöksissä.

2) SMP-ohjelmassa ostettiin ainoastaan viiden euroalueen valtion liikkeeseen laskemia julkisen sektorin velkapapereita.

3) Ohjelmassa ostetaan poikkeuksellisesti myös Kreikan valtion liikkeeseen laskemia velkapapereita

Vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä eurojärjestelmä jatkoi netto-ostoja omaisuuserien osto-ohjelmassa (APP) ²⁾ keskimäärin 20 mrd. eurolla kuukaudessa. Maaliskuussa 2022 EKP:n neuvosto päätti ³⁾ muuttaa netto-ostojen määrää niin, että ostoja tehdään huhtikuussa 40 mrd. eurolla, toukokuussa 30 mrd. eurolla ja kesäkuussa 20 mrd. eurolla. Kesäkuussa 2022 EKP:n neuvosto päätti ⁴⁾, että netto-ostot APP-ohjelmassa päättyvät 1.7.2022. EKP:n neuvosto aikoo jatkaa omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoituksia helmikuun 2023 loppuun saakka. Sen jälkeen sijoitusten määrän omaisuuserien osto-ohjelmassa annetaan pienentyä hallitusti ja ennakoitavasti eli omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettavaa pääomaa ei enää sijoiteta kokonaisuudessaan uudelleen. Vuoden 2023 toisen neljänneksen loppuun saakka sijoitusten määrä pienenee keskimäärin 15 mrd. eurolla kuussa, ja sen jälkeen muutosvauhti valitaan tilanteen mukaan. EKP:n neuvosto arvioi säännöllisin väliajoin APP-salkun supistamistahtdin varmistaakseen, että se pysyy rahapolitiikan strategian ja linjausten mukaisena, jotta markkinat pysyvät toimintakykyisinä ja lyhytaikaisen rahan markkinoiden tilanne tiukasti hallinnassa.

Lisäksi eurojärjestelmä jatkoi vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä netto-ostoja PEPP-ohjelmassa ⁵⁾. Ostoja tehtiin kuitenkin maltillisempaan tahtiin kuin edeltäneellä vuosineljänneksellä EKP:n neuvoston joulukuussa 2021 tekemän päätöksen mukaisesti. ⁶⁾ Saman päätöksen perusteella netto-ostot PEPP-ohjelmassa päättyivät maaliskuun 2022 lopussa. EKP:n neuvosto päätti myös, että PEPP-ohjelmassa hankittujen omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettava pääoma sijoitetaan uudelleen ainakin vuoden 2024 loppuun saakka. Uudelleensijoituksia tehdään jatkossakin joustavasti, sillä EKP:n neuvosto pyrkii suojaamaan rahapolitiikan välittymismekanismeja pandemian aiheuttamilta riskeiltä.

Osto-ohjelmissa hankitut arvopaperit arvostetaan jaksotetun hankintahinnan perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”Arvopapereiden arvostus- ja jaksotusperiaatteet”). Seuraavassa on esitetty Suomen Pankin hallussa olevien arvopaperien jaksotettu hankintahinta sekä vertailun vuoksi myös niiden markkina-arvo, jota ei kirjata taseeseen eikä tuloslaskelmaan. ⁷⁾

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit (milj. EUR)

	31.12.2022		31.12.2021		Muutos	
	Tasearvo	Markkina-arvo	Tasearvo	Markkina-arvo	Tasearvo	Markkina-arvo
CBPP2	–	–	10,0	10,0	-10,0	-10,0
SMP	50,6	53,6	64,5	74,8	-13,9	-21,3
CBPP3	11 730,2	10 650,6	11 004,1	11 045,9	726,0	-395,3
PSPP - julkisen sektorin velkapaperit	37 294,6	31 605,3	34 554,3	35 451,4	2 740,4	-3 846,1
PSPP - monikansallisten laitosten velkapaperit	2 140,5	1 913,1	2 426,5	2 574,0	-286,0	-660,9
CSPP	16 482,8	14 442,2	13 695,0	13 905,6	2 787,8	536,6

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit (milj. EUR)

	31.12.2022		31.12.2021		Muutos	
	Tasearvo	Markkina-arvo	Tasearvo	Markkina-arvo	Tasearvo	Markkina-arvo
PEPP - katetut joukkolainat	218,1	187,0	233,3	231,5	-15,3	-44,5
PEPP - julkisen sektorin velkapaperit	22 933,0	19 219,8	23 200,9	22 974,3	-267,9	-3 754,4
PEPP - yrityssektorin velkapaperit	4 894,9	4 017,2	4 636,3	4 676,1	258,6	-658,8
Yhteensä	95 744,6	82 088,9	89 824,9	90 943,6	5 919,7	-8 854,7

EKP:n neuvosto arvioi osto-ohjelmissa hankittuihin arvopapereihin liittyvät taloudelliset riskit säännöllisesti. Arvioinnin yhteydessä tehdään joka vuosi vuoden lopun tietoihin perustuvia arvonalentumistestejä, jotka EKP:n neuvosto hyväksyy. Testeissä arvioidaan ohjelmakohtaisesti tapahtumia, jotka voivat johtaa arvopaperien arvon alentumiseen. Jos tällaisia tapahtumia havaitaan, tutkitaan perusteellisemmin, aiheutuuko niistä muutoksia arvopapereista odotettavissa olevaan kassavirtaan.

SMP-, CBPP3- ja CSPP-ohjelmissa, PSPP-ohjelman ostoissa monikansallisilta laitoksilta (ns. supra) sekä PEPP-ohjelman katettujen joukkolainojen ja yrityssektorin velkapapereiden ostoissa hankituista arvopapereista mahdollisesti aiheutuvat tappiot jaetaan toteutuessaan EKP:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti kokonaan eurojärjestelmän keskuspankkien kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin EKP:n pääomasta.

Edellä mainituissa osto-ohjelmissa hankituille rahapolitiikan arvopapereille 31.12.2022 tilanteesta tehtyjen arvonalentumistestien perusteella EKP:n neuvosto päätti, että arvopapereista odotetaan saatavan kaikki niihin liittyvät tulevat kassavirrat. Seuraavassa taulukossa esitetään ohjelmakohtaisesti eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa oleva ostettujen arvopaperien määrä ja niistä Suomen Pankin taseessa oleva osuus.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit (milj. EUR)	Eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa			
	Suomen Pankin taseessa			
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
SMP	2 142,5	5 486,3	50,6	64,5
CBPP3	276 856,7	273 233,2	11 730,2	11 004,1
PSPP - monikansallisten laitosten velkapaperit	275 228,1	264 537,0	2 140,5	2 426,5
CSPP	344 119,2	309 675,5	16 482,8	13 695,0

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit (milj. EUR)	Eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa			
	Suomen Pankin taseessa			
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
PEPP - katetut joukkolainat	5 282,8	5 377,1	218,1	233,3
PEPP - monikansallisten laitosten velkapaperit	145 687,1	130 590,5	–	–
PEPP - yrityssektorin velkapaperit	46 073,9	43 781,6	4 894,9	4 636,3
Yhteensä	1 095 390,3	1 032 681,2	35 517,0	32 059,7

7.2 Muut arvopaperit

Tase-erä sisältää rahasto-osuuksia euroalueelta.

Muut euroalueen sisäiset euromääräiset arvopaperit eriteltyinä (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021	Muutos
Rahastosijoitukset	155,5	175,8	-20,2
Yhteensä	155,5	175,8	-20,2

8. Eurojärjestelmän sisäiset saamiset

8.1 Osuudet EKP:ssä

EKPJ:n perussäännön artiklan 28 nojalla ainoastaan EKPJ:n kansalliset keskuspankit voivat merkitä EKP:n pääomaa. Merkinnässä sovellettavat osuudet määritetään EKPJ:n perussäännön artiklan 29 mukaisesti, ja ne tarkistetaan joka viides vuosi tai aina, kun EKPJ:n kokoonpano muuttuu.

Suomen Pankin taseessa tähän erään sisältyvät i) kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n merkitystä pääomasta, ii) nettomäärät, jotka Suomen Pankki on maksanut, koska sen osuus EKP:n oman pääoman arvosta on suurentunut kaikkien EKP:n pääoman jakoperusteen aiempien tarkistusten seurauksena, ja iii) EKPJ:n perussäännön artiklan 48.2 mukaiset osuudet.

Kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n pääomasta

	Pääoma- avain 1.2.2020 alkaen, %	Merkitty pääoma Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2020 Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2021 Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2022 Milj. EUR
Belgian keskuspankki	2,9630	320,7	276,3	298,5	320,7
Saksan keskuspankki	21,4394	2 320,8	1 999,2	2 160,0	2 320,8
Viron keskuspankki	0,2291	24,8	21,4	23,1	24,8
Irlannin keskuspankki	1,3772	149,1	128,4	138,8	149,1
Kreikan keskuspankki	2,0117	217,8	187,6	202,7	217,8
Espanjan keskuspankki	9,6981	1 049,8	904,3	977,1	1 049,8
Ranskan keskuspankki	16,6108	1 798,1	1 548,9	1 673,5	1 798,1
Italian keskuspankki	13,8165	1 495,6	1 288,3	1 392,0	1 495,6
Kyproksen keskuspankki	0,1750	18,9	16,3	17,6	18,9
Latvian keskuspankki	0,3169	34,3	29,5	31,9	34,3
Liettuan keskuspankki	0,4707	51,0	43,9	47,4	51,0
Luxemburgin keskuspankki	0,2679	29,0	25,0	27,0	29,0
Maltan keskuspankki	0,0853	9,2	8,0	8,6	9,2
Alankomaiden keskuspankki	4,7662	515,9	444,4	480,2	515,9
Itävallan keskuspankki	2,3804	257,7	222,0	239,8	257,7
Portugalin keskuspankki	1,9035	206,1	177,5	191,8	206,1
Slovenian keskuspankki	0,3916	42,4	36,5	39,5	42,4
Slovakian keskuspankki	0,9314	100,8	86,9	93,8	100,8
Suomen Pankki	1,4939	161,7	139,3	150,5	161,7
Eurojärjestelmä yhteensä	81,3286	8 803,8	7 583,6	8 193,7	8 803,8
Bulgarian keskuspankki	0,9832	106,4	4,0	4,0	4,0
Tšekin keskuspankki	1,8794	203,4	7,6	7,6	7,6

Kansallisten keskuspankkien maksamat osuudet EKP:n pääomasta

	Pääoma- avain 1.2.2020 alkaen, %	Merkitty pääoma Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2020 Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2021 Milj. EUR	Maksettu pääoma 31.12.2022 Milj. EUR
Tanskan keskuspankki	1,7591	190,4	7,1	7,1	7,1
Kroatian keskuspankki	0,6595	71,4	2,7	2,7	2,7
Unkarin keskuspankki	1,5488	167,7	6,3	6,3	6,3
Puolan keskuspankki	6,0335	653,1	24,5	24,5	24,5
Romanian keskuspankki	2,8289	306,2	11,5	11,5	11,5
Ruotsin keskuspankki	2,9790	322,5	12,1	12,1	12,1
Euroalueeseen kuulumattomat kansalliset keskuspankit yhteensä	18,6714	2 021,2	75,8	75,8	75,8
Yhteensä	100,0000	10 825,0	7 659,4	8 269,5	8 879,6

EKP:n oma pääoma

EKP:n merkitty pääoma on 10 825 milj. euroa. Englannin pankin lähdettyä EKPJ:stä 31.1.2020 EKP piti merkityn pääomansa määrän ennallaan, ja Englannin pankin merkintäosuus jaettiin euroalueen ja sen ulkopuolisten kansallisten keskuspankkien kesken.

Myös EKP:n maksetun pääoman määrä pidettiin ennallaan vuonna 2020 eli se oli edelleen 7 659 milj. euroa, sillä muut kansalliset keskuspankit kattoivat Englannin pankin aiemmin maksaman pääoman (58 milj. euroa). Lisäksi EKP:n neuvosto päätti, että euroalueen kansalliset keskuspankit maksaisivat merkitsemänsä lisäpääoman kokonaisuudessaan kahdessa erässä vuosina 2021 ja 2022 ⁸⁾. Suomen Pankin ensimmäinen 11,2 milj. euron erä maksettiin 29.12.2021, ja se kasvatti pankin osuuden EKP:n maksetusta pääomasta 150,5 milj. euroon vuonna 2021 (vuonna 2020 erä oli 139,3 milj. euroa). Suomen Pankin toinen erä (11,2 milj. euroa) maksettiin 28.12.2022, jolloin pankin osuus EKP:n maksetusta pääomasta kasvoi 161,7 milj. euroon vuonna 2022.

Tase-erä sisältää lisäksi yhteensä 26,0 milj. euroa eri vuosina kirjattuja pääoma-avaimen muutoksista johtuvia nettomääräisiä tarkistuseriä.

8.2 Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset

Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset -erä sisältää Suomen Pankin EKP:lle siirtämän valuuttavaranto-osuuden. Siirto tehtiin eurojärjestelmään siirtymisen yhteydessä. EKPJ:n perussäännön artiklan 30.2 nojalla jokaisen keskuspankin osuus vahvistetaan suhteessa sen osuuteen EKP:n merkitystä pääomasta, joten erän suurus muuttuu pääoma-avaimen muuttuessa. Saamisille maksetaan viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa, joka lasketaan päivittäin, lukuun ottamatta korotonta kultavarantoa.

31.12.2022 Suomen Pankin valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset olivat 741,1 milj. euroa.

8.3 Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset

Tase-erä sisältää saamisen, joka syntyy, kun Suomen Pankin setelistön määrä oikaistaan pääoma-avaimen mukaiseksi, ja velan, joka liittyy EKP:lle kohdistettuun 8 prosentin osuuteen setelistöstä. Sekä saamisen että velan vastakirjaukset ovat taseen vastattavaa-puolen erässä ”Liikkeessä olevat setelit”.⁹¹

Tase-erän koko oli tilikauden lopussa 8 009,9 milj. euroa (8 263,0 milj. euroa vuonna 2021). Muutos johtui siitä, että Suomen Pankin liikkeeseen laskemien setelien määrä kasvoi 4,0 % liikkeessä olleiden eurosetelien kokonaismäärän kasvaessa 1,8 % vuodesta 2021. Näille saamisille kertyy päivätasolla laskettavaa, viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa.

8.4 Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto) tai vastattavaa-puolen erä muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)

	31.12.2022 Milj. EUR	31.12.2021 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä (netto)			
TARGET2-järjestelmään liittyvät velat EKP:lle / saamiset EKP:ltä (ml. eurojärjestelmässä pidettävien kirjeenvaihtajapankkitilien saldot)	39 252,0	25 282,4	13 969,6
Rahoitustulon netto-osuus	-422,1	-483,1	61,1
EKP:n ennakkovoitonjakoon liittyvät saamiset EKP:ltä	–	2,8	-2,8
Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä yhteensä (netto)	38 829,9	24 802,0	14 027,9

Erän suuruus oli 38 829,9 milj. euroa 31.12.2022, ja se koostui kolmesta tekijästä: 1) EKP:n ja EKPJ:n kansallisten keskuspankkien TARGET2-järjestelmän kautta toimittamiin ja vastaanottamiin maksuihin liittyvät Suomen Pankin saamiset EKP:hen nähden sekä eurojärjestelmän keskuspankeissa pidettävien kirjeenvaihtajapankkitilien saldot, 2) rahoitustulon yhteenlaskennasta ja jakamisesta eurojärjestelmässä aiheutuvat saamiset/velat EKP:hen nähden sekä 3) ne Suomen Pankin saamiset EKP:hen nähden, jotka johtuvat EKP:n ennakkovoitonjaosta ja mahdollisista muista saamisista tai palautettavista määristä.

TARGET2-järjestelmän kautta toimitettuihin nettomääräisiin maksuihin liittyvä nettosaaminen vuoden lopussa oli 39 252,0 milj. euroa. Erälle kertyvä korko perustuu viimeisimpään saatavilla olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation marginaalikorkoon, ja se lasketaan päivittäin.

Vuotuisesta rahoitustulon yhteenlaskennasta ja jakamisesta eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien kesken aiheutui vuoden lopussa -422,1 milj. euron velka EKP:lle (ks. tuloslaskelman liitetietojen kohta ”Rahoitustulon netto-osuus”).

Vuonna 2021 erään sisältyivät myös EKP:n ennakkovoitonjakoon liittyvät Suomen Pankin saamiset. Vuoden 2022 osalta EKP:n neuvosto päätti EKP:n tilikauden kokonaistuloksen perusteella, että liikkeessä olevista seteleistä sekä SMP-, APP- ja PEPP-ohjelmissa hankituista arvopapereista kertyneet tuotot jätetään kokonaisuudessaan jakamatta (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta 3.1 ”EKP:n ennakkovoitonjako”). Erässä ei siis ollut ennakkovoitonjakoon liittyviä saamia vuoden 2022 lopussa.

9. Muut saamiset

Tase-erä sisältää Suomen Pankin hallussa olevat eurokolikot, käyttöomaisuuden ja sijoitusomaisuuden (osakkeet ja osuudet). Tase-erään sisältyvät taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät, siirtosaamiset ja muut saamiset sekä eläkerahaston omaisuuserät.

Aineellinen käyttöomaisuus

Kirjanpitoarvo	31.12.2022 Milj. EUR	31.12.2021 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Maa-alueet	6,8	6,8	-
Rakennukset	60,0	66,0	-6,1
Koneet ja kalusto	10,4	10,8	-0,4
Taide- ja numismaattinen kokoelma	0,6	0,6	0,0
Yhteensä	77,8	84,3	-6,5

Aineeton käyttöomaisuus

Kirjanpitoarvo	31.12.2022 Milj. EUR	31.12.2021 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Tietojärjestelmät	8,8	8,0	0,8
Yhteensä	8,8	8,0	0,8

Muu omaisuus ja saamiset (milj. EUR)

	31.12.2022	31.12.2021	Muutos
Euroalueen metalliraha	40,6	37,6	3,0
Osakkeet ja osuudet	22,6	22,6	-
Eläkerahaston kiinteistöt ja siirtosaamiset	10,2	11,3	-1,1
Siirtosaamiset	626,0	440,2	185,8
Taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät	-50,1	2,6	-52,7
Muut saamiset	0,8	1,0	-0,2
Yhteensä	650,2	515,4	134,8

Vastattavaa

1. Liikkeessä olevat setelit

Tase-erä sisältää pääoma-avaimen mukaisen, EKP:n osuudella oikaistun Suomen Pankin osuuden liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaismäärästä.

Vuonna 2022 liikkeessä olleiden eurosetelien yhteenlaskettu arvo kasvoi 1,8 %. Jakoperusteen mukaan Suomen Pankin osuus liikkeessä olevista euroseteleistä oli vuoden 2022 lopussa arvoltaan 26 567,4 milj. euroa (vuoden 2021 lopussa 26 100,1 milj. euroa). Suomen Pankin liikkeeseen laskemien eurosetelien kokonaisarvo kasvoi 4,0 % eli 18 557,4 milj. euroon vuonna 2022 (edellisvuonna 17 837,1 milj. euroa). Määrä oli pienempi kuin jakoperusteen mukaan kohdistetun osuuden kokonaisarvo, ja erotus eli 8 009,9 milj. euroa (8 263,0 milj. euroa vuonna 2021) on kirjattu vastaavaa-puolen alaerään ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset”.

Liikkeessä olevat setelit (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021
5 euroa	75,2	74,8
10 euroa	-83,6	-90,6
20 euroa	3 315,3	3 250,2
50 euroa	13 751,8	12 784,6
100 euroa	-1 241,1	-1 179,9
200 euroa	877,5	810,8
500 euroa	1 862,4	2 187,2
Eurosetelit yhteensä	18 557,4	17 837,1
ECB issue -luku	-2 310,1	-2 269,5
CSM-luku	10 320,0	10 532,4
Pääoma-avaimen mukainen liikkeessä olevat setelistö	26 567,4	26 100,1

2. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	31.12.2022 Milj. EUR	31.12.2021 Milj. EUR	Muutos Milj. EUR
Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	4 684,5	101 053,9	-96 369,4
Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)	134 012,7	23 552,7	110 460,0
Määraaikaistalletukset	–	–	–
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	–	–	–
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	–	–	–
Yhteensä	138 697,2	124 606,6	14 090,6

2.1 Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)

Sekkitileillä ovat vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantotalletuksista koostuvat saamiset. Vastattavien erässä 3 ”Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille” ilmoitetaan lisäksi erikseen ne luottolaitosten varat, jotka eivät ole vapaasti luovutettavissa, ja vähimmäisvarantovelvoitteesta vapautettujen luottolaitosten tilit.

Vähimmäisvarantotalletuksille maksettu korko vastasi 20.12.2022 saakka viimeisintä tiedossa olevaa marginaalikorkoa, jota eurojärjestelmä käyttää huutokauppoina toteutettavissa perusrahoitusoperaatioissaan. EKP:n neuvosto päätti 27.10.2022, että vähimmäisvarantotalletuksille maksetaan 21.12.2022 alkaen eurojärjestelmän talletuskorkoa. Kesäkuusta 2014 lähtien vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävillä pankkien varantotalletuksille on maksettu joko nollakorkoa tai talletusmahdollisuuden korkoa sen mukaan, kumpi näistä on matalampi.

EKP:n neuvosto päätti, että varannoille maksettava korko on kaksiportainen 30.10.2019 alkaen siten, että osa luottolaitosten ylimääräisestä likviditeetistä (eli vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävistä varantotalletuksista) vapautettiin negatiivisesta talletuskorosta. Tälle osalle maksettava vuosikorko oli 0 %. Negatiivisesta talletuskorosta vapautettujen vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävien talletusten määrä vuoden lopussa – eli vapautettava osa – laskettiin kertomalla pankin vähimmäisvarantovelvoitteet kertoimella 6. ¹⁰⁾ Vapauttamattoman osan korko oli edelleen joko nollakorko tai EKP:n talletuskorko sen mukaan, kumpi niistä oli alempi. Talletuskoron noustua nollan yläpuolelle 14.9.2022 EKP:n neuvosto päätti luopua kaksiportaisen koron järjestelmästä asettamalla kertoimen nolnaan, koska varantovelvoitteen ylittävistä talletuksista maksettavan koron porrastus ei ollut enää tarpeen.

2.2 Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)

Talletusmahdollisuus on eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmän likviditeettiä vähentävä osa, johon pankit voivat tehdä yön yli -talletuksia ennalta määrättyllä korolla.

2.3 Määräaikaistalletukset

Yksi tapa toteuttaa likviditeettiä vähentäviä hienosäätöoperaatioita on kerätä määräaikaistalletuksia.

2.4 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

Käänteisillä hienosäätöoperaatioilla pyritään tasaamaan suuria likviditeetin yli- tai alimääriä.

2.5 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset

Erä sisältää vastapuolten talletukset tilanteissa, joissa vastapuolen toimittamien vakuuksien markkina-arvo jää alle määritetyn kynnyksarvon.

3. Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Erä oli suuruudeltaan 354,2 milj. euroa 31.12.2022 (305,7 milj. euroa vuonna 2021). Vuonna 2022 erä koostui reposopimuksista. Vuonna 2021 erään sisältyi reposopimuksia 300,9 milj. euron arvosta ja valuutanvaihtosopimuksiin liittyviä vakuuksia 4,8 milj. euroa.

4. Euromääräiset velat muille euroalueella oleville

Tase-erässä ovat euromääräiset velat julkiselle sektorille (1 725,0 milj. euroa) ja muille kuin vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille rahoituslaitoksille (8,0 milj. euroa).

5. Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Tase-erässä ovat kansainvälisten organisaatioiden ja euroalueen ulkopuolella sijaitsevien pankkien tilien saldot Suomen Pankissa (5 891,3 milj. euroa).

6. Valuuttamääräiset velat euroalueelle

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2022 valuuttamääräisiä velkoja euroalueelle.

7. Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2022 valuuttamääräisiä velkoja euroalueen ulkopuolelle.

8. IMF:n myöntämien erityisten nosto-oikeuksien vastaerä

Tase-erä on erityisten nosto-oikeuksien vastaerä (vrt. vastaavaa-puolen erä). Alun perin erityiset nosto-oikeudet ja niiden vastaerä olivat yhtä suuret. SDR-määräisen kaupankäynnin seurauksena Suomen Pankin erityisiin nosto-oikeuksiin liittyvät saamiset olivat vuoden 2022 lopussa suuremmat kuin niiden vastaerä taseen velkapuolella. Velkapuolen vastaerän suuruus on 3 500,0 milj. SDR. Taseessa erä esitetään euromääräisenä ja arvostettuna 31.12.2022 kurssiin (4 380,9 milj. euroa).

9. Eurojärjestelmän sisäiset velat

Eurojärjestelmän sisäiset velat ja saamiset on eritelty taseen vastaavaa-puolen erän ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset” liitetiedoissa.

10. Muut velat

Tase-erä muodostuu siirtovelosta, ostovelosta ja muista veloista. Siirtovelkoihin lasketaan muun muassa tilinpäätöksen yhteydessä kirjattavia siirtyviä eriä ja pitkäaikaisten rahoitusoperaatioiden korkovelkoja. Muissa veloissa on muun muassa arvonlisäverotilityksiin ja ennakonpidätyksiin liittyviä velkoja.

Muut velat (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021	Muutos
Siirtovelat	520,1	446,7	73,4
Ostovelat	0,7	1,6	-0,9
Muut velat	1,6	-0,3	1,9
Yhteensä	522,4	448,0	74,4

11. Arvonmuutostilit

Tase-erässä ovat valuuttamääräisten erien ja arvopapereiden markkinahinta-arvostuksesta syntyneet realisoitumattomat arvostusvoitot. Lisäksi tase-erä sisältää maa-alueiden ja rakennusten arvonkorotukset sekä vuoden 1999 kirjanpitokäytännön muutoksesta johtuvat muut arvostuserot.

Arvonmuutostilit (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021	Muutos
Kulta	2 300,6	2 148,3	152,3
Valuutat:			
USD	1 049,2	764,6	284,6
GBP	26,3	68,3	-42,0
JPY	19,4	72,9	-53,5
SDR	34,4	30,3	4,0
Muut valuutat	0,2	0,2	0,0
Arvopaperit	1,6	24,3	-22,7
Rahastosijoitukset	71,3	380,9	-309,6
Muut arvonkorotukset	125,4	132,8	-7,3
Yhteensä	3 628,5	3 622,6	5,8

12. Varaukset

Suomen Pankista annetun lain 20. pykälän mukaan tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopapereiden markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihteluiden tasaamiseksi on tarpeen. Vuoden 2022 lopussa varausten yhteismäärä on 5 094,7 milj. euroa. Varaukset koostuvat yleisvarauksesta, reaaliarvovaruksesta, eläkevarauksesta sekä valuuttakurssi- ja hintaerovaruksesta.

Eläkevaraus on tehty eläkevastuun kattamiseksi. Suomen Pankin eläkevastuun kokonaismäärä on 569,5 milj. euroa, ja tästä on katettu 100,6 % eli 573,2 milj. euroa. Eläkevarauksen muutos tilikauden aikana koostuu tehdystä arvonkorotusrahaston purusta, -0,4 milj. euroa, ja eläkerahaston tappiosta, -2,6 milj. euroa, joka katettiin eläkevarausta purkamalla. Vuoden 2022 lopussa eläkevarauksen katteeksi oli korvamerkitty kiinteistöjä 9,9 milj. euron arvosta (ks. taseen liitetietojen kohta ”Muut saamiset”). Eläkevarauksen muun osan katteeksi (562,9 milj. euroa) ei ole korvamerkitty määrättyjä varoja, vaan niitä hallinnoidaan osana pankin rahoitusvarallisuutta.

Varaukset (Milj. EUR)	Varaukset yhteensä 31.12.2020	Varausten muutos 2021	Varaukset yhteensä 31.12.2021	Varausten muutos 2022	Varaukset yhteensä 31.12.2022
Valuuttakurssi- ja hintaerovaraus	1 164	21	1 185	-165	1 021
Yleisvaraus	1 945	–	1 945	-47	1 898
Reaaliarvovaraus	1 545	58	1 603	–	1 603
Eläkevaraus	582	-6	576	-3	573
Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta	–	–	–	–	–
Yhteensä	5 237	73	5 309	-214	5 095

13. Oma pääoma ja rahastot

Tase-erässä ovat kantarahasto ja vararahasto. Suomen Pankista annetun lain 21. pykälän mukaan tappio on katettava vararahastosta, jos pankin tilinpäätös on tappiollinen. Siltä osin kuin vararahasto ei riitä, tappio voidaan jättää kattamatta toistaiseksi. Seuraavien vuosien voitto on ensisijaisesti käytettävä kattamatta jääneiden tappioiden kattamiseen.

Oma pääoma (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021	Muutos
Kantarahasto	840,9	840,9	-
Vararahasto	2 100,0	2 073,8	26,2
Yhteensä	2 940,9	2 914,8	26,2

14. Tilikauden tulos

Tilikauden 2022 tulos oli 0,00 euroa.

Tilikauden tulos (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021	Muutos
Voitonjako valtiolle	–	26,3	-26,3
Suomen Pankin osuus voitosta (siirretään vararahastoon)	–	26,2	-26,2
Yhteensä	–	52,5	-52,5

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artiklan 140 kohdan 2 mukaisesti 12.7.2022 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2022/1211 nojalla Kroatia otti käyttöön yhteisen rahan 1.1.2023. EKPJ:n perussäännön artiklan 48.1 ja EKP:n neuvoston 30.12.2022 antamien säädösten ¹¹⁾ mukaisesti Kroatian keskuspankki on maksanut jäljellä olleen osuutensa EKP:n pääomasta. EKPJ:n perussäännön artiklojen 48.1 ja 30.1 mukaisesti Kroatian keskuspankki on siirtänyt EKP:lle valuuttavarantoja määrän, joka vastaa sen merkitsemää osuutta EKP:n pääomasta. Koska pääoman jakoperuste muuttui Kroatian keskuspankin liittyttyä eurojärjestelmään, Suomen Pankin maksama osuus EKP:n pääomasta (pääoman jakoperuste) pieneni 1,8369 prosentista 1,8221 prosenttiin. Suomen Pankin osuus EKP:n merkitystä pääomasta on 1,4939 %.

Suomen Pankin johtokunta hyväksyi tilinpäätöksen 28.2.2023. Siihen mennessä Suomen Pankille oli maksettu ennaikaisesti takaisin 250 milj. euroa TLTRO III -operaatioista, jotka olivat avoinna 31.12.2022. Samana ajankohtana eurojärjestelmälle oli maksettu avoimista TLTRO III -operaatioista ennaikaisesti takaisin yhteensä 99,3 mrd. euroa. (Ks. myös taseen vastaavaa-puolen liitetietojen kohta 5.2 ”Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot”).

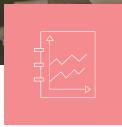
Taseen ulkopuoliset vastuut

Taseen ulkopuoliset vastuut (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021
Futuurisopimukset		
Ostosopimusten nimellisarvo	46,4	–
Myyntisopimusten nimellisarvo	-30,0	-17,7
FX-swap-sopimusten markkina-arvo	-19,4	8,1
Kiinteistörahastoihin tehdyt sijoitussopimukset	69,8	35,0
Arvopaperilainaus	112,2	109,5

Suomen Pankki lainaa EKP:n neuvoston päätösten mukaisesti osto-ohjelmaomistuksiaan. Lainattavissa ovat Suomen Pankin omistukset katetuissa velkakirjoissa, yrityssektorin ja julkisen sektorin velkakirjoissa sekä pandemiaan liittyvässä osto-ohjelmassa. Lisäksi Suomen Pankki lainaa myös omaan sijoitusvarallisuuteensa kuuluvia arvopapereita.

Arvopaperilainaustapahtumat, joissa ei ole käteisvakuuksia, kirjataan vuoden lopussa taseen ulkopuolisille tileille.¹²⁾ Tällaisia lainaustapahtumia oli avoinna 112,2 milj. euron arvosta 31.12.2022 (109,5 milj. euroa 31.12.2021).

-
- 1) EKP:n neuvoston päätökset 30.4.2020 ja 10.12.2020.
 - 2) APP-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin EKP:n verkkosivuilla.
 - 3) Ks. EKP:n neuvoston päätöksiä koskeva lehdistötiedote 10.3.2022.
 - 4) Ks. EKP:n neuvoston päätöksiä koskeva lehdistötiedote 9.6.2022.
 - 5) PEPP-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin EKP:n verkkosivuilla.
 - 6) Ks. EKP:n neuvoston päätöksiä koskeva lehdistötiedote 16.12.2021.
 - 7) Markkina-arvot ovat suuntaa-antavia ja perustuvat markkinahintoihin. Jos markkinahintaa ei ole saatavilla, markkina-arvo arvioidaan eurojärjestelmän sisäisiä malleja käyttäen.
 - 8) Ks. etenkin 22.1.2020 annettu päätös (EU) 2020/138 niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien, joiden rahayksikkö on euro, maksettavista osuuksista Euroopan keskuspankin pääomasta ja päätöksen (EU) 2019/44 kumoamisesta (EKP/2020/4), 22.1.2020 annettu päätös (EU) 2020/136 euroalueen ulkopuolisten kansallisten keskuspankkien maksettavista osuuksista Euroopan keskuspankin pääomasta ja päätöksen (EU) 2019/48 kumoamisesta (EKP/2020/2) ja 22.1.2020 annettu päätös (EU) 2020/139 kansallisten keskuspankkien keskinäisiä Euroopan keskuspankin pääoman osuuksien siirtoja ja maksetun pääoman tarkistamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen vahvistamisesta ja päätöksen (EU) 2019/45 kumoamisesta EKP/2020/5).
 - 9) Euroseteleiden liikkeeseenlaskua koskevien eurojärjestelmän tilinpäätöskäytäntöjen mukaan liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta kohdistetaan kuukausittain EKP:lle 8 %. Jäljelle jäävä 92 prosentin osuus kohdistetaan kansallisille keskuspankeille niin ikään kuukausittain siten, että kukin keskuspankki esittää taseessaan liikkeeseen lasketuista euroseteleistä osuuden, joka vastaa pankin maksamaa osuutta EKP:n pääomasta. Kansalliselle keskuspankille tämän käytännön mukaisesti kohdistettujen euroseteleiden arvon ja liikkeeseen laskettujen euroseteleiden arvon välinen erotus kirjataan erään ”Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset/nettovelat”.
 - 10) EKP:n neuvosto voi muuttaa kerrointa, jos ylimääräisen likviditeetin määrä muuttuu.
 - 11) Päätös EKP/2022/51, annettu 30. päivänä joulukuuta 2022, Hrvatska narodna bankan suorittamasta Euroopan keskuspankin pääoman maksamisesta ja valuuttavarantosaamisten siirrosta sekä sen osuuksista Euroopan keskuspankin vararahastoihin ja varauksiin (EUVL L 17, 19.1.2023, s. 94); Euroopan keskuspankin ja Hrvatska narodna bankan välinen sopimus, tehty 30. päivänä joulukuuta 2022, saatavasta, jolla Euroopan keskuspankki Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 30.3 artiklan nojalla hyvittää Hrvatska narodna bankaa (EUVL C 18, 19.1.2023, s. 1).
 - 12) Arvopaperilainaustapahtumissa saadut käteisvakuudet kirjataan tasetileille (ks. taseen vastattavaa puolen liitetietojen kohta 3 ”Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille”, ja kohta 5 ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”).

Tuloslaskelman liitetiedot

31.12.2022

1. Korkotuotot

Korkotuotot euroalueen ulkopuolelta ja euroalueelta olivat yhteensä 1 124,7 milj. euroa. Niistä 182,8 milj. euroa oli valuuttamääräisiä korkotuottoja ja 941,9 milj. euroa euromääräisiä korkotuottoja.

EKP:n neuvosto aloitti ohjaukskorkeiden nostamisen 27.7.2022. Tuolloin talletuskorko nousi (0 %) ja useita vuosia jatkunut koron perintä keskuspankkitalletuksista päättyi. Tätä ns. negatiivista korkoa oli kertynyt siihen asti vähimmäisvarantotalletuksista siltä osin kuin ne ylittivät vähimmäisvarantovaateen. 14.9.2022 alkaen yön yli -talletuksista ja vähimmäisvarantotalletuksista on kertynyt korkokulua. Vähimmäisvarantotalletuksista maksettiin 20.12.2022 asti perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoa, mutta 21.12.2022 korkoperuste muuttui talletuskoroksi.¹⁾

EKPJ-erille eli valuuttavarantojen siirtoja vastaavalle saamiselle EKP:ltä, EKP:n seteliosuudesta, pääoma-avainten soveltamisesta ja porrastuksesta aiheutuvalla saamisella ja velalla sekä TARGET2-saldolle maksetaan perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoa. Vuonna 2022 näistä eristä kertyi korkotuottoja 27.7.2022 alkaen.

Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	69,2	55,2	14,0
Tuotot diskonttopapereista	1,8	0,3	1,5
Korkotuotot talletuksista	0,3	0,0	0,3
Osingot rahastosijoituksista	27,4	25,7	1,7
Muut korkotuotot	74,2	1,9	72,2
Yhteensä	173,0	83,2	89,8

Euomääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	–	–	–
Korkotuotot talletuksista	0,2	0,2	-0,0
Muut korkotuotot	13,0	20,3	-7,2
Yhteensä	13,2	20,5	-7,3

Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueelta (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	3,1	3,1	0,1
Korkotuotot talletuksista	0,2	0,0	0,1
Muut korkotuotot	6,5	–	6,5
Yhteensä	9,8	3,1	6,7

Euomääräiset korkotuotot euroalueelta (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	–	–	–
Tuotot diskonttopapereista	–	0,1	-0,1
Korkotuotot talletuksista	0,1	0,0	0,1
Osingot eurosijoituksista	4,1	3,9	0,1
EKPJ-erien korkotuotot	334,4	–	334,4

Euromääräiset korkotuotot euroalueelta (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Korkotuotot rahapolitiikan luotoista	0,4	–	0,4
Korkotuotot rahapolitiikan arvopapereista	305,2	200,6	104,5
Negatiivisista koroista johtuvat korkotuotot luottolaitosten talletuksista	262,8	633,4	-370,7
Muut korkotuotot	21,8	36,4	-14,6
Yhteensä	928,7	874,6	54,1

Korkotuotot yhteensä (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta	173,0	83,2	89,8
Euromääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta	13,2	20,5	-7,3
Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueelta	9,8	3,1	6,7
Euromääräiset korkotuotot euroalueelta	928,7	874,6	54,1
Yhteensä	1 124,7	981,3	143,3

2. Korkokulut

Valuuttamääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Muut korkokulut	-53,9	-1,4	-52,5
Yhteensä	-53,9	-1,4	-52,5

Euromääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Muut korkokulut	-23,1	–	-23,1
Yhteensä	-23,1	–	-23,1

Valuuttamääräiset korkokulut euroalueelle (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Muut korkokulut	-0,0	–	-0,0
Yhteensä	-0,0	–	-0,0

Euomääräiset korkokulut euroalueelle (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Korkokulut rahapolitiikan talletuksista	-403,5	–	-403,5
Korkokulut rahapolitiikan luotoista	-167,3	-321,8	154,5
Muut korkokulut	-18,0	–	-18,0
Yhteensä	-588,8	-321,8	-267,0

Korkokulut yhteensä (milj. EUR)	2022	2021	Muutos
Valuuttamääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle	-53,9	-1,4	-52,5
Euomääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle	-23,1	–	-23,1
Valuuttamääräiset korkokulut euroalueelle	-0,0	–	-0,0
Euomääräiset korkokulut euroalueelle	-588,8	-321,8	-267,0
Yhteensä	-665,8	-323,2	-342,6

3. Korkokate

Korkokate (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021	Muutos
Korkotuotot			
Korkotuotot rahoitusvarallisuudesta	222,0	147,2	74,8
Korkotuotot rahapolitiikan eristä	568,3	834,1	-265,8
Korkotuotot EKPJ-saamisista	334,4	–	334,4
Yhteensä	1 124,7	981,3	143,3
Korkokulut			

Korkokate (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021	Muutos
Korkokulut rahoitusvarallisuudesta	-95,0	-1,4	-93,6
Korkokulut rahapolitiikan eristä	-570,8	-321,8	-249,0
Korkokulut EKPJ-veloista	–	–	–
Yhteensä	-665,8	-323,2	-342,6
KORKOKATE	458,9	658,1	-199,2

4. Valuuttakurssierot

Erä sisältää valuuttamääräisten erien myynnistä realisoituneet valuuttakurssivoitot ja -tappiot. Vuonna 2022 tällaisia voittoja kirjattiin 59,4 milj. euroa.

5. Arvopapereiden hintaerot

Erä sisältää arvopapereiden myynnistä realisoituneet voitot ja tappiot. Vuonna 2022 arvopapereista realisoitui 18,9 milj. euroa myyntivoittoa.

6. Valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot

Erä sisältää valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot. Jokaista arvopaperilajia ja valuuttaa tarkastellaan kirjanpidossa erikseen. Vuoden 2022 aikana korot lähtivät nousuun, joten arvopapereiden markkinahinnat laskivat. Tästä syntyi realisoitumattomia arvostustappioita erityisesti Yhdysvaltain dollarin määräisistä, mutta myös muiden valuuttojen määräisistä arvopapereista. Arvopapereiden arvostustappioita kirjattiin yhteensä 244,0 milj. euroa vuoden lopussa. Vuonna 2022 valuutoista ei kirjattu arvostustappioita.

7. Valuuttakurssi- ja hintaerovarauksen muutos

Valuuttakurssi- ja hintaeromuutoksista realisoituneilla nettotappioilla, yhteensä 164,7 milj. euroa, purettiin valuuttakurssi- ja hintaerovaroja tilinpäätöspolitiikan mukaisesti. Kaikki varaukset on eritelty taseen vastattavaa-puolen liitetiedoissa.

8. Tuotot ja kulut palkkioista ja maksuista

Erä sisältää sijoitustoiminnasta aiheutuneet palkkiot ja maksut.

9. Rahoitustulon netto-osuus

Rahoitustulo (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021
Suomen Pankin pooliin lähettämä rahoitustulo	546,8	507,5
Suomen Pankin pääoma-avaimen mukainen rahoitustulo	131,1	21,5
Pääoma-avaimen mukainen rahoitustulon netto-osuus	-415,8	-486,0
Korjaukset aiempina vuosina jaettuun rahoitustuloon	-6,3	2,8
Osuus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta tehdystä varauksesta	-	-
Yhteensä	-422,1	-483,1

Erä sisältää vuoden 2022 yhteenlasketun rahoitustulon netto-osuuden, josta muodostuu 415,8 milj. euron kulut (edellisvuonna 486,0 milj. euron kulut).

Kunkin eurojärjestelmän kansallisen keskuspankin rahoitustulon määrä määritetään laskemalla sen velkapohjaa vastaavista yksilöitävistä saamisista kertyvät vuotuiset tuotot. Velkapohjaan kuuluvista veloista maksettavat korot on vähennettävä netto-osuuteen laskettavasta rahoitustulosta. Jos kansallisen keskuspankin yksilöitävien saamisten arvo on suurempi tai pienempi kuin sen velkapohjan arvo, erotus kompensoidaan soveltamalla erotuksen arvoon viimeisintä saatavilla olevaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoa.

Seuraavassa taulukossa on eritelty yksilöitävien saamisten ja velkapohjan erät sekä niihin sovellettavat korot.

Yksilöitävät saamiset	Sovellettava korko	Velkapohja	Sovellettava korko
Kultavarannot suhteessa keskuspankin osuuteen EKP:n pääoman jakoperusteesta	0 %	Liikkeessä olevat setelit	Ei sovelleta
EKP:lle siirrettyjä valuuttavarantosaamisia vastaavat	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko	Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat	Saatu tuotto

Yksilöitävät saamiset	Sovellettava korko	Velkapolhja	Sovellettava korko
eurojärjestelmän sisäiset saamiset (lukuunottamatta kultaa)		euroalueen luottolaitoksille	
Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	Saatu tuotto	TARGET2-tapahtumista johtuvat eurojärjestelmän sisäiset nettovelat*	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko
CBPP, CBPP2, PSPP - julkisen sektorin velkapaperit ja PEPP - julkisen sektorin velkapaperit	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko		
SMP, CBPP3, PSPP - monikansallisten laitosten velkapaperit, CSPP and PEPP (poislukien PEPP - julkisen sektorin velkapaperit)	Saatu tuotto		
Likviditeettiä lisääviin operaatioihin liittyvät saamiset euroalueen ulkopuolisilta keskuspankeilta	Kertynyt korkotuotto (suoriteperusteisesti)		
Kertynyt kuponkikorko arvonalennetuista rahapolitiikan arvopapereista, jotka kuuluvat täyden tuoton- ja riskinjaon piiriin	Ei sovelleta		
Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät eurojärjestelmän sisäiset nettosaamiset*	Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko		
Kertynyt korko maturiteetiltaan yli	Ei sovelleta		

Yksilöitävät saamiset	Sovellettava korko	Velkapolhja	Sovellettava korko
vuoden mittaisista rahopoliittisista operaatioista johtuvista saamisista			

* Kansallisesta keskuspankista riippuen nämä komponentit voivat olla joko osa korvamerkittyjä varoja tai velkapolhjaa

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu rahoitustulo jaetaan kansallisille keskuspankeille EKP:n merkityn pääoman jakoperusteen mukaisesti. Suomen Pankin rahoitustulon netto-osuus on yhtä kuin Suomen Pankin pooliin lähettämä osuus yhteenlaskettavasta rahoitustulosta (546,8 milj. euroa) miinus Suomen Pankille jakoperusteen mukaisesti kuuluva osuus rahoitustulosta (131,1 milj. euroa).

10. Osuus EKP:n voitosta

EKP jakoi tilikaudelta 2021 voittoa 41,7 milj. euroa. Tästä tilikaudelle 2022 kirjattu Suomen Pankin osuus oli 0,8 milj. euroa.

11. Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista

Erä sisältää BIS:n osakkeista saadut osingot, 3,7 milj. euroa.

12. Muut tuotot

Erä sisältää Finanssivalvonnan tuottoja 38,7 milj. euroa. Lisäksi erä sisältää kiinteistöjen tuotot, 5,3 milj. euroa, sekä toimitusmaksuja ja palkkioita.

13. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021
Palkat ja palkkiot	50,3	49,6
Työnantajakorvaukset eläkerahastolle	9,8	9,4
Muut henkilösivukulut	2,3	2,1
Yhteensä	62,3	61,1

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	2022 Henkilöä	2021 Henkilöä
Suomen Pankki	373	368
Finanssivalvonta	246	239
Yhteensä	619	607

Johtokunnan jäsenille maksetut peruspalkat (EUR)	2022
Olli Rehn	284 802
Marja Nykänen	258 644
Tuomas Välimäki	209 705
Yhteensä	753 151

Johtokunnan jäsenille maksetut luontoisedut (ateria-, puhelin- ja autoetu) olivat yhteensä 43 275,17 euroa.

Suomen Pankin virkamiesten eläketurvasta säädetään julkisten alojen eläkelaisissa (81/2016). Toimikautensa päättäneelle johtokunnan jäsenelle voidaan maksaa tulonmenetyksen korvausta, jos henkilö ei voi karenssisäännöksen perusteella vastaanottaa työtehtävää muualta tai jos Suomen Pankista saatu eläke on pienempi kuin tulonmenetyksen korvaus. Tulonmenetyksen täysimääräinen korvaus on 60 % palkasta, ja sitä maksetaan yhden vuoden ajan yhteen sovittaen Suomen Pankista maksettavan eläkkeen kanssa siten, että nämä yhdessä eivät ylitä 60:tä prosenttia palkasta.

14. Eläkerahastomaksu

Suomen Pankki suoritti pankkivaltuuston hyväksymänä Suomen Pankin eläkerahastolle 10 milj. euron eläkerahastomaksun vuonna 2022 eläkerahaston tilikauden alijäämän kattamiseksi.

15. Hallinnolliset kulut

Hallinnolliset kulut (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021
Tarvikkeista ja hankinnoista aiheutuvat kulut	0,4	0,5
Koneista ja kalustosta aiheutuvat kulut	7,5	7,4
Kiinteistöistä aiheutuvat kulut	9,7	8,9
Henkilöstösidonnaiset kulut	2,4	1,0
Ostetuista palveluista aiheutuvat kulut	15,6	15,1
Muut hallinnolliset kulut	2,4	2,3
Yhteensä	38,0	35,2

Erään sisältyvät vuokrat, kokous- ja sidosryhmäkulut, ostopalveluista aiheutuneet kulut ja tarvikkeet. Lisäksi erässä on henkilöstön koulutus-, virkamatka- sekä rekrytointikuluja.

16. Poistot käyttöomaisuudesta

Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021
Rakennukset	3,8	3,7
Koneet ja kalusto	2,7	2,6
Yhteensä	6,5	6,2

Poistot aineettomasta käyttöomaisuudesta (milj. EUR)	31.12.2022	31.12.2021
Tietojärjestelmät	3,2	2,8
Yhteensä	3,2	2,8

17. Setelien hankintakulut

Setelien hankintakulut olivat 6,0 milj. euroa.

18. Muut kulut

Muista kuluista suurin osa liittyy perintäkuluihin, kurssi- ja pyörityseroihin ja muihin sen kaltaisiin kuluihin.

19. Eläkerahaston tuotot

Erään sisältyvät Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan työnantajan osuudet sekä työntekijän osuus maksutulosta, yhteensä 13,6 milj. euroa, sekä 10 milj. euron eläkerahastomaksu. Lisäksi erässä ovat eläkerahaston sijoitustoiminnan korkotuotot, 3,3 milj. euroa, ja kiinteistöjen tuotot, 1,7 milj. euroa.

20. Eläkerahaston kulut

Erään sisältyvät maksetut eläkkeet, 29,2 milj. euroa, hoitokulut ja poistot eläkerahaston hallussa olevasta käyttöomaisuudesta.

21. Varausten muutos

Erään sisältyy yleisvarauksen purku, 47 milj. euroa. Kaikki varaukset on eritelty taseen vastattavaa-puolen liitetiedoissa.

22. Tilikauden tulos

Tilikauden 2022 tulos oli 0,00 euroa.

1) EKP:n neuvoston päätös 27.10.2022.

Tilinpäätöksen liitteet

31.12.2022

Milj. euroa	31.12.2022	31.12.2021
Osakkeet ja osuudet, nimellisarvo		
Kansainvälinen järjestelypankki (BIS) ¹	22,4 (1,96 %)	22,4 (1,96 %)
Asunto-osakkeet	0,2	0,2
Muut osakkeet ja osuudet	0,0	0,0
Yhteensä	22,6	22,6
Laskennallinen osuus arvopaperikeskuksen rahastosta	0,3	0,3
Eläkesitoumuksista johtuva vastuu		
Suomen Pankin eläkevastuu ²	569,5	547,7
– tästä varauksilla katettu	573,1	576,1

¹ Sulussa Suomen Pankin suhteellinen omistusosuus BIS:n liikkeessä olevista osakkeista.

² Vuoden 2022 eläkevastussa on mukana 1.1.2023 annettava indeksikorotus eläkkeiden ja vapaakirjojen osalta.

Suomen Pankin kiinteistöt

Kiinteistö	Osoite	Valmistumisvuosi	Tilavuus noin m ³
Helsinki	Rauhankatu 16	1883/1961/2006	52 108
	Rauhankatu 19	1954/1981	40 487
	Snellmaninkatu 6 ¹	1857/1892/2001	23 600
	Snellmaninkatu 2 ¹	1901/2003	3 225
	Ramsinniementie 34	1920/1983/1998	4 800
Vantaa	Turvalaaksontie 1	1979	334 243
Inari	Saariseläntie 9	1968/1976/1998	6 100

¹ Siirretty vuoden 2002 alussa Suomen Pankin eläkerahaston omaisuudeksi.

Riskienhallinnan liitetiedot

31.12.2022

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoiminnan riskienhallinta ja riskienvalvonta

Sijoitustoimintaan kohdistuu riskejä, joita riskienhallinnan avulla pyritään tunnistamaan, mittaamaan ja rajoittamaan. Suomen Pankissa käytetään riskienhallinnassa yleisesti sovellettavia menetelmiä, markkina- ja luottoriskimalleja sekä herkkyyksianalyyseja.

Suomen Pankin sijoitustoiminnan riskienhallinnasta vastaavat hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimisto ja markkinaoperaatiot-osasto yhteistyössä. Sijoitustoiminnan riskienvalvonta sekä tuotto- ja riskiraportointi ovat hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimiston vastuulla.

Sijoitustoiminnan riskeistä raportoidaan sijoitustoiminnan operatiiviseen työhön osallistuville päivittäin ja johtokunnalle kuukausittain. Sijoitustuottojen kehityksestä raportoidaan kuukausittain sijoitustoiminnalle ja sijoitustoiminnasta vastaavalle johtokunnan jäsenelle. Markkinatoimikunta käsittelee sijoitustoiminnan tuottokehitystä neljännesvuosittain sijoitustoiminnasta vastaavan johtokunnan jäsenen johdolla. Johtokunta käsittelee riskejä ja tuottoja puolivuositain. Rajoiterikkomuksista raportoidaan välittömästi. Kokonaisrahoitusriskiraportti esitetään johtokunnassa neljännesvuosittain.

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan päätöksentekorakenne sekä erilliset riskikomiteat

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoimintaan ja riskienhallintaan liittyviä päätöksiä tehdään Suomen Pankin johtokunnassa, markkinatoimikunnassa sekä operatiivisissa kysymyksissä myös sijoitusryhmässä ja riskiryhmässä.

Suomen Pankin johtokunta päättää sijoitustoiminnan päämääristä ja sijoituspolitiikasta sekä riskienhallinnan ja vastuullisen sijoittamisen periaatteista. Johtokunnassa päätettäviä asioita ovat muun muassa oman rahoitusvarallisuuden ja valuuttavarannon koko, valuuttavarannon valuuttajakauma, pitkäaikainen sijoitustoiminta, korkosijoitusvarallisuuden sijoitusluokittainen strateginen allokatio, korkosijoitustoiminnan sijoitusluokittaiset sallitut vaihteluvälit sekä korko- ja luottoriskin taso. Johtokunta määrittää myös luottoriskilimiittien enimmäismäärät.

Markkinatoimikunta päättää johtokunnan asettamissa rajoissa rahoitusvarallisuuden sijoittamiseen ja riskienhallintaan liittyvistä yksityiskohdista. Se päättää muun muassa vastapuoli- ja liikkeeseenlaskijakriteereistä sekä tarkemmista luottoriskilimiiteistä. Markkinatoimikunnan puheenjohtajana ja päätöksentekijänä toimii Suomen Pankin omista sijoituksista vastuussa oleva johtokunnan jäsen.

Sijoitusryhmän ja riskiryhmän työskentelyssä pääpaino on asioiden valmistelussa päätöksentekuelinten käsittelyyn. Lisäksi sijoitusryhmä toimii markkinaoperaatiot-osaston sisäisenä päätöksentekuelimenä sekä sijoituslinjan ja riskienvalvontalinjan yhteisten asioiden koordinoitielimenä. Uusista kaupankäynnin vastapuolista päätetään pääsääntöisesti sijoitusryhmässä ja joissakin poikkeustapauksissa markkinatoimikunnassa. Markkinaoperaatiot-osaston osastopäällikkö on sijoitusryhmän puheenjohtaja ja päätöksentekijä. Riskiryhmän puheenjohtajana ja päätöksentekijänä toimii hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimiston päällikkö.

Edellä mainittujen päätöksentekuelimien lisäksi Suomen Pankissa toimii sisäinen vastuullisen sijoittamisen työryhmä. Työryhmä tekee päätökset sijoitustoiminnan piiristä vastuullisuusperustein poissuljettavista tai siihen palautettavista yhtiöistä hyödyntäen ulkopuolisen palveluntarjoajan analyysia.

Suomen Pankissa on taloudellisten riskien komitea, jonka tehtävänä on rahoituserien hallintatoiminnoista riippumattomasti tukea johtokuntaa valvomalla ja arvioimalla Suomen Pankin taseeseen kohdistuvia taloudellisia riskejä. Komitea ei ole päätöksentekuelin vaan antaa suosituksia ja vie tarvittaessa asioita johtokunnan tiedoksi ja päätettäväksi. Komitean puheenjohtajana toimii riskienvalvonnasta vastaava johtokunnan jäsen.

Taloudellisten riskien komitean lisäksi Suomen Pankissa on myös operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitea. Tämän komitean tehtävänä on arvioida Suomen Pankin operatiivisten riskien ja kyberturvallisuuden riskienhallinnan tasoa sekä antaa ohjeita ja suosituksia riskienhallinnan kehittämiseksi. Samoin kuin taloudellisten riskien komitea, operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitea ei ole päätöksentekuelin vaan antaa suosituksia ja vie tarvittaessa asioita johtokunnan tiedoksi ja päätettäväksi. Operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitean puheenjohtajana toimii riskienvalvonnasta vastaava johtokunnan jäsen.

Riskitunnuslukuja ja jakaumia

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuteen kuuluvien velkakirjojen ja talletusten luottoluokitusjakauma¹

Luottoluokitus	31.12.2022 Milj. euroa	31.12.2021 Milj. euroa
AAA	2 721	3 077
AA+	710	437
AA	50	44
AA-	303	366
A+	1 165	1 260
A	281	205
A-	89	137
BBB+	36	47
BBB	8	14
BBB-	-	-
Alle BBB-	-	-
Luottoluokittelemattomat	300	82
Yhteensä	5 662	5 670

1) Katetut joukkolainat on luokiteltu velkakirjan oman luottoluokituksen perusteella, ei liikkeeseenlaskijan luottoluokituksen perusteella. Japanin keskuspankki käsitellään valtion luottoluokituksen mukaan.

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuteen kuuluvien velkakirjojen ja talletusten jakautuminen liikkeeseenlaskijan/vastapuolen kotimaan perusteella (markkina-arvon mukaan)

Maa tai alue (milj. euroa)	31.12.2022	31.12.2021
Euroalue	81	214
Alankomaat	48	75
Itävalta	20	67
Ranska	9	19
Saksa	4	53

Maa tai alue (milj. euroa)	31.12.2022	31.12.2021
Muu Eurooppa	656	852
Ruotsi	283	347
Iso-Britannia	256	290
Norja	75	116
Tanska	32	81
Sveitsi	9	18
Amerikka	3 197	2 977
Yhdysvallat	2 775	2 477
Kanada	422	500
Aasian ja Tyynenmeren alue	1 096	1 151
Japani	1 065	1 111
Etelä-Korea	22	22
Australia	9	18
Kansainväliset instituutiot	632	477
Yhteensä	5 662	5 670

Pyöristysten vuoksi kaikki väli- ja loppusummat eivät välttämättä täsmää.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden herkkyys markkinamuutoksiin nähden

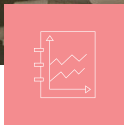
Milj. euroa	2022	2021
Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden arvonmuutos, jos euron valuuttakurssi vahvistuisi 15 % suhteessa muihin valuuttoihin ja kultaan 31.12. tilanteesta	-1 403	-1 387
Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden arvonmuutos, jos korkotaso nousee 1 prosentin 31.12. tilanteesta	-109	-109
Suomen Pankin osakerahastojen arvonmuutos, jos osakerahastojen arvo laskee 25 %	-332	-378

Suomen Pankin korkosijoitusvarallisuuden allokaatio vuoden 2022 lopussa

Korkosijoitusvarallisuus	Allokaatio vuoden lopussa (%)
Valtioiden velkakirjat ja keskuspankkitalletukset	58,9
Valtiosidonnaiset velkakirjat	25,3
Katetut velkakirjat	4,1
Yritysten velkakirjat	11,4
Käteinen	0,3
Yhteensä	100,0

Määritelmiä ja käsitteitä

- **Markkinariskissä** kyse on riskistä, että varallisuuden nettoarvo alenee markkinahintojen muutosten johdosta. Markkinahintojen muutokset voivat olla esimerkiksi korkojen, valuuttakurssien, kullin hinnan tai osakkeiden hintojen muutoksia, jolloin vastaavasti puhutaan korkoriskistä, valuuttakurssiriskistä, kullin hintariskistä tai osakeriskistä.
- **Luottoriskillä** tarkoitetaan riskiä taloudellisista menetyksistä, jotka aiheutuvat taloudellisen transaktion vastapuolen tai arvopapereiden liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden muutoksista sekä vastapuolen tai liikkeeseenlaskijan ajautumisesta maksukyvyttömyystilaan.
- **Likviditeettiriski** on riski, että varoja ei voida tarpeen syntyessä ottaa käyttöön tai niiden muuttaminen rahaksi aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia.
- **Operatiivisella riskillä** tarkoitetaan riskiä ylimääräisistä kustannuksista tai tappioista, jotka aiheutuvat riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.
- **Sijoitusvarallisuus** muodostuu valuutta- ja euromääräisestä korkosijoitusvarallisuudesta sekä pitkäaikaisista sijoituksista. Sen tavoitteena on turvata rahoitusvarallisuuden arvo ja Suomen Pankin kyky selviytyä keskuspankkivelvoitteista myös tulevaisuudessa.
- **Valuuttavaranto** koostuu suojaamattomista valuuttamääräisistä sijoituksista ja saamisista. Siihen kuuluvat valuuttamääräinen korkosijoitusvarallisuus sekä nettosaamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).
- **Käteinen** tarkoittaa vakuudellisia ja vakuudettomia lyhytaikaisia pankkitalletuksia.
- **Modifioitu duraatio** on korkoriskin mittari, joka kertoo, kuinka paljon korkosijoituksen tai korkosijoitusten arvo muuttuu, kun korot muuttuvat hieman. Esimerkiksi kun modifioitu duraatio on 2 ja korot nousevat 1 prosentin, korkosijoitusten arvo laskee 2 %.
- **VaR-luku** tietyllä luottamustasolla tarkoittaa sellaista tappiota, jota suurempi tappio toteutuu kyseistä luottamustasoa vastaavalla todennäköisyydellä, valitun ajan päästä. Jos esimerkiksi päivätason VaR 99 prosentin luottamustasolla on 3 milj. euroa, tämä tarkoittaa, että tänään toteutuu 1 prosentin todennäköisyydellä tulos, joka on huonompi kuin 3 milj. euron suuruinen tappio (ja 99 prosentin todennäköisyydellä tulos, joka on parempi kuin 3 milj. euron suuruinen tappio).
- **ES-luku** (Expected Shortfall) tietyllä luottamustasolla kertoo odotettavan tappion suuruuden vastaavan luottamustason VaR-luvun tappiotason ylittyessä. Esimerkiksi ES 99 prosentin tapauksessa voidaan puhua 1 prosentin riskitapahtuman keskimääräisestä tappiosta.

Tilintarkastuskertomus

3.3.2023

Eduskunnan valitsemina tilintarkastajina olemme suorittaneet Suomen Pankin kirjanpidon ja tilinpäätöksen sekä hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 2022 hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Pankin sisäinen tarkastus on tilivuoden aikana tarkastanut pankin kirjanpitoa ja toimintaa. Olemme perehtyneet sisäisestä tarkastuksesta laadittuihin kertomuksiin.

Olemme lukeneet pankin vuosikertomuksen ja saaneet johtokunnalta pankin toimintaa koskevia selostuksia.

Tilinpäätös on laadittu eduskunnan pankkivaltuuston vahvistamien tilinpäätösperusteiden ja voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta.

Esitämme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista tarkastamaltamme tilivuodelta. Puollamme tilivuoden tuloksen käyttöä pankin johtokunnan esittämällä tavalla.

Helsingissä maaliskuun 3. päivänä 2023

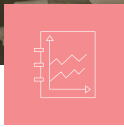
Mika Kari

Katri Kulmuni

Jukka Kopra

Lotta Kauppila, KHT, sihteeri

Timo Tuokko, KHT

Lausunto tilintarkastuksesta

28.2.2023

Lausunto Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 27 mukaisesta tilintarkastuksesta

Suomen Pankille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suomen Pankin (y-tunnus 0202248-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta Euroopan keskuspankin neuvoston hyväksymien kirjanpitoperiaatteiden ja -tekniikoiden sekä Suomen Pankista annetun lain mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia Suomen Pankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat Suomen Pankin johtokunnan velvollisuudet

Suomen Pankin johtokunta vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta pankin tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Suomen Pankin johtokunta vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Suomen Pankin johtokunta on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan pankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos pankki aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko Suomen Pankin johtokunnan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä pankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat lausuntomme antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei pankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Helsingissä 28.2.2023

KPMG OY AB

Juha-Pekka Mylén

KHT

Organisaatio

31.12.2022

Pankkivaltuusto

Puheenjohtaja

Antti Lindtman

Mari Holopainen

Kalle Jokinen

Varapuheenjohtaja

Toimi Kankaanniemi

Esko Kiviranta

Markus Mustajärvi

Petteri Orpo

Pia Viitanen

Ville Vähämäki

Pankkivaltuuston sihteeri

Kimmo Virolainen

Anne Hedman

Johtokunta

Johtokunnan puheenjohtaja

Olli Rehn

Johtokunnan varapuheenjohtaja

Marja Nykänen

Johtokunnan jäsen

Tuomas Välimäki

Johtokunnan sihteeri

Elisa Newby

Osastot

Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto

Juha Kilponen

Ennustetoimisto

Meri Obstbaum

Rahapolitiikan ja euroalueen talouden toimisto

Markku Lehmus

Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitos (BOFIT)

Iikka Korhonen

Tutkimusyksikkö

Esa Jokivuolle

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Katja Taipalus

Vakausanalyysitoimisto

Helinä Laakkonen

Vakauspolitiikkatoimisto

Hanna Freystätter

Rahoitustilastotoimisto

Elisabeth Flittner

Tilastoanalyysi- ja tietopalvelutoimisto

Harri Kuussaari

Markkinaoperaatiot-osasto

Juha Niemelä

Rahapolitiikan toteutus -toimisto

Niko Herrala

Varainhallintatoimisto

Jarno Ilves

Pankkipalvelut-toimisto

Teemu Peltoniemi

Vastapuolet ja vakuudet -toimisto

Marjaana Hohti

Maksujärjestelmät-osasto

Päivi Heikkinen

Rahahuoltotoimisto

Heli Snellman

Yleisvalvontatoimisto

Jussi Terho

Fintech-ryhmä

Aleksi Grym

Johdon sihteeristö

Elisa Newby

Kansainvälinen toimisto

Satu Kivinen

Lakiasiainyksikkö

Jutta Koivisto

Viestintäyksikkö

Jenni Hellström

Strategia- ja organisaatioryhmä**Johtokunnan assistenttipalvelut**

Hallinto-osasto

Veli-Matti Lumiala

Hallintopalvelutoimisto

Hannu Vesalainen

Henkilöstö- ja talousohjaustoimisto

Antti Vuorinen

Kielipalveluryhmä

Eija Puttonen

Riskienvälvönnän ja ulkoisen laskennan toimisto

Antti Nurminen

Turvallisuus- ja kiinteistötoimisto

Marko Lavikkala

Tietohallinto-osasto

Petteri Vuolasto

Finanssivalvonnan IT-palvelut

Kirsti Ikonen

Suomen Pankin IT-palvelut

Petri Salminen

Yhteiset IT-palvelut

Sami Kirjonen

Yhteiset tietohallintapalvelut

Mia Ristimäki

- Asiakirjahallinnon palvelut
- Kirjasto ja tietopalvelut
- Sisällönhallinnan järjestelmät

Sisäinen tarkastus

Helena Rantanen

Suomen Pankin yhteydessä toimii Finanssivalvonta, jonka johtaja on Tero Kurenmaa.